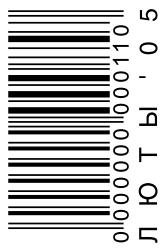

JUSTUM ET TENACEM PROPOSITI VIRUM

GUIDEBOOK

АДУКАЦЫЯ ЗА МЯЖОЙ

CD

REDLIST

Мой сябар, які любіць скрыўляць народныя мудрасці, не аднайчы разбухаў наконт афарызму “меней знаеш – лепей спіш”. “Фіг вам! – абрubaе ён асабліва разумных. – У нашай краіне добра спіць той, хто “у адным месцы” бачыў сваю “светлую будучыню”. Гад “адным месцам” ён мае на ўвазе старую хрущобу, разбітую канапу, нелюбімую працу і іншыя атрыбыты простага беларускага постуніверскага лузера.

Да тупога як зубны боль пытання “дзе мае 17 год?” такія звычайна не дапіраюць. А тыя, каго “асяняе”, звычайна пакусваюць губы: маўляў, 5 год сахаціў успышку...

Мэта гэтага Guidebook'a – простая як дзве капейкі: распавесці пра магчымасці вучобы за мяжой людзям, для якіх кар'ера аднагодкі суседа-алкаша – не мяжа мараў.

Не стаць лузерам у нашай сітуацыі – гэта трэба талент мець! І, у прынцыпе, такія таленавітвыя – таргет-група даведніка “Адукацыя за мяжой”. Для іх вучоба ў замежных ВНУ – гэта не сродак скапціць з kraю “азёр, балот і рэк”, а спосаб атрымаць дыплом сусветнага ўзроўню.

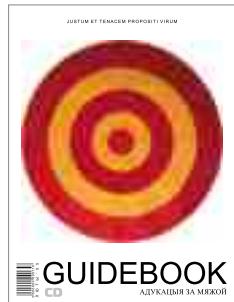
Скептыкам раім дыхаць глыбей: зваліць назаўжды і ператварыцца ў канадскага/амерыканскага/нямецкага лузера – гэта самае тупое, што можа здарыцца з нашымі там. Вопыт сведчыць: адэкватныя пасля заканчэння якога-небудзь Оксфорда ці Прынстана вяртаюцца сюды.

І не толькі з патрыятычных меркаванняў.

ТАМ яны ў самым лепшым выпадку могуць стаць прадаўжальнікамі – ТУТ яны адназначна ператвараюцца ў пачынальнікаў.

ЗМЕСТ

Польшча
Прыбалтыка
Чэхія
Германія
Швецыя
Балгарыя
Нідэрланды
Францыя
Англія
Ірландыя
Канада
ЗША
Рэйтынгі
Амбасады Беларусі

JUSTUM ET TENACEM PROPOSITI VIRUM
ХТО ПРАВЫ І ЦВЁРДА ДА МЭТЫ ІДЗЕ
<таго не спыніць нічога> (Гарацый, "Ода", 3:3:1)

ЯК ТРЭБА ЧЫТАЦЬ GUIDEBOOK

У guidebook уваходзіць 12 краін, размешчаных паводле геаграфічнай аддаленасці ад Беларусі. Кожная краіна мае агульны артыкул, у якім паралельна апісанням сістэмы адукцыі змешчаныя водгукі беларусаў, што вучыліся альбо вучаца ца ў дадзенай краіне. Пасля ідзе даведкавы раздзел з канкрэтнай інфармацыяй па универсітах. Яго структура наступная.

КАНТАКТЫ НАВУЧАЛЬНАЙ УСТАНОВЫ

Звычайна ўказаны адрес аддзела па міжнародных адносінах, контактныя асобы ці праста канктактныя тэлефоны, сайт і мыла ВНУ. Чым раней вы звернечеся сюды, тым лепш.

ВАРТАСЦЬ УНІВЕРСІТЕТА

Тут у двух слоўках распісаны, чаму варта звярнуць увагу менавіта на гэты універ. Тут раем звярнуць увагу на месца ВНУ ў рэйтынгу навучальных установаў краіны і свetu. Таксама не забывайцеся на колькасць нобелеўскіх і іншых лаўрэатаў сярод выкладчыкаў і выпускнікоў, матэрыяльна-тэхнічную базу і г.д.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Колькасць студэнтаў, а сярод іх замежнікаў, сведчыць пра тое, ці універ гатовы прымаць беларусаў, французаў, амерыканцаў і г.д. Сярэдняя лічба - 10% замежнікаў ад агульной колькасці навучэнцаў. Зразумела, чым большы працэнт, тым лепей.

Для заходніх універаў студэнт з іншай краіны не праста плюс. Гэта экзотыка, якая адрознівае ВНУ ад іншых. Тому часта студэнта бяруць не з-за яго выбітных якасцяў (хаця, безумоўна, акадэмічная паспяховасць грае вельмі важную ролю), а з-за таго, што ён прадстаўнік невядомай у гэтых краіах Беларусі. Тому не пратупіце!

ФАКУЛЬТЭТЫ И КОШТЫ

Тут змешчаныя факультэты / спецыяльнасці / спецыялізацыі, на якія можна падаваць. Часта многія з іх маюць свой асобны сайт альбо ўмовы паступлення.

Яшчэ адзін нюанс: часта сустракаюцца спецыяльнасці кшталту "навука пра зямлю", "навука пра здароўе", "навука пра чалавека". Што хаваецца за падобным словам злучэннем, можна зразумець, зварнуўшыся непасрэдна на факультэт, а яшчэ лепш непасрэдна да куратора абаранай праграмы.

Кошт навучання сярэдні для ўсіх спецыяльнасцяў, каб было на што арыентавацца. Падрабязнасці ўдакладняйце на сайце навучальнай установы.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Самая галоўная валоданне мовамі. Гэта прынцыповае, але бадай адзінае патрабаванне для паступлення ў любы універ. Нават калі на дадзены момант вы не валодаеце ў дастатковай меры "інглішам" ці "дойчам", гэта не перашкода. Што такое некалькі месяцяў актыўнага навучання ў параўнанні з цэлым жыццём?

Для паступлення вам спартрэбяцца стандартныя дакументы, але часта – "з апастылем". Гэта значыць, што ксеракопіі атэстатаў і рознага кшталту даведак павінныя быць заверанымі не праста натарыюсам, а натарыюсам толькі з Міністэрства адукцыі, Міністэрства замежных спраў ці Міністэрства юстыцыі у залежнасці ад папер, якія завяраеце. Калі вы не паступаеце на спецыялізаваны фак (музыка, дызайн, кіно), то на іспытах пасля замежнай можна ставіць кропку. У адваротным выпадку рыхтуць партфоліё. Супер, калі знаёмыя выкладчыкі / кіраунікі арганізацыі / установы, дзе вы працавалі, дадуць свае рэкомендациі, у якіх распішуть, як важна для вас атрыманне адукцыі ў гэтым універы і што глабальнага вы зможаце зрабіць у сваёй краіне, атрымаўшы яе.

Дарчы, многія універы прымаюць заявы праз інтэрнэт. Як мінімум, так можна праконсультаўвацца, як максімум не выезджаючы з краіны, паступіць ва універ. Ведайце, што мы з вами, жыхары сінявокай краіны, у многіх паперах, на сайтах універсітэтаў і дзяржаўных установаў, пазначаныя як поп-EU. Уся справа ў Еўразіяе, у якім Беларуссю і не пахне. Адсюль розныя ўмовы паступлення, атрыманні ці неатрыманні стыпендыяў і магчымасці працы. Але жывучы ў такі час, даўно пара навучыца карыстацца кепскімі аbstавінамі / умовамі / падзеямі на сваю карысць.

СТЫПЕНДЫ

У гэтым раздзеле звесткі пра наяўнасць / адсутнасць стыпендыі у дадзенай навучальнай установе. Акрамя звычайных, часта ВНУ можа даваць іменныя стыпендыі. Напрыклад, сканчвае які-небудзь украінец амерыканскі універ, становіцца паспяховым і ў знак падзякі штогод дае стыпуху ў некалькі тысяч на навучанне студэнтам-землякам. Асабліва шмат такіх іменных дапамог ва універах ЗША і Канады. Але знайсці гроши на вучобу можна і іншымі шляхам.

Самы просты - шматлікі пошукаўкі, у тым ліку і тыя базы дадзеных, што ўказаныя ў карысных спасылках (у канцы кожнага агульнага артыкула).

Шлях другі праз амбасаду патрэбнай краіны ў Беларусі. Звычайна штогод амбасады ці консульств адкрываюць стыпендыяльныя праграмы для грамадзян Беларусі, пра наяўнасць якіх варта цікавіцца.

Шлях трэці праз розныя суполкі, таварысты, фонды і студэнцкія арганізацыі. Таксама памятайце пра сайт Фонда Сороса (www.soros.org) і сайт www.adukacyu.info.

ІНТЭРНАТ

Пра інтэрнат варта думаць адразу, як толькі абраці на навучальную установу. Тлумачыць, што такое кампус, пасля розных "амерыканскіх пірагоў" не трэба. Многія універы знарок селяцца "новенькіх" у кампушаўскім інтэрнаты, каб тыя хутчэй праўшлі адаптацыю.

Вялікі плюс кампуша ў тым, што часта студэнты, калі плоцяць за інтэрнат, атрымліваюць так званы сервісны пакет: квіткі на харчаванне ў сталоўках кампуша і на бытавыя паслугі (прачыні і г.д.). Кошт уваходзіць у агульную суму. Акрамя "абшчаг" існуюць яшчэ і прытулкі

кшталту нашых "энгель кватэр". Гэта калі універ здымае для сваіх студэнтаў, напрыклад, дзеяціўнікі варыідом і раздае першакурснікам кватэры. Зразумела, на час. І таксама зразумела, што такое жытло выходзіць даражэй: апрач арэнды, вам давядзенца плаціць за камуналнай паслугі.

Яшчэ адзін варыянт homestay асабліва папулярны сярод замежных студэнтаў. Універ простирае прапануне засяіліца ў сям'ю. Па бабках даражэй за інтэрнат, але танней за пакой ці кватэру. Вы плоціце нейкую суму гаспадарам, за гэта атрымліваце пакой, адсунасць клопатаў пра харчаванне, штодзённыя стасункі з прадстаўнікамі іншай культуры, уключаючы ўсе іхныя нацыянальныя святы і Дні народзінай.

Вялікі плюс у такай сям'і можна працаўаць (без рэгламентавання працоўных гадзін). Гэта можа быць праца бэйсітара, гувернанткі ці нават рэпетытара беларусай мовы. Вы альбо зарабляеце бабкі, альбо заробленыя гроши будзе вылічваць на карысць ВНУ. Да і пра будучыню "вашая" сям'я таксама можа дапамагчы падумаць.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Усё залежыць ад кожнага канкрэтнага чалавека. Нехта не можа жыць без клубаў і тусяў, а некаму і пляшка піваса пад книжку пакоціць. Звычайна патрэбны грашовы мінімум пазначаны ў агульнім артыкуле. Не спадзяйвайцеся асабліва на працу, калі вы не знайслі яе папярэдне.

На сайце кожнага універа ёсьць раздзел admissions. Часцей за ўсё там пішуць, колькі рэальная патрабона, каб пражыць, і гэта будзе добрай дапамогай у падліках.

ДЭДЛАЙН

Нягледзячы на тое, што кожны універ ці факультэт указвае свой дэдлайн па прыёме дакументаў, збіраць іх з канкрэтнымі намерамі на канкрэтную навучальную установу трэба як мінімум за год. Гэтага часу дастаткова, каб сабраць усе паперкі, адаслаць лісты і атрымаць адказы па інтэрнатах і стыпухах.

РЭЙТАИНГІ

Рэйтингі універаў мы размяшчаем тут для агульнага ўяўлення. Бачачы, што на першым, хто на апошнім і па якіх паказчыках, можна крыху ўявіць ситуацыю з вышэйшай адукацыяй у краіне. Але ні ў якім выпадку нельга кіравацца рэйтингам як апошнім інстанцыям, асабліва ў Штатах і Вялікабрытаніі. Справа ў тым, што ў ТОП можна трапіць па паказчыках, якія зусім не датычыць вучобы замежнага студэнта. А знайсці добрую праграму можна і ў "нрэйтингавым" універы ці коледжы.

Гэта можа быць і больш даступна, і больш танна. Здараеца часам так, што за "самым-самым" універам стаіць бытая слова: будынак "з іголачкі", мінулья заслугі не забытыя, а на студэнтаў і якасць іх ведаў там усім там пляваць. Алошняя і самая нармальная тэндэнцыя складання рэйтингаў водгукі студэнтаў і выпускнікоў, а таксама працаадаўцаў. Калі вы прачытаеце пра тое, што 90% абсальвентаў адразу ўладкоўваюцца на прыстойную працу, то можаце смысла кідаць заяву ў гэтую ВНУ.

POLAND

ЕШЧЭ ПОЛЬСКА НЕ ЗГІНЭЛА едзьце і вучыцеся, пакуль не позна!!!

ВІЦЯ ІВАНОЎ –
ПРОСТЫ МЯНЧУК
РОДАМ З
ЗАВАДСКОГА
РАЁНУ. ВУЧЫСЯ У
КОЛАСАУСКИМ ЛІЦЭ,
ЗАЙМАЎСЯ ТАМ
РОЗНАЙ ГРАМАДСКА
КАРЫСНАЙ
СПРАВАЙ: КОРПАУСЯ
У КАМПАХ, ВЫДАВАЎ
ЛІЦЭЙСКУЮ ГАЗЕТКУ,
ЛАДЗІУ ВЕЧАРЫНКІ
ДЛЯ АДНАКАШНІКАУ.
ПАСЛЯ ЗАКАНЧЭННЯ
ЛІЦЭЯ ПАЕХАУ У
ПОЛЬШЧУ, У
ЯГЕЛОНСКІ
УНИВЕРСІТЭТ,
НАВУЧАЦЦА НА
ФАКУЛЬТЭЦЕ
МІЖНАРОДНЫХ
ЗНОСІНАЎ. БОНУСАМ
ДА АДУКАЦІІ У
ПОЛЬШЧЫ ЁН
АТРЫМЛІВАЕ
БАГАТЫ И ТАКІ
НЕАБХОДНЫ ДЛЯ
БУДУЧАГА
ДЫПЛАМАТА ВОПЫТ
МІЖНАЦЫЯНАЛЬНЫХ
ЗНОСІНАЎ.

“...Часам студэнцкі клуб пры Доме Палоніі праводзіць дыскачы “для тых, хто з усходу”. Адна такая туса ладзілася ў клубе – стыльным, з прыгожымі масіўнымі крэсламі, інтэлігентнай публікай. А якраз тады ў нас праходзіла праграма, скіраваная на разбурэнне польскіх стэрэатыпаў адносна Усходу. Вось заканчваецца імпрэза, і мы даведваемся, што паліцыя затрымала на галоўнай плошчы аднаго добра падпітага казаха, які цыгнунуў два раскошныя крэслы з гэтага клуба. Навошта яму яны спатрэбіліся, хлопец не змог растлумачыць нават ранкам. Затое нашыя амбіцы, звязаныя са зменай у палякаў погляду і стэрэатыпу пра “рускіх”, адразу зменшыліся”. Тым не менш, пасля гэтай гісторыі Віця руکі не апусціў: “у сям’і не без...”. І наогул, чаму беларусы, якія едуць вучыцца ў Польшчу касякі, мусіць пакутаваць з-за аднаго бухога раstryндзяя?

★ БУДУЧЫ ПАЛЯКАМ...

Беларусаў, якія хочуць павучыцца ў Польшчы, лёгка зразумець: кошт прафыяння можна зусім спакойна параўноваць з беларускім, а краіна ёўрапейская; да дому не так далёка – на вакацыі да роднай бабці ў Смілавічы (Менская вобл.) можна спакойна прыехаць.

Што яшчэ прыемнага для беларусаў у польскай адукацыі? Калі маеш польскіх сваякоў ці польскія карані, то атрымліваеш зніжку ў 30% на аплату навучання ва ўсіх ВНУ краіны.

Але хіба што самае галоўнае – якасць навучання: палякі запрашаюць замежных выкладчыкаў, працујуць па новых ёўрапейскіх праграмах і да т.п.

Такі раб на зямлі польскай пачаўся з 1999 года, калі была праведзена адукацыйная рэформа. Зараз сістэма адукацыі ў Польшчы шматузроўневая: пачатковая школа, сярэдняя школа, старэйшая школа (агульнаадукацыйная, тэхнікум, прафесійна-тэхнічная школа), універсітэты і іншыя вышэйшыя навучальныя установы.

Навучанне ў дзяржаўных школах бясплатнае і абавязковое да 18 гадоў. Пасля ўсе выпускнікі павінны здаць maturu – нешта кшталту нашага тэставання (адно што яна не такая стрэсавая і складаная).

Matura складаецца з тэстаў па польскай мове, замежнай мове, матэматыцы і адным прадмеце на выбор. Пакуль што тэст правяраўся школьнай камісіяй, але з новага навучальнага года гэты пракэс перажыве змены: вусную частку будуть правяраць настаўнікі, а пісьмовую – спецыяльная камісія. У выніку matura стане тым адзіным іспытам, па якім будзе адбывацца залічэнне ў вышэйшыя навучальныя установы: апрач яго абітурыенты нічога здавацца не будуць.

Усе астаттнія элементы вышэйшай адкацыі ідэнтычныя еўрапейскім. Ступень licentiate – пасля трох гадоў навучання, пасля чатырох – бакалаўр, пасля 5–6-ці – магістр. Далей можна пачынаць паслядыпломную доктарскую адкацыю з атрыманнем ступені доктара навук.

“Для большасці палякаў інстытут – гэта працяг школы, – распавядае ўжо знаёмы нам Віктар Іваноў. – Не ў сэнсе, што ўсе павінны вучыцца і ўспрымаюць гэта як абязязак. Проста па-школьнаму да навучання падыходзяць. Да таго ж, прыходзяць палякі ў ВНУ са значна меншымі ведамі ў парайонні з намі. Адным словам, калі ты паляк, то вучыцца ў польскай ВНУ табе будзе складаней, чым беларусу”.

★ ВУЧЫЦЕСЯ ПІСАЦЬ ЗАЯВЫ!

У плане паступлення Польша – вельмі даступная для беларуса краіна. Галоўнае патрабаванне – веданне польскай мовы. Але нават калі ваш ендзык польскі “не алё”, расслабцеся: у вялікай колькасці юнівераў выкладанне вядзеца па-ангельску. Праўда, і кошты там значна большыя, чым у польскамоўных ВНУ. Сп. Іваноў кажа, што самастойна патрапіць у большасць польскіх ВНУ можна пры адной-адзінай умове. ПЛАЦІ – І ВУЧЫСЯ. У такім выпадку нават у Ягелонскім юніверсітэце не трэба здаваць уступныя іспыты. Год навучання на міжнародных адносінах тут каштуе € 4.000. Наогул, кошт польскага навучання вагаеца ад € 2.000 да € 6.000 і залежыць ад спецыяльнасці. Дарэчы, фармальна, калі ты прыехаў не па нейкай праграме, башляць юніверу за сябе любімага – гэта адзінай магчымасць вучыцца. Хаця Віця дэліцца сакрэтам, што праз нейкі час пасля паступлення можна зрабіць так, каб плаціць палову першапачатковай сумы. Альбо не плаціць наогул. Галоўнае – скеміць, што і як. Усяго і справаў: прабіць, якую заяву, на чыё імя і ў які момент трэба скласці. “Як гаварылі нам настаўнікі на падрыхтоўчым (нулевым) курсе, вучыцца ў Польшчы – азчынам навучыцца пісаць розныя заявы. Заявы туць пішуцца паставянна і на ўсё!”.

Памятайце таксама, што ў Польшчы шмат агенцый і міністэрстваў, якія займаюцца стыпендыямі і грантамі для замежных студэнтаў. Самай буйной з іх з'яўляецца Biuro Uznavalności i Wymiany Międzynarodowej. Туды можна звяртацца з заявамі: 09920 Warszawa, ul. Smolna 40, phone: +48 22 826 28 23, <http://www.buwim.edu.pl>.

Акрамя таго, польскае Міністэрства адкацыі штогод дае беларусам 50 стыпендыяў на навучанне ў сваіх ВНУ пры ўмове, што ў абитурыентантую ёсць польская карані. Для атрымання такой стыпендыі трэба здаць іспыт па польскай мове, а таксама па некаторых дысцыплінах. Лепшыя 50 абитурыентантав навучаюцца бясплатна і атрымліваюць кішэнковыя на пражытак.

Польская юніверсітэты і самі прапануюць шмат грантаў і стыпендыяў, інфармацыю пра якія можна атрымаць, калі звярнуцца да контактнай асобы пэўнага юніверсітэта.

★ ФІНАНСАВЫЯ РАМАНСЫ

Пытанне, якое хвалюе больш за ўсё і, у прынцыпе, у замежным навучанні з'яўляецца вызначальным, – грошы. Колькі іх трэба і дзе ўзяць?..

Звычайна замежнікі, якія прыехалі па праграме польскай амбасады, атрымліваюць \$ 220 стыпендыі на месец. Яна прызначаецца польскім урадам на адкацыю палякаў, якія апнінуліся па-за мяжамі краіны, а сёння вырашылі вучыцца ў Польшчы. “У Кракаве гэтых грошай студэнту хапае пры ўмове жывіцца ў інтэрнаце. Справа, праўда, трошкі ў іншым... Калі ты жывеш тут першы год, то хапае на ўсё, але штогод з'яўляюцца ўсё большыя выдаткі, – расказвае Віктар і песімістична дадае: – Тут у нас няма дому, няма бацькоў, разлічваць можна толькі на самога сябе (асабліва тым, што прыехаў не па пэўнай праграме і не атрымлівае фінансавую дапамогу)”. Застаецца толькі ці шукаць стыпендыі, што насамрэч даволі реальная, ці ўладкоўвацца на працу. А з гэтым ужо пэўныя праблемы.

Фармальна студэнт можа працаваць толькі 3 месяцы, але практычна гэта выглядае па-іншаму. “У Польшчы наогул з падзаробкамі не вельмі, асабліва без пэўных навыкаў і знаёмстваў.

Бо афіцыйна, калі прадпрымальнік карыстаецца з паслуг, скажам, беларуса, ён павінен заплаціць дзяржаве палову заробку беларуса. Існуоць таксама цяжкасці з дакументамі. Каб прыняць да сябе працаваць іншаземца, трэба зрабіць нашмат больш папяровай працы, чым у выпадку з палякамі. Таму – як пашанцуе”. Але Віця дадае: “Зайсцёды можна павярнуць ситуацыю на карысць сабе: напрклад, займацца перакладамі”.

Што да побыту, то інтэрнат можна атрымаць у большасці выпадкаў без праблемаў. Ён каштуе \$ 60. Пакой разлічаны на 2–3 асобы. “Польскі інтэрнат нельга парайонца з нашым! Тут неяк больш дагледжана”. Вялікім плюсам інтэрнатаў з'яўляецца інтэрнет: за дадатковыя \$ 7 мaeш яго 24 гадзіны на суткі. Зрэшты, калі хто хоча, можа здымак з кватэру: у залежнасці ад рэйну, колькасці пакояў і стану кватэра каштуе ад \$ 200 і да бясконцасці...

★ НЕВУЧОБА

“Кракаў – вельмі прыгожы горад. У вачах беларусаў, якія прыязджаюць да мяне на экспкурсію, часта чытае: “Мля-а-а-а, як табе крута – вучышся і адпачываеш адначасова!”, – лыбіца Віця. Але тут жа дадае, што большасць студэнтаў-беларусікаў (асабліва першакурснікаў) пры кожнай вольнай хвіліне шукае магчымасці паехаць дахаты ці стусавацца з мясцовымі беларусамі. Дарэчы, у Польшчы ёсць установы, якія дапамагаюць беларускім студэнтам з польскімі каранямі.

Але часта гэта проста арганізацыя вольнага часу. Таму Іваноў не адкідае ідэю стварыць цэнтр для студэнтаў-замежнікаў, дзе б ім аказвалі дапамогу па розных пытаннях. Першая спроба такога цэнтра ўжо вісіць у нэце: www.krak.magnat.org.pl.

ІСПЫТАЛЬНЫ ТЭРМІН

ЗАЛІЧЭННЕ Ў ПОЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ
ЗДЗЯЙСНЯЕЦЦА НА АСНОВЕ ВЫНІКАЎ
УСТУПНЫХ ІСПЫТАЎ. КОЖНЫ УНІВЕРСІТЭТ
ПРАВОДЗІЦЬ СВАЕ ІСПЫТЫ Ў АСОБНЫ
ТЭРМІН, ТАМУ АБІТУРЫЕНТУ ЗАЎСЁДЫ
НЕАБХОДНА КАНТАКТАВАЦЬ З РЭКТАРАТАМ
ЦІ ДЭКАНАТАМ НАВУЧАЛЬНАЙ УСТАНОВЫ.
БЕЛАРУСКІЯ АБІТУРЫЕНТЫ ЗВЫЧАЙНА
ЗДАЮЦЬ ІСПЫТ ПА ПОЛЬСКАЙ МОВЕ
(І ВУСНАЙ, І ПІСЬМОВАЙ), А ТАКСАМА
ІСПЫТЫ ПА ПРАФІЛЮЮЧЫХ ПРАДМЕТАХ.
ШТО ДА САМОГА ПРАЦЭСУ НАВУЧАННЯ,
ТО Ў БОЛЬШАСЦІ ПОЛЬСКІХ ВНУ ЁСЦЬ
АБАВЯЗКОВЫЯ І НЕАБАВЯЗКОВЫЯ ЗАНЯТКІ.
І ПА ТЫХ, І ПА ДРУГІХ НАПРЫКАНЦЫ
СЕМЕСТРУ ТРЭБА ЗДАВАЦЬ ІСПЫТЫ.
“АПОНШІМ ЧАСАМ УСЁ БОЛЬШ АКТЫЎНА
ЎВОДЗІЦЦА ПУНКТАВАЯ СІСТЭМА, –
РАСКАЗВАЕ ВІЦЯ, У ЯКОГА ЗА ПЛЯЧЫМА 5 ГОД
ВУЧОБЫ Ў ПОЛЬШЧЫ. – ТРЭБА ЗА ГОД
НАБРАЦЬ ПЭЎНУЮ КОЛЬКАСЦЬ ПУНКТАЎ,
ПРЫЧЫМ КОЖНЫ ПРАДМЕТ МАЕ
ВЫЗНАЧАНУЮ ІХ КОЛЬКАСЦЬ. ТЫ САМ
ВЫБІРАЕШ, ШТО БУДЗЕШ ЗДАВАЦЬ, КАБ
НАБРАЦЬ ПАТРЭБНУЮ КОЛЬКАСЦЬ ПУНКТАЎ”.
ЗАНЯТКІ ВА УНІВЕРСІТЭТАХ ПАЧЫНАЮЦЦА
1 КАСТРЫЧНІКА, А НАВУЧАЛЬНЫ ГОД
СКЛАДАЕЦЦА З ДВУХ СЕМЕСТРАЎ І ДВУХ
ЭКЗАМЕНАЦЫЙНЫХ СЕСІЯЎ. СІСТЭМА АДЗНАК
У ПОЛЬСКІХ УНІВЕРСІТЭТАХ ПАДОБНАЯ ДА
НАШАЙ “НЕРЭФАРМАВАНАЙ”: 5 (ВЫДАТНА),
4 (ДОБРА), 3 (ЗДАВАЛЬНЯЛЬНА),
2 (НЕЗДАВАЛЬНЯЛЬНА).

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

<http://www.studiuj.pl/> –
сваю місю стваральнікі
гэтага сервісу бачаць у
пільным і комплексным
інфармаванні моладзі пра
тое, што адбываецца ў
свеце адукацыі ў Польшчы
і за мяжой краіны. Калі вам
трэба выбраць лепшую
ВНУ з шэрагу годных і
вартых увагі, то вам
таксама сюды: рэйтынгі,
аналітычныя артыкулы і
студэнцкі форум
дапамогуць, і не толькі ў
гэтым пытанні. Дадайце
курсы, тэсты, навіны
(афіцыйныя і не вельмі),
спасылкі на студэнцкія
арганізацыі – і скардзіцца
на недахоп інфы вам не
прыйдзеца.

<http://www.buwiwm.edu.pl>
– сайт агенцыі (бюро),
якая займаецца
прызнаннем дыпломаў
замежнікаў і міжнародным
абменам студэнтаў.
Галоўная фішка сайту ў
тым, што тут пададзены
ўмовы атрымання
стыпендыяў на навучанне
для замежнікаў, і менавіта
сюды можна звярнуцца
праз нэт з любымі
пытаннямі наконт
адукацыі. Акрамя таго,
апісаны сістэма адукацыі ў
Польшчы, а таксама
вартасць у Еўропе
польскага дыплому. Плюс
статьстыка, публікацыі па
тэмэ і апошняя навіны.

www.korba.pl – сапраўдны
студэнцкі партал, які і
прырабаны па афарімлаўцы
і актуальны і цікавы
паводле зместу.
З вартага ўвагі нельга не
адзначыць версю нішто
сабе часопіса
“DLACZEGO”. Навучанне,
праца, культура, навіны
разделы для студэнтаў і
пра студэнтаў. Няма
патрэбы пералічваць усё,
што там маецца, лепш
паглядзець самому. Вельмі
нефармальны і вельмі
userfriendly сайт, сапраўды
будзе патрэбны вам
падчас навучання ў
Польшчы.

**AKADEMIA PEDAGOGICZNA IM.
KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W
KRAKOWIE
ПЕДАГАГІЧНА АКАДЕМІЯ ІМЯ
НАРОДНОЇ КАМІСІЇ ПА АДУКАЦІЇ Ў
КРАКАВЕ**

ul. Podchorążych 2
30 084 Kraków, Polska
Phone: centrala +48 12 662 60 00
informacja +48 12 662 60 11
Fax: +48 12 637 22 43
www.ap.krakow.pl
info@ap.krakow.pl

❶ ВАРТАСЦЬ

Педагагічна академія ад пачатку
свайго заснавання пазыцьнявалася як
ВНУ па падрыхтоўцы педкадрау.
Рэктарат акадэміі быў адным з
ініцыятараў школьнай рэформы ў
Польшчы, якая наблізіла сістэму і
ўзворену адукациі ў краіне да
еўрапейскіх. Кожны год тут
адкрываюцца новыя факультеты ў
залежнасці ад патрэбў ў новых
спецыялістах.

КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНЫХ СТУДЕНТАЎ

Агульная колькасць студэнтаў дэйнага
аддзялення – 7.740, з іх каля 600 –
замежнікі.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Факультэт гуманітарных навук
(польская філалогія, раманская
філалогія, руская філалогія, гісторыя,
паліталогія, бібліятэчнае справа,
ангельская філалогія, нямецкая мова,
філасофія);
педагагічны факультэт (агульная
педагогіка, настаўнік выяўленчага
мастацтва, графіка);
факультэт біялогіі і географії
(настаўнік біялогіі, настаўнік географіі);
факультэт матэматыкі і фізікі
(настаўнік матэматыкі, настаўнік фізікі,
настаўнік інфарматыкі).

КОШТ НАВУЧАННЯ – € 2.000 на год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Абавязковы іспыт па польскай мове +
тэст па спецыяльнасці. Заявы на
паступленне дасылацца на адрес:
Samodzielna Sekcja ds. Rekrutacji
ul. Podchorążych 2 пок. 28
Phone: +48 12 662 60 93
rekrutacja@ap.krakow.pl
Магчымасць рэгістрацыі on-line:
<http://rekrutacja.ap.krakow.pl/>.

СТЫПЕНДЫ

Стыпендый ёснуюць цэлы шэраг;
заявы можна накіроўваць на адрес:
Dział Spraw Studenckich
Ul. Podchorążych 2, пок. 169
Phone: +48 12 662 60 40

ІНТАРНАТ

Замежныя студэнты размяшчаюцца ў
адзін з двух універсітэцкіх інтарнату.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Рэгістрацыйны збор (€ 200). Студэнтам
польскага паходжання – зніжка 30%.

ДЭДЛАЙН – 16 ліпеня.

**AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W WARSZAWIE
АКАДЕМІЯ МАСТАЦТВАЎ У ВАРШАВЕ**

Krakowskie Przedmieście 5
00 068 Warszawa, Polska
Phone: +48 22 320 02 00
+48 22 320 02 15
Fax: +48 22 320 02 14
www.asp.waw.pl
dwz@asp.waw.pl (кантактная асаба – Jolanta Wawrylo)

ВАРТАСЦЬ

Вялікую ўвагу мастацтву як дысцыпліне надаваў
яшчэ ў свае часы кароль Рэчы Паспалітай Станіслаў
Аўгуст Панятоўскі. Першы ў краіне мастацкі факультэт
з'явіўся пры Варшаўскім універсітэце ў 1816 годзе.
Факультэт ператварыўся ў самастойны коледж у
1904 годзе. У Акадэміі коледж ператварыўся ў
1932 годзе. Назавіце імя якога-кольківек вядомага
польскага мастака ці скульптара – сто прэ, ён
навучаўся ў Акадэміі.
На сённяшні дзень Акадэмія з'яўляецца самай
вядомай мастацкай ВНУ Польшчы.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Каля 1.500.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Малаяўнічага мастацтва, скульптуры, графікі, дызайну
інтар'ера, прамысловага дызайну, рэстаўрацыйных
справы і аховы помнікаў культуры.

КОШТ НАВУЧАННЯ – € 5.000 на год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Студэнт можа вучыцца ў Акадэміі бясплатна
(за кошт стыпенды) ці аплачваць навучанне
(€ 5.000 + рэгістрацыйны збор). Неабходная ўмова
паступлення – іспыт, які складаецца з некалькіх
частак:

- прагляд мастацкіх работай кандыдата;
- практичны іспыт;
- тэарытычны іспыт;
- інтар'ю.

На кожны факультэт неабходна прадставіць шэраг
уласных работай: на факультэты малаяўнічага
мастацтва і рэстаўрацыйных справы – 20–25
малюнкаў памерам не больш за 100X70 см; на
факультэт скульптуры – 2–3 невялікія скульптурныя
работы і 10–15 малюнкаў. На факультэт дызайну –
праект кватэрні ці памяшкання і 15 малюнкаў.

На практичны іспыт, які адбудзеца 21 чэрвеня,
студэнт павінен прыйсці са сваімі матэрыяламі і
выканыць заданне на месцы.

Тэарытычны тэст правярае агульнае веданне
гісторыі мастацтва і выбітных яго прадстаўнікоў.

Інтар'ю – апошняя частка, якая не ўпłyвае на
агульную адзнаку, але дае настаўнікам магчымасць
пазнаёміцца з вами.

СТЫПЕНДЫ

Па пытаннях стыпенды звязтацца ў
Biuro Uznavalności i Wymiany Międzynarodowej:
09 920 Warszawa
ul. Smolna 40
Phone: +48 22 826 28 23
<http://www.buwim.edu.pl>

ІНТАРНАТ прадстаўляеца ўсім студэнтам.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Рэгістрацыйны аднаразовы збор на платную
форму навучання складае € 200. Студэнты, якія
будуць навучацца бясплатна, пазбаўлены
рэгістрацыйнага збору. Пажадана набыць
медстрахоўку ў сваёй краіне.

ДЭДЛАЙН – 24–25 траўня.

UNIWERSYTET JAGIELŁOŃSKI W KRAKOWIE ЯГЕЛОНСКИ УНІВЕРСІТЭТ	LODZINSKI UNIVERSITET УНІВЕРСІТЭТ У ЛОДЗІ
ul. Gołębia 24 31 007 Kraków, Polska Phone: +48 12 422 10 33 Fax: +48 12 422 32 29 www.uj.edu.pl rektor@adm.uj.edu.pl	ul. Narutowicza 65 90 131 Łódź, Polska Phone: +48 42 635 40 00 Fax: +48 42 678 39 58 rektoratul@uni.lodz.pl www.uni.lodz.pl
<p>ⓧ ВАРТАСЦЬ Пра Ягелонскі універсітэт – і гэта сапраўды так – не ведае толькі гопнік з Шабаноу. Старэйшая навучальная установа свету, заснаваная ў 1364 (другая ВНУ ў Еўропе пасля Пражскага універса), дзе вучыліся выбітныя асобы ад Каперніка і Скарыны да Карала Вайтэллы (Папы Рымскага Яна Паўла II) і Віславы Шымборскай (паўрэзаткі Нобелеўскай прэміі па літаратуры). Выкладчыкі універсітета і сама ВНУ якое стагоддзе атрымліваюць самыя высокія ацэнкі экспертаў ад адукацыі. І пры ўсім гэтым універ адкрывы для замежнікаў. У тым ліку, і для нас.</p> <p>ⓧ КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ Агульная колькасць студэнтаў – 25.000 чалавек, замежнікаў – 1.380.</p> <p>ⓧ ФАКУЛЬТЕТЫ Кіравання і права, медыцынскі, фармакалогіі, аховы здароўя, філасофіі, гісторыі, філалогіі, фізікі, астрономіі і прыкладных наукаў, матэматыкі і інфарматыкі, хімічны, біялогіі і геалагічных наукаў, менеджменту і сацыяльных сувязяў, паліталогіі і міжнародных зносінаў, біятэхнолагіі.</p> <p>ⓧ КОСТ НАВУЧАННЯ € 4.000 на год (замежныя студэнты польскага паходжання маюць зніжку 30%).</p> <p>ⓧ УМОВЫ ПАСТУПЛЕНИЯ Уступных іспытай няма. Некаторыя факультеты запрашаюць на кароткае інтэрв'ю. Навучанне праводзіцца па-польску, на асобных факах – па-ангельску.</p> <p>ⓧ СТЫПЕНДЫ Рэктарат прадастаўляе студэнтам стыпендыю Карапевы Ядвігі на навучанне ў памеры 1.500 злотых штомесяц (каля 500 бакаў). У суму стыпендыі ўваходзіць пражыванне ў інтэрнаце і медстрахоўка. Ёсьць таксама стыпендыя для лепшых студэнтаў: студэнты двух апошніх курсаў, якія вылучыліся дасягненнямі ў навуцы, атрымліваюць 1.000 злотых штомесяц.</p> <p>ⓧ ІНТЭРНАТ Замежныя студэнты атрымліваюць інтэрнат, пражыванне ў ім уваходзіць у кошт навучання.</p> <p>ⓧ ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Рэгістрацыйны ўнёсак – € 200.</p> <p>ⓧ ДЭДЛАЙН – 15 верасня.</p>	<p>ⓧ ВАРТАСЦЬ Універсітэт быў заснаваны ў 1945 годзе на базе педінстытута, Вышэйшай школы эканамічных наукаў і Польскага універсітэта. На сёння тут 11 факультэтаў, і гэта адна з лепшых ВНУ краіны. З самага пачатку яе існавання кіраўніцтва універсітэта клапацілася пра супрацоўніцтва з замежнымі ВНУ. Гэтая традыцыя працягваецца і зараз. Пры універы працуе Вышэйшая школа польскай мовы для замежных студэнтаў, дзе навучаюцца больш за 300 замежных студэнтаў, каб атрымаць дыплом і магчымасць паступіць у польскія ВНУ бясплатна. Універсітэт таксама вядомы сваёй бібліятэкай, якая займае другое месца сярод усіх бібліятэк краіны.</p> <p>ⓧ АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЕНТАЎ – больш за 40.000 чалавек.</p> <p>ⓧ ФАКУЛЬТЕТЫ Факультэт біялогіі і аховы навакольнага асяроддзя (біялогія, навакольнае асяроддзе); факультэт эканомікі і сацыялагіогі (эканоміка, фінасы і банкаўская справа, інфарматыка і эканаметрыя, сацыялагія, міжнародныя адносіны); факультэт філалогіі (бібліятэчная справа, ангельская філалогія, германская філалогія, класічная філалогія, польская філалогія, раманская філалогія, славянская філалогія, руская філалогія, руская філалогія з элементамі ўкраінскай мовы і культуры, культуралогія); факультэт філасофіі і гісторыі (гісторыя, гісторыя мастацтва, археалогія, этнаграфія, філасофія); факультэт фізікі і хіміі (фізіка, хімія); факультэт матэматыкі (інфарматыка, матэматыка); факультэт геаграфічных наукаў (геаграфія); педагагічны факультэт (псіхалогія, педагогіка); факультэт кіравання і права (права, кіраванне); факультэт міжнародных палітычных зносінаў (паліталогія, міжнародная паліталогія, міжнародныя зносіны); факультэт менеджменту (маркетынг, менеджмент).</p> <p>ⓧ УМОВЫ ПАСТУПЛЕНИЯ Замежныя студэнты з дыпломам курсаў польскай мовы маюць права на бясплатнае навучанне ва універсітэце. Для гэтага неабходна даслаць свае документы (арыгінал атэстата аб сярэдняй адукацыі, сертыфікат валодання польскай мовай, заяву, фотакарткі) у дэканат абрачнага факультэта. Да пачатку навучання вас могуць запрасіць на інтэрв'ю.</p> <p>ⓧ СТЫПЕНДЫ Універсітэт пропануе шэраг стыпендыяльных праграмаў для студэнтаў: - рэктарская стыпендыя: у памеры \$ 100 на 10 месяцаў навучання для студэнтаў, якія дасягнулі поспехаў у навучанні і маюць сярэдні бал не менш за 4,50; - матывацийная стыпендыя: яе могуць атрымаць студэнты пасля першага курса, якія вымушаны плаціць за навучанне і якія не атрымліваюць рэктарскую стыпендыі. У залежнасці ад вынікаў першых двух сесій камісія выбірае лепшых студэнтаў (25% ад усіх), якія і атрымліваюць \$60 на 10 месяцаў; - матэрываальная дапамога: сродкі выдзяляюцца студэнтам з аблежаванымі фінансамі.</p> <p>ⓧ ІНТЭРНАТ Даеца ўсім замежнікам (кошт – ад \$ 35 на год).</p> <p>ⓧ ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Рэгістрацыйны збор – \$ 20.</p> <p>ⓧ ДЭДЛАЙН – да 19 траўня.</p>

<p>АКАДЕМИЯ МЕДЫЦИНСКАЯ IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH МЕДЫЦЫНСКАЯ АКАДЭМІЯ ІМЯ ПЯСТАЎ СЛЁНСКІХ</p> <p>ul. Pasteura 1 50 367 Wrocław, Polska Phone: +48 71 784 10 01, +48 71 784 00 01 Fax: +48 71 784 01 09 www.am.wroc.pl rektor@am.wroc.pl</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Абавязковы рэгістрацыйны збор складае € 500 (за навучанне па-ангельску), яго траба плаціць толькі адзін раз, на першым курсе. Пажадана, каб студэнт набыў медстрахоўку ў сваіх краіне, кошт універсітэцкай складае 30 злотых на месяц. Плюс студэнт самастойна апложвае наведванне шпіталя.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 30 ліпеня.</p>	<p>педагагічны факультэт (дашкольнае навучанне, сярэднє навучанне, сацыяльны педагог, педагогічныя метады); факультэт паліталогіі (еўрапейская палітыка, паліталогія і аўтаномія, журналістыка); факультэт псіхалогіі; факультэт сацыялогіі (агульная сацыялагія, сацыялогія сям'і); хімічны факультэт (аграбіяхімія, агульная і прыкладная хімія, хімія і навакольнае асяроддзе); фізічны факультэт (экспериментальная фізіка, фізіка і матэматыка, камп'ютарная фізіка, медыцынская фізіка); факультэт матэматыкі; факультэт інфарматыкі; біялагічны факультэт; екалагічны факультэт; факультэт інжынернай справы; факультэт тэалогії.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Вроцлаў – гэта горад з даўняй медысторыяй. Першы шпіталь быў заснаваны тут у XIII ст., а медыцынскае навучанне пачалося з 1745 года, калі ўнік першы медколедж. У горадзе жыві і працавалі такія вядомыя вучоныя, як А. Альцгеймер – неўрапатолаг і псіхіятр, Роберт Кох – бацька сучаснай бактэрыялогіі, Пауль Эрліх, які распрацаў хіміятэрапію.</p>	<p>UNIVERSYTET OPOLSKI АПОЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ</p> <p>Collegium Minus pl. Kopernika 11a 45 040, Opole, Polska Phone: +48 77 541 60 70 w. 270, +48 77 541 60 71 w. 271 Fax: +48 77 541 60 00 www.uni.opole.pl akucus@uni.opole.pl (кантактная асoba – Jolanta Wróblewska).</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ € 2.000 на год.</p>
<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Медыцынскі (6 гадоў, навучанне па-польску і па-ангельску); стаматалагічны (5 гадоў, навучанне па-польску); фармакалагічны (5 гадоў, навучанне па-польску і па-ангельску); факультэт аховы здароўя (ад 3 да 5 гадоў, навучанне па-польску).</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Апольскі ўніверсітэт унік у 1994 годзе ў выніку аб'яднання Педагагічнага і Тэалагічнага вышэйших колледжаў. Жыхары Сласка Апольскага заўсёды хацелі, каб мясцовая моладзь атрымлівала прыстойную адукацыю на радзіме. Спрабы зрабіць тут што-небудзь хоць аддалена падобнае да ВНУ рабіліся ўжо ў XVI стагоддзі, калі ўніверсітэт спрабавалі адкрыць у мястэчку Бжэг, – тады нічога не атрымалася. У Аполі існаваў лепшы педагогічны коледж, таму новую навучальную ўстанову вырашылі ствараць на яго базе.</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Запоўненая анкета, сертыфікат аб валоданні польскай мовай, атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы.</p>
<p>СТЫПЕНДНЫ Студэнт мае магчымасць атрымаць шэраг стыпендый: наўковыя гранты (за выбітныя дасягненні ў навучанні), асобныя гранты, стыпендыя на пражыванне і харчаванне.</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ Агульная колькасць студэнтаў – 18.000 чэлаў. Калі 50 чалавек (з іх большасць навучаюцца на стыпендыях, у асноўным, гэта студэнты з Беларусі і Чэхіі) – замежнікі.</p>	<p>ІНТЭРНАТ прадстаўляеца.</p>
<p>ІНТЭРНАТ Ёсьць магчымасць атрымаць інтэрнат. Для замежных студэнтаў, якія навучаюцца на безстыпендыяльнай аснове, кошт пакою складае € 200 на месяц; калі студэнт атрымлівае стыпендыю, інтэрнат прадстаўляеца бясплатна.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Факультэт кіравання і эканомікі (менеджмент, эканоміка і менеджмент, фінансы і бухгалтарскі ўлік, гарадская і рэгіянальная эканоміка); факультэт польскай філалогіі (славянская філалогія, фальклор, сацыялагія, тэатр і кінамастацтва, культура Еўропы, рэгіянальныя культуры); факультэт агульной філалогії (ангельская філалогія, нямецкая філалогія, руская філалогія, бізнес-курс); факультэт мастацтваў (усе віды мастацтваў); факультэт філософіі; факультэт гісторыі;</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Рэгістрацыйны збор – € 200, для замежных студэнтаў – зніжка на праезд.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Шчэцін, дзе пражывае 450 тысячаў чалавек, называюць “горадам моладзі і навукі”. Універ збірае ў сваіх сценах таленавітых і цікавых маладых</p>	<p>ДЭДЛАЙН – 13 чэрвеня па 6 ліпеня.</p>	<p>UNIWEISYET SZCZECINSKI ШЧЭЦІНСКІ УНІВЕРСІТЭТ</p> <p>International Relations Office ul. Jedności Narodowej 22 70 453 Szczecin, Polska Phone: +48 91 444 11 85 Fax: +48 91 444 11 84 www.univ.szczecin.pl</p>

людзей. Шчэцінскі ўніверсітэт быў заснаваны ў 1985 годзе, сёння тут вучыцца каля 30 тысячай студэнтаў і працуе тысячя выкладчыкаў. У якасці пераваг навучання ў Шчэціне многія адзначаюць, перш за ёсё, высокі ўзровень выкладання. Студэнтам заахвочваюць да напісання навуковых працаў і атрымання доктарскай ступені.

За тры гады навучання вы зможаце атрымаць ступень бакалаўра, яшчэ за два – ступень магістра. Рэктарат дазваляе выбіраць дзве спецыялізацыі, што значна ўпłyвае на кваліфікацыю выпускнікоў.

КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ

150 чалавек, агульная колькасць студэнтаў – 28.000.

 ФАКУЛЬТЭТЫ
Эканомікі і менеджмента, гуманітарны, кіравання і права, бізнеса, матэматыкі і фізікі, прыродазнаўчых навук.

 КОШТ НАВУЧАННЯ
складае \$ 3.000 на год.

 УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ
Замежныя студэнты прымаюцца ў Шчэцінскі ўніверсітэт без уступных іспытаў. Але ім неабходна мець сертыфікат аб заканчэнні курсаў польскай мовы ў сваёй краіне або ў Польшчы, медведку аб стане здароўя і фотакартку.

 СТЫПЕНДЫ
Замежныя студэнты маюць магчымасць атрымаць дзяржаўную польскую стыпендыю на ўвесел час навучання. Заявы неабходна накіроўваць на адрес:
Ministry of National Education, Bureau for Academic Recognition and International Exchange
ul. Smolna 40
00 375 Warszawa
Phone: +48 22 826 73 43
Fax: +48 22 826 28 23

 ІНТЕРНАТ
Можна атрымаць толькі тым замежным студэнтам, якія маюць стыпендыю. Кошт інтэрнату складае \$ 90 на месяц. Пражыванне на кватэры абыдзеца недзе ў \$ 150.

 ІНШЫЯ ВЫДАТКИ
Рэгістрацыйны ўнёсак для замежных студэнтаў складае \$ 200. Студэнт сам аплачвае кошт страхоўкі, наяўнасць якой абавязковая пры паступленні.

 ДЭДЛАЙН – студзень.

UNIWEZYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA УНІВЕРСІТЭТ МІКАЛАЯ КАПЕРНІКА

87 100 Торунь
ul. Gagarina 11, Polska
Phone: +48 56 611 42 29;
+48 56 611 42 85
Phone/fax: +48 56 652 04 20
www.uni.torun.pl
iro@uni.torun.pl

ВАРТАСЦЬ

Сёння Універсітэт імя Мікалая Каперніка – самы буйны ўніверсітэт у паўночнай частцы Польшчы. Ён займае пятую пазіцыю ў спісе вядучых ВНУ краіны. Вялікая ўвага тут надаецца працыту вышэйшай адукцыі, таму студэнты заахвочваюцца да атрымання ступені магістра і працы над доктарскай дысертацыяй. Ва ўніверсітэце працују спецыялізаваныя цэнтры для навуковых даследаванняў, на якіх дзяржава штогод выдзяляе 150 разнастайных грантаў. Навуковыя даследаванні на базе ўніверсітэта дапамагае каардынаваць прафесар Аляксандар Вольшчан, той самы, які першы ў свеце даказаў існаванне планетных сістэмай па-за нашай сонечнай сістэмай. Універсітэт цесна супрацоўнічае са шматлікімі ВНУ і даследчымі цэнтрамі па ўсім свеце. Тут працуе каля 400 замежных прафесараў і штогод праходзіць каля 80 навуковых канферэнцыяў.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 34.000 чалавек.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Біялогіі і геалагічных навук, хімічны, эканамічных навук і менеджмента, выяўленчых мастацтва, гісторычны, гуманітарных навук, замежных моваў, кіравання і права, матэматыкі і інфарматыкі, тэалогіі і – бадай што самы галоўны – факультэт фізікі, астраноміі і інфарматыкі.

 КОШТ НАВУЧАННЯ складае ад \$ 6.000 на год у залежнасці ад факультэта.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Глядзіце на сайце ўніверсітэта: www.uni.torun.pl.

СТЫПЕНДЫ

Ёсьць магчымасць атрымаць стыпендыі, заявы трэба дасылаць да 20 кастрычніка.

ІНТЕРНАТ

Кошт пражывання складае ад \$ 40 на год.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Замежныя студэнты могуць набыць медстрахоўку ў сваёй краіне; кошт страхоўкі ў Польшчы складае каля \$ 10 на год.

 ДЭДЛАЙН – з 1 па 8 ліпеня.

UNIWEZYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ МАРЫІ СКЛАДОЎСКАЙ-КЮРЫ

Pl. M. Curie-Skłodowskiej 5
20 031 Lublin, Polska
Phone: +48 81 537 54 02
Fax: +48 81 533 36 69, 537 51 02
www.umcs.lublin.pl
Ryszard.Straszynski@umcs.lublin.pl

ВАРТАСЦЬ

Універсітэт імя Марыі Кюры быў заснаваны ў 1944 годзе як дзяржаўная навучальная ўстанова. Зараз тут навучаюцца каля 35 тысячай студэнтаў на дзесяці факультэтах па 30 розных спецыяльнасцях.

КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ

Агульная колькасць студэнтаў дзённага аддзялення – 16.900, замежнікаў – 170.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Факультэт мастацтва (малюнак, графіка, скульптура, дызайн, хор, музычная адукцыя, гісторыя музыкі, танец, джазавая і поп-музыка);
факультэт біялогіі і геаграфії (біялогія, біхімія, мікробіялогія, агульная біялогія, біялогія навакольнага асяроддзя, біятэхналогія, геаграфія, сацыяльная і эканамічная геаграфія і картаграфія, фізічная геаграфія, ахова навакольнага асяроддзя);
хімічны факультэт (хімія і фізіка, камп'ютэрная хімія, аналітычная і прамысловая хімія);

факультэт эканомікі (еканоміка, маркетынг і менеджмент, камп'ютэрная тэхналогія ў эканоміцы);
гуманітарны факультэт (сучасныя замежныя мовы і літаратуры – французская, ангельская, нямецкая, руская; славянскія мовы, раманская мовы, археалогія, гісторыя, мастацтва, культуралогія);

факультэт кіравання і права (кіраванне, права; **навучанне на замежнай мове**: амерыканскія права і канстытуцыя, права ў эпоху Адраджэння, прыватная ўласнасць, права жанчынаў, права чалавека ў ЗША);
факультэт матэматыкі, фізікі і інфарматыкі (фізіка, агульная

<p>матэматыка, матэматыка і камп'ютарная тэхналогія); факультэт педагогікі і псіхалогії (настаўніцкая падрыхтоўка, пачатковая адукацыя, спецыяльная адукацыя, псіхалогія); факультэт філасофіі і сацыялогії (філасофія, філасофія культуры, тэарэтычна філасофія, тэорыя камунікацыяй, логіка, моўная псіхалогія, сацыялогія, сацыяльная праца, сацыялогія ў эканамічным аспекте, лакальна развіцце, філасофія і гісторыя ў ёўрапейскім кантэксьце); факультэт паліталогіі (міжнародныя зносіны, журналістыка, паліталогія, польскі дзяржаўны лад).</p> <p>С КОШТ НАВУЧАННЯ – € 2.000 на год. Студэнтам польскага паходжання – зніжка 30%.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Неабходныя дакументы: заява, CV, атэстат аб заканчанні сярэдняй школы. Заявы дасылаць на адпаведны факультэт.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Глядзіце на www.buwiwm.edu.pl.</p> <p>ІНТЭРНАТ Можна атрымаць інтэрнат: кошт – ад 100 да 400 злотых на месец. Студэнты пры жаданні маюць магчымасць зняць кватэру (ад 250 злотых на месец).</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны збор – 75 злотых. Харчаванне ў мясцовай сталаўцы – ад € 2. Квіток на аўтобус і тралейбус каштуе 2 злотыя, таксі можна ўзяць за 15–20 злотых.</p> <p>ДЭДЛАЙН Дакладны час падачы заяву не пазначаны.</p> <p>WARSZAWSKI INSTYTUT POLITECHNICZNY ВАРШАУСКІ ПОЛІТЭХNІЧНЫ ІНСТИТУТ</p> <p>Pl. Politechniki 1 00 661 Warszawa, Polska Phone: +48 22 660 72 11 Fax: +48 22 621 68 92 www.pw.edu.pl majkusiak@imio.pw.edu.pl</p> <p>ВАРТАСЦЬ Варшаўскі політэхнічны інстытут працягвае традыцыі Тэхнолагічнага інстытута, заснаванага ў 1826 годзе. У адрозненне ад вялікіх універсітэтаў, дзе політэхнічнымі былі асобныя факультеты, гэты</p>	<p>мэтаў і глыбока скіраваны на вывучэнне дакладных навук, атрыманне прафесіі інжынера, даследчую дзейнасць.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Больш за 13.000 студэнтаў.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Архітэктурны факультэт (1.200 студэнтаў) ul. Koszykowa 55 00659 Warszawa, Polska Phone: +48 22 628 28 87 Fax: +48 22 628 32 36 info@arch.pw.edu.pl Умовы паступлення: тэст на агульныя веды і чарцёж.</p> <p>Факультэт хіміі і тэхналогіяў вытворчасці (440 студэнтаў) (механіка, кінетыка і тэрмадынаміка, сертыфікацыя тэхнолагічнага аbstалявання, ахова навакольнага асяроддзя, хімічныя рэактары і біяпрацэсы). Арганізујуць бясплатны падрыхтоўчыя курсы!</p> <p>Waryńskiego 1 00 645 Warszawa, Polska Phone/fax: +48 22 825 14 40 ziekan@ichip.pw.edu.pl www.ichip.pw.edu.pl</p> <p>Хімічны факультэт (каля 1.000 студэнтаў) (аналітычная хімія, фізічная хімія, арганічная хімія, неарганічная хімія, тэхналогія цвёрдых цел, біятэхналогія, медыцынская хімія, энергетычна хімія, хімія палімераў, сінтэтычна хімія, інфарматыка)</p> <p>Noakowskiego 3 00 664 Warszawa, Polska Phone: +48 22 660 75 07 ziekan@ch.pw.edu.pl http://www.ch.pw.edu.pl</p> <p>Факультэт горадабудаўніцтва (3.000 студэнтаў) (структурная механіка, будаўніцтва, будаўніцтва мастоў і дарог, будаўніцтва прамысловых прадпрыемстваў, інфарматыка)</p> <p>00 637 Warszawa, Polska Al. Armii Ludowej 16 Phone: +48 22 825 59 37 Fax: +48 22 825 88 99 ziekanat@il.pw.edu.pl http://www.il.pw.edu.pl</p> <p>Электратэхнічны факультэт (2.000 студэнтаў) Pl. Politechniki 1 00 661 Warszawa, Polska Phone: +48 22 629 25 31 Phone/fax: +48 22 625 75 24 ura@dean.ee.pw.edu.pl http://www.ee.pw.edu.pl</p> <p>Факультэт аховы навакольнага асяроддзя (2.000 студэнтаў). Nowowiejska 20 00 653 Warszawa, Polska Phone: +48 22 621 45 60 Phone/fax: +48 22 625 73 77 ziekan@saturn.iis.pw.edu.pl www.iis.pw.edu.pl</p>	<p>Факультэт аэранаўтыкі Nowowiejska 24 00 665 Warszawa, Polska Phone: +48 22 621 53 10 Phone/fax: +48 22 625 73 51 ziekan@meil.pw.edu.pl www.meil.pw.edu.pl</p> <p>Факультэт транспарту (970 студэнтаў) (тэхналогія і арганізацыя транспарту, чыгуначны транспарт, дарожны транспорт, авіятранспорт, тэарэтычны дизайн, транспартная тэлекамунікацыя, транспартная інфраструктура, камп'ютарная метады ў транспартной галіне).</p> <p>Koszykowa 75 00 662 Warszawa, Polska Phone: +48 22 660 73 11 Phone/fax: +48 22 621 56 87 ziekan@it.pw.edu.pl www.it.pw.edu.pl</p> <p>Фізічны факультэт (тэорыя магнетызму, оптыка, паўправаднікі, малекулярная фізіка, атамная фізіка)</p> <p>www.if.pw.edu.pl</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ € 4.000 на год (калі навучанне на ангельскай мове).</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Звяртайцесь непасрэдна на факультэт.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Гл. на www.buwiwm.edu.pl</p> <p>ІНТЭРНАТ Звяртайцесь непасрэдна на факультэт.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Для навучання на ангельскай мове неабходны рэгістрацыйны збор (€ 200).</p> <p>ДЭДЛАЙН 31 траўня – 18 чэрвеня.</p> <p>SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA ВЫШЭЙШАЯ ЭКАНАМІЧНАЯ ШКОЛА</p> <p>Al. Niepodległości 162 02 554 Warszawa, Polska Phone: +48 22 849 50 94 Fax: +48 22 849 53 12 dsd@sgh.waw.pl www.sgh.waw.pl</p> <p>ВАРТАСЦЬ Варшаўская вышэйшая эканамічна школа з'яўляеца вядучай навучальнай установай па спецыяльнасці "эканоміка" ў Польшчы, а таксама адной з буйнейшых і прызнаных у Еўропе. Выпускнікі школы займаюць вядучыя пасады ў эканамічным сектары краіны. Школа ўнікала напачатку XX стагоддзя і з'яўляеца</p>
---	--	--

старэйшым эканамічным інстытутам у Польшчы. Тут выкладаюць вядомыя эканамісты краіны.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Вочных – 6.400 чалавек, завочных – 5.900.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Эканамічнага аналізу, соцыя-эканамічнай палітыкі, сусветнай эканомікі, бізнес-кіравання, фінасай і менеджменту.

КОШТ НАВУЧАННЯ

€ 5.000 на год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Анкета, CV.

СТЫПЕНДЫІ

Эканамічная школа не прадстаўляе ўласныя стыпендыяў для замежных студэнтаў, але існуе агульная стыпендыяльная праграма:

*Biuro Uznavalności i Wymiany Miedzynarodowej
09 920 Warszawa*

ul. Smolna 40

Phone: +48 22 826 28 23

<http://www.buwivm.edu.pl>

Замежным студэнтам польскага паходжання – зніжка 30%.

ІНТЭРНАТ

Удакладніцце па электроннай пошце.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Рэгістрацыйны збор – € 200. Абавязковая наяўнасць страхоўкі (набываецца самастойна). Студэнтам польскага паходжання страхоўку аплачвае універсітэт.

ДЭДЛАЙН

Удакладніцце на сایце універсітэта.

UNIWEZYTET WARSZAWSKI ВАРШАУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ul. Krakowskie
Przedmieście 26/28
00 325 Warszawa, Polska
Phone: +48 22 552 04 24
Fax: +48 22 826 83 16
www.uw.edu.pl
bsstud@mercury.ci.uw.edu.pl

ВАРТАСЦЬ

Варшавскі універсітэт быў заснаваны ў XIX стагоддзі. Сёння гэта вядучы і самы буйны універсітэт у Польшчы. Тут безліч факультэтаў, на якіх працуюць лепшыя выкладчыкі краіны і Цэнтральны Еўропы. Асабліва цікава, што тут існуе факультэт ўсходнеславянскіх

моваў і культуры, дзе вывучаюца беларуская, украінская і руская мовы і літаратуры.

Таму асабліва заахвочваюцца абітурыенты

менавіта з гэтых краінаў.

Таксама універсітэт пропануе вывучэнне ўсходніх моваў і культуры: арабскай, афрыканскіх, японскай і кітайскай, індыйскай і мангольскай.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

дзённага аддзялення – 30.000.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Біялогіі; хіміі; журналістыкі і паліталогіі; філасофіі і сацыялагіі; фізікі і астрономіі; геаграфіі; геалогіі; гісторыі; прыкладной лінгвістыкі і ўсходнеславянскіх культур; матэматыкі, інфарматыкі і механікі; эканамічных навук; сучасных замежных моваў і ўсходніх культураў; педагогічных навук; польскай філалогіі; кіравання і права; псіхалогіі; сацыялагіі; менеджменту.

КОШТ НАВУЧАННЯ

На ступень бакалаўра – \$ 2.100–5.100 у залежнасці ад факультэта. Магістэрскае вывучанне каштуе \$2.100–6.100.

Навучанне на ангельскай мове: вывучэнне Амерыкі, міжнародны бізнес, міжнародная эканоміка, псіхалогія.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Неабходным іспытам на кожны факультэт з'яўляецца польская мова.

Наступныя факультэты патрабуюць дадатковую здачу іспыту:

факультэт журналістыкі і паліталогіі – інтэрв'ю, польская мова вусна і пісьмова;

факультэт філасофії і сацыялагіі – польская мова вусна і пісьмова, замежная мова (ангельская, нямецкая ці французская);

факультэт геаграфіі – пісьмовы іспыт па геаграфіі, пісьмовы іспыт па адным з предметаў (матэматыка, фізіка, хімія ці біялогія);

факультэт гісторыі – пісьмовы тэст па гісторыі Еўропы і Польшчы;

факультэт прыкладной лінгвістыкі і ўсходнеславянскіх культур – вусны і пісьмовы іспыт па двух замежных мовах з пяці (ангельская, французская, іспанская, нямецкая, руская);

факультэт матэматыкі, інфарматыкі і механікі – пісьмовы тэст па матэматыцы;

факультэт сучасных замежных моваў і ўсходніх культур – пісьмовы іспыт па замежнай мове;

факультэт педагогічных навук – вусны і пісьмовы іспыт па ангельскай мове;

факультэт польской філалогіі – інтэрв'ю;

факультэт кіравання і права – інтэрв'ю;

факультэт менеджменту – інтэрв'ю.

СТЫПЕНДЫІ

Прадстаўляюцца Міністэрствам адукациі і спорту, усе заявы трэба дасылаць на факультэты. Дзейнічае зніжка ў аплаце вывучання ў памеры 30% абітурыентам замежнікам польскага паходжання.

ІНТЭРНАТ

Кошт пражывання – \$ 65 на месяц.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Падручнікі – \$ 50, праезд на гарадскім транспарце – \$ 10 на месяц.

ДЭДЛАЙН

– 1 чэрвеня.

**WROCŁAWSKI UNIVERSYTET
ВРОЦЛАЎСКІ УНІВЕРСІТЭТ**

pl. Uniwersytecki 1
50 137 Wrocław, Polska
Phone: +48 71 375 28 20
Fax: +48 71 343 40 00
www.uni.wroc.pl

ВАРТАСЦЬ

Універсітэт быў заснованы ў XVI стагоддзі, але пачаў сваю актыўную навуковую дзейнасць з XVIII. На працягу стагоддзяў Вроцлаўскі ўніверсітэт быў вядомы як навуковы і культурны цэнтр. Зараз ва ўніверсітэце 8 факультетаў, на якіх працуе 37 кафедраў. Высокі ўзровень выкладання здабыў дадзенай ВНУ добрую рэпутацыю за мяжой. Цяпер з універсітэтам супрацоўнічаюць шматлікія ёўропейскія ВНУ. Вялікая колькасць замежных выкладчыкаў, шматлікія цэнтры пры факультетах спрыяюць цікаваму навучанию студэнтаў.

**АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ
СТУДЕНТАЎ** – 18.350 чалавек.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Філалогіі, гісторыі і педагогічных навук; сацыяльных навук; кіравання і права; прыродазнаўчых навук; фізікі і астраноміі; хіміі; матэматыкі і інфарматыкі.

КОШТ НАВУЧАННЯ на ступені бакалаўра – \$ 3.500 на ўсіх факультетах; двухгадовае магістэрскае навучанне – \$ 4.000.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Валоданне польскай мовай (навучанне вядзецца па-польску). Ніякіх уступных іспытаў.

СТЫПЕНДЫ

Аддзял Міністэрства адукацыі па справах адукацыі для замежных студэнтаў у Варшаве пропануе пэўную колькасць дзяржаўных стыпендый. Пра ўмовы іх атрымання можна даведацца ў Польскай Амбасадзе. Вроцлаўскі ўніверсітэт пропануе таксама і ўласныя стыпенды (па інфу звязтайцеся на факультэты).

ІНТЭРНАТ

Універсітэт забяспечвае замежным студэнтам пражыванне ў інтэрнаце. Кошт інтэрнату на месяц складае \$ 90.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Уступны ўнёсак для першакурснікаў – \$ 200. У межах пагаднення ўніверсітэт аплачвае страхоўку замежным студэнтам. Паліклініка знаходзіцца па адрасе: University Health Services pl. Katedralny 4.

ДЭДЛАЙН – 1 чэрвеня.

1

РЭЙТЫНГІ ВНУ ПОЛЬШЧЫ

АГУЛЬНАПОЛЬСКІ РЭЙТЫНГ ВНУ

- 1.Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
- 2.Akademia Górnictwo-Hutnicza im. St. Staszycza w Krakowie
- 3.Chrześcijańska Akademia Teleologiczna w Warszawie
- 4.Politechnika Wrocławia
- 5.Uniwersytet Warszawski
- 6.Politechnika Gdańska
- 7.Politechnika Rzeszowska
- 8.Akademia Ekonomiczna w Poznaniu
- 9.Politechnika Poznańska
- 10.Politechnika Lubelska

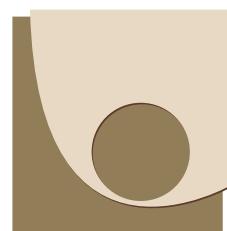
РЭЙТЫНГ ДЗЯРЖАЙНЫХ ВНУ ПОЛЬШЧЫ

- 1.Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
- 2.Akademia Górnictwo-Hutnicza w Krakowie
- 3.Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie
- 4.Politechnika Wrocławia
- 5.Uniwersytet Warszawski
- 6.Politechnika Gdańska
- 7.Politechnika Rzeszowska
- 8.Akademia Ekonomiczna w Poznaniu
- 9.Politechnika Poznańska
- 10.Politechnika Lubelska

РЭЙТЫНГ НЕДЗЯРЖАЙНЫХ ВНУ ПОЛЬШЧЫ:

- 1.Polsko-Japońska Wyższa Szkoła Technik Komputerowych w Warszawie
- 2.Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Bielsku-Białej
- 3.Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie
- 4.Wyższa Szkoła Zarządzania i Marketingu w Warszawie
- 5.Wyższa Szkoła Komunikacji i Zarządzania w Poznaniu
- 6.Wyższa Szkoła Biznesu National Louis University w Nowym Sączu
- 7.Wyższa Szkoła Informatyki i Ekonomii TWP w Olsztynie
- 8.Górnośląska Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości im. K. Goduli w Chorzowie
- 9.Wyższa Szkoła Umiejętności Społecznych w Poznaniu
- 10.Collegium Civitas w Warszawie

Рэйтынгі падаюцца паводле польскага часописа "Newsweek"

**FUNDACJA
BATOREGO**
IM. STEFANA

Выказываем падзяку

LITHUANIA

ПА-ЛІТОЎСКУ, ПЛІЗ!

**НАШЫЯ БЫЛЫЯ
КАЛЕГІ ПА “САЎКУ”
НЯДОЎГА ПАРЫЛІСЯ
З УНІВЕРСІТЭЦКАЙ
РЭФОРМАЙ. ЗАРАЗ IX
НАВУЧАЛЬНЫЯ
СІСТЭМЫ ЦАЛКАМ
АДПАВЯДАЮЦЬ
ЕУРАПЕЙСКІМ.
КЛАСІЧНАЯ СХЕМА
“БАКАЛАУР –
МАГІСТР – ДОКТАР” –
ДОБРЫ ПРЫКЛАД
ТАГО, ЯК НЕ ТРЭБА
ЛІШНІ РАЗ
ВЫНАХОДЗІЦЬ
РОВАР.**

У Літве ўсяго 24 універсітэты. Найстарэйшы з іх – Віленскі. Другая вядучая ВНУ краіны – Каўнаскі тэхналагічны. Літоўскія ВНУ адрозніваюцца па “ўзросце”, колькасці студэнтаў і выкладчыкаў, сваёй ўнутранай будове, навучальных праграмах, аднак падобныя тым, што прапануюць адгукацыю даволі высокага ўзроўню. В/а тут платная, кошт навучання за семестр – ад 500 бз. Літоўская дзяржава не вельмі схільная фінансаваць адгукацыю, і такі падыход выклікае нараканні апазіціі. У 1999 годзе Літва падпісала Балонскую дэкларацыю аб зоне вышэйшай адгукацыі, і з таго часу структура узроўняў (ступеняў) сістэмы адгукацыі ў Літве прыводзіцца ў адпаведнасць са шкалой ISCED ЮНЕСКО.

Вучацца ў Літве і беларусы. Беларускіх студэнтаў асабліва шмат ў Вільні, але сустракаюцца яны і ў іншых гарадах краіны. Таня Быкова з Менска навучаецца на 1-м курсе Літоўскага хрысціянскага коледжа, што ў Клайпедзе. Сістэма навучання ў коледжы арыентаваная на амерыканскую мадэль: “Я не вучуся ва ўстанове, прыналежнай да літоўскай сістэмы адгукацыі, але, выкладаючы ў тэхнікуме (паралельна з вучобай) і маючи стасункі з літоўцамі з іншых універаў, могу сказаць, што сістэма ў іх не моцна чым адрозненая ад нашай. Грошы і сувязі і тут вырашаюць шмат. На працягу семестра можна сябе не напружваць, а вось падчас сесіі...”

Тым не менш, адрозненне Таня бачыць у тым, што адгукацыя ў дзяржаўных університетах вядзеца амаль цалкам на літоўскай мове. У адрозненне, скажам, ад Латвіі, дзе распаўсюджана навучанне па-расейску і па-ангельску, у Літве на гэтых мовах можна “замовіць” выкладанне толькі асобных предметаў. Менавіта таму замежнікі найчасцей ідуць у прыватныя ВНУ. А гэта 4 універы з 19 і 9 коледжau з 16.

Сваё рашэнне вучыцца ў Хрысціянскім коледжы ў Літве Таня тлумачыць так: калі пасля года навучання ў амерыканской школе яна вярнулася ў Менск, ліццей імя Коласа аказаўся зачынены... Апошні год яна правучылася ў рускамоўнай школе, уражанні ад якой, мякка кажучы, засталія не самыя лепшыя. “Я ўжо адвыкла ад таго, што настаўнік можа размаўляць пра сабак і касметыку на ўроку, а на беларускай мове адзіннатацікласнік задаюць настаўніцы пытанне, што такое “папера” ці “патэльня”, а потым з паўгадзіны смяюцца з “прикольнага беларускага”. Шчыра скажу, я прагуляла больш за палову ўсіх заняткаў” (у LCC прапусціла 3 дні за апошнія 5 месяцаў). Тады ж, у адзіннатацтві класе, Таня ўдзельнічала ў рэспубліканскай алімпіядзе па ангельскай мове. І хоць заняла месца і магла выбіраць універсітэт у Беларусі, але “пасля таго хабарніцтва і бруду” дакладна вырашила, што беларускай адгукацыі з яе хопіц. “Падумаўшы пра тое, што мне ізноў трэба будзе

сустракаца з гэтымі выкладчыкамі, якія пыталіся пра аблалютна недарэчнае ("назавіце спартовыя залы ў Віцебску"), рабілі "кампліменты" ("А вы для спартсменкі ангельскую мову дужа добра ведаеце") і памылкі ў маўленні, кажучы, што тое, што напісаное ў Оксфардскім слоўніку іх не хвалюе, я выбрала LCC."

Гэты коледж не з'яўляецца "вярбоўкай моладзі для Амерыкі".

Шмат выпускнікоў вяртаецца дамоў, бо яны разумеюць, што з'ехаць ніколі не позна. Па словах Тані, тут пачынаеш сапраўды разумець, што ты патрэбен сваёй краіне. "Я хачу атрымаць магістра па ангельскай мове пасля бакалаўрэату ў LCC і вярнуцца на радзіму, – кажа Таня. – Я хачу выкладаць і дзяліцца ведамі з беларускімі студэнтамі, бо кожны з нас – частка нашай Беларусі. Калі мы ўсе з'едзем, то хто ж застанецца?"

★ ПАСТУПЛЕННЕ

Што датычыцца правілаў прыёму замежнікаў у літоўскія ВНУ, то тут усё даволі проста і знаёма: атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы ў сваёй краіне, уступныя іспыты (у залежнасці ад абранаага ВНУ і факультета), студэнцкая віза ці від на жыхарства, фінансавы гарант, дзе сведчыцца, што студэнт у стане аплочваць навучанне, і нарэшце, страхоўка. "Калі вырашыце паупаць, ніколі не хлусціце ў анкетах, – папярэджае Таня. – Вас мала таго што не прымуць, дык яшчэ і ў іншыя універы паведамяць пра вашую несумленнасць. Пакажыце лепш, чым вы заахвочаны, навошта імкнечеся вучыцца, у чым бачыце сэнс вашиха жыцця. Лузеры ім дакладна не патрэбныя, але і не кажыце, што вы лепшы за ўсіх".

★ ЖЫТЛО

Таня Быкава жыве ў інтэрнаце. Кажа, там вельмі весела і чыста. У пакоі 4 чалавекі, але месцы хапае ўсім. "Інтэрнат – з інтэрнетам, добрым рамонтам і цікавымі людзьмі. Я жыву з дзяўчатамі з Украіны, размаўлюю па-беларуску". Для Тані інтэрнат каштует € 350 на год. У іншых університетах сустракаюцца і іншыя кошты: \$ 40–90 на месяц. Кошты прыватных кватэраў вагаюцца ад 150 да 200 бэр.

★ ВІЗА І ВІД НА ЖЫХАРСТВА

Усе студэнты, якія прыязджаюць у Літву больш чым на 3 гады, павінны атрымаць дазвол на часовае праўжыванне ў Міграцыйным аддзеле. Пры падачы заяўкі на атрыманне дазволу вам неабходна прадаставіць пашпарт, сапраудны прынамсі на адзін год наперад, 4 фотаздымкі пашпартнага формату, даведку пра ваш прыбытак за месяц (не меней за 500 літаў) і поліс на страхаванне здароўя, што дзейнічае за мяжой (яго можна атрымаць у Літве). Паколькі фармальнасці дазволу на часовае праўжыванне постаянна змяняюцца, лепш экантаставацца з універсітэтам і атрымаць актуальную інфармацыю.

VILNIUS UNIVERSITY ВІЛЕНСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Universiteto 3
Vilnius 2734, LITHUANIA
Phone: +370 526 87 001
Fax: +370 526 87 096
infor@cr.vu.lt
www.vu.lt
trs@cr.vu.lt (міжнародны офіс)

❶ ВАРТАСЦЬ

Адна з найстарэйшых і самых вядомых ВНУ ва Усходній Еўропе. Заснаваная ў 1579 годзе, яна доўгі час была адзінай ВНУ ў Літве. Выпускнікі Інстытута міжнародных стасункаў і палітычных навук Віленскага універсітэта працуюць дыпламатамі, дзяржаўнымі клеркамі, палітычнымі каментатарамі, журналістамі і г. д.

❷ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

22.618, замежных – 52.

❸ ФАКУЛЬТЭТЫ

Філалогіі, філасофіі, гісторыі, юрыдычны, фізікі, камунікацыяў, матэматыкі і інфарматыкі, прыродазнаўчых навук, хіміі, медыцыны, эканомікі. Каўнаскі гуманітарны (філія), Інстытут міжнародных зносінаў і палітычных навук (www.tspmi.vu.lt).

❹ КОШТ НАВУЧАННЯ

Бакалаўрскія праграмы:

- 7.000 літаў – на факультэтах эканомікі, філалогії, філасофіі, гісторыі, камунікацыяў, матэматыкі, юрыдычным; у Інстытуце міжнародных зносінаў і палітычных навук; у Міжнароднай школе бізнесу і Цэнтры рэлігійных даследаванняў;
- 11.000 літаў – на факультэтах хіміі, фізікі, прыродазнаўчых навук і ў Цэнтры вывучэння навакольнага асяроддзя;
- 15.000 літаў – на факультэце медыцыны;
- 24.000 літаў – стаматалогія.

❺ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Vilnius University мае свае ўласныя крытэрыі для прызнання замежных атэстатаў і дыпломаў. **Увага:** гэта пракладура платная і каштует \$ 50. Пералік неабходных дакументаў можна знайсці на сайце універсітэта.

Прызнанне вашай прыгоднасці не гарантуе прыёму ва універсітэт. Існуюць квоты для замежных студэнтаў, якія вар'юацца ў залежнасці ад факультета. Так што вам стопрацэнтна свецяць уступныя тэсты. Інфа:

[Admissions officer of Vilnius University](#)

[Dr. Ruta Syrovatskaja](#)

Study Office

Vilnius University

01513 Vilnius

Lithuania

Phone: +370 5 268 70 53

ruta.syrovatskaja@cr.vu.lt

(Кантактная асаба – Рута Сыравацкая)

❻ СТЫПЕНДЫ

Універсітэт не прыдане нікай фінансавай падтрымкі замежным студэнтам.

❼ ІНТЭРНАТ

каштует ад 160 да 340 літаў на месяц.

❽ ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Ежа ва універсітэцкай сталоўцы – 45 літаў; студэнцкі празны на месяц у межах горада – 10; кіно – 10.

❾ ДЭДЛАЙН

Студэнты па абмене і студэнты, што жадаюць навучацца ва універсітэце семестр ці два (free moving students), павінны падаць запоўненую форму заяўкі ў Офіс міжнародных стасункаў (International Relations Office) да 15 лістапада.

Дэдлайн для іншых студэнтаў – 15 ліпеня.

LITHUANIA

**VILNIUS GEDIMINAS
TECHNICAL UNIVERSITY
ВІЛЕНСКІ ТЭХНІЧНЫ
УНІВЕРСІТЭТ ГЕДЫМІНА**

Sauletekio al. 11
LT 2040 Vilnius,
Lithuania
Phone: +370 5 274 50 29,
+370 5 274 50 26
Fax: +370 5 270 01 12,
+370 5 274 48 97
urd@adm.vtu.lt, tsc@ts.vtu.lt
www.vtu.lt

ВАРТАСЦЬ

Партнёрскай установай VGTU з'яўляецца БНТУ (www.bntu.by). Каардынатар у VGTU – Prof. Dr. Donatas Čygas, phone: +370 5 274 50 11, dcyg@ap.vtu.lt. VGTU з'яўляецца сябрам больш за 50 міжнародных арганізацый. Адзіны тэхнічны ўніверсітэт у Вільні.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Інжынерны навакольнага асяроддзя, архітэктуры, электронікі, фундаментальных навук, механікі, грамадзянскай інжынернай, інжынернай транспарту, кіравання бізнесам, інстытуту авіяцыі Antanas Gustaitis. Кожны факультэт прапануе прынамсі адну навучальную праграму на ангельскай мове.

КОШТ НАВУЧАННЯ

плата за навучанне ўносіцца да 1 верасня (весенскі семестр) і да 15 лютага (веснавы семестр). У 2005–2006 навучальным годзе семестр каштую:

- бакалаўрскія курсы – € 1.750;
- магістэрскія курсы – € 1.750;
- магістэрскія курсы на завочным аддзяленні – € 540–1.000;
- доктарскія праграмы – € 2.250;
- падрыхтоўчыя курсы па інжынернай справе – € 1.750.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕНИЯ

Замежнікі павінны прадставіць дакументы, што пацвярджаюць веданне ангельскай мовы. Патрабаванні да прыёму на праграмы бакалаўра: атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы з добрымі адзнакамі, асаўліва па матэматыцы, фізіцы і ангельскай мове. Да заявы павінен прыкладацца натарыльна завераны пераклад на ангельскую мову. Для замежнікаў няма ўступных іспытаў. Патрабаванні да прыёму на праграмы магістра: ступень бакалаўра альбо эквівалент (неабходныя афіцыйныя копіі), згода дэканана. Патрабаванні да прыёму на праграмы доктара: ступень магістра альбо эквівалент (неабходныя афіцыйныя копіі); добрыя вынікі ў даследаваннях; згода дэканана.

СТЫПЕНДЫЯ

Замежныя студэнты не атрымліваюць стыпендыяў. Да таго ж яны не маюць права працаўца, пакуль не атрымаюць дазвол з біржы працы.

ІНТЭРНАТ

Універсітэт мае 6 інтэрнатаў, што змяшчаюць каля 25% студэнтаў. Пакой ва ўніверсітэцкім інтэрнаце гарантаваны ўсім замежным студэнтам. Кошт на месяц – Lt 160–340. Заклад – Lt 400.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Абед ва ўніверсітэцкай сталоўцы – Lt 45;
Месячны студэнцкі празнны у межах горада – Lt 10;

ДЭДЛАЙН

1 чэрвеня – на весенскі семестр, 15 лістапада – на веснавы.

**KLAIPĖDA UNIVERSITY
КЛАЙПЕДСКІ УНІВЕРСІТЭТ**

International Office:
H. Manto 84
LT 92294, Klaipėda,
Lithuania
Phone: +370 46 398 900
Fax: +370 46 398 902
saulius.bucas@ku.lt
rektorius@ku.lt
www.ku.lt

КОШТ НАВУЧАННЯ

Ад Lt 1.800 да 3.000 за семестр.

ІНТЭРНАТ

Універсітэт прапануе інтэрнат для замежных студэнтаў. У інтэрнаце ёсьць танныя мэбліваныя пакоі на аднаго, двух і трох чалавек. Сярэдні кошт мэбліванай адна- ці двухпакаёвай кватэры – каля € 150–200 на месяц.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Страхаванне здароўя:
ад Lt 200 да 400 на 6 месяцаў.
Студэнцкая картка – Lt 20.
Яна дазваляе карыстацца бібліятэкам, прымаць удзел ва ўніверсітэцкіх фестывалях і іншых мерапрыемствах, дае зніккі ў крамах. Тэлефонныя карткі – ад Lt 8,74 да 30,66.
Транспарт: аўтобусы – Lt 0,50 за паездку для студэнтаў.

**KAUNAS UNIVERSITY OF
TECHNOLOGY
КАЎНАСКІ ТЭХНАЛАГІЧНЫ
УНІВЕРСІТЭТ**

K. Donelaičio 73, rooms 420424
LT 44029 Kaunas,
Lithuania
Phone: +370 37 300 035
(300 036, 300 037, 300 038)
Fax: +370 37 300 039
tarpt.sk@ktu.lt
ruta.surviliene@ktu.lt
www.ktu.lt

ВАРТАСЦЬ

Адна з самых маладых літоўскіх ВНУ, была заснаваная ў 1990 годзе, у самым пачатку "літоўскага адраджэння". Напачатку ўніверсітэт меў тры факультеты. Цяпер ix 7, плюс 5 інстытутаў і іншых структурных аддзелаў. Лік студэнтаў вырас з 2.960 да 8.920. У асноўным, KU займаецца прыкладнымі даследаваннямі.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

8.920 чалавек.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Турызму і адпачынку, балцкага мовазнаўства і этнаграфіі, прыродазнаўчых наукаў і матэматыкі, гуманітарных наукаў, марской тэхнікі, мастацкіх наукаў, педагогічных, грамадскіх наукаў, факультэт наукаў пра здароўе. Афіцыйная мова выкладання ва ўніверсітэце – літоўская. Некаторыя курсы могуць выкладацца на ангельскай, калі набярэзца дастатковая колькасць студэнтаў. Універсітэт таксама пропануе праграму "International Studies of the Baltic Sea Region" для замежных студэнтаў. Мова навучання – ангельская.

ВАРТАСЦЬ

Самыя вялікія тэхнічны ўніверсітэт у Балтыйскім рэгіёне. Другая па велічыні ВНУ ў Літве. Аб'ядноўвае 13 факультетаў, бібліятэку, гімназію, 10 інстытутаў, 4 даследчыя цэнтры. З 1998 года ўніверсітэт прымае ўдзел ў праграме Leonardo da Vinci. Універсітэт падпісаў 70 пагадненні ў пра супрацоўніцтва з самыми разнастайнымі замежнымі установамі.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Больш за 17.000 студэнтаў.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Грамадскіх наукаў, хімічных тэхналогіяў, электратэхнікі і сістэмай кіравання, фундаментальных наукаў, гуманітарных наукаў, інфарматыкі, дызайна і тэхналогіяў, машынабудавання, тэлекамунікацыяў і электронікі, будаўніцтва і архітэктуры, эканомікі і менеджменту, аддзяленне Panavezys, Цэнтр міжнародных даследаванняў. Універсітэт пропануе навучанне па 36 бакалаўрскіх, 65 магістэрскіх і 11 прафесійных праграмах.

КОШТ НАВУЧАННЯ

€ 2.500–3.000

<p>☒ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Кандыдаты на навучанне павінны мець дастатковыя веды ангельскай, французскай, нямецкай альбо рускай моваў. Кандыдаты павінны запоўніць форму заяўкі, якую можна скачаць з сайта. Запоўненую форму заяўкі і астатнія дакументы (квітанцыя об аплаце, копіі дыпломаў, CV і г. д.) неабходна даслаць у KTU Admissions Office да 1 жніўня: Admissions Office Kaunas University of Technology K. Donelaičio g. 73 LT-44029 Kaunas, Lithuania Унёсак на апрацоўку дадзеных – € 50 (не вяртаюць). Рэгістрацыйны унёсак – € 250 (не вяртаюць).</p> <p>☒ СТЫПЕНДЫ Прыкладны памер стыпендыяў для вочнікаў – Lt 150–175 на месяц. Выдаецца па выніках навучання альбо па сацыяльных крытэрах.</p> <p>☒ ІНТЭРНАТ KTU мае 11 інтэрнатаў. Студэнты, якія выбіраюць іншы від жытла, павінны самі клапаціца пра часовы від на жыхарства.</p> <p>☒ ДЭДЛАЙН Падача дакumentaў – да 1 жніўня.</p>	<p>☒ ФАКУЛЬТЭТЫ Кіравання гандлёва-прамысловай дэйнасцю, ангельскай мовы, гісторыі і замежных моваў, літуаністыкі, грамадскіх навук, тэалогіі.</p> <p>☒ КОШТ НАВУЧАННЯ Курсы літоўскай мовы – ад \$ 500 за семестр, навучанне па спецыяльнасці таксама не менш за \$ 500.</p> <p>☒ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Трэба здаць TOEFL (480/677) альбо IELTS (6,0), запоўніць анкету, напісаць эсэ і прайсці сумоўе. Шанцы для беларусаў вельмі вялікія.</p> <p>☒ СТЫПЕНДЫ Каля 34% студэнтаў у LCC атрымліваюць фінансавую дапамогу. Да 26 сакавіка неабходна падаць заяўку на атрыманне гранта. Кандыдаты адбіраюцца па наступных крытэрах: адзнакі ў сярэдняй школе, вынікі сумоўя, матэрыяльнае становішча. З пытаннямі звязтайтесь ў прыёмную камісію LCC: admission@lcc.lt, +370 46 310 460.</p> <p>☒ ІНТЭРНАТ Кошт – Lt 500 (€ 145) за семестр.</p> <p>☒ ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Прынамсі € 100 на месяц.</p>	<p>Аддзел даследаванняў і вышэйшай адукацыі ў Міністэрстве адукацыі: +370 62 37 79; +370 22 22 51; ministras@smm.lt</p> <p>Навуковая рада Літвы: +370 62 56 26; vguoga@ktl.mii.lt</p> <p>Асацыяцыя дапамогі замежным студэнтам (IAESTE): +370 20 23 06.</p> <p>www.nrcg.lt/estia/edu/eduindex.html – поўная інфармацыя пра адукацыю ў Літве: сістэма, інфа для замежнікаў, універы і іншыя ВНУ, дыстанцыйнае навучанне.</p> <p>http://lt.d-i-s-c-o-v-e-r.com www.litnet.lt/litinfo www.travel.lt – інфа пра Літву (гатэлі, квіткі, гісторыя і г. д.).</p> <p>www.vilnius.lt – інфа пра Вільню.</p> <p>www.jnn.lt – моладзевыя гатэлі.</p>
<p>LITHUANIA CHRISTIAN COLLEGE ЛІТОЎСКІ ХРЫСЦІЯНСКІ КОЛЕДЖ</p> <p>Kretingos 36 LT 92307 Klaipėda, Lithuania Phone: +370 46 310 745 Fax: +370 46 310 560 info@lcc.lt www.lccbcb.org</p>	<p>☒ ВАРТАСЦЬ Выпускнікі LCC працуюць у літоўскіх і міжнародных кампаніях (напрыклад, Ernst & Young Baltic, Baltic Management Institute, Nord/LB, Hansa, Міністэрства юстыцыі і г. д.) і ў брытанскіх і амерыканскіх амбасадах. Таксама некаторыя выпускнікі працаюць у навучанні ў London School of Economics, Lund University, Azusa Pacific University і г. д. LCC пропануе дзяржаўную прызнаную ступень бакалаўра. Навучанне вядзеца на ангельскай мове. У коледжы каля пяцідзесяці выкладчыкаў, большасць з Палоночнай Амерыкі.</p> <p>☒ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Каля 600 з 18 краінаў свету.</p>	
		<p> LITHUANIA</p>

LATVIA

У АДРОЗНЕННЕ АД
ЛІТОЎЦАЎ, ЛАТЫШЫ
КЛАПОЦЯЦЦА ПРА
СВАЕ ВНУ І РОСТ
КОЛЬКАСЦІ
ЗАМЕЖНЫХ
СТУДЭНТАЎ
РАЗГЛЯДАЮЦЬ ЯК
“ВАЖНУЮ
ДЗЯРЖАЎНУЮ
ЗАДАЧУ”, ТАМУ ТУТ
УЖО ДАЙНО ПРАЦУЕ
СИСТЭМА
“БАКАЛАЎР –
МАГІСТР”, ПРЫЧЫМ
“БАКАЛАЎР” ВЫРВЕ
З ТВАЙГО ЖЫЦЦЯ
3–4 ГАДЫ,
“МАГІСТР” – 2–3.
ДЕЙНІЧАЕ ТУТ І
ЕУРАПЕЙСКАЯ
СИСТЭМА КРЭДЫТАЎ
ECTS, ЯКАЯ
ДАЗВАЛЯЕ ЛЁГКА
ПЕРАВОДЗІЦЬ
“ЛАТЫШСКІЯ”
АДЗНАКІ Ў Любыя
Іншыя
ЕУРАПЕЙСКІЯ.

НЕ ДЛЯ БЕДНЫХ

★ ПАСТУПЛЕННЕ

Людміла Стручэуская, якая ў 2000–02 гадах вучылася ў Латвії, кажа, што паступіць без ведання латышскай мовы можна не шмат куды. Навучанне таксама адбываецца на латышскай ўсюды, апроч Стакгольмской школы эканомікі ў Рызе (*Stockholm School of Economics in Riga*,

<http://www.sseriga.edu.lv>), дзе ўсе курсы чытаюцца па-ангельску.

З ангельскай можна паступаць і ва Універсітэтскі колледж Відзэмэ, што размешчаны ў горадзе Валміера.

Міжнародным студэнтам неабходна мець завершаную сярэднюю адукацыю і права навучання ва універсітэце (“універсітэтскую прыгоднасць”) у сваёй уласнай краіне.

Прызнаннем замежных дыпломаў і навуковых ступеняў займаецца Латвіскі навучальны інфармацыйны цэнтр (*The Latvian Academic Information Centre*).

Valņu iela 2, Riga

Phone: +371 72 12 317, www.aic.lv.

Звычайна патрабуюцца наступныя дакументы:

- афіцыйныя копіі апошніх дыпломаў;
- запоўненая форма заяўкі;
- афіцыйная копія страхоўкі, дзейснай ў Латвійскай Рэспубліцы;
- TOEFL, IELTS ці іншае пацярдзенне валодання ангельскай мовай.

Часам патрабуецца таксама доказ вашай фінансавай забяспечанасці, пацверджаны натарыусам.

★ АКАДЭМІЧНЫ ГОД

у латышскіх універсітэтах пачынаецца ў верасні і заканчваецца напрыканцы чэрвеня альбо ў першай палове ліпеня. Як правіла, ён уключае 40 тыдняў лекцыяў, семінараў і практичнай працы і падзелены на 2 семестры. Іспыты праводзяцца напрыканцы кожнага семестра (то бок у студзені і чэрвені – ліпені). Звычайна студэнты маюць 3–5 дзён для падрыхтоўкі да кожнага іспыту. Заключныя іспыты ахопліваюць некалькі предметаў.

★ ЖЫТЛО

Замежныя студэнты звычайна забяспечваюцца інтэрнатам, які месціца альбо ва ўніверсітэцкім кампuse, альбо за пару кіламетраў ад яго. У некаторых універсітэтах (напрыклад, ува Універсітэцкім коледжы Відзэмэ) заяўка на навучанне лічыцца таксама заяўкой на інтэрнат. Пакоі ў інтэрнатах, як правіла, мэблеваныя, у адным пакой можа жыць некалькі студэнтаў. На некалькі пакояў прыходзіцца адна кухня, аbstаляванная лядоўнай і іншымі прычындаламі. Але часам – як, напрыклад, у ViA – шматлікія элементы інтэр'еру давядзецца набываць самому альбо пазычаць. Самастойнасць, раземеце...
Пакоі для студэнтаў здаюцца ў арэнду і ў некаторых прыватных дамах. У некаторых выпадках ты будзе адзінным студэнтам у доме, што мае свае плюсы.
Пакой у інтэрнаце пацягне прыкладна на 15 латаў (€ 23) на месяц. Прыватны пакой каштуе € 32–150.

★ ГРОШЫ

Латвія – дарагая краіна, кошты тут параўнальныя са Скандинавіяй. Навучанне каштуе € 2.370 да € 6.000 на год. Выдаткі замежнага студэнта – € 250–300 на месяц. Кошт страхавога поліса складае каля € 12 на месяц.

КОЛЬКІ КАШТУЕ ПАЖЫЦЬ У РЫЗЕ

Арэнда пакою ў інтэрнаце на месяц	1500 лат = € 23,00
Абед у кафэтэрыі	1,50 лат = € 2,30
Квіток у тэатр	1,00 лат = € 1,54
Квіток у кіно	0,80 лат = € 1,23
Басейн	1,20 лат = € 1,85

Людміла Стручэўская раіць паспрабаваць выбіць міжнародную стыпендыю: “Есць стыпендыя, якую падтрымлівае Vidzeme University College і шматлікія іншыя універсітэты: www.osi.hu/hesp. Працэдура яе атрымання наступная: на старонцы універса знаходзіце спіс курсаў на ангельскай мове, скачваецце анкету, запаўняеце яе і высылаеце на адрас універса (можна смелі пісаць на адно з “мылаў”). Калі вы праходзіце, вам дасылаюць афіцыйны ліст, з якім вы маеце права падаваць на стыпендыю па праграме Higher Educational Support Program. Уся інфармацыя па запаўненні анкеты і спіс контактных асобаў ёсць на згаданым сайце”.

КУРСЫ ВАЛЮТАЎ У “БАЛТЫЙСКИХ ТЫГРАЎ”

ЛІТВА: Lt 3,45 = € 1
ЭСТОНІЯ: EEK 15,65 = € 1
ЛАТВІЯ: LVL 0,54 = € 1

RĪGA STRADINS UNIVERSITY РЫЖСКІ УНІВЕРСІТЭТ СТРАДЫНА

Riga Stradiņš University
16, Dzirciema street,
Riga LV 1007, Latvia
Phone: +371 740 92 12
Fax: +371 747 18 25
foreign@rsu.lv
(кантактная асоба – Smuidra Zermanos (нам. дэканана)
www.rsu.lv

❶ ВАРТАСЦЬ

Усе навучальныя праграмы маюць міжнародную акредытацыю. Профіль Rīga Stradiņš University – медыцына і і грамадскія навукі, хаяць універ працануе і іншыя спецыяльнасці.

❷ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

3.500, з іх 200 замежных.

❸ ФАКУЛЬТЭТЫ

Медыцыны, стаматалогіі, фармацыі, рэабілітацыі, медсяstryнскай справы, аховы здароўя.
The International Study Department дае замежным студэнтам магчымасць атрымаць дыплом на факультэтах медыцыны (6 год), стаматалогіі (5 год), фармацыі (5 год) і рэабілітацыі (4 гады). Навучанне вядзеца на ангельскай мове. На дадзены момант зарэгістраваныя студэнты з 18 краінай.

Факультэт еўрапейскіх даследаванняў у RSU працануе дыплом грамадскіх навук (палітычныя навукі, інфармацыйныя даследаванні, сацыялогія, рэгіянальная эканоміка і бізнес).

❹ КОШТ НАВУЧАННЯ

рэгулююцца індывідуальным пагадненнем паміж студэнтам і RSU. Залічаныя студэнты павінны аплаціць увесь навучальны год наперад. Прыблізны кошт навучання на медыцынскім факультэце – € 6.000 за год.

❺ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Замежныя кандыдаты ў студэнты павінны прадставіць атэстат аб сярэдняй адукацыі, прайсці ўступны тэст па ангельскай мове (альбо прадставіць сертыфікат TOEFL, G.C.S.E., IELTS).

❻ СТЫПЕНДЫЯ

Замежныя студэнты самастойна аплачваюць усе выдаткі.

❼ ІНТЭРНАТ

Ад € 100 на месяц.

❽ ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Страхавы поліс – € 120 на год. Астатнія выдаткі – каля € 300 на месяц.

❾ ДЭДЛАЙН

1 ліпеня і 1 лістапада.

<p>SCHOOL OF BUSINESS ADMINISTRATION TURIBA ШКОЛА БІЗНЕСУ І КІРАВАННЯ ТУРЫБА</p>	<p>RIGA TECHNICAL UNIVERSITY РЫЖСКІ ТЭХНІЧНЫ УНІВЕРСІТЭТ</p>	
<p>68 Graudu Str. Riga, LV 1058, Latvia Phone: +371 762 25 51 Fax: +371 761 91 52 turiba@turiba.lv sic@turiba.lv www.turiba.lv</p>	<p>Foreign Students Department: LV 1658, 1, Kalku Str. Riga, Latvia Phone: +371 949 56 99 Fax: +371 708 90 20 igors@latnet.lv www.rtuasd.lv www.rtu.lv</p>	
<p>ВАРТАСЦЬ Навучальна програма “Менеджмент турызму і гатэльнага бізнесу (hospitality)”, што прапануеца ў Turiba, з'яўляецца адзінай навучальнай программай у цэлым балтыйскім рэгіёне, акредытованай Міжнароднай арганізацыяй турызму (The World Tourism Organisation).</p>	<p>ВАРТАСЦЬ RTU заснаваны ў 1862 годзе на прыкладзе аналагічных ВНУ ў Швейцарыі і Нямеччыне. Прыме актыўны ўдзел у ёўрапейскіх навуковых і адукацыйных програмах. Дыплом RTU прызнаецца ўсімі ёўрапейскімі краінамі. З верасня 2001 г. факультэт інжынернай эканомікі распачаў навучанне на рускай мове па бакалаўрскай программе “Прадпрымальніцтва і кіраванне”.</p>	<p>ІНТЭРНАТ Месца ў інтэрнаце – каля \$ 35 на месяц.</p>
<p>ФАКУЛЬТЕТЫ Програмы на ангельскай мове: менеджмент турызму і гатэльнага бізнесу (Hospitality). Дырэктар программы – Zinaida Melbärde, (Zina@turiba.lv, +371 760 76 61). Працягласць навучання – 4 гады. У працэсе навучання студэнты павінны авалодаць дзвюма замежнымі мовамі.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Колькасць студэнтаў Каля 13.000, вельмі шмат замежнікаў.</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Сярэдняя выдаткі (ежа, гарадскі транспарт, заняткі спортом і г. д.) не перавышаюць \$ 200 на месяц. Страхаванне здароўя – каля \$ 10 на месяц.</p>
<p>КОШТ НАВУЧАННЯ € 2.370–2.940 на год.</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Раздрукуйце форму заяўкі з сайта (www.turiba.lv), запоўніце яе і дашліце на наступны адпас разам з дакументамі: School of Business Administration Turiba, 68 Graudu Str, Riga, LV 058 Latvia.</p>	<p>ДЭДЛайн Бліжэйшая рэгістрацыя – у верасні. Наступная у студзені.</p>
<p>Документы: афіцыйная копія атэстата аб сярэдняй адукацыі, перакладзены на ангельскую мову; TOEFL (213/550 пункты як мінімум), IELTS (6,0); доказ фінансавай забяспечанасці; 2 фотадымкі (4x6 см); пацвярдженне рэгістрацыйнай аплаты (€ 50–60); копія пашпарта (усе старонкі); форма заяўкі.</p>	<p>ІНТЭРНАТ Агульная колькасць месцаў – 550. Кошт на месяц – € 32–35.</p>	<p>UNIVERSITY OF LATVIA ЛАТВІЙСКІ УНІВЕРСІТЭТ</p>
	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ На дэённым аддзяленні – \$ 2.900 на год, на завочным – \$ 1.450; падрыхтоўчыя курсы – \$ 1.500.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ На бакалаўрскія программы патрабуеца сертыфікат аб здачы латышскай і замежнай мове альбо матэматыкі і замежнай. Для рэгістрацыі ва ўніверы не патрабуеца тэст TOEFL, але веданне ангельскай мовы павінны быць дастатковымі для беспраблемнага чытання і камунікацыі. Пасля першага семестру ўсе студэнты праходзяць бясплатны тэст па ангельскай. Калі твае школьнага азднакі па фізіцы альбо матэматыцы ніжэйшыя за 50% ад максімуму, магчыма, табе давядзенца прайсці дадатковыя тэсты.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Універсітэт не прапануе стыпендыяў.</p>	<p>ІНТЭРНАТ Колькасць месцаў у студэнцкім інтэрнаце абмежаваная, таму неабходна загадзя паведаміць у Міжнародны аддзел пра свой намер жыць у інтэрнаце. Кошт пражывання – каля LVL 50–100 на месяц (залежыць ад таго, колькі чалавек жыве ў пакоі). Заклад – LVL 100.</p>

<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Каля LVL 150.</p> <p>ДЭДЛайн 15 траўня (весеньскі семестр) і 15 лістапада (веснавы семестр).</p>	<p>латышскай альбо ангельскай мове. Форму заяўкі можна запатрабаваць па адрасе international@va.lv альбо скачаць з афіцыйнай інтэрнет-сторонкі. Міжнародныя студэнты павінны добра валодаць ангельскай альбо латышскай мовай. Неабходна таксама даслаць акадэмічную даведку з пералікам адзнакаў, атрыманых у папярэднім месцы навучання.</p>	<p>Міністэрства адукацыі і науки: +371 047 810 izm@izm.gov.lv www.izm.gov.lv</p>
<p>VIDZEME UNIVERSITY COLLEGE УНІВЕРСІТЕЦКІ КОЛЕДЖ ВІДЗЭМЭ</p> <p>Cēsu iela 4 LV 4200 Valmiera, Latvia Phone: +371 420 72 27 Fax: +371 420 72 29 ilze.arniece@va.lv (міжнародны каардынатар – Ilze Arniece) international@va.lv www.va.lv</p>	<p>СТЫПЕНДЫ Можна падаць заяўку на стыпендыяльную праграму HESP program scholarship: www.soros.org/initiatives/hesp/focus_areas/mobility_program.</p>	<p>baiba@aic.lv; ieva@aic.lv; www.aic.lv – Латвійскі цэнтр адукацыйной інфармацыі.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Vidzemes Augstskola (скарочана ViA) уваходзіць у першую тройку ВНУ Латвіі паводле колькасці прэтэндэнтаў на месца. Галоўная асаблівасць – бясплатная адукацыя і сучасныя методы выкладання. Каля 70% лекцыяў чытаюцца на латышскай мове, астатнія 30% – на ангельскай. Партнёрамі ViA ў Беларусі з'яўляюцца Еўрапейскі гуманітарны ўніверсітэт і Інстытут прыватызацыі і менеджменту.</p>	<p>ІНТАРНАТ Як толькі будзе атрымана вашая заяўка, Цэнтр міжнароднай адукацыі зарэзервуе для вас пакой. Пакой каштуе LVL 20 (€ 30) на месяц. Прыватны пакой крыху даражэйшы.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Страхавы поліс – LVL 33–59; сярэднія выдаткі студэнта на месяц – LVL 100. Студэнтам-замежнікам магчыма атрымаць дазвол на працу, аднак гэта працэдура можа заняць шмат часу.</p>	<p>www.latviatourism.lv – інфа пра Латвію (транспарт, гроши, жытло і г. д.)</p>
<p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Усяго – 1.143 студэнтаў. 60% паходзяць з пайночнага латвійскага рэгіёну Відзэмэ, 35% – з Рыгі і наваколля, 3% – з іншых частак Латвіі і 2% – з замежжа. Колькасць замежных студэнтаў у ViA ўвесь час павялічваецца.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ У ViA 7 факультэтаў і кафедраў: факультэт палітычных навук (The Department of Political Science); факультэт кіравання гандлёва-прамысловай дзейнасцю (The Department of Business Administration); факультэт арганізацыі турызму і менеджменту (The Department of Tourism Organization and Management); факультэт камунікацыі і PR (The Department of Communication and Public Relations); факультэт інфамацыйных тэхналогій (The Department of Information Technologies); кафедра замежных моваў (The Chair of Foreign Languages); завочны факультэт (The Department of Distance Education).</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Працэдура рэгістарцыі: кандыдатам неабходна запоўніць форму заяўкі на</p>	<p>ДЭДЛайн Весеньскі семестр 2005 года – 1 траўня; веснавы семестр 2006 – 1 кастрычніка.</p>	<p>www.virtualiga.com – інфа пра Рыгу (гатэлі, харчаванне, музеі і інш.).</p> <p>www.piapa.lv/estia/edu/eduindex.html – поўная інфармацыя пра адукацыю ў Латвіі: сістэма, інфа для замежнікаў, універы і іншыя ВНУ, дыстанцыйнае навучанне.</p>

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

ESTONIA

АКА ПОСТСАВЕЦКІ РАЙ

АКРАМЯ
ШМАТЛІКІХ
АНЕКДОТАЎ ПРА
“ГАРАЧАХ
ЭСТОНСКІХ
ХЛОПЦАЎ”
І ФІНСКАГА ЗАЛІВА
З ДЗЯДУЛЕМ
ЛЕНІНЫМ, ПРА
КАЗАЧНУЮ КРАІНУ
ЭСТОНІЮ ВЯДОМА
МАЛА. ХАЦЯ
УНІВЕРАЎ ГЭТА
ДАТЫЧЫЦА У
НАЙМЕНШАЙ
СТУПЕНИ: ЧАГО
ВАРТЫЯ АДНЫЯ
ТАРТУСКІЯ
ЛІНГВІСТЫ!

Ад Таліна да Хельсінкі – як ад Менска да Дзяржынска. Магчыма, па гэтай прычыне многія мясцовыя студэнты едуць за мяжу па ва і працоўны досвед. У сваю чаргу, замежнікі едуць сюды, бо апроч эстонскай, навучанне вядзеца на ангельскай, рускай і нават некалькіх скандынаўскіх мовах.

Абавязковое навучанне ў эстонскай школе, як, дарэчы, і ў літоўцаў і латышоў, доўжыцца да дзвесятага класа, пасля чаго школьнікі маюць права працягваць навучанне ў гімназіі ці плюнуць на гэту спрабу і пайсці ў якую прафесійна-тэхнічную ўстанову. Калі выдатны вучань застаўся такі ў школе, яму неабходна вытрымаваць яшчэ тры гады, да 12 класа, каб потым сунуцца ва ўніверсітэт ці вышэйшы прафесійны коледж.

★ УНІВЕРЫ

Тут можна атрымашь знаёмыя ўжо нам ступені бакалаўра (4 гады), магістра (яшчэ год ці два) і доктара навук (патрабаванні жорсткія – мінімум 4 гады).

Цяжка паверыць, але Эстонія ўтрымлівае цудоўную раўнавагу паміж колькасцю дзяржаўных і прыватных універсітэтаў – шэсць на шэсць. Дзяржаўныя універсітэты з агульной колькасцю студэнтаў каля 41.000: Эстонская акадэмія мастацтваў, Эстонская акадэмія музыкі, Эстонскі сельскагаспадарчы універсітэт, Талінскі педагогічны універсітэт, Талінскі тэхнічны універсітэт, універсітэт Тарту. Прыватныя універсітэты з агульной колькасцю студэнтаў прыкладна 6.500: Бізнес-школа Аўдэнтэс, Міжнародны эстонскі універсітэт Канкордыя, Эстонскі гуманітарны інстытут, Эстонская бізнес-школа, Прыватны універсітэт Норд, Інстытут права.

★ ПРАФЕСІЙНЫЕ КОЛЕДЖЫ

Насамрэч, галоўнае адрозненне вышэйшых прафесійных коледжаў ад універсаў у тым, што адсюль пасля трох-четырох гадоў студэнт выходзіць з прафесійным дыпломам, дзе чорным па белым напісанца, напрыклад, “інжынер”. І выпускнік коледжа з радасцю ідзе працаваць. Не ўсім жа парыцацца над атрыманнем “магістра”! Дарэчы, такіх установаў у краіне восем, і вучыцца там каля 5.000 студэнтаў.

★ АДЗНАКІ

Тут цяжкасцяў не будзе ўвогуле – ўсё, як раней у Беларусі: у залікоўцы можна ўбачыць стандартныя “залік”/“незалік” і 51 па іспытах. Зразумела, што лепшыя студэнты атрымліваюць пяцёрачки, а ўсе невуки – адзінкі.

ЮНАЙТЭД, СТУДЭНТЫ!

Эстонскі ўрад пячэца пра будучых студэнтаў. 7 лютага Міністэрства навукі і аддакцыі Эстоніі разам з усімі 12 універамі падпісалі “дамову канкордыуму”. Ужо цяпер у Эстоніі расплачалося стварэнне адзінай для ўсіх абітурыентаў інфармацыйнай сістэмы (SAIS). Па плане, сістэма “закруціца” ўлетку і будзе дазваляць абітурыентам падаваць заявы адаразу ў некалькі ВНУ. Прычым рабіць гэта не ўстаочы з-за кампа. Менавіта для гэтага эстонцы ўводзяць новыя ID-карты, па якіх можна будзе атрымаць доступ да ўсіх неабходных навучальных рэсурсаў у нэце.

★ ПАСТУПЛЕННЕ

Умовы прыёму ў эстонскія ВНУ розняцца ад універсітата да універсітэта. У некоторых уступных іспытаў няма ўвогуле, у іншых неабходна прайсці тэсты (замежная мова, агульная адукаванасць), сумаўе і/ци напісаць эсэ. Як правіла, калі вы не шчасліўчык з розных Тэмпусаў і Эразмусаў, то ўступных іспытаў не пазбегнүць!

Першы неабходны дакумент – атэстат аб сярэдняй аддакцыі. Улічваючы, што мы з вамі вучымся 11 гадоў, а еўрапеізаваныя эстонцы – 12, могуць узнікнуць непараузменні. Але эстонцы гэта прадугледзелі, і з нядайніяга часу пастанавілі: калі з тваім атэстатам цябе бяруць у ВНУ тваёй краіны, то ён сапраўдны і ў Эстоніі. Другі крок – запаўненне анкеты абітурыента.

Таксама цягнеш выпіску з адзнакамі, невялічкае матывацыйнае эсэ – і з паперамі, збольшага, усё.

Дзе-нідзе – напрыклад, у Талінскім педагогічным універсітэце – спатрэбіцца рэкамендацыйныя лісты ад ранейшых выкладчыкаў, у якіх будзе адзначана, чаму вы падыходзіце для абранай спецыяльнасці. Дэдлайн усіх дакументаў канец чэрвеня пачатак ліпеня.

Калі вы плануеце вучыцца ў Эстоніі full-time, неабходна падаць на від на жыхарства ў амбасаду. Від даеца на тэрмін ад 1 да 6 гадоў. Як толькі вы яго атрымліваеце, можаце падаваць на дозвол на працу.

★ БАБКІ

Практыкавы мінімум у Эстоніі, па рагунанні з рэштай Еўропы, даволі нізкі. На ежу штomesяц давядзенца выкладвача калія 2.000 эстонскіх кронай, на жытло – ЕЕК 1.485, праезд – ЕЕК 120, усё іншае – ЕЕК 1.000.

Усюго – калія 4.605 кроныаў на месяц (€ 300). Кошты на навучанне: € 1.000–4.000 на год.

У Таліне ёсьць некалькі варыянтаў па жытле. Большасць замежных студэнтаў спыняеца ва універсітэцкім інтэрнаце альбо здымаете кватэру. Пакоі ў інтэрнаце, як правіла, мэбліяваны і маюць выхад у Сусветную павуціну. Інтэрнат на месяц каштует калія € 45–102.

РЭЙТАНГ УНІВЕРСІТЕТАЎ ЭСТОНИІ

на лістапад 2003*

Універсітэт	Колькасць студэнтаў	Узельная вага
Тартускі універсітэт	17.500	38,0%
Талінскі тэхнічны універсітэт	9.500	20,6%
Талінскі педагогічны універсітэт	7.000	15,2%
Эстонскі сельскагаспадарчы універсітэт	4.200	9,1%
Універсітэт Аўдэнтэс**	2.400	5,2%
Эстонская бізнес-школа**	1.800	3,9%
Эстонская мастацкая акадэмія	1.000	2,2%
Акадэмія Nord**	1.000	2,2%
Эстонская музычная акадэмія	600	1,3%
Еўрауніверсітэт**	500	1,1%
Эстонскі гуманітарны інстытут**	400	0,87%
EELK Інстытут релігіязнаўства**	100	0,02%
Усюго	46.000	100%

* Па дадзеных Міністэрства навукі і аддакцыі

** Прыватныя універсітэты

TALLINN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY ТАЛІНСКІ ТЭХНІЧНЫ УНІВЕРСІТЭТ

Ehitajate tee 5, 19086
Tallinn, Estonia
Phone/Fax: +372 620 20 20,
+372 620 20 02
www.ttu.ee
teab@edu.ttu.ee
International Study Center:
study@ttu.ee (контактная асаба – Tiina Mae).

дадаць наступныя дакументы:
- натарыяльна завераная копія атэстата аб сярэдній адкукацыі / дыплома бакалаўра (калі дакумент не на ангельскай, патрэбны пераклад);
- копія пашпарту;
- квітанцыя платы за падачу заявы – € 40;
- копія пасведчання TOEFL (прынамсі 500 пунктаў, камп'ютэрны – 173). Альбо IELTS (ад 5,0);
- 2 фоткі (4x5).
Усё гэта неабходна адаслаць па пошце на адрес універсітэта.

кіравання, кафедра маркетынга, кафедра эканамічнай тэорыі, кафедра кіравання фінансамі, міжнародных стасункаў (кафедра міжнародных стасункаў, кафедра еўрапейскіх даследаванняў), моўны цэнтр, юрыдычны факультэт.

Бакалаўрыят:
арганізацыя бізнесу, міжнародныя адносіны і еўрапейскія даследаванні, эканамічнае права, інфатэхналогія, псіхалогія.

Магістратура: кіраванне бізнесам, міжнародныя адносіны і еўрапейскія даследаванні, кіраванне інфатэхналогіяй, прыкладная псіхалогія.

Дактарантура: міжнародныя зносіны і еўрапейскія даследаванні, кіраванне бізнесам.

§ КОШТ НАВУЧАННЯ

Навучанне на ангельскай і рускай мовах. Навучанне на ангельскай і рускай мовах – ЕЕК 5.000. Плата за навучанне на бакалаўра: дзённая форма – ЕЕК 25.400, вячэрняя форма – ЕЕК 23.900, дыстанцыйная форма – ЕЕК 20.500. Плата за навучанне на ступень магістра: навучанне з поўнай нагрузкай – ЕЕК 28.000 (I курс). Прыблізны кошт усёй праграмы (2 гады) – ЕЕК 55.000. Плата за навучанне можна ўносіць штотমесяц.

▀ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

На ступень бакалаўра: а) тэст на агульныя веды; б) інтэрв'ю; в) тэсты па замежных мовах (ангельская, нямецкая, эстонская).

На магістэрскае навучанне: наядунасць ступені бакалаўра. Неабходныя дакументы: заяўка-анкета; натарыяльна завераная копія дакументаў аб вышэйшай адкукацыі ці акадэмічныя дэведкі; ID-карта ці пашпарт і копія прадстаўленых дакументаў; квітанцыя пра ўнесенне платы за регістрацыю – ЕЕК 250. Уступныя іспыты праходзяць у чэрвені.

§ СТЫПЕНДЫ

Існуе фонд стыпендый. Памер стыпендый на кожны навучальны год вызначае Рада АО Audentes. Стыпендия прызначаецца на адзін семестр на падставе вельмі добрых вынікаў уступнага тэставання альбо выдатных вынікаў у навучанні. Дэдлайн на падачу заяўкі – 1 ліпеня 2005 года.

▀ ДЭДЛАЙН

Усе неабходныя дакументы трэба запоўніць да 29 лістапада.

❶ ВАРТАСЦЬ

TUT – вядучы дзяржаўны універсітэт Эстоніі: 80% эстонскіх топ-менеджэрў – выпускнікі TUT. Гэта найстарэйшы універсітэт інжынернай і бізнесу ў Эстоніі. Да таго ж TUT – гэта міжнародна акредытованая англомоўная праграмы, найлепшая ў Эстоніі навучальная бібліятэка па тэхналогіях і бізнесе, шчыльныя контакты з мясцовымі і міжнароднымі high-tech-кампаніямі. Шматлікія выпускнікі TUT навучаюцца цяпер у University of London, Mannheim University, Chalmers University of Technology, Kungliga Tekniska Högskolan, University of Southern Denmark і г. д.

❷ ФАКУЛЬТЭТЫ

Хіміі і тэхналогіі матэрыялаў, грамадзянскай інжынеры, эканомікі і бізнес-кіравання, гуманітарны, інфармацыйных тэхналогіяў, машыннай інжынеры, сілавой інжынеры, прыродазнаўчых навук.

TUT пропануе наступныя міжнародныя праграмы:
- бакалаўр: кіраванне міжнародным бізнесам, інфармацыйных тэхналогій;
- магістр: кіраванне міжнародным бізнесам, інфармацыйныя тэхналогії, арганізацыя і кіраванне вытворчасцю, ахова навакольнага асяроддзя і г. д.
TUT пропануе авалязыковыя агульныя і базісныя курсы на эстонскай і рускай мовах. На міжнародных праграмах навучанне адбываецца на ангельскай мове.

❸ КОШТ НАВУЧАННЯ

Плата за падачу заявы – € 40. Бакалаўрскія праграмы (1 год) – € 3.000, магістэрскія праграмы (1 год) – € 3.400.

Кошты могуць мяніцца.

❹ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Уступных іспытаў няма. Інфармацыя па міжнародных праграмах – на www.ip.ttu.ee. Падача дакументаў адбываецца і праз інтэрнет. Скачаць форму заяўкі можна на сایце. Пасля запаўнення заяўкі неабходна

❶ ІНТЭРНАТ

TUT гарантую жытло для замежных студэнтаў ва ўніверсітэцкіх інтэрнатах. Аренда калі € 95 на месяц (сюды ўваходзяць усе камунальныя паслугі).
Кантакты:
info@academichostel.com,
www.academichostel.com.
Прыватныя пакоі і апартаменты можна знайсці праз аб'явы ў газетах альбо гарадскія агенцыі.

❷ ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Сярэднія выдаткі на месяц:
ежа – ЕЕК 2.000, жытло – ЕЕК 1.485, праезд – ЕЕК 120, іншае – ЕЕК 1.000. Усяго – калі ЕЕК 4.600 (€ 300).

❸ ДЭДЛАЙН

1 кастрычніка

THE INTERNATIONAL UNIVERSITY CONCORDIA AUDENTES МІЖНАРОДНЫ УНІВЕРСІТЭТ КАНКОРДЫЯ АЎДЕНТЕС

Tondi 84, 11316
Tallinn, Estonia
Phone: + 372 699 67 25
+372 699 65 06
+372 699 65 66
Fax: +372 699 66 00
ylikool@audentes.ee
www.audentes.ee

❶ ВАРТАСЦЬ

Найбуйнейшая прыватная ВНУ Эстоніі, дзе навучаюцца 2.400 студэнтаў. Па колькасці студэнтаў знаходзіцца на пятых месцы сярод універсітэтаў Эстоніі. Навучанне на ангельскай і рускай мовах.

❷ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Гэты універсітэт – лідэр у Эстоніі па колькасці замежных студэнтаў і замежных выкладчыкаў.

❸ ФАКУЛЬТЭТЫ

Інфатэхналогіи, гуманітарна-сацыяльныя (кафедра псіхалогіі, кафедра сацыяльных навук), эканамічныя (кафедра

<p>TALLINN PEDAGOGICAL UNIVERSITY ТАЛІНСКІ ПЕДАГАГІЧНЫ УНІВЕРСІТЭТ</p>	<p>ІНТЕРНАТ Як толькі будзе атрымана вашая заявя, International Students' Office зарэзэрвuje для вас пакой у інтэрнаце: Karu Street 17 10120 Tallinn, Estonia Fax +372 6 623 745 elamu@tpu.ee, karu17@tpu.ee. Кошт на месяц – максімум ЕЕК 1.600 (каля € 100, уключаючы камунальныя плацяжы).</p>	<p>СТЫПЕНДЫ У мінулым навучальным годзе выдавалася неявлікая колькасць стыпендыяў, якія вызывалялі замежнікаў ад платы за навучанне (спеціяльнасці – эстонская мова альбо літаратура). Калі студэнт жадае атрымліваць стыпендыю, ён павінен адзначыць гэта ў матывацыйным лісце.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ ТРУ – адна з галоўных адкукацыйна-даследчых установаў у Эстоніі гуманітарнага і грамадскага профілю. Адна з найстарэйшых і найбольш паважаных установаў па падрытоўцы педагогаў.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Каля 8.500 студэнтаў, 46 замежнікаў (на восень 2004 г.).</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Філалогії, педагогічных навук, фізічнай адкукацыі, выяўленчых мастацтваў, матэматыкі і прыродазнáучных навук, грамадскіх навук. Усе бакалаўрскія праграмы выкладаюца на эстонскай. Ёсьць магчымасць вывучаць русскую філалогію і журналістыку па-руску. Дадаткова прапануецца 1- альбо 2-семестравыя курсы эстонскай мовы для замежнікаў. Таксама ёсьць балтыйскія навучальныя праграмы з ангельскай мовай выкладання: гісторыя, палітыка і культура балтыйскага регіёну. На восеньскі семестр 2005 г. плануецца ўвядзенне новых праграмаў на ангельскай мове.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ Звычайна 1 семестр каштуе ЕЕК 10.000–15.000 (€ 640–1.000).</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Неабходная дакументы: - запоўненая заявя (з подпісам і фота): яе можна раздрукаваць з сайта; - копія пашпарта; - афіцыяная копія апошніх навучальных дасягненніў (диплом, атэстат аб сярэдняй адкукацыі, аўтарызаваны ангельскі альбо эстонскі пераклад гэтых дакументаў); - дакумент з месца, вы ў дадзены момант навучаецца. Уступныя іспыты для замежных студэнтаў: сумоё і практычныя заданні.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Універсітэт не прапануе стыпендыяў замежным студэнтам.</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Арэнда прыватнай аднапакаёвой кватэры на месяц ЕЕК 3.500 (€ 225). Абед ва універсітэцкім кафетэрыі – ЕЕК 45 (€ 3). Студэнцкі аўтобусны празны на месяц – ЕЕК 85 (€ 5,43).</p> <p>ДЭДЛАЙН 1 чэрвеня (весенњскі семестр) і 1 снежня (веснавы семестр).</p>	<p>ІНТЕРНАТ Кошт – ад ЕЕК 915 на месяц. Phone: +372 740 99 59, info@kyla.ee.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Каля ЕЕК 2.000–4.000 на месяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН 1 чэрвеня (весенњскі семестр) і 1 лістапада (веснавы семестр).</p>
<p>УНИВЕРСІТЭТ ТАРТУ ТАРТУСКІ УНІВЕРСІТЭТ</p>	<p>International Student Office: Ülikooli 18-104 50090 Tartu, Estonia Phone: +372 737 51 52 Fax: +372 737 51 53 www.ut.ee Piret.Pumm@ut.ee (контактная асoba – Piret Pumm).</p>	
<p>ВАРТАСЦЬ Вядучая навукова-даследчая установа Эстоніі.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Каля 15.000 студэнтаў. Замежных – каля 400.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Тэалагічны, юрыдычны, медыцынскі, філасофскі, біялогі і геаграфіі, эканомікі і кіравання бізнесам, педагогічны, фізічнай культуры і спорту, матэматыкі і камп'ютэрных навук, фізікі і хіміі, сацыяльных навук. Афіцыяная мова выкладання эстонская. Некаторыя курсы даступныя на іншых мовах, у асноўным на ангельскай. У гэтым выпадку вочныя студэнты павінны прадставіць дакумент аб праходжанні тэсту па ангельскай мове.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ ЕЕК 15.000–60.000 за год, у залежнасці ад факультetu і праграмы. Інфармацыя пра расцэнкі – на www.ut.ee/studentoffice/admission/fees.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Зазірніце на www.ut.ee/64488</p>	<p>КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКИ</p> <p>@</p> <p>www.visitestonia.com; www.riik.ee/en; www.estonica.org – агульнаадкукацыйная інфа пра Эстонію.</p> <p>www.hm.ee – Міністэрства адкукацыі Эстоніі.</p> <p>www.tourism.tallinn.ee; www.tallinn.ee – Талін (жытло, транспарт і г. д.).</p> <p>www.sekr.ee/ESTIA/edu.html – поўная інфармацыя пра адкукацыю ў Эстоніі: сістэма, інфа для замежнікаў, універы і іншыя ВНУ, дыстанцыйнае навучанне.</p>	 ESTONIA

У ЧЭХІІ ЗДОХЛА ХАЛЯВА на шчасце беларусам

ЧЭХІЯ – ЯСКРАВЫ ПРЫКЛАД АПОШНІХ АДУКАЦЫЙНЫХ ТЭНДЭНЦЫЯЎ У НЕАНГЛАМОЎНЫХ КРАІНАХ. КАБ ПРЫВАБІЦЬ ЗАМЕЖNІКАЎ, ТУТ СТВАРАЮЦЦА ВНУ АНГЕЛЬСКАГА ЦІ АМЕРЫКАНСКАГА ЎЗОРУ, ДЗЕ ЎСЁ, ПАЧЫНАЮЧЫ АД ВЫГЛЯДУ БУДЫНКА И ЗАКАНЧВАЮЧЫ МЕТОДЫКАЙ ВЫКЛАДАННЯ КУРСАЎ, АРЫЕНТУЕЦЦА НА АГУЛЬНАСУСВЕТНЫ ЎЗРОВЕНЬ. І КОШТЫ ТУТ НІЖЭЙ, ЧЫМ У ШТАТАХ: АД \$ 3.000 ДА 10.000. РАЗАМ З ТЫМ, КАЛІ ВЕДАЕШ ЧЭШСКУЮ МОВУ – ВУЧЫСЯ БЯСПЛАТНА. ХАЦІ ПА ЧЭХІІ ПАЎУЦЬ ЧУТКІ, ШТО ХУТКА АДУКАЦЫЮ ЗРОБЯЦЬ “ЗА ГРОШЫ”. А КАЛІ ТОЕ БУДЗЕ – АДЗІН БОГ ВЕДАЕ.

Хвала таму ж Усявышняму, на замежных студэнтаў у Чэхіі не забіваюць. Наадварот: некаму прасцей за паўгода-год вывучыць яшчэ адну мову, а некаму прабашляць напалову меншую суму. Згадзіцеся, вельмі прымальныя ўмовы для прыцяннення ў краіну замежнікаў.

І пытанне “навошта мне здалася чэшская?” не зусім карэктнае. Калі вы прэтэндуце на бясплатную вучобу, то ўступныя іспыты вам давядзеца здаваць на мове навучальнай установы ці пэйнага вучэбнага курса, на які паступаеце. Узровень валодання мовай павінен дазваляць абітурыентам разумець пытанні і тэсты, а професуры – саміх студэнтаў. (Заўважце: у Чэхіі не трэба здаваць нейкі спецтэст на веданне чэшскай!)

Па водгуках наших “адтуль”, наведанне чэшскай рэальна грузіць толькі напачатку.

“Я разумеў усё, але трэба было навучыцца думаць па-чэшску. Важна таксама зразумець, як пісаць, каб атрымлівалася менавіта тое, што ад цябе жадаюць настаўнікі”, – узгадвае Аляксандар, які зараз заканчвае 5 курс Эканамічнай школы ў Празе.

Каб абліягчыць жыццё жадаючым вучыцца, некаторыя універсітэты дапамагаюць зняць моўны бар'ер, прапаноўваючы аднагодовы інтэнсіўны курс чэшскай.

У любым выпадку, нават тым, хто збіраецца атрымліваць адукцыю на інглішы ці дойчы, варта ведаць чэшскую хакія б на “дрэнным размоўным”. Запытанаць: “Дзе тут прыбіральня?” ці прачытаць абвестку з паведамленнем аб працоўных студэнцікіх вакансіях калі-небудзь ды спатрэбіцца.

★ НЕБЯСПЕКА – У СВАБОДЗЕ

“Самае складанае ў вучобе ў Чэхіі – вучыцца без кантролю. Ніякіх старастаў, групau, прагулаў – рэзка неяк пасля школы самастойнасць прыходзіць”, – кажа віцяблінін Павел, які зараз вучыцца ў Вышэйшай эканамічнай школе ў Празе.

Свабода – насамрэч рухавік чэшскай в/а. Яна паўсюль: у выбары прадметаў, выкладчыкаў, часу. Плюс: 1) ігнараванне калектыву: студгрупau тут ніяма, таму на лекцыях і семінарах заўсёды сустракаюцца розныя людзі; 2) добраахвотнае наведванне: ніводзін з препадаў і пальцам не паварушыць, калі вы сачкуеце. Вам жа горш: фіг вы без лекцыяў і семінараў напішаце тэсты!

“Вы вучыцесь тут дзеля сябе. Мы вам толькі дапамагаем атрымліваць веды”, – заганяючы чэшскія выкладчыкі.

Можна толькі ўяўіць сабе, як нашыя прыпухаюць ад такой самастойнасці. Але нічога, прывыкаюць. Болей за тое: некаторыя беларусы ў чэшскіх універсітэтах нават засвойваюць навыкі працы на камп'ютэры. “Без ведання кампа тут нельга: усеагульная інфарматызацыя

ЧЭШСКІЯ БРЫГАДЫ

Для даведкі: са студэнцкай візай стала і афіцыйна працаўца нельга. Але калі вучоба не надта напружвае, то можна падпрацоўваць у супермаркетах ці часова на якіх-небудзь фірмах. Рынак працы для моладзі ў Чэхіі вельмі развіты: у прыватнасці, у сферы абслугоў занятая пераважна студэнты. У чэшкай мове існуе нават асобнае слова для абазначэння феномену – brigada. Раней так называлі летнія студатрады па зборы хмелю, але цяпер значэнне пашырылася на любыя студэнцкія падпрацоўкі.

Выбар вельмі шырокі: ад працы афіцыянтамі ў бары і адміністраторамі ў прыёмных да стажыровак па спецыяльнасці вашага навучання. Працадаўцы прапануюць гнуткі графік (23 дні на тыдзень), які лёгка сумясціц з раскладам заняткаў. Некаторыя называюць пажаданы умоваю напісанне магістэрскі па профілі прадпрыемства ці арганізацыі. Карацей, усе падрабязнасці ўзнагароды на <http://www.prace.cz>

★ САМ САБЕ ПРАФЕСАР

Хаця варта прызнацца: не адны беларусы ў чэшкіх ВНУ выдаюць на тармазоў. Вучыцца ў чэшкім рыме цяжка самім чэхам. Проблемы ў тым, што семестр тут вельмі кароткі: за 13–14 тыдняў аднаго семестра траба разабраць шмат матэрыялу. “Зарас у кірунку разгрозкі програмы мінадукум робяцца нейкія целарухі. Бо часу не хапае не толькі студэнтам, каб усё разабраць, але і выкладчыкам, каб усё раствумачыць”, – дзеліцца сваімі ўражаннямі ад цяжкіх пражскіх будніяў Вольга.

Чэшскі навучальны год цягнецца з верасня па жнівень, а заяўкі ад абітурыентаў прымаюцца з 1 студзеня па 28 лютага. Працэс паступлення не столькі складаны, колкі аб'ёмсты. Мала таго, што здаваць дакументы трэба абавязкована пры прысутнасці абітурыента, дык яшчэ і цэлы стос папераў прыйдзеца падрыхтаваць. Ад вас запатрабуюць: пасведчанне аб заканчэнні сярэдняй школы (у абітурыентаў мастацкіх акадэміяў партфоліо), атэстат з аластылем і спіс усіх прадметаў за 10–11 класы. Усё гэта перакладаецца на чэшскую і натарыяльна завяраецца ў Празе, а пасля адносіцца ў чэшскую Міністэрства адукацыі. Там высокія чыноўнікі даюць пацвярджэнне, што гэтыя дакументы сапраўдныя. Толькі тады, з зацверджанымі дакументамі вы можаце здаваць іспыт. Толькі не лаханіцеся з адзнакамі: у Чэхіі 1,0 – “выдатна”, 1,5 – “амаль выдатна”, 2,0 – “добра”, 2,5 – “амаль добра”, 3,0 – “здавальняюча”, 4,0 – “дрэнна”, 4,55 – “м-да-а-а...”. (У іх нават пра дзяячынку-выдатніцу кажуць jest jednіskou – ціпа “атлічніца”).

Навучанне ў ВНУ пабудавана па схеме: 3–4 гады – бакалаўр, 5–6 – магістр; далей можна паступаць у дактарантuru. Уесь гэты час студэнт мусіць набіраць крэдыты. Напрыклад, за 3 гады бакалаўрскага курса трэба набраць 145 крэдытаў, 20 з якіх можна спакойненька згубіць (за несвоесаўсю зՃачы контрольных, за кепскія працы, няправільна выкананыя заданні і г.д.).

Кожны прадмет мае сваю колькасць крэдытаў. Так, матэматыка = 4 крэдытам, эканоміка = 3, права = 2. Калі атрымліваеш запік, то запічываюць крэдыты. Калі лёс склаліся так, што “хрусь – і не пашанцевала”, то ад 20 адымаецца 4 (ці 3, ці 2) крэдыты.

Самае фігавое, што, страціўшы ў выніку гэтых 20 крэдытаў, студэнт аўтаматычна вылятае з універса. І не забудзіцца на іспыты, колькасць якіх залежыць ад факта і вагаеца ў межах 9–12 для трохгадовага навучання.

Жорстка, але вы самі гэтага хацелі.

★ ЛІЧЫ I РАЗМЯРКОЎВАЙ

Вось з чым у Чэхіі для беларусаў можа быць галія, дык гэта са стыпухамі.

Чэшская Рэспубліка звычайна пропануе некалькі стыпендый і грантаў для замежных студэнтаў, але толькі на падставе міждзяржайнных пагадненні (то бок вашая беларуская ВНУ дамовілася з чэшской, што пэўная колькасць студэнтаў не больш за год можа вучыцца ў Чэхіі).

У такім выпадку стыпендыі пропануюцца праз дзяржаўную структуры абодвух бакоў. Тая самая фігня з грантамі: толькі праз дзяржаўную пагадненні пра акадэмічныя абмены.

Калі браць фінансавыя рэсурсы кожнага універса, то напачатку падаецца, што ў нашых нянях ніякіхмагчымасцяў. На старэйшых курсах, калі будзе вядомы агульны бал і ён будзе супервысокі, то, можа быць, вам хто-небудзь і дасць стыпендыю за пасляховасць.

Некаторыя стыпендыі пропануюцца па схеме сумеснага фінансавання UNESCO (UNESCO Co-Sponsored Fellowships Scheme). Па дадатковую інфу звязтрайцяся:

[UNESCO Fellowships Section, 7, place de Fontenoy, 75700 Paris, SP07 \(France\).](http://unesco.org/fellowships-section/7-place-de-fontenoy-75700-paris-sp07-france)

Інформацыю пра новыя гранты і стыпендыі можна ўзяць у амбасадзе Чэшской рэспублікі.

А ЯК МАЕШ ГРОШЫ, ДЫК І САМ ХАРОШЫ

**НЕ ТОЙ БАГАТЫ,
ХТО МАЕ ГРОШЫ, А ТОЙ,
ХТО ЎМЕЕ ИХ ЛІЧЫЦЬ І
РАЗМЯРКОЎВАЦЫ!**
ЗВЫЧАЙНА ЗАМЕЖНЫМ
СТУДЭНТАМ, ЯКІЯ
ВУЧАЦЦА Ў ЧЭХІІ,
АДМИНІСТРАЦЫ
УНІВЕРАЎ ПРАПАНУЮЦЬ
ІНТЭРНАТ: ЁН КАШТУЕ
ТАННЕЙ ЗА АСОБНУЮ
КВАТЭРУ ЦІ ПАКОЙ. У
ПРАЗЕ АПОШНІ КАШТУЕ
€ 80–100. ДАДАЙЦЕ € 120
НА ХАРЧАВАННЕ, € 20 НА
ТРОХМЕСЯЧНЫ
ПРАЯЗНЫ І КАЛЯ €
50–70 НА АСАБІСТЫЯ
ВЫДАТКІ. У ВЫНИКУ
АТРЫМЛІВАЕЦЦА КАЛЯ
€ 300 НА ЧАЛАВЕКА.

ХТО НАПЕРАДЗЕ?

На рэйтынг чэшскіх ВНУ ў краіне асабліва нікто не глядзіць. Справа не ў тым, што універы дрэнныя, а проста чэхі ведаюць, дзе і чаму вучаць найлепш.

Пяцёрка самых прэстыжных: Карлавы універ, універ Масарыка, універсітэт у Пардубіцах, універсітэт Палацкага ў Аламоўцы і Акадэмія мастацтваў, архітэктуры і дызайну ў Празе.

Па вялікім рахунку, у кожнай з тых 30-ці ВНУ (27 дэяржаўных + 3 прыватныя) свае прыярытэты. У любой з гэтых установаў вы можаце атрымліваць ступені бакалаўра, магістра ці доктара, але дзе гэта зрабіць найлепш – паказвае досвед і рэпутацыя навучальных установаў.

Такім чынам, інжынерныя наўкі, матэматыку, фізіку і сучасныя інфармацыйныя сістэмы едуць вывучаць у пражскі Тэхналагічны, Універсітэт Паўднёвой Чэхіі ў Чэшскіх Будзёвіцах і Тэхналагічныя універсітэт у Брне. Якансую эканамічную адукацию лепш атрымліваць у Пражскім эканамічным універсітэце (Vysoká škola ekonomická v Praze) і ў ВНУ горада Пардубіцы. Па біялогію і хіміі едуць у Астраўскім універсітэте, па медыцынскія веды – у Карлавы універсітэт, а права, філасофію і педагогіку ряяць вывучаць у Аламоўцы. Хаця, як вы памятаецце, Чэхія – краіна свабоды. І гэта вашая справа, куды ехаць паступаць. Наша справа маленькая – параць...

KARLOVA UNIVERZITA V PRAZE КАРЛАВЫ УНІВЕРСІТЭТ У ПРАЗЕ

Rektorat: Ovocný trh 5
116 36 Praha 1
Česka Republika

Phone: +420 2 24 49 11 11
Fax: +420 2 24 22 94 87
secretariat@ruk.cuni.cz
www.cuni.cz

❶ ВАРТАСЦЬ

Карлавы універсітэт у Празе – адзін з самых буйных і вядомых універсітэтаў краіны. Тут студыююць больш за 40.000 студэнтаў, сярод якіх шмат замежнікаў.

Універсітэт быў заснованы ў 1348 годзе і меў тады ўсяго толькі чатыры факультэты. На сённяшні дзень Карлавы універсітэт складаецца з 17 адноса незалежных, самакіруючых факультэтаў, раскіданых па ўсім горадзе і нават за яго межамі (у гарадах Плзэнь і Градэц Кралавы).

❷ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – больш за 40.000.

❸ ФАКУЛЬТЭТЫ

Навучанне магчыма толькі на чэшскай мове на наступных факультэтах: каталіцкая тэалогія, права, факультэт мастацтваў і філософіі, факультэт гуманітарных наўук.

Навучанне на чэшскай і на ангельскай мове: пратэстанцкая тэалогія, медыцынскі факультэт (у Празе, Плзэні, Градцы Кралавым), факультэт фармакалогіі ў Градцы Кралавым, факультэт прыродазнаўчых наўук, факультэт матэматыкі і фізікі, педагогічны факультэт, факультэт сацыялагічных наўук, факультэт фізічнай падрыхтоўкі і спорту. Навучанне на чэшскай мове для замежных студэнтаў бясплатнае, навучанне на ангельскай – платнае.

<p>Факультэт каталіцкай тэалогіі Неабходныя іспыты: тэалогія і лацінская мова. www.cuni.cz ilona.smotlachova@ruk.cuni.cz</p> <p>Факультэт пратэстанцкай тэалогіі Неабходныя іспыты: тэст на агульную адукцыю, тэст па ангельскай мове, вусны іспыт па тэалогіі. http://www.etf.cuni.cz office@etf.cuni.cz Кошт навучання – \$ 6.000.</p> <p>Факультэт права Іспыты: тэст па гісторыі, ангельскай мове, логіцы.</p> <p>I-ы медыцынскі факультэт у Празе (стаматалогія, агульная медыцына, сястрынская справа, эргатэрапія) Неабходныя іспыты: хімія, фізіка, біялогія. jitka.cervenkova@f1.cuni.cz Кошт навучання – \$ 10.500.</p> <p>II-і медыцынскі факультэт у Празе (фізіятэрапія, афтальмалогія, агульная медыцына) Неабходныя іспыты: хімія, фізіка, біялогія. dean.office@lfmotol.cuni.cz www.lf2.cuni.cz Кошт навучання – \$ 6.500.</p> <p>III-і медыцынскі факультэт у Празе (фізіятэрапія, ахова здароўя, агульная медыцына) Неабходныя іспыты: хімія, фізіка, біялогія. eva.samcova@lf3.cuni.cz www.lf3.cuni.cz Кошт навучання – \$ 6.500.</p> <p>Медыцынскі факультэт у Плзэні (стаматалогія, агульная медыцына, ахова здароўя, медсястрынская справа) Неабходныя іспыты: хімія, фізіка, біялогія. office@lfp.cuni.cz http://www.lfp.cuni.cz Кошт навучання – \$ 9.000.</p> <p>Медыцынскі факультэт у Градцы Кралавым (агульная медыцына, медсястрынская справа, стаматалогія) Неабходныя іспыты: хімія, фізіка, біялогія slavikova@lfk.cuni.cz, office@lfk.cuni.cz http://www.lfk.cuni.cz Кошт навучання – \$ 9.200.</p> <p>Факультэт фармакалогіі ў Градцы Кралавым Неабходныя іспыты: фізіка, хімія, біялогія, ангельская мова. krieglerova@faf.cuni.cz, brucknerova@faf.cuni.cz http://www.faf.cuni.cz Кошт навучання – \$ 6.800.</p> <p>Факультэт філософіі і мастацтваў (філософія, эканоміка, археалогія, архіўная справа, логіка, сацыялогія, паліталогія, гісторыя, этналогія, інфарматыка, агульная філалогія, вывучанне рэгіёнаў: Афрыка, арабскі свет, Беларусь, Балгарыя, Харватыя, Чэхія, Францыя, Эстонія, Грэцыя, Фінляндый і г. д., псіхалогія, музычнае мастацтва, тэатр, гісторыя мастацтва, кінамастацтва) Неабходныя іспыты: пісьмовы тэст па абраанай спецыяльнасці. http://www.ff.cuni.cz zahranicni@ff.cuni.cz</p>	<p>Факультэт прыродазнаўчых навук (неарганічна хімія, арганічна хімія, аналітычна хімія, біяхімія, экалогія і ахова навакольнага асяроддзя, прыкладная геалогія, біялогія, рэгіональная геаграфія, картаграфія, дэмографія, педагогіка)</p> <p>Неабходныя іспыты: у залежнасці ад абраанай спецыялізацыі – хімія, фізіка, матэматыка, біялогія, геаграфія. http://www.natur.cuni.cz dekan@prfdec.cuni.cz Кошт навучання – \$ 5.900.</p> <p>Факультэт матэматыкі і фізікі (фізіка, інфарматыка і тэхналогія, матэматыка) Іспыты: два з пропанаваных – матэматыка, фізіка, інфарматыка. http://www.mff.cuni.cz machar@dekanat.mff.cuni.cz Кошт навучання – \$ 5.000.</p> <p>Педагагічны факультэт (выхавацель дзіцячага садка, дашкольнае навучанне, спецыяльнае навучанне, сярэдняе навучанне)</p> <p>Кошт навучання – \$ 4.000. Іспыты: інтэр'ю.</p> <p>Факультэт сацыяльных навук (еканамічна тэорыя, эканоміка, журналістыка, паліталогія, сацыялогія) Іспыты: для спецыялізацыі "Эканоміка" ці "Сацыялогія" неабходны іспыт па матэматыцы, для спецыялізацыі "Журналістыка" – замежная і чэшская мовы. Для ўсіх спецыялізацыяў – інтэр'ю. svoz@mbox.fsv.cuni.cz www.fsv.cuni.cz Кошт навучання – \$ 5.900.</p> <p>Факультэт фізічнай адукцыі і спорту (фізіятэрапія, фізічная культура, спорт, настаўнік фізкультурны)</p> <p>Іспыты: фізкультурныя нарматывы, біялогія. dekan@ftvs.cuni.cz Кошт навучання – \$ 6.300.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Самая важная ўмова пры паступленні – контакт абітурыента з кірауніцтвам таго факультета, на які ён збіраецца паступаць. У кожнага фака свае патрабаванні, іспыты і стыпендыі. Агульныя ўмовы паступлення на ўсе факультэты: стандартныя дакументы, іспыты, валоданне чэшскай і ангельскай мовамі.</p> <p>СТИПЕНДЫ Існуе дзяржавная чэшская стыпендыя, па інфармацыю трэба звяртацца ў Амбасаду Чэшской Рэспублікі ў Беларусі.</p> <p>ІНТАРНАТ каштует \$ 1.400 на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны збор – \$ 30–50. Кошт падручнікаў паведамляецца на кожным факультэце асобна, пасля таго як абітурыента залічылі ва универсітэт. Прыкладныя кошты сняданку і абеду складаюць ад \$ 150 да \$ 300 на месяц. Студэнтам раяцца набываць мінімальную страхоўку ў сваей краіне да паступлення. Калі страхоўкі не будзе, студэнт будзе вымушаны плаціць \$ 40 за чэшскі страхавы поліс што месяцац.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 28 студзеня.</p>
--	--

**MASARYKOVA
UNIVERZITA V BRNĚ
УНІВЕРСІТЭТ
МАСАРЫКА Ў БРНЕ**

Rektorat: Žerotínova nám. 9
601 77 Brno, Česka Republika

Phone: +420 542 128 233
+420 542 128 111
Fax: +420 542 128 300
info@muni.cz
info@rect.muni.cz
www.muni.cz

ВАРТАСЦЬ

Універсітэт Масарыка быў заснованы ў 1919 годзе і стаў другім чешскім універсітэтам. Яго заснавальнікам быў Томаш Гарыг-Масарык, першы прэзідэнт Чэхаславакіі. Напачатку універсітэт меў чатыры факультэты. У 1939 годзе ўстанова была закрытая і толькі ў 1946 годзе аднавіла сваю працу. Сёння універсітэт Масарыка – другі ў шэрагу лепшых універсітэтаў Чэхіі. Імкненца захоўваць традыцыі навучання на чешскай мове, таму колькасць курсаў, якія выкладаюцца па-ангельску, нязначная.

Навучанне на ангельской мове каштую каля € 9.800 на год.

**АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ
СТУДЭНТАЎ** – 117.000.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Медыцынскі факультэт (фізіятэрапія, медсястрынская справа, апаметрыя, агульная медыцина, стаматалогія, анкалогія, анатомія, эмбрыология, гісталогія, фармакалогія, мікрабіялогія і імуналогія, хірургія, венералогія, дэрматалогія, неўралогія, педыятрыя) Іспыты: біялогія, хімія і фізіка.

studijni@med.muni.cz
www.med.muni.cz

Факультэт права
(юрыспрудэнцыя, мясцовая кіраванне, грамадскае права, крымінальнае права, права і бізнес, камерцыйнае права, банкаўскае права, міжнароднае права)
Іспыты: геаграфія і гісторыя.

studijni@law.muni.cz
www.law.muni.cz

Факультэт мастацтва
(філософія, рэлігія, гісторыя, музейная справа, філалогія, балтыскія мовы і літаратуры, славянскія мовы і літаратуры, японская мова і літаратура, партугальская мова і літаратура, сучасныя замежныя мовы і літаратуры, чешская мова і літаратура,

музыка, тэорыя музыки, псіхалогія)

Іспыты: па прафілюючых предметах.

dekan@phil.muni.cz
www.phil.muni.cz

Факультэт прыродазнаўчых навук (геалогія, гідралогія, геаграфія, геадэзія і картаграфія, хімія, геахімія, біяхімія, біялогія, малекулярная біялогія, фізіка, біяфізіка, матэматыка) Іспыты: па прафілюючых предметах.

studijni@sci.muni.cz
www.sci.muni.cz

Педагагічны факультэт (педагогіка, сацыяльная педагогіка, пачатковое навучанне, настаўнік сярэдніх класаў, настаўнік старших класаў)

Іспыты: мова і літаратура.
studijni@ped.muni.cz
www.ped.muni.cz

Факультэт эканомікі і кіравання (еканамічная палітыка, грошовая сістэма, кіраванне, эканамічная тэорыя, менеджмент, маркетынг, нацыянальная эканоміка, рэгіянальная эканоміка, фінансавы менеджмент)

Іспыты: матэматыка, эканоміка, замежная мова (не славянская).

studijni@econ.muni.cz
www.econ.muni.cz

Факультэт інфарматыкі (інфарматыка, камп'ютерная тэхналогія, матэматычная інфарматыка) Іспыты: матэматыка ці матэматычны бал з іспыту SAT.
int-office@fi.muni.cz
www.fi.muni.cz

Факультэт сацыяльных навук (паліталогія, міжнародная адносіны, палітыка Еўразыю, сацыялагія, СMI, журналістыка, псіхалогія) Умовы: агульны тэст на веданне гісторыі, палітыкі, сацыялагії.

studijni@fss.muni.cz
www.muni.cz/fss

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ
Валоданне чешскай мовай, атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы. Пры універсітэце ёсьць падрыхтоўчыя гадавыя курсы вывучэння чешскай мовы.

ІНТЭРНАТ

Кошт складае каля € 30 на месяц. Харчаванне на кампусе (2 разы на дзень) – каля € 70.

ДЭДЛАЙН – травень.

**UNIVERZITA
PALACKÉHO V OLOMOUCI
УНІВЕРСІТЭТ ПАЛАЦКАГА Ў АЛАМОЎЦЫ**

Rektorat: Křížkovského 8
771 47 Olomouc
Česka Republika

Phone: +420 68 563 11 11,
+420 68 744 11 11
Fax: +420 68 523 20 35
www.upol.cz
hrbek@grpnw.upol.cz

АЛАМОЎЦКІ УНІВЕРСІТЭТ быў заснаваны ў 1573 годзе, але ў 1860 быў зачынены. Аднавіў працу ў 1946-ым.

**АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ
СТУДЭНТАЎ** – 10.500, з іх замежнікаў – 600.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Факультэт тэалогіі імя Кірыла і Мяфодзія
teol@cmtfnw.upol.cz

Медыцынскі факультэт (медсястрынская справа, фізіятэрапія, рэнамікальны даггляд, лячэбны факультэт, стаматалогія)

dekanlf@risc.upol.cz

Факультэт філасофіі

(замежныя мовы (ангельская, нямецкая, французская, іспанская, італьянская, чешская, польская, русская, кітайская, японская, лацінская), архіўная справа, музыка, філалогія, гісторыя, гісторыя мастацтва, паліталогія, псіхалогія)

dekanff@risc.upol.cz

Факультэт

ПРИРОДАЗНАЎЧЫХ НАВУК (матэматыка, інфарматыка, фізіка, хімія, біялогія, географія, геалогія, геаінфарматыка)

secret@prfnw.upol.cz

Педагагічны факультэт

dekanpdf@risc.upol.cz

Факультэт фізічнай

культуры і спорту

valkova@ftknw.upol.cz

Факультэт права

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

На кожны факультэт вусны і пісьмовы іспыт на чешскай мове па прафілюючых предметах, атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы.

КОШТ НАВУЧАННЯ

па-ангельску – € 5.000–8.000 на год.

ІНТЭРНАТ

Кошт інтарната на месяц – € 300.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Харчаванне ў студэнцкай сталойцы – каля € 1 за абед.

ДЭДЛАЙН – 30 чэрвеня.

<p>ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE ЧЭШСКИ ТЭХНАЛАГЧНЫ УНИВЕРСІТЭТ У ПРАЗЕ</p> <p>Rektorát: Zikova 4 166 36 Praha 6 Česka Republika Phone: +420 224 310 372 Fax: +420 224 311 042 www.cvut.cz pozar@vc.cvut.cz</p>	<p>бясплатнага навучання, на платнае навучанне прымаюць без іспытаў, запоўненая рэгістрацыйная форма.</p> <p>ІНТЭРНАТ Кошт інтэрната – прыкладна € 60 на месяц. Кошт харчавання – каля € 120 на месяц.</p> <p>ДЭДЛайн – чэрвень.</p>	<p>Факультэт бізнесу і менеджмента Іспты: пісьмовы па матэматыцы і ангельскай мове. chalupsk@fbm.vutbr.cz (кантактная асоба – Vladimir Chalupski)</p> <p>Факультэт дызайну і мастацтва Іспты: сусветная мастацкая культура, партфоліо. simickova@ffa.vutbr.cz (кантактная асоба – Hedvika Simičkova)</p>	
<p>ВАРТАСЦЬ Інжынерная справа – традыцыйная галіна навучання ў Чэхіі. Яшчэ ў 1705 годзе Іосіф Віленберг накіраваў петыцыю імператару Леапольду I, каб атрымаць дазвол і сродкі на будаванне універсітэта інжынернай справы. Але толькі сын імператара, Іосіф I, у 1707 годзе стварыў такую навучальную ўстанову. Да 1990 года навучанне для замежных студэнтаў было выключна на чэшскай мове. З 1993-га некаторыя факультэты працягуюць курсы на ангельскай мове. Трэба адзначыць, што выбар предметаў на ангельскай мове значна бяднейшы, чым на чэшскай.</p>	<p>БАРТАСЦЬ Тэхналагічны універсітэт у Брне – другі па колькасці студэнтаў і другі ў шэрагу старэйших тэхнічных універсітэтаў у краіне. У 1849 годзе быў адчынены чэшска-германскі тэхнічны коледж, на базе якога ў 1899 паўстала ўніверсітэт. Сёння гэтая ўстанова знакамітая па ўсім свеце якасцю сваёй адукацыі.</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы, веданне чэшскай мовы, спецыяльныя іспты па факультэтах, запоўненая анкета, наяўнасць карткі ISIC.</p>	
<p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – прыкладна 18.000.</p>	<p>БАРТАСЦЬ Агульная колькасць студэнтаў – 15.000.</p>	<p>ІНТЭРНАТ Кошт інтэрната – каля € 60 на месяц.</p>	
<p>ФАКУЛЬТЕТЫ Факультэт горадабудавання Іспты: матэматыка і фізіка. zatoukalova@fsv.cvut.cz</p>	<p>ФАКУЛЬТЕТЫ Факультэт горадабудавання Іспты: вусны і пісьмовы па чэшскай мове, матэматыка, фізіка. sedlak.j@fce.vutbr.cz (кантактная асоба – Jiří Sedlák)</p>	<p>UNIVERZITA PARDUBICE ПАРДУБІЦКІ УНІВЕРСІТЭТ</p>	
<p>Факультэт машынабудавання Іспты: матэматыка і фізіка. vesela@fsid.cvut.cz</p>	<p>Факультэт электратэхнікі Іспты: матэматыка і фізіка. uhlir@feld.cvut.cz</p>	<p>Ректарат Studentska 95 532 10 Pardubice Česka Republika Phone: +420 406 03 63 61 Fax: +420 406 03 61 11 www.upce.cz zdenka.kulhankova@upce.cz (кантактная асоба – Zdenka Kulhankova) Phone: +420 406 03 63 50</p>	
<p>Факультэт атамнай і фізічнай інжынерні Іспты: фізіка, хімія і матэматыка. musilek@br.fjfi.cvut.cz</p>	<p>Факультэт архітэктуры Іспты: геаметрыя і фізіка, атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы, інтэрв'ю на агульныя веды. zatkova@fanet.fa.cvut.cz</p>	<p>Факультэт транспарту Іспты: матэматыка і фізіка. moos@fd.cvut.cz</p>	
<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы, веданне чэшскай мовы для навучання на чэшской мове, тэст па ангельскай мове для навучання па-ангельску, іспты па фізіцы і матэматыцы (для</p>	<p>Факультэт архітэктуры Іспты: творчы малюнак, агульная матэматыка, геаметрыя, сумоёве. ryساva@ucit.fa.vutbr.cz (кантактная асоба – Hana Rysava)</p>	<p>Факультэт транспарту Іспты: матэматыка, фізіка і інфарматыка. zezulka@feec.vutbr.cz (кантактная асоба František Zezulka)</p>	
<p>Хімічны факультэт Іспты: хімія і матэматыка альбо фізіка. marova@fch.vutbr.cz (кантактная асоба – Ivana Marova)</p>	<p>Хімічны факультэт Іспты: хімія і матэматыка альбо фізіка. marova@fch.vutbr.cz (кантактная асоба – Ivana Marova)</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Пардубіцкі універсітэт пачаў сваё існаванне як Хімічны коледж у 1950 годзе. У гэтым рэгіёне здаўна была развітая хімічная прамысловасць, а вышэйшай навучальнай установы па падрыхтоўцы прафесіяналу не было. Таму было вырашана заснаваць коледж. З 1953 года коледж хутка развіваўся і стаў буйнейшым у "горадзе хіміі", як называлі ў той час Пардубіцы. Навучанне з чатырохгадовага коледжскага стала пяцігадовым універсітэцкім. З самага пачатку па універсітэце працавалі лепшыя тэарэтыкі-хімікі.</p> <p>Універсітэт знаходзіцца ў горадзе Пардубіцы з насельніцтвам 100.000 чалавек. Горад знаходзіцца ў 100 кіламетрах ад Прагі.</p>	

<p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – калія 5.000.</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ</p> <p>Факультэт транспарту імя Яна Пернера (менеджмент транспартнай галіны, маркетынг, грузаперавозкі, транспартныя сродкі, транспартная інфраструктура, транспартныя тэхналогі) Іспты: матэматыка і фізіка.</p> <p>Факультэт хімічных тэхналогій (неарганічная хімія, біярганічна хімія, неарганічныя тэхналогії, хімічныя тэхналогії, хімічна інжынерыя, ахова навакольнага асяроддзя, арганічна хімія, эканоміка, менеджмент харчовай прамысловасці, тэхнічна-аналітычна хімія, фізічна хімія, тэхналогіі палімераў) Іспты: матэматыка і хімія ці біялогія.</p> <p>Факультэт эканомікі і кіравання (еканоміка і кіраванне, мікраэканоміка, макраэканоміка, кіраванне прадпрыемствам, эканамічная палітыка, фінансы, бухгалтарская справа, аўдыт, інфарматыка, нямецкая мова, французская мова, ангельская мова, права, грамадскае права, бізнес-права) Іспты: матэматыка і адна з сучасных замежных мовай.</p> <p>Факультэт гуманітарных навук (педагогіка, псіхалогія, гісторыя, культуралогія, філософія, сацыяльныя науки, замежныя мовы) Навучанне магчымае па-ангельску і па-німецку. Іспты: вусны і пісьмовы па гуманітарных прадметах.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы, запоўненая анкета, іспты па факультэтах, CV, медыцынская даведка, пасведчанне аб нараджэнні, іспыт па чэшскай мове на бясплатнае навучанне.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ Калі вырашылі вучыцца па ангельску – € 3.000–6.000 на год.</p> <p>ІНТЭРНАТ Кошт пражывання на кампuse – € 80 на месяц. Кошт страхоўкі ў Чэхіі – € 22–43 на месяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН – травень.</p>	<p>VYSOKÁ ŠKOLA UMĚLECKO-PRUMYSLOVÁ V PRAZE АКАДЕМІЯ МАСТАЦТВАЎ, АРХІТЭКТУРЫ і ДЫЗАЙНУ</p> <p>Rektorat: nam. Jana Palacha 80 116 93 Praha 1, Česka Republika Адзел працы з замежнымі студэнтамі Lucie Bělinova Phone: + 420 251 098 281 Fax: + 420 251 098 240 belinova@vsup.cz www.vsup.cz</p> <p>ВАРТАСЦЬ Акадэмія мастацтваў была заснаваная ў 1885 годзе і стала першай і адзінай на той час навучальнай установай мастацкага профілю ў рэгіёне. Яе крауніком стаў вядомы архітэктар Францішак Шморанц, які запрасіў вядучых мастакоў і дзеячаў чэшскай культуры выкладаць у акадэміі. Такім чынам, ВНУ пашыралася, становілася вядомай за межамі краіны. Сёння Акадэмія мастацтваў арганізуе шматлікія выставы і конкурсы з удзелам чэшскіх і замежных мастакоў.</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ</p> <p>Архітэктурны факультэт (архітэктура, дызайн інтэр'еру, дызайн меблі); факультэт графікі (малюнак, графіка, тыпографская справа, графічны дызайн, візуальныя віды мастацтваў, TV-графіка, фатаграфія); факультэт дызайну; мастацкі факультэт (скульптура, малюнак, мастацкія сродкі ў СMI); факультэт прыкладнога мастацтва (шкло, кераміка, метал, мода, дызайн абутку, тэкстыль); факультэт гісторыі мастацтва і эстэтыкі. Дадатковую інфармацыю па факультэтах глядзіце на сایце універсітета.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Неабходныя дакументы: заява на чэшскай мове, копія атэстата аб заканчэнні сярэдняй школы з перакладам на чэшскую мову, іспыт па спецыяльнасці, партфоліо (прыкладна 15–20 работ), CV.</p> <p>ІНТЭРНАТ Колькасць месцаў у інтэрнаце аблежаваная. Карысны сайт пры пошуках кватэры www.happyhouserentals.com.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Наяўнасць страхоўкі ававязковая да прыезда ў краіну.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 30 лістапада.</p>	<p>Признанне навучання і кваліфікацыі: http://www.csvs.cz – Цэнтр адпаведнасці дакументаў па адукцыі Centrum pro studium vysokého Skolství-Stredisko pro ekvivalenci dokladu o studiu skuhrova@csvs.cz</p> <p>http://www.csvs.cz – Цэнтр па Навучанні ў Вышэйшай Школе, U Luzického semináre 13/90, 118 00 Praha 1; Phone: +420 257 011 311; Fax: +420 257 011 323; csvs@csvs.cz</p>
---	---	---

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

www.adukacyja.info

інфармацыйны партал па адукацыі ў Еўропе

НАВІНЫ, СТЫПЕНДЫІ, КАНСУЛЬТАЦЫІ, ФОРУМЫ

GERMANY

ТРАДЫЦЫІ, СВАБОДА І КІЛБАСКІ *natürlich, гэта па-нашаму*

...НЕХТА
ЗБІРАЎСЯ НА
КУРСЫ НЯМЕЦКАЙ
МОВЫ, НЕХТА
ЗДАВАЎ ДОЙЧ НА
СЕСII. А ТЫ
ПАДУМВАЎ ПРА
НАВУЧАННЕ Ў
НЯМЕЧЧЫНЕ...
ТЫМ ЧАСАМ ТАМ
РЫХТАВАЛИ
НЕВЯЛІКУЮ
ЗАСАДУ ДЛЯ
СТУДЭНТАЎ –
СВАІХ І
ЗАМЕЖНЫХ.
АЛЕ НЯГЛЕДЗЯЧЫ
НА ТОЕ, ШТО
ДОБРАЯ ЧАСТКА
НЯМЕЦКИХ ВНУ
ЗАРАЗ СТАЛА
ПЛАТНАЙ,
АДМАУЛЯЦЦА АД
СВАЁЙ МЭТЫ НЕ
ВАРТА. НАВАТ
ДЛЯ БЕЛАРУС-
КАГА СТУДЭНТА
СЯРЭДНІ КОНШ НЕ
ТАКІ УЖО ВЯЛІКІ,
А АДУКАЦЫЯ
ЯКОЙ БЫЛА,
ТАКОЙ І
ЗАСТАЛАСЯ.

★ ХОЧАШ БЫЦЬ КРУтыМ – ПЛАЦІ

Не інакш як “культурнай заваёвай Нямеччыны” называлі германскія чыноўнікі права на бясплатную вышэйшую адукацыю. Яшчэ зусім нядаўна плата са студэнтаў бралася толькі за “прастеджванне штаноў” – за дадатковыя семестры.

Зараз 2 федэральныя зямлі, Баварыя і Гамбург, пераходзяць на платнае. Прапанаваны кошт за семестр – € 500, і гэтае правіла ўступае ў сілу з 2006 года. Наўрад ці сума застанецца максімальнай, бо ўжо цяпер курсуюць чуткі пра планку ў € 2.500. Яшчэ чатыры зямлі – Бадэн-Вюртэмберг, Саксонія, Саксонія-Анхальт і Саар – пакуль “думаюць”. Але нават пры такіх раскладках за прыстойную адукацыю гата не катастрафічна, да таго ж астатнія 10 земляў пакуль не спяшаюцца аддаваць свае ўніверы ў валасатыя лапы бізнесу. Таму можна рэальная паспесь скарыстацца “працягласцю” рэформаў. Тым больш, павальнага паступлення быльых шкаляроў ва ўніверы ў Нямеччыне не назіраецца. Там нармальная з'ява, калі выпускнік школы (якому, дарэчы, на той момант 19 гадоў) ідзе на якую-небудзь некваліфіканту параду або на альтэрнатыўную службу. За год-два ён вырашае, кім усё-ткі яму хочацца быць, а ўжо потым паступае. Таму жаданне нашых сямынніцігадовых вучыцца, мякка кажучы, здзіўляе нямецкіх выкладчыкаў. Ім цяжка зразумець, як у такім узроўніе можна быць гатовым да навучання ў ВНУ. Праўда, у нечым немцы маюць рапчу: лепш у 21 год толькі абіраць прафесію, чым без досведу і з бухты-барахтых працаўца па размеркаванні.

Нямецкая адукацыя дэцентралізаваная. Гэта значыць, няма адной установы, якая кіравала б адукацыйнымі працэсамі ў краіне. Навучальных сістэмаў столыкі, колькі федэральных земляў. У ВНУ Нямеччыны безліч аўтарскіх праграмаў, разнастайных стажировак і курсаў. І, нягледзячы на агульнаеўрапейскую уніфікацыю сістэмы адукацыі (рэформа павінна скончыцца ў 2010-м), ўніверы рукамі і нагамі трymаюцца за свае унікальныя праграмы.

★ ПАНАЕХАЛА ГАСЦЕЙ

Нямецкім абітурыентам можна толькі пазайздросціць: выбіраць прыходзіцца з 326 ВНУ. Але народ не парыцца, у іх такая завядзёнка: заканчваеш школу ў адной зямлі, там і паступаеш. Замежніку ж па барабане: усё роўна давядзенца даказваець, што ты ўжо гатовы вучыцца ў ВНУ. Можна, канечно, атрымаць і нямецкі атэстат аб сярэдняй адукацыі. З ім рухацца далей будзе значна лягчэй, але тады да агульнага “падрыхтоўчага этапу” дадайце яшчэ як мінімум два гады.

Немцы і немкі могуць выбіраць з больш як 400 спецыяльнасцяў. Прычым можна не спыняцца на якой-небудзь адной: вельмі папулярная зараз міждысцыплінарная даследаванні.

Яшчэ адна асаблівасць, харектэрная не толькі для нямецкай в/а, – акадэмічная свабода. Час навучання і дысцыпліны студэнты абіраюць самастойна, самі вызначаюць расклад, а таксама вырашаюць, да якога прафесара запісвацца на іспыт. Калі ты прывык да пастаяннага наганяю, то ў Нямеччыне рызыкуеш

ніколі нічого не здаць. Тут студэнтаў ніхто не кантролюе, больш за тое, яны самі вызначаюць тэрміны здачи і, па-сутнасці, у любы час могуць іх перанесці. Можа, таму і вучацца немцы ўсё жыццё...

“Сістэма адзялкавання мноства адрозніваецца ад нашай, і напачатку было складана ўехаць, – дзеліца ўражанням Аляксандар Рачко, які навучаецца зараз у Ольдэнбургу. – Заняткай атрымліваецца не так ужо і шмат, але часта яны раскіданыя на працягу ўсяго дня.

У студэнтаў большая свабода выбару, чым у Беларусі. І большы ўпор робіцца на самастойную працу”.

Па заканчэнні навучання студэнты здаюць у залежнасці ад спецыяльнасці іспыт на атрыманне дыплому ці ступені магістра, дзяржаўны іспыт (па медыцыне, педагогіцы і правазнаўстве) ці царкоўны іспыт па тэалагічных спецыяльнасцях.

Просты беларус, як і іншыя замежнікі, можа выбіраць з некалькіх варыянтаў навучання. Першы – “гасцявая” вучоба, звычайнае навучанне (ці давучванне, каб паскорыць працэс пераходу на новую ступень) цягам году з вялікай верагоднасцю атрымаць стыпендью. У выніку – ступень бакалаўра. Асаўлівасць: пры паступленні спатрэбіца рэкамендацийны ліст ад беларускага прафесара, які пацвердзіць, што атрыманыя веды вельмі спатрэбляцца вам на радзіме.

А можна абраць класічнае поўнае навучанне, дзе меншы шанец атрымаць стыпендью, затое ў выніку – нямецкі ці ўговугле міжнародны дыплом.

I, нарэшце, магістэрскае ці доктарскае навучанне, якія могуць працягвацца доўгі час. Набор студэнтаў праводзіцца два разы на год. Каб пачаць вучобу ў верасні, трэба падаць заяву да 15 ліпеня, каб ў сакавіку – да 15 студзеня.

★ NUMERUS CLAUSUS І ІНШЫЯ ВЫБРЫКІ

Статья нямецкім студэнтам не так ужо і складана. ВНУ не абмажкоўваюць колькасць замежнікай. Наадварот, для іх рэзервуюцца ў сярэднім каля 8% месцаў, і кожны сур'ёзны юнівер імкненца заманіць якмага больш народу з-за мяжы, бо гэта і грошы саміх студэнтаў, і дзяржаўныя: аўтаматyczнай фінансаванням залежыць у тым ліку і ад колькасці замежнікай.

Умовы паступлення стандартныя: іспыт па нямецкай мове (DSH – “даведка пра здачу іспыту па нямецкай для атрымання замежнымі абітурыентамі доступу ў нямецкі ВНУ” – або любы эквівалент: ZDP, TestDaF і інш.).

Іспыт можна здаць у менскім Гётэ-інстытуце. Але прыкол у tym, што ў нас патрабуецца найлепшы вынік, а калі здаваць гэты ж самы тэст у Нямеччыне пры юніверы, то дастатковы для паступлення паказні можа быць меншы. На міжнародных спецыяльнасцях звычайна патрабуеца веды ангельскай мовы, пацверджаныя пасведчаннем TOEFL.

Яшчэ адно важнае патрабаванне: студэнт-замежнік можа паступіць толькі на ту спецыяльнасць, якой навучаецца на радзіме. Калі ж сядраў тых 400 знайшлося нешта, чаго ў Беларусі няма, то ты павінен здаць Feststellungsprüfung (кваліфікацыйны іспыт) па патрэбных прадметах. Завочніку, каб быць запічаным у ВНУ Германіі, неабходна адвучыцца ажно 4 курсы ў Беларусі.

А выпускнікі наогул могуць скараціць два гады навучання пры ўмове, што частка дысцыплінай запічыцца па іх “беларускім” дыпломе.

EURO, EURO, ÜBER ALLES!

Жытло – € 250–350.
Харчаванне – € 160.
Вопратка – € 60.
Праезд – € 85.
Медычная страхоўка – € 60.
Падручнікі і іншыя вучэбныя матэрыялы – € 40.
Семестравы ўнёсак – ад € 30 да € 120 (сюды уваходзіць кошт прайзнога на грамадскі транспарт). Ён жа з'яўляецца своеасаблівым уніскум у студэнцкае брацтва “Studenschaft”, сябрам якога аўтаматычна становішся пры паступленні. Адсюль усялякія зніжкі на басейны, спартзалы, бібліятэкі і іншыя маленькія радасці.

ВАМ ПАКЕТ!

Адмысловы, каб дапамагчы беларусам, ангельцам, японцам ды іншым немясцовым студыёзусам, быў распарацавны так званы “сервісны пакет”. Арганізацыя Studentenwerk (www.studentenwerke.de) вызначыла рознага кшталту сацыяльныя праблемы студэнтаў і дапамагае іх вырашыць за прымальную плату (€ 150–230).

У “сервіспак” звычайна ўключаюцца: пакой у інтэрнаце, прайзны на семестр, сацыяльны ўнёсак, кансультацыі па адаптациі і культурныя мерапрыемствы. Як бонус, можа быць таксама абед ва ўніверсітэцкай столовіцы (каля € 40 на месяц) і страхаванне здароўя, (ад няшчасных выпадкаў і гарантыйнае). Часам – моўныя ці спартыўныя курсы.

Такі набор “студэнцкага шчасця” выдаецца толькі на шэсць месяцаў. На жаль, яго прапануюць не паўсяль і колькасць “пакетаў” амежаваная.

Трэба даведацца, ці прапануе юніверсітэт спецыяльнасць, якую вы жадаецце атрымаць, і ці ёсць на яе г. зв. Numerus Clausus – амежаванне на прыём. Калі так, то паступіць будзе складаней: давядзеца праўсі працэс конкурс, і прыёмная камісія будзе глядзеца на атэстат, папярэдняй адзнакі і г. д. NC звычайна выстаўляеца на эканоміку, псіхалогію, медыцыну, а таксама педагогіку і права. Прыхым абсальвентам апошніх трох спецыяльнасцяў свеціць размеркаванне. Але касіць ніхто і не думае: здараеца нават так, што месцаў чакаюць па некалькі гадоў. Ёсць чаго чакаць: калі ў цябе такі дыплом і ты ўладкаўся “на спецыяльнасці”, на фінансавыя праблемы можаш забыцца.

На медыцыну і псіхалогію існуе семестравая квота на прыём замежнікаў з дзяржаўаву поп-EU. І калі размяркоўваюцца месцы, то ўлічаеца сярэдні бал атэстату. На ўсе астатнія спецыяльнасці прымаеца, як правіла, і жук і жаба – хіба што трэба пацвердзіць сваю “універсітэцкую прыгоднасць” (Hochschulzugangsberechtigung).

Фінансы – сама складана пытанне. Няхай у цябе ёсць папера на запічэнне ў ВНУ, але калі няма даведкі ці пацвярдження фінансавай самастойнасці, то візы можаш не чакаць. Аляксандар расправядзе, як менавіта з-за гэтай паперкі ледзь не праляцеў з вуччай. “Выпіскі з рахунку ў беларускім банку аказалася недастатковы. Праз некалькі тыдняў пасля здачи дакументаў мне патэлефанавалі з амбасады і паведамілі, што неабходна дадаткова прадставіць заручальніцтва ці перавесці гроши на спецыяльныя блакаваныя рахунак у адзін з нямецкіх банкаў. Перавесці гроши з беларускага банка ў нямецкі аказалася вельмі складана, таму я разаслаў лісты па ўсіх сваіх знаёмых немцах з просьбай аформіць для мяне заручальніцтва”. Сашу пашанцавала, і зараз ён вучыцца ў Ольдэнбургу.

GERMANY

Калі вам цяжка выбраць з 400 спецыяльнасцяў, што прапануюць нямецкія ВНУ, то можна паспрабаваць ухапіць за хвост адразу некалькі пеўняў. З траўня 2004 па ініцыятыве Германскай службы акаадэмічных абменаў (DAAD), Асацыяцыі універсітэтаў і іншых вышэйших навучальных установаў краіны (HRK) і 50 нямецкіх ВНУ адчыніўся "Аддзел па разглядзе заявў на навучанне ў Нямеччыне" ("Arbeits- und Servicestelle für internationale Studienbewerbungen", скарочана ASSIST).

У ЧYМ ФИНТ?

Можна адзін раз даслаць у ASSIST заявы ва ўсё жаданы ВНУ плюс адзін набор завераных і перакладзеных дакументаў – усё ў адным канверце. Документы накіроўваюцца адразу ў некалькі ВНУ. Супрацоўнікі аддзелу правяраюць, ці дасланыя ўсё неабходныя дакументы і ці адпавядаюць яны фармальным патрабаванням допуску да навучання. Калі з паперкамі галімантоз, то табе паведамляюць, што не так ці чаго не хапае.

Калі ўсё OK, то перасылаюць іх ва ўніверсітэту, а ты проста чакаеш адказу. Але не ўсё зусім дабрачынна: апрацоўка першай заявы каштует € 50, за кожную дадатковую – яшчэ € 10. Сама праца з дакументамі пачынаецца толькі пасля атрымання грошай, таму бабкі наперад! Грошы трэба перавесці на раахунак ASSIST (знойдзецца на сایце).

І памятайце, што банк бярэ сабе адсотак за паслугу. Адпаведна, яшчэ варыянт: аплата па крэдытных картках VISA альбо MasterCard. У залежнасці ад ВНУ альбо ад спецыяльнасці могуць патрабавацца розныя дакumentы.

Звычайна гэта:

- 1) атэстат аб сярэдняй адукацыі і ўсё далейшыя дакументы, якія даюць вам на радзіме права на вышэйшую адукацыю;
- 2) сертыфікат-пацвярдженне ведання нямецкай мовы;
- 3) завераная копія пашпарту (толькі старонка з асабістымі дадзенымі);
- 4) копія квітанцыі пра аплаchanы ўнісак.

ASSIST патрабуе гэтыя дакumentы ў заверанай форме. Плюс іх пераклад на нямецкую, таксама завераны, але не ававязкова натарыусам – можна перакласці самому і заверыць у самой ВНУ. І яшчэ: ніколі не дасылайце арыгіналы!

3 лютага 2005 года для ўсіх абітурыентаў адчынены інтэрнет-партал для падачы заявў online: www.uni-assist.de service@uni-assist.de uni-assist.e.V. Helmholtzstr. 2-9, Aufgang 2, 2.OG 10587 Berlin

★ ВЫКЛЮЧЭННІ ЯК ПРАВІЛА

Як правіла, ВНУ Германіі не даюць стыпендыяў. Такое бывае толькі ў казках: і адукацыя free, і стыпуха ў кішэні. Але беларускія студэнты-бюджэтнікі ведаюць, чым такія казкі заканчваюцца.

Тым не менш, калі ёсць "як правіла", то знайдзеца і выключэнне. Некаторыя універсітэты, напрыклад, вельмі зацікаўленыя ў таленавітых студэнтах, і шанец атрымаець стыпендыю там досыць высокі. Адзіная асаблівасць: гроши даюцца не на поўны курс навучання. Прэтэндаваць на стыпендыю могуць таксама студэнты, якія знаходзяцца на гасціным навучанні ці прыехалі па магістэрскай праграме, а таксама студэнты старых курсаў і "амаль выпускнікі". Таксама вялікія шанцы ў маладых выкладчыкаў, прафесараў і быльшых стыпендыятаў. Таму не ўсё так дрэнна. Увогуле добра працуе "групавы практ": група студэнтаў разам з выкладчыкамі дамаўляюцца з нямецкім університетам і прыядзіжаюць на 4 тыдні, каб распрацаўваць які-небудзь практ. Памер стыпендыі, якую яны атрымліваюць, вагаеца ад € 720 (страхоўка і штотэмесачны практ) да € 960 на месяц на кожнага. Прайдуць, адсюль адлічаваць плату за жытло і ўніскі на арганізацыю праграмы, таму на рукі вы атрымаеце амаль удвая менш. Тое самае і з падрыхтоўкай дысертацыі. Толькі ў першым выпадку, са студэнтамі, стыпендыя разавая, а ў апошнім, з дысерам, можа быць пракцягнута.

Узроставая планка для атрымання стыпендыі – 18–32 гады. І апошняя падказка: нярэдка наша студэнты едуть на навучанне па праграмах Службы акаадэмічных абменаў DAAD. Таму не пашкодзіць звярнуцца ў іх менскі офіс.

★ ИНТЕРНАТ VS. WG

Дарэчы, беларускае слова "дах" нямецкага паходжання. У студэнта ў Германіі "дахау" можа быць некалькі. Звычайна яны могуць прэтэндаваць на месца ў інтэрнаце. Гэта самы танны вырыяент (€ 120), але колькасць жадаючых перавышае колькасць месцаў, таму "кінуць заяву на абшчак" трэба як мага раней.

Інфармацыю пра студэнцкі інтэрнаты можна атрымаць у Аддзеле міжнародных сувязяў універа альбо на сایце арганізацыі Studentenwerk, прадстаўніцтва якой павінна быць у абрацанай вами ВНУ.

Можна пашукаць прыватнае жытло. Але больш выгадны і па кошце, і па атмасферы варыяント, калі кватэру ці цэлы дом арендуе некалькі студэнтаў (па-нямецку гэта завецца Wohngemeinschaft, скарочана WG). Такія прапанаваны можна знайсці на дошках аб'явяў універсітэта альбо ў інтэрнэце.

"Гэта свайго роду міні-інтэрнат. Са мной жывуць немец, паліяк, амерыканка і дзве немкі. У кожнага, ясна, свой пакой. Агульныя кухня, стaloўка, два ваннныя пакоі і вялікая тэраса, – кажа Саша. Гаспадар аказаўся класным мужыком, даў мне ў пакой тэлек і пазычыў ровар". Па словам Аляксандра, немец любіць смажыць на тэрасе кібаскі і частаваць імі сваіх маладых жыхароў. WG для Сашы каштует € 160 на месяц, уключаючы электраэнергію. І гэта зусім няшмат.

На ўсялякі пажарны: існуе кантора INTAS – International Accommodation Service, з дапамогай якой можна знайсці ў Берліне начлег на першыя дні (intas_berlin@compuserve.com). Але добра было бы вырашыць праблемы з жытлом яшчэ да прыезду ў краіну.

★ ARBEIT

Звычайна нямецкія студэнты імкнуцца падпрацоўваць там, дзе "пахне" іх будучай спецыяльнасцю. І правільна робяць, бо атрымліваюць усё адразу: і грошы, і досвед, і рэкамендацыі на будучыню. Тым не менш, афіцыянты, бэбісітэры, кур'еры і таксісты – па-ранейшаму самыя папулярныя студэнцкія падпрацоўкі. Бармэн, напрыклад, за два дні можа спакойна зарабіць на ўесь тýдзень.

Па словах Сашы, працу знайсці няцяжка. Калі студэнт працуе не больш за 19,5 гадзінай на тýдзень, то праца даўца вызваляеца ад адлічэння ў сацыяльныя і пенсійныя фонды.

Таму атрымліваецца, што браць на працу студэнтаў танней, чым ужо адукаваных прафесіяналau.

Замежнікі таксама маюць права на працу падчас навучання.

Адзіная засада: паколькі Беларусь не ўваходзіць у склад Еўразія, то для беларусаў існуюць пэўныя абмежаванні.

Без афіцыйнага дазволу можна ўкалаўца 90 працоўных дзён на год. Затое не абмяжоўваецца гадзінамі праца ва ўніверы – усё ж такі alma mater. Хоць і нямецкая.

НЕ РАССЛАБЛЯЩА!

Яшчэ адна засада чакае замежную абітуру ў Нямеччыне – пацвярджальны іспыт. Ён жа – Feststellungsprüfung. Калі беларускі студэнт не скончыў 2 курсы ВНУ на радзіме альбо скончыў, але жадае змяніць спецыяльнасць, то ён мусіць пацвердзіць сваё права на навучанне ва ўніверах Германіі: здаць іспыт па спецыяльнасці, на якую паступае. Іспыт – у вуснай ці ў пісьмовай форме – здаецца ў любым навучальным коледжы, а атрыманае потым пасведчанне дзейнічае па ўсёй краіне. Калі раптам “не пакаціла”, дубль два можна зрабіць толькі аднойчы. І толькі праз паўгады.

Абітурыенты, якія скончылі школу з залатым медалём, могуць быць дапушчаны да пацвярджальнага іспыту ў Нямеччыне ўжо пасля першага курса ВНУ.

A propos: для выпускнікоў Нацыянальнага гуманітарнага ліцэя імя Якуба Коласа прадугледжаны іншыя ўмовы паступлення! Яны могуць паступаць у навучальны коледж пры універсітэце і без навучання ва ўніверы на радзіме. Альбо адразу здаваць пацвярджальны іспыт.

Усе ўдакладненні на www.anabin.de (прызнанне замежных атэстатаў).

Інфо: www.daad.de.

ГОД ЗВЕРХУ

Выдатны ўзровень нямецкай, жаданне вучыцца і пазычаны ў сваякоў бабкі – нават гэтага можа быць мала для навучання ў Нямеччыне. Калі ты, не маючи за плячыма два курсы беларускага універа, збіраешся штурмаваць нямецкія ВНУ, давядзеца “перабіць” на паўгады-год свае напалеонаўскія планы. Навучальнага коледжа не абмінуць.

Чамусыці немцы не давяраюць нашым абітурыентам. Былы беларускі школьнік не мае ніякіх шанцаў паступіць адразу ва ўнівер. Можа, з-за ўзросту (у Нямеччыне СШ заканчваюць пазней), а можа, для адаптацыі ў краіне – хто іх ведае? Але адзначана вядома, што ў такім выпадку трэба рабіць.

Беларускі абітурыент па-любому мусіць паступіць у айчынны ўнівер. І тут – два варыянты далейшага развіцця падзеяў.

Першы: вучышся 2 гады ў родным ўніверы, а потым паступаш непасрэдна ў нямецкую ВНУ.

Другі: праста бярэш даведку, дзе напісаны, што ты запічаны ў беларускі ўніверсітэт, а потым вастрыш лыжи ў Нямеччыну, дзе грызеш граніт у навучальным коледжы.

Сама гэтая ўстанова прыстасаваная для замежных студэнтаў. Тут ты ўдасканальваеш свае веды нямецкай, а таксама прадметаў па спецыяльнасці, якую збіраешся вывучаць ва ўніверы.

У коледжах можна пайсці на наступныя курсы:

- **M-Kurs:** медыцынскія, біялагічныя і фармацэўтычныя спецыяльнасці;
- **T-Kurs:** тэхнічныя, матэматычныя і прыродазнавчыя;
- **W-Kurs:** эканамічныя і грамадскія;
- **G-Kurs:** гуманітарныя спецыяльнасці і германістыка;
- **S-Kurs:** моўныя спецыяльнасці (акрамя нямецкай).

Для навучання ў коледжы ты павінен валодаць як мінімум базавай нямецкай (падыходзяць пасведчанні Grundstufe II/III ці Mittelstufe I).

Непасрэдна на месцы прыйдзеца здаць тэст, каб народ убачыў, што паперкі не ліпавыя.

Спартрэбіца таксама атэстат абрэзіній адукацыі, пацвярдзэнне пра здадзеныя ўступныя іспыты ў беларускай ВНУ або адзнакі, атрыманыя на сесіях пасля першага курса (прадстаўляюцца і аргіналы, і завераныя перакладзенія копій).

Калі коледж працуе пры ўніверсітэце, што ўдзельнічае ў сетцы ASSIST, то дакументы неабходна падаваць у ASSIST.

Яшчэ асаблівасць: калі ты запічаны ў навучальны коледж, то адпаведна з'яўляешся і студэнтам таго ўнівера, да якога коледж адносіцца. Гэта значыць, што пасля заканчэння “падрыхтоўкі” ты здаеш пацвярджальны іспыт, пасля якога аўтаматычна запічавашся ва ўнівер.

Час навучання залежыць толькі ад тваіх здольнасцяў: калі спраўляешся з праграмай і ўпэўнены, што готовы да іспыту, то можна здаваць яго ўжо пасля першага семестра. Іспыт адбываецца два разы на год напрканцы семестра.

Яшчэ нядайна навучанне і іспыты амаль ва ўсіх коледжах такога тыпу былі бясплатнымі. Зарэз гэты момант давядзеца ўдакладняць. Але пры любых раскладах ты аплачуеш семестравы ўнёсак (ад € 30 да € 200), страхаванне здароўя (€ 20–70) і іншыя выдаткі “на пражытку” (€ 600–700).

І наконт даху над галавой: як правіла, трэба звяртацца ў арганізацыю Studentenwerk адпаведнай ВНУ. Некаторыя коледжы рэзервуюць для сваіх студэнтаў месцы ў інтэрнаце. Іншыя дапамагаюць у пошуках. Усе падрабязнікі – на www.studienkollegs.de.

GERMANY

UNIVERSITÄT BREMEN БРЭМЕНСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Räume 0540-0570
Bibliothekstraße 1
28359 Bremen,
Deutschland
Phone: +49 421 218 47 64
Fax: +49 421 218 43 20
heitzhausen@uni-bremen.de
(кантактная асоба – Beate
Heitzhausen)
starting@uni-bremen.de
www.uni-bremen.de

ВАРТАСЦЬ

Міжпрамдметнасць, арыентацыя на практику і грамадзянская адказнасць – асноўныя прынцыпы UB. Саме галоўнае для універса – інтэрнацыяналізацыя, роўнасць шанцаў і экалагічная адказнасць. Першое – гэта вялікая колькасць міжнародных даследчых і навучальных кантактаў, цэлы шэраг міжнародных спецыяльнасцяў, а таксама міжнародная ўстановы для падтрымкі асобаў з навуковымі ступенямі (напрыклад, Graduate School of Social Sciences). Нездарма універсітэт называець навуковым цэнтрам паўночнай Нямеччыны. Супрацоўнічае з БНТУ (Менск).

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

22.390, з іх замежнікаў – 2.983.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Фізікі/электратэхнікі, біялогіі/хіміі, матэматыкі/інфарматыкі, тэхналогіі вытворчасці; "навук аб зямлі", юрыдычныя, эканамічныя, грамадскіх навук; культуразнаўства, мова- і літаратуразнаўства, навук пра чалавека і здароўе, педагогікі і дыдактыкі.
Унёсак за адзін семестр – каля € 165 (сюды ўваходзіць празны на семестр і унёсак Studentenwerk).

УМОВЫ ПАСТУПЛЕНИЯ

Пацвярджэнне ведання нямецкай мовы, атэстат аб сярэдній адукацыі плюс 2 навучальныя гады ва універсітэце (прычым заяўку можна падаваць толькі на ту самую спецыяльнасць). Тыповы пачатак навучання, калі веданне нямецкай мовы недастатковое: дасылаеш дакументы; атрымліваеш пацвярджэнне сваёй заяўкі і падаеш заяўку на афармленне студэнцкай візы; прыядздаеш і наведваеш курсы нямецкай мовы, пры гэтым з'яўляючыся студэнтам UB; здаеш TestDaF; пачынаеш вучобу па спецыяльнасці.

Можна падаць заяву на вызваленне ад моўнага іспыту па пэўных прычынах: калі ты яго ўжо здаваў ці нямецкая была тваёй спецыяльнасцю ў іншым універсітэце.

СТЫПЕНДЫ

UB не пропануе стыпендый.

ІНТЭРНАТ

У 11 студэнцкіх інтэрнатах мaeцца ўсяго 1.515 месцаў. Пасцель і посуд не выдаюцца! Звяртацца да Barbara Ferber (bferber@studentenwerk.bremen.de).

Кошт месца – ад € 160 да € 210 за месяц (уключаючы пабочныя выдаткі). Ёсьць магчымасць здымамаць "групавыя кватэры" разных памераў (т. зв. *Wohngemeinschaft*). Па пытаннях прыватнага жытла звяртацца ў Міжнародны офіс да Hartmut Ruberg (hruberg@uni-bremen.de).

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Штомесяц на жыццё ў Брэмene спатрэбіцца каля € 600. Страхаванне здароўя на месяц – каля € 55. Жытло – у сярэднім € 240 на месяц. Абед ва універсітэцкай сталоўцы – каля € 3 штодня. Плюс: ежа, кнігі, канцылярскія прыналежнасці, падарожкі, візитка, заняткі спорту, баяўленне вольнага часу – каля € 200 на месяц.

ДЭДЛАЙН

На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні семестр – 15 студзеня. Калі жадаецце падрыхтавацца ў Брэмene да моўнага іспыту (звычайна гэта доўжыцца 12 месяцаў), можаце падаваць заяўку ў любы час.

FREIE UNIVERSITÄT BERLIN БЕРЛІНСКІ ВОЛЬНЫ УНІВЕРСІТЭТ

Iltisstraße 1, 14195
Berlin, Deutschland
Phone: +49 30 838 755 50
Fax: +49 30 838 755 51
auszul@zedat.fu-berlin.de
<http://www.fu-berlin.de/>

ВАРТАСЦЬ

Самы вялікі універсітэт Берліна і адзін з найвялікшых у Нямеччыне. 29 нобелейскіх лаўрэатаў (між іншых – Альберт Эйнштайн і Макс Планк) выкладалі ва універсітэце. Студэнты, па ініцыятыве якіх ён быў створаны, імкнуліся да ліберальнай формы навучання, таму на пачатку ўніверса дагэтуль фігуруюць слова "праўда, справядлівасць, свабода". Рэформаваны ў 1948,

універсітэт атрымаў назыву "вольны". Сёння Freie Universität Berlin з'яўляецца сябрам UNICA (Universities from the Capitals of Europe) і мае контакты з 28 сталічнымі універсітэтамі Еўропы. Апроч таго, FUB мае больш за 100 партнёрскіх універсітэтаў па ўсім свеце і кожны год універсітэт праводзіць каля 70 міжнародных пасяджэнняў. Тут выкладае каля 1.500 запрошаных лектараў з усяго свету.

КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ

Больш за 41.000 навучэнцаў, сярод іх каля 5.800 замежнікаў (са 140 краінаў).

ФАКУЛЬТЕТЫ

Універсітэт пропануе больш за 100 спецыяльнасцяў (глядзі www.fu-berlin.de/studium/studiengaenge/faecher).

Варта звярнуць увагу на такія, якімі ў нас і не пахне: егіпталогія; гісторыя ўсходнеазіяцкага мастацтва; старожытная амерыканістыка; старожытная арыенталістыка; арабістыка; гісторыя мастацтва Індый; нідэрландская філалогія; японістыка; сіналогія; лацінаамерыканістыка; евангельская тэалогія і нехрысціянская рэлігія; італьянская філалогія; неагрэцыстыка; вывучэнне Паўночнай Амерыкі; вывучэнне Усходняй Еўропы і г. д.

КОШТ

Адукацыя ёсць бясплатная. Выключэнне складаюць вольныя слухачы і тыя, хто навучаецца па праграмах павышэння кваліфікацыі. Усім студэнтам неабходна аплачваць толькі семестравы ўнёсак – каля € 200 (празны на семестр уключаны: € 115).

УМОВЫ ПАСТУПЛЕНИЯ

Дастаткова веданне нямецкай мовы (напрыклад, DSH, TestDaF), пацверджанае адпаведным пасведчаннем. Падрабязную інфармацыю пра моўныя патрабаванні знойдзеши на www.fu-berlin.de/studium/kompass/5deutsch.html.

Апрацоўка заяўкі праз ASSIST e.V. каштует € 50.

СТЫПЕНДЫ

FUB не выдае стыпендый.

ІНТЭРНАТ

www.studentenwerk-berlin.de – на гэтым сайце вы можаце выбраць месцаў ў інтэрнаце сярод 10.500 пропанаваў: у асобных апартаментах, у кватэрах, асобна альбо з сябрамі (кошт – € 108–408).

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Неабходна разлічаваць на месачныя выдаткі ў межах € 600–700.

ДЭДЛАЙН

На зімні семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.

<p>GEORG-AUGUST-UNIVERSITÄT GÖTTINGEN ГЁТЫНГЕНСКІ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ ГЕОРГА АЎГУСТА</p> <p>Wilhelmsplatz 1 37073 Göttingen, Deutschland Phone: +49 551 39 113 Fax: +49 551 39 2591 international.office@zvw.uni-goettingen.de www.uni-goettingen.de</p>	<p>ІНТЭРНАТ Для замежных студэнтаў арганізацыя Studentenwerk прадугледжае пэўную колькасць месцаў. Заяўку трэба падаваць як мага раней. Падрабязную інфармацыю атрымаеце на whv1@studentenwerk-goettingen.de. Кантактныя асобы – Frau Diederich альбо Frau Renner.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Страхаванне здароўя – каля € 50 на месяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН 15 студзеня – на бліжэйшыя летні і зімовы семестры. 15 ліпеня – на наступны летні семестр.</p>	<p>факультэт хіміі і “навук аб зямлі”, факультэт фізікі і астрономіі, факультэт біялагічных навук. Асабліва варта звярнуць увагу на такія спецыяльнасці: як, напрыклад, франкска-пфальцкая гісторыя і краіназнаўства, сіналогія, японістыка, антычныя навукі (на філософскім факультэце), геранталогія (на факультэце навукі аб паводзінах) і г. д. Семестравы ўнёсак – € 93. Плюс – каля € 61 за праязыны на семестр.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Замежныя студэнты цэнтар ці тут шырокі выбар спецыяльнасцяў: іх больш за 150. Адзін з плюсаў – модульная пабудова навучання, якая дазваляе студэнту карэктаваць сваю праграму. Шанхайскі Institute of Higher Education, адзін з самых аўтарытэтных цэнтраў па вывучэнні вышэйшай адукацыі ў свеце, стаўць Гётынгенскім універсітэтам на 25-е месца сярод еўрапейскіх ВНУ.</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Больш за 11% замежных студэнтаў.</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Аграрны, біялагічны, хімічны, лесазнаўства і лясной экалогіі, географіі і “навук аб зямлі”, матэматычны, фізичны, юрыдычны, сацыяльных навук, эканамічных навук, філасофскі, тэалагічны, медыцынскі. Семестравы ўнёсак – € 140,70.</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб сярэдняй адукацыі, веданне нямецкай мовы (сярэдні ўзровень). Падача заяўкі адбываецца ў 2 этапы: на сайце універсітэта ты пакідаеш свае дадзенныя, пасля чаго атрымліваеш рэгістрацыйны нумар. Потым раздрукуюваеш дамову аб прыёме на навучанне і дыслучаеся яе, пазначыўшы свой рэгістрацыйны нумар, разам з іншымі неабходнымі дакументамі (пасведчанні пра папярэднюю адукацыю, атэстаты і іх пераклады ў выглядзе афіцыйна завераных копій; пацвярджэнне ведання нямецкай мовы ў выглядзе афіцыйна заверанай копіі; З міжнародным паштовым бланкі аплочанага адказу) на адресу Міжнароднага офісу.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Па стыпендыі звяртаца ў аддзел даследванняў (Abteilung Forschung): Goßlerstraße 9 37073 Göttingen Phone: +49 551 39 4316 promotionsfoerderung@zvw.uni-goettingen.de</p>
	<p>RUPRECHT-KARLS-UNIVERSITÄT HEIDELBERG Гайдэльбергскі Універсітэт імі Карла Рупрэхта</p> <p>Akademisches Auslandsamt: Seminarstraße 2, 69117 Heidelberg, Deutschland Phone: +49 622 15 42 336 Fax: +49 622 15 42 332 info33@zuv.uni-heidelberg.de www.uni-heidelberg.de</p> <p>ВАРТАСЦЬ Самы старажытны універсітэт Нямеччыны і адзін з найстаражытнейшых у Еўропе (існуе з 1386 г., заснаваны Рупрэхтам I). Уваходзіць у League of European Research Universities. У розны час граніт тут грызлі такія нобелеўскія лаўрэаты, як Філіп Ленард/Philipp Lenard (фізіка, 1905), Альбрэхт Косэль/Albrecht Kossel (біяхімія, 1910), Ота Майерхоф/Otto Meyerhof (біяхімія, 1922), Рычард Кун/Richard Kuhn (хімія, 1938), Вальтэр Ботэ/Walter Bothe (фізіка, 1954), Ганс Енсен/Hans Jensen (фізіка, 1963), Георг Вітыг/Georg Wittig (хімія, 1979), Берт Закман/Bert Sakmann (медыцына, 1991).</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНЫХ СТУДЭНТАЎ 4.500 (усяго студэнтаў 24.000).</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Тэалагічны, юрыдычны, медыцынскі (Гайдэльберг), факультэт клінічнай медыцыны (Манхайм), філасофскі, неафілалагічны, факультэт эканамічных і сацыяльных навук, факультэт навукі аб паводзінах і эмпірычнага культуразнаўства, факультэт матэматыкі і інфарматыкі,</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Дакумент, які пацвярджае валоданне нямецкай мовай, і кваліфікацыйны іспыт па спецыяльнасці.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Універсітэт не дае стыпендыяў.</p> <p>ІНТЭРНАТ Інтэрнатам забяспечваецца каля 4.000 студэнтаў (15% ад усёй колькасці). Прычым прыблізная пропорцыя – каля 40% замежнікаў і 60% немцаў. Астатнія здымаюць прыватныя кватэры. Самы маленькі інтэрнацік пакой пацягнё на € 155–230 за месяц. Арэнда кватэры на месяц складзе каля € 210–310. Падаваць заяўку на месца ў інтэрнаце трэба пісьмова (на зімні семестр – да 15 жніўня, на летні – да 15 лютага). Падрабязніцы на www.studentenwerk.uni-heidelberg.de. Studentenwerk Heidelberg Wohnheimverwaltung 1 – 5 D-69117 Heidelberg Fax: +49 622 1600 567 wo.stw@urz.uni-heidelberg.de.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Жыццё і навучальныя выдаткі пацягнёць прыкладна на € 600 за месяц. Страхаванне здароўя – каля € 315 на семестр.</p> <p>ДЭДЛАЙН 15 ліпеня – на зімні семестр, 15 студзеня – на летні.</p>

**HOCHSCHULE FÜR FILM UND
FERNSEHEN KONRAD WOLF,
POTSDAM-BABELSBERG
ВЫШЭЙШАЯ ШКОЛА КІНО І
ТЭЛЕБАЧАННЯ ІМЯ КОНРАДА
ВОЛЬФА, ПАТСДАМ-
БАБЭЛЬСБЕРГ**

Marlene-Dietrich-Alee 11,
14482 Potsdam, Deutschland
Phone/fax: +49 331 620 20
info@hff-potsdam.de
www.hff-potsdam.de

ВАРТАСЦЬ

Найстарэйшая і найвялікшая з пяці нямецкіх медыя-ВНУ. Програма тут складзеная так, што побач з навучаннем па адпаведнай спецыяльнасці студэнты аўтадомаўца ў розных навучальных праектах. Да таго ж, ёсць магчымасць атрымаць веды па іншых, сумежных, спецыяльнасцях.

**КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНЫХ
СТУДЭНТАЎ**

10% ад агульнай колькасці.

СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ

Анімацыя, навука аб медыях, музыка да фільмаў, кіна- і тэледраматургія (сцэнар), кіна- і тэлевытворчасць, рэжысур фільмаў і тэлевізійных перадачаў, камера, драматычная пастаноўка ў СМІ, мантаж, сцэнаграфія, гук. Семестравы ўнёсак – € 218 (сюды ўваходзіць і прайзны на семестр), за кожную заяву аб паступленні – € 25.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

ВНУ мае досьць вялікі конкурс: з 1.000 кандыдатаў штогод паступае толькі 100. Вырашальнымі крытэрам для прыёму з'яўляецца пацвярджэнне "мастацкай прыгоднасці". Магчыма паралельна падаць заявы на некалькі спецыяльнасцяў. На кожную спецыяльнасць існуюць свае ўмовы прыёму. Як правіла, патрэбны атэстат аб сярдній адукацыі і практичны досвед. Больш падрабязная інфармацыя – на сایце Школы.

СТЫПЕНДЫЯ

Няма.

ІНТЭРНАТ

Кошт: ад € 97 да € 220 за месяц. Інфармацыя: wohnen@studentenwerk-potsdam.de, www.studentenwerk-potsdam.de/ wohnen.html. Варта таксама зазірнуць на www.hff-potsdam.de/deutsch/brett/brett.html.

ДЭДЛАЙН

Паступаць можна толькі на зімовы семестр (за выключэннем спецыяльнасці "Драматычная пастаноўка ў СМІ"). Тэрміны падачы заявак: 03.01–31.01 – на спецыяльнасці: анімацыя, кіна- і тэледраматургія/сцэнар, кіна- і тэлевытворчасць, рэжысур фільмаў і тэлевізійных перадачаў, камера, мантаж, гук; 03.01–31.03 – на спецыяльнасці: сцэнаграфія; 03.01–01.08 – на спецыяльнасці: навука аб медыях і музыка да фільмаў. Заявы на праверачны тэст па спецыяльнасці "Драматычная пастаноўка ў СМІ" можна падаваць увесь год.

**INTERNATIONALES
HOCHSCHULINSTITUT ZITTAU
МІЖНАРОДНЫ
ІНСТИТУТ ЦІТАУ**

Markt 23
D-02763 Zittau,
Deutschland
Phone: +49 358 377 150
Fax: +49 358 377 15 34
info@ihi-zittau.de
www.ihi-zittau.de

ВАРТАСЦЬ

"Хто скончыў IHI Zittau, той падрыхтаваны да працы ў Еўропе," – дэвіз ВНУ. Па-першае, ты навучаешся разам са студэнтамі з Нямеччыны, Польшчы, Чэхіі і іншых краінаў. Па-другое, стажируешся на салідных фірмах за мяжой і знаёмішся з мовай і культурай суседзяў-еўрапейцаў. Працягласць навучання на ўсіх спецыяльнасцях складае шэсць семестраў. Першыя троі – у IHI Zittau. Мова выкладання – нямецкая. Чацвёрты семестр – практика за мяжой, якая заканчваецца курсавой працай. Пяты семестр – паглыбленне ведаў па абраней спецыяльнасці. Шосты семестр – падрыхтоўка дыпломнай працы.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

80% – замежнікі.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Эканомікі і арганізацыі вытворчасці, грамадскіх навук, тэхналогіі ўзаемадзеяння з навакольным асяроддзем, інжынерна-эканамічнай справы. Семестравы ўнёсак – € 43.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

У IHI Zittau можа быць прыняты той, хто скончыў 4 семестры еўрапейскага ўніверсітета па адпаведных спецыяльнасцях. Таксама мае сілу дакумент пра заканчэнне спецыяльнай

вышэйшай навучальнай установы (Fachhochschule). У такім разе кожны выпадак разглядаецца асобна. Вынікі сумоў разглядае прыёмная камісія.

СТЫПЕНДЫ

Да € 256 на месяц.

ІНТЭРНАТ

Кошт месца ў інтэрнаце – € 65–100.

ДЭДЛАЙН

Запіс толькі на зімовы семестр – да 15 ліпеня.

**FRIEDRICH-SCHILLER-
UNIVERSITÄT JENA
ІЕНСКІ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ
ФРЫДРЫХА ШЫЛЕРА**

Міжнародная акадэмічная служба (Akademisches Auslandsamt)
Fürstengraben 1
D-07743 Jena,
Deutschland
Phone: +49 36 419 311 65
Fax: +49 36 419 311 67
aaa@uni-jena.de
www.uni-jena.de

ВАРТАСЦЬ

"Калі вы жадаеце вучыцца ў Нямеччыне, вы наўрад ці знойдзіце лепшае месца," – заяўляе Йенскі ўніверсітэт (заснаваны ў 1558 годзе). Доказы гэтай унікальнасці? У свой час тут выкладалі Шылер, Гётэ і Гегель.

Тут жа была распрацавана электраэнцефалаграфія. У адным з даследчыцкіх цэнтраў ўніверсітэта будзеца самы вялікі лазер свету. Маюцца партнёрскія дамовы з БДУ.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Колькасць замежных студэнтаў: 4,8%. Узнялася са 176 у 1990/91 да 951 у 2003/2004 нав. г.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Тэалагічны, юрыдычны, эканамічны, філософскі, грамадскіх навук і навук аб паводзінах, матэматыкі і інфарматыкі, фізікі і астрономії, хіміі і "навук аб зямлі", біялогіі і фармацеўтыкі, мядыцыны. Семестравы ўнёсак – каля € 100. Гэтая сума ўключае бясплатнае карыстанне грамадскім транспартам у Йене і, у некаторых выпадках, рэгіянальнымі цягнікамі (Deutsche Bahn). Таксама ўключае страхаванне ад няшчасных выпадкаў.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Атэстат аб сярдній адукацыі і пацверджаны моўны іспыт

<p>(DSH). Залічваюца таксама наступныя сведчанні аб узроўні валодання мовай: die Zentrale Oberstufenprüfung (ZOP), das Kleine und Große Sprachdiplom, das Sprachzeugnis der Kultusministerkonferenz der Länder der Bundesrepublik Deutschland (2 ступень) і TestDaF TDN 4. Тыя, хто жадае навучацца ва ўніверсітэце толькі кароткі час, вызываюца ад іспыту.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Універсітэт не выдае стыпендыяў. Можна паспрабаваць атрымаць стыпендыю ў <i>Abteilung Ausbildungsförderung</i> (р. зв. «Аддзел падтымкі адукацыі»). Jena, Philosophenweg 20, 07743 Jena, Phone: +49 36 419 305 60, контактная асоба – Gottfried Krebs.</p> <p>ІНТЭРНАТ Кошт – € 91–299 за месяц. Агульная інфармацыя: studentenwerk.uni-jena.de (w@stw.uni-jena.de).</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Неабходна разлічваць прынамсі на € 500 на месяц: сюды ўваходзіць ежа, жытло, страхаванне здароўя (каля € 55 у месяц), падручнікі і вопратка. Магчымасць працаўладкавання ў Йене вельмі нізкая.</p> <p>ДЭДЛАЙН 15 ліпеня – на зімовы семестр, 15 студзеня – на летні семестр.</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Усяго калі 48.000 студэнтаў, 16% – з замежжа (па дадзеных на зімовы семестр 2003/2004).</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Каталіцкай тэалогіі; евангельскай тэалогіі; юрыстпрудэнцыі; эканомікі і кіравання; вытворчасці; народнай гаспадаркі; медыцыны; ветэрынарыі; гістарычных навук і мастацтвазнаўства; філасофіі; навуковай тэорыі і рэлігіязнаўства; психалогіі і педагогікі; гуманітарных навук; мова- і літаратуразнаўства; грамадскіх навук; матэматыкі, інфаматыкі і статыстыкі; фізікі; хіміі і фармацеўтыкі; біялогіі; «навук аб зямлі». Кошт навучання ўдакладняйце на сایце універсітэта.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Веданне нямецкай мовы (DSH, KGS, GDS, ZOP, TestDaF, Deutsche Sprachprüfung ступень II), матывацыйны ліст.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Удакладняйце на сایце універсітэта.</p> <p>ІНТЭРНАТ Месцы ў інтэрнаце для ступендыянтаў: www.studentenwerk.mhn.de. Кошт пакоя ў інтэрнаце – ад € 200. На сایце універсітэта можна знайсці і іншыя варыянты жытла ў Мюнхене (WG, іншыя інтэрнаты і г. д.). Арэндныя кошты тут самыя высокія ў Нямеччыне, таму важна своечасовая падаць заяўку і зарэзерваваць пакой у студэнцкім інтэрнаце.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Разлічвайце недзе на € 650–750. Страхаванне здароўя – калі € 55 на месяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Адзін з найбуйнейшых тэхнічных універсітэтаў Нямеччыны. Найшырэйшы спектр спецыяльнасцяў у Берліне. TU Berlin адрозніваецца ад большасці тэхнічных універсаў тым, што прapanуе таксама гуманітарныя, грамадскія і эканамічныя навукі (такія предметы, як гісторыя, псіхалогія альбо эканоміка і організацыя вытворчасці). TU Berlin супрацоўнічае прыкладна з 200 ВНУ. Ужо шмат гадоў працуе з такімі фірмамі і установамі, як Siemens, Bertelsmann, DaimlerChrysler, das Heinrich-Hertz-Institut. У сценах універсітэта пабачыў свет першыя электронны мікраскоп, сканструяваны будучым нобелеўскім лаўрэатам Эрнстам Рускам (Ernst Rusk).</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНЫХ СТУДЭНТАЎ TU мае ў Нямеччыне найбольшы адсотак замежных студэнтаў – 20% ад усіх навучэнцаў (6.200 чалавек).</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Гуманітарных навук; матэматыкі і прыродазнаўчых навук; электратэхнікі і інфаматыкі; транспартных і машынных сістэм; інжынерна-будаўнічай справы і прыкладных «навук аб зямлі»; архітэктуры, навакольнага асяроддзя, грамадзанаўства; эканомікі і менеджмента. Уніёсак Studentenwerk – ад € 30,68 да € 76,65 у залежнасці ад працягласці навучання, плата за навучанне – € 51,13 на месяц, € 116 – прайзны на семестр.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Моўны тэст, атэстат аб сярэдній адукацыі. Астатнія патрабаванні ўдакладняйце праз ASSIST.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Атрымаць стыпендыю можна толькі на першым курсе.</p> <p>ІНТЭРНАТ Кошт – € 75–250 на месяц. Дадатковая інфармацыя: www.studentenwerk-berlin.de/wohnen/index.html.</p> <p>ДЭДЛАЙН На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.</p>
<p>LUDWIG-MAXIMILIANS-UNIVERSITÄT MÜNCHEN МЮНХЕНСКІ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ МАКСІМІЛІЯНА ЛЮДВІГА</p> <p>Аддзел міжнародных стасункаў: D-80539 München, Deutschland Geschwister-Scholl-Platz 1 Phone: +49 89 218 028 23 Fax: +49 89 218 031 36 Auslandsamt@verwaltung.uni-muenchen.de www.uni-muenchen.de</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Разлічвайце недзе на € 650–750. Страхаванне здароўя – калі € 55 на месяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.</p>	<p>TECHNISCHE UNIVERSITÄT BERLIN БЕРЛІНСКІ ТЭХНІЧНЫ УНІВЕРСІТЭТ</p> <p>Akademisches Auslandsamt Straße des 17. Juni 135 D-106 23 Berlin, Deutschland Phone: +49 30 314 24 691 +49 30 314 24 694 www.tu-berlin.de auslandsamt@tu-berlin.de На пытаннях прызнання замежных пасведчанняў і дыпломаў: peter.marock@tu-berlin.de</p>
<p>ВАРТАСЦЬ ЛМУ знаходзіцца на 12-м месцы ў рэйтынгу 100 лепшых ўропейскіх універсітэтаў (51-е месца ў сусветным рэйтынгу паводле аўтарытэтнага шанхайскага Інстытута вышэйшай адукацыі. Гэта адна з найлепшых даследчыцкіх пляцовак у Нямеччыне. Сярод усіх нямецкіх універсаў мае найшырэйшы спектр спецыяльнасцяў і іх камбінацыяў (каля 170 спецыяльнасцяў). Да таго ж, у ЛМУ найвялікшая ў Нямеччыне універсітэцкая клініка.</p>		<p>ГЕРМАНІЯ</p>

**TECHNISCHE UNIVERSITÄT
DRESDEN
ДРЭЗДЭНСКІ ТЭХНІЧНЫ
УНІВЕРСІТЭТ**

Аддзел міжнародных стасункаў (кантактная асаба – Frau Petkow):
Toepler-Bau
Mommsenstr. 10/12, 01062
Dresden, Deutschland
Phone: +49 351 463 323 27,
463 360 61, 463 360 65
Fax: +49 351 463 377 38
auslandsamt@mailbox.tu-dresden.de
www.tu-dresden.de

ВАРТАСЦЬ

TUD – адзін з найстарэйшых тэхнічных ВНУ і найвялікшы універ Саксоніі. Мае шырокі спектр даследчых і навучальных праграмаў. Плюс 16 міжнародных спецыяльнасцяў і 30.000 студэнтаў.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Колькасць першакурснікаў з замежжа – 1.053.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Матэматыкі і прыродазнаўчых наукаў; філасофіі; мовазнаўства, літаратуразнаўства і культуралогіі; выхаваўчых наукаў; юрыдычны; эканамічных наукаў; інфарматыкі; электратэхнікі і тэхналогіі збору, апрацоўкі і перадачы інфармацыі; машынабудаўніцтва; інжынерны; архітэктуры; транспартны; лесазнаўства; "наукі аб зямлі" і гідронавук; медыцынскі факультэт Carl Gustav Carus. Унёсак на семестр – € 141. Студэнцкае пасведчанне з'яўляецца адначасова білетам на транспорт у Дрэздене і ваколіцах.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Пацвярджальны іспыт, моўны тэст, атэстат аб сярэдній адукацыі. Тыя, хто жадае вывучаць статамагію ды і медыцыну ўвогуле, мусяць звярнуцца з прыватнай заявай і афіцыйна заверанымі копіямі раней атрыманых дакументаў на наступныя адрасы:
**Landesversorgungsamt
Nordrhein-Westfalen
Landesprüfungsamt für Medizin
und Pharmazie, Roßstr. 92
40476 Düsseldorf**

СТЫПЕНДЫ

TUD не дае стыпендыяў.

ІНТЭРНАТ

Кошт – ад € 75 да € 240 за месяц. WG – аренда кватэры некалькімі студэнтамі – ад € 70 да € 300. Па дадатковую інфармацыю звяртаца на www.studenten-wg.de.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Жытло, ежа, вопратка, сацыяльныя ўнёскі і страхоўка, падручнікі і інш. складуць прыкладна € 500 на месяц (€ 6.000 на год).

ДЭДЛАЙН

На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.

**TECHNISCHE UNIVERSITÄT
MÜNCHEN
МЮНХЕНСКІ ТЭХНІЧНЫ
УНІВЕРСІТЭТ**

Інфармацыйнае бюро студэнцкай службы:
Arcistr. 21
80290 München,
Deutschland
Phone: +49 89 289 255 01,
-255 02, -255 03, -227 37
Fax: +49 89 289 227 35
studienberatung@tum.de
www.tu-muenchen.de

ВАРТАСЦЬ

Бліскучыя перспектывы і гарантавана высокі заробак пасля заканчэння. Ва універсітэце выкладалі і вялі даследаванні нобелеўскія лаўрэаты Роберт Хубер / Robert Huber (хімія, 1988), Рудольф Л. Мёсбаўэр / Rudolf L. Mössbauer (фізіка, 1960).

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

3 20.000 студэнтаў 18% – замежнікі.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Матэматыкі; фізікі; хіміі; эканамічных наукаў; інжынерна-будаўнічай справы і геадэзіі; архітэктуры; машынабудаванні; электратэхнікі і тэхналогіі збору, апрацоўкі і перадачы інфармацыі; інфарматыкі; харчавання; землекарыстання і навакольнага асяроддзя; медыцыны; спартыўных наукаў. Унёсак на адміністратыўныя выдаткі – € 50. Унёсак Studentenwerk – € 35. Кошт навучання ўдакладніцце на сایце універсітэта.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Пацвярджэнне ведаў нямецкай мовы, іспыт па спецыяльнасці. Калі вы ўжо маеце дыплом ВНУ, трапіць у TUM будзе яшчэ лягчэй, прычым дакументы можна падаваць не толькі на першы семестр.

СТЫПЕНДЫ

Звяртаца да Frau Marlene Schneider (schneiderm@zv.tum.de).

ІНТЭРНАТ

Атрымаць месца ў інтэрнаце складана, таму пошук жытла варта пачынаць ужо за 3–4 месяцы да пачатку вучобы. Семестравы ўнёсак – каля € 200, прыватнае жытло – € 300–450. Дадатковая інфармацыя: www.studentenwerk.mn.de. Прыватнае жытло: www.muenchen-tourist.de, а таксама: www.iz.hr.tu-muenchen.de/beratung/wrv/index_de.tuml.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Спартрэбіца каля € 600 на месяц. Страхаванне здароўя: каля € 60 на месяц. Від на жыхарства: адкрыццё € 40–51, працяг – € 20–25. Харчаванне: каля € 300. Выдаткі на праезд: € 26–54,50 (адзін квіток на аўтобус € 2,10).

ДЭДЛАЙН

На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.

**RHEINISCHE FRIEDRICH-WILHELMUS-UNIVERSITÄT
BONN
РЭЙНСКІ УНІВЕРСІТЭТ
ІМЯ ВІЛЬГЕЛЬМА
ФРЫДРЫХА, БОН**

Аддзел міжнародных стасункаў: Poppelsdorfer Allee 53
53115 Bonn,
Deutschland
Phone: +49 228 737 626
Fax: +49 228 735 579
beratung@uni-bonn.de
www.uni-bonn.de

ВАРТАСЦЬ

Амаль двухсотгадовая гісторыя, каля 30.000 навучэнцаў і бліскучая слава ў краіне і за мяжой. Універсітэт адносіцца да 10 найвялікшых універаў Нямеччыны, з'яўляецца адным з найбуйнейшых даследчыцкіх цэнтраў. Кааперуе са шматлікімі ВНУ і даследчыцкімі ўстановамі ўсяго свету. Вядомасць універсітэта прыцягвала такіх выдатных людзей, як, напрыклад, Аўгуст Вільгельм Шлегель.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Каля 5.100 замежных студэнтаў са 100 краінай. Вялікая колькасць запрошаных замежных лектараў і шматлікія стыпендыяты надаюць навучальнаму і даследчаму працэсу міжнародны характар.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Каталіцкай тэалогії; евангельскай тэалогії; правазнаўства і грамадска-

	<p>палітычных навук; медыцынскі; філософскі; матэматыкі і прыродазнаўчых навук; сельскай гаспадаркі. Семестравы ўнёсак – € 128.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Для замежніка – быць студэнтам ВНУ ў сваёй краіне, здача іспыту па спецыяльнасці і тэст па нямецкай мове.</p> <p>СТЫПЕНДЫЯ Толькі ў выпадку складанай фінансавай сітуацыі (патрабуеца документальнае пачвярдженне). Акрамя таго, замежнікі павінны быць мінімум на трэцім курсе навучання і мець добрыя вынікі. Інфармацыя: www.uni-bonn.de/Unileben/Finanzierung.html.</p> <p>ІНТЭРНАТ Ад € 150 на месяц. Каб атрыманца месца, трэба падаць заяўку ў Studentenwerk да 20 лютага (летні семестр) альбо да 20 жніўня (зімні семестр). Кантакты: loeldorf@stw-bonn.de, wohnen@stw-bonn.de. Інфо: www.studentenwerk.uni-bonn.de.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Разлічвайце прыкладна на € 600 на месяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН На зімовы семестр – 15 ліпеня, летні семестр – 15 студзеня.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Матэматыкі, прыродазнаўчых навук і інфарматыкі, архітэктуры, інжынерна-будаўнічай справы і праектавання гарадоў, машынабудавання, электратэхнікі і інжынерна-еканамічнай справы, экалагічных навук і тэхналогіяў. Ёсьць англамоўныя спецыяльнасці. Унёсак за семестр – € 115.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Моўны тэст, пацвярджальны іспыту. Документы падаюцца праз ASSIST.</p> <p>СТЫПЕНДЫІ Ёсьць невялікая колькасць стыпендыяў для наступных катэгорый студэнтаў: удзельнікі праграмаў абмену, студэнты з Цэнтральнай і Усходняй Еўропы. Таксама на стыпендыю можа прэтэндаваць студэнт апошніх курсаў, які не мае пратэрміновак у навучанні (такім чынам універ пазбяўляеца ад “вечных студэнтаў”).</p> <p>ІНТЭРНАТ Пако – ад € 80 да € 300; дадатковая інфармацыя – праз Studentenwerk (wohnen@studentenwerk-frankfurt.de).</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Разлічвайце на € 600–700 на месяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН 15 ліпеня – на зімовы семестр, 15 студзеня – на летні.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Аддзяленні: юрыспрудэнцыі, эканамічных навук, грамадскіх навук, выхаваўчых навук, псіхалогіі і спартыўных навук, евангельскай тэалогіі, каталіцкай тэалогіі, філософіі і гістарычных навук, мова- і культурызнаўства, навейшай філалогіі, “навук аб зямлі” / геаграфії, матэматыкі, фізікі, хімічных і фармацэўтычных навук, біялогіі і інфарматыкі, медыцыны. Унёсак за семестр – € 216 (за Studentenwerk і студэнцкае самакіраванне разам з квітком на семестр).</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Моўныя патрабаванні: DSH, Kleines und Großes Deutsches Sprachdiplom, Sprachzeugnis der KMK Stufe II, Zentrale Oberstufsprüfung des Goethe-Instituts, TEST-DAF. Пацвярджальны іспыту. Паступленне праз ASSIST.</p> <p>СТЫПЕНДЫІ Ёсьцьмагчымасць атрымання т. зв. “стыпендыі для заканчэння навучання” (максімум на 12 месяцаў, стыпендыя складае недзе € 500 на месяц). Удзельніцаць у конкурсе на атрыманне стыпенды могуць замежныя студэнты ўсіх спецыяльнасцяў. Звяртайцесь на: Antje.Schmidt@em.uni-frankfurt.de</p> <p>ІНТЭРНАТ На 34.000 навучэнцаў мaeцца ўсяго 2.800 месцаў у студэнцкіх інтэрнатах. Таму часта даводзіцца чакаць 2–3 семестры. Аренда пакою ў студэнцкім інтэрнаце – € 150–200, прыватнае жытло – € 250–300. Звяртацца ў Studentenwerk Frankfurt (web.uni-frankfurt.de/studentenwerk).</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Разлічвай на € 500–600 на месяц. 3 іх каля € 50 – падручнікі і дробныя навучальныя выдаткі.</p> <p>ДЭДЛАЙН На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні семестр – 15 студзеня.</p>
<p>BRANDENBURGISCHE TECHNISCHE UNIVERSITÄT COTTBUS БРАНДЭНБУРГСКІ ТЭХНІЧНЫ УНІВЕРСІТЭТ КОТБУС</p> <p>Universitätsplatz 3 4, 03013 Cottbus, Deutschland</p> <p>Паштовы адрес: Brandenburgische Technische Universität Cottbus Akademisches Auslandsamt Postfach 10 13 44 03013 Cottbus, Deutschland Phone: +49 355 69 28 03 Fax: +49 355 69 21 08 intoff@tu-cottbus.de www.tu-cottbus.de</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Традыцыйная верхня пазіцыя ў рэйтынгах нямецкіх універсітэт. “Мы – адкрыты свету і інавацыйны універсітэт, і мы перакананы, што замежныя студэнты толькі ўзбагачаюць нашу ВНУ,” – сцвярджае адміністрацыя.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 20% – замежнікі з Цэнтральнай і Усходняй Еўропы, Кітая, Паўночнай Афрыкі.</p>	<p>JOHANN WOLFGANG GOETHE-UNIVERSITÄT FRANKFURT AM MAIN УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ ЁГАНА ВОЛЬФГАНГА ГЁТЭ, ФРАНКФУРТ-НА-МАЙНЕ</p> <p>Міжнародны офіс: Bockenheimer Landstraße 133, EG, Zi. 2 D-60054 Frankfurt am Main, Deutschland Phone: +49 69 798 250 21, -223 06, -284 01 Fax: +49 69 798 239 83 International@em.uni-frankfurt.de www.uni-frankfurt.de/international</p> <p>ВАРТАСЦЬ Паводле нямецкага Цэнтра развіцця ВНУ (www.che-ranking.de), універсітэт займае верхня радкі ў рэйтынгах даследчай дзейнасці.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Усяго 34.700 студэнтаў. 3 іх – 4.050 замежнікаў.</p>	 GERMANY

ALBERT-LUDWIGS-UNIVERSITÄT FREIBURG УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ АЛЬБЕРТА ЛЮДВІГА, ФРАЙБУРГ

Friedrichstraße 39
D-79085 Freiburg, Deutschland
Phone: +49 761 203 0
Fax: +49 761 203 4377
io@uni-freiburg.de
[unikos@verwaltung.
uni-freiburg.de](mailto:unikos@verwaltung.uni-freiburg.de)
www.uni-freiburg.de

ВАРТАСЦЬ

Фрайбург, самы цёплы горад Нямеччыны, з'яўляецца да таго ж адным з самых папулярных універсітэцкіх цэнтраў краіны. "Вучыцца там, дзе іншыя адпачываюць", – заклікае універсітэт імя Альбера Людвіга, заснаваны ў 1457 годзе. Курортны клімат не перашкодзіў яму ператварыцца ў вядучы цэнтр даследавання палімераў. Наватарская дасягненні нобелеўскага лаўрэата Германа Штаўдзінера (Hermann Staudinger) у галіне арганічнай і высокамалекулярнай хіміі стапі фундаментам для распрацоўкі сінтэтычных матэрыялаў.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Звыш 21.500 студэнтаў, каля 4.000 – замежнікі.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Тэалогіі; правазнаўства; эканамічных наук і вывучэння паводзін чалавека; медыцыны; філалогіі; філософіі; матэматыкі і фізікі; хіміі, фармацеўтыкі і "наук аб зямлі"; біялогіі; лесазнаўства і экалогіі; прыкладных наук. Усяго на 11 факультэтах працуе 80 спецыяльнасцяў. Універсітэт працягнуе англамоўныя навучальныя курсы. Семестравы ўнёсак – € 93, прайзны на семестр – € 56.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Веданне нямецкай мовы (мінімум – Mittelstufe I). З пытаннямі звязацца на auslaenderstudium@verwaltung.uni-freiburg.de.

СТЫПЕНДЫІ

Выдаючы індывідуальна, інфармацыю ўдакладняйце на сایце.

ІНТЭРНАТ

Кошты пакояў у інтэрнаце – ад € 160. Па дадатковую інфу звязтайцесь на www.studentenwerk.uni-freiburg.de. На сایце бясплатнай газеты "Zypresse" (www.zypresse.de) можна знайсці прантановы па арэндзе прыватнага жытла.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Пражыткавы мінімум – каля € 500, з іх сацыяльны ўнёсак – € 53 на семестр, прайзны квіток на семестр – € 56, страхаванне здароўя на месяц – каля € 55, пражыванне – € 160–260 на месяц. Студэнцкая сталоўка – € 2–3 за страву.

ДЭДЛАЙН

На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.

UNIVERSITÄT HAMBURG ГАМБУРГСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Міжнародны аддзел (Akademisches Auslandsamt): Rothenbaumchaussee 34 20148 Hamburg, Deutschland Phone: +49 40 42 838 3310, -3305 Fax: +49 40 42 838 2142 amon@uni-hamburg.de www.uni-hamburg.de

ВАРТАСЦЬ

Пяты па велічыні навучальны асяродак Нямеччыны. З універсітэтам звязаны такія вядомыя персоны навуковага свету, як Эрнст Касіэр/Ernst Cassirer (філософія), Эрвін Панофскі/Erwin Panofsky (гісторыя мастацтваў), Ота Штэрн/Otto Stern (фізічная хімія), Вільям Штэрн/William Stern (псіхалогія). Universität Hamburg вялікую ўагу надае развіццю "спецыяльнасцяў будучыні", такіх як малекулярная біялогія, інфармацыйная тэхналогія і медыязнаўства. Штогод для замежнікаў не з ЕС рэзервуецца 5% месцаў на кожнай спецыяльнасці.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

З 39.900 студэнтаў замежнікаў 4.000 (прадстаўнікі больш за 100 краінаў).

ФАКУЛЬТЭТЫ

Спецыяльнасці: евангельская тэалогія; правазнаўства; эканамічныя науки; медыцына; грамадскія науки; педагогіка; мова; літаратуразнаўства і наука аб медыях; філасофія і гістарычныя наука; гісторыя культуры і культуразнаўства; арыенталістыка; матэматыка; фізіка; хімія; біялогія; "науки аб зямлі"; псіхалогія; інфаматыка; спартовыя науки. Семестравы ўнёсак – € 171 (прайзны квіток на семестр уключаны).

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Праз ASSIST.

СТЫПЕНДЫІ

Універсітэт не выдае стыпендыю.

ІНТЭРНАТ

У 21 будынку Studentenwerks рэзервуецца 35% месцаў для замежных студэнтаў. Пакой каштуе каля € 163 за месяц. З дадатковымі пытаннямі звязацца на www.studentenwerk-hamburg.de. Таксама варта зазірнуць на www.wohnboerse.ast.uni-hamburg.de.

ДЭДЛАЙН

На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.

UNIVERSITÄT HANNOVER ГАНОВЕРСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Міжнародны офіс: (Raum F 307) Welfengarten 1 30167 Hannover, Deutschland Phone: +49 511 762 0 Fax: +49 511 762 19126 admissions@uni-hannover.de www.uni-hannover.de

ВАРТАСЦЬ

Найвялікшая ВНУ ў Ніжній Саксоніі. Вядомая разнастайнасцю спецыяльнасцяў: напрыклад, адмыслова для "прасунутых" студэнтаў прарапануюцца такія спецыяльнасці, як ёўрапейская інтэграцыя, ёўрапейскія даследаванні, геатэхніка і інфраструктура ў інжынерна-будаўнічай і геадэзічнай справах.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Каля 27.000 студэнтаў, 11% (на некаторых спецыяльнасцях звыш 25%) – замежнікі.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Спецыяльнасці: архітэктура; інжынерна-будаўнічая справа і геадэзія; біялогія; хімія; электратэхніка і тэхналогія збору, апрацоўкі і перадачы інфармацыі; выхаваўчыя науки; садаводства; "науки аб зямлі" і геаграфія; гісторыя, філософія і грамадскія науки; інфарматыка; садова-паркавая архітэктура і ўпрарадкаванне навакольнага асяроддзя; літаратура- і мовазнаўства; машынабудаўніцтва; матэматыка; фізіка; прававыя науки; эканамічныя науки. А таксама факультэт гуманітарных і грамадскіх наук. Ёсьць дзве англамоўныя спецыяльнасці: садаводства і фізіка. Плата за семестр і семестравы прайзны – € 145.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Праз ASSIST. Мoўныя патрабаванні: Mittelstufenprüfung і альбо TestDaF з узроўнем 3 ва ўсіх асобных падгалінах.

<p>СТЫПЕНДЫЯ Можна атрымашь толькі на трэцім курсе. Дадатковая інфа на сایце універсітэта.</p> <p>ІНТЭРНАТ Кошт пакоя – € 140–220 за месяц, дадатковая інфа: www.studentenwerk-hannover.de.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Трэба разлічваць недзе на € 600 на месяц. Страхаванне здароўя – € 54 на месяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН 15 ліпеня – на зімовы семестр, 15 студзеня – на летні.</p> <p>HUMBOLDT-UNIVERSITÄT ZU BERLIN БЕРЛІНСКІ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ ГУМБАЛЬТА</p>	<p>ІНТЭРНАТ www.studentenwerk-berlin.de/wohnen/index.html – на дадзеным сайце вы можаце выбраць месца ў інтэрнаце сярод 10.500 прапанovaў у асобным апартаменце, у кватэры, асобна альбо з сябрамі (кошт – € 108–408 за месяц).</p> <p>ДЭДЛАЙН На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.</p> <p>UNIVERSITÄT KARLSRUHE УНІВЕРСІТЭТ КАРЛСРУЭ</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Заяўку неабходна дасылаць у міжнародны аддзел (<i>Akademisches Auslandsamt</i>): Karlstr. 42 – 44 76133 Karlsruhe Phone: +49 721 608 4911</p> <p>СТЫПЕНДЫ Удакладняйце на сایце універсітэта.</p> <p>ІНТЭРНАТ Кошт пакоя – ад € 90 да € 300. Дадатковая інфармацыя: wohnen@studentenwerk.uni-karlsruhe.de, www.studentenwerk-karlsruhe.de.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Страхаванне здароўя – € 47.</p> <p>ДЭДЛАЙН На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.</p>
<p>Unter den Linden 6 10099 Berlin, Deutschland Phone: +49 30 2093 0 Fax: +49 30 2093 2770 studienberatung@uv.hu-berlin.de www.hu-berlin.de</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Генрых Герц/Heinrich Hertz вынайшаў тут электрамагнітныя хвалі і такім чынам адкрыў шлях у сучаснае інфармацыйнае грамадства. Фердынанд Рэдтэнбахер/Ferdinand Redtenbacher заснаваў навуковае машынабудаванне ў Нямеччыне і цэламу пакаленню інжынераў даў зброю для наватарскіх распрацоўак. Яшчэ прыклад: у Карлсруэ наўчаваўся Карл Бэнц/Carl Benz, які пазней стаў праекцыроўшчыкам аўтамабіляў. Тут былі заснаваныя першыя ў Нямеччыне факультэты інжынерна-хімічных справы і інфарматыкі. Ніводная ВНУ Нямеччыны не атрымлівае больш спонсарскіх сродкаў ад Нямецкай асацыяцыі падtrzymкі даследаванняў у катэгорыі “прыродазнаўчыя науки”.</p>	<p>UNIVERSITÄT MANNHEIM МАНХЕЙМСКІ УНІВЕРСІТЭТ</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Над сваімі даследчымі праектамі ва універсітэце працавалі 29 нобелеўскіх лаўрэатаў, сярод якіх Альберт Эйнштайн/Albert Einstein, Роберт Кох/Robert Koch, Макс Планк/Max Planck і Фрыц Габэр/Fritz Haber. У гэтым універсітэце вучыліся, выкладалі і вялі даследаванні Вільгельм Гегель/Wilhelm Hegel, Генрых Гейнз/Heinrich Heine, Ота фон Біスマрк/Otto von Bismarck, Карл Лібкнэхт/Karl Liebknecht, Карл Маркс/Karl Marks.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ З 37.000 студэнтаў каля 5.000 замежнікаў прыкладна са 100 краінаў.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Юрыдычны; сельскай гаспадаркі і садоўніцтва; матэматыкі і прыродазнаўчых наукаў; філасофскі; тэалагічны; эканамічных наукаў; універсітэцкай медыцыны. Семестравы ўнёсак – каля € 207.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Праз ASSIST.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Універсітэт не мае ўласных стыпендый, але дапамагае ў іх атрыманні праз контакты з немецкімі фондациямі. Звязана з аддзелом міжнародных справаў.</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Каля 3.000 студэнтаў з-за мяжы (13%).</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Матэматыкі; фізікі; хіміі і біялагічных науку; гуманітарных і грамадскіх наукаў; архітэктуры; інжынерна-будаўнічых наукаў, “наук аб зямлі” і экалагічных наукаў; машынабудавання; інжынерна-хімічных справы і тэхналогіяў; электратэхнікі і тэхнолагіі збору, апрацоўкі і перадачы інфармацыі; інфарматыкі; эканамічных наукаў. Ёсьць спецыяльнасці з ангельскай мовай выкладання. Унёсак Studentenwerk – € 60, ўнёсак на адміністратыўную выдаіткі – € 40, прайзны квіток на семестр – € 74.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ “Трамплін для кар'еры” і “Рай для сацыёлагаў” – такія назвы даюць самыя розныя СMI гэтай ВНУ. Паводле рейтнінга тыднёвікаў “Der Spiegel” і “Stern”, Universität Mannheim – адзін з пяці найлепшых універаў Нямеччыны. Да таго ж, увесну 2004 г. 600 нямецкіх прадпрыемстваў выбралі Universität Mannheim лепшай ВНУ краіны. Ёсьць за што: універсітэт кантактуе больш як з 450 навуковымі установамі па ўсім свеце. “Што для амерыканцаў Гарвард, тое для немцаў іх Манхейм”, – кажа газета “Die Zeit”.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Больш за 15% – замежныя студэнты.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Юрыспрудэнцыі; эканомікі і арганізацыі вытворчасці; грамадскіх наукаў; філасофскі; матэматыкі і інфарматыкі. Маюцца спецыяльнасці з ангельскай мовай выкладання. Семестравы ўнёсак – € 88.</p>

<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕНИЯ Атэстат аб сярэдняй адукацыі, пацвярдженне ведання нямецкай мовы. Документы правяраюць на фармальную адпаведнасць, пасля іх ацэньвае камісія, якая складаецца з прадстаўнікоў факультэтага і Міжнароднага аддзела. Крытэрам адбору замежнікаў з'яўляецца ў першую чаргу кваліфікацыя. Важна: пад увагу бяруцца асаблівыя abstainvity, напрыклад, калі кандыдат паходзіць з краіны, дзе няма адукацыйных установаў з жаданай спецыяльнасцю.</p> <p>СТЫПЕНДЫЯ Універсітэт не пропануе стыпендыяў.</p> <p>ІНТЭРНАТ Інтэрнатаў няма. Універсітэт пропануе студэнтам у аренду пакоі ў жылых дамах (€ 160–245). Дадатковая інфа: www.studentenwerk-mannheim.de.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ У месяц разлічваюцца пракладна на € 614. Страхаванне здароўя – каля € 50 на месяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН 15 ліпеня – на зімовы семестр, 15 студзеня – на летні.</p>	<p>і прыродазнаўчых навук; філософіі; навук пра чалавека. Семестравы ўнёсак – каля € 90.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕНИЯ Праз ASSIST.</p> <p>СТЫПЕНДЫЯ Толькі для студэнтаў старшых курсаў.</p> <p>ІНТЭРНАТ Інтэрнат – ад € 120 на месяц. Звяртацца ў Studentenwerk Potsdam: wohnen@studentenwerk-potsdam.de, www.studentenwerk-potsdam.de/wohnen.html.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Страхаванне – € 54 на месяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.</p>	<p>У залежнасці ад спецыяльнасці гэтая праверка можа быць вусная альбо пісьмовая. На ўсе спецыяльнасці звязкі падаюцца непасрэдна на адрас універсітэта. Падрабязнасці – на www.uni-stuttgart.de/interessierte/wege/bewerbung.</p> <p>СТЫПЕНДЫЯ Універсітэт не выдае стыпендыяў.</p> <p>ІНТЭРНАТ Пакой каштую € 140–290 на месяц. Усяго маецца больш за 15 інтэрнатаў. З пытаннямі звязтайцца на www.sws-internet.de/wo_anm_s1.htm, wohnheim.sws@t-online.de. Іншыя варыянты жытла можна пашукаць на старонцы www.faveve.uni-stuttgart.de/faveve/service/wohnen.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ На месяц неабходна мець каля € 700: ежа – каля € 150, страхаванне здароўя – каля € 55.</p> <p>ДЭДЛАЙН На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.</p>
<p>UNIVERSITÄT POTSDAM ПАЦДАМСКІ УНІВЕРСІТЭТ</p> <p>Міжнародны аддзел (Akademisches Auslandsamt): Am Neuen Palais 10, Haus 08 14469 Potsdam, Deutschland Phone: +49 331 977 1760 Fax: +49 331 977 1798 infoaaa@rz.uni-potsdam.de www.uni-potsdam.de</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Сярэд усіх нямецкіх ВНУ Universität Stuttgart мае найвышэйшы даход ад спонсарскіх сродкаў. Універсітэт пропануе шматлікія англамоўныя спецыяльнасці і мае выключныя для Нямеччыны сувязі з пазауніверсітэцкімі даследчымі установамі.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 3 21.000 студэнтаў 2.700 замежнікаў.</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Архітэктуры і праектавання гарадоў; інжынерна-будаўнічых і інжынерна-екалагічных навук; хіміі; “навук аб зямлі” і біялогіі; інфарматыкі, электратэхнікі і тэхналогіі збору, апрацоўкі і перадачы інфармацыі; паветранай і касмічнай тэхнікі і геадэзіі; машынабудавання; матэматыкі і фізікі; філософіі і гісторыі; эканамічных і грамадскіх навук. Семестравы ўнёсак – € 108, празнны квіток на семестр – € 124.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт з 500-гадовай традыцыяй. Тут выкладалі Марцін Лютер і Крысціян Вольф/Christian Wolff, Георг Кантор/Georg Cantor (заснавальнік тэорыі мноствства), Філіп Меланхтон/Philip Melanchthon. Многія інстытуты размешчаны ў старых вілах альбо гістарычных будынках. Дзякуючы запрашенню такіх значных навукоўцу, як юрыст Крысціян Тамасій/Christian Thomasius і тэалог Аўгуст Германн Франкэ/August Hermann Francke, універсітэт хутка атрымаў славу цэнтра ранняга Асветніцтва.</p> <p>У сярэдзіне 18-га ст. Даратэа Крысціян Эркслеўн/Dorothea Christiane Erxleben першай з нямецкіх жанчын атрымала тут навуковую ступень.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ “Малы ды ўдалы”, – так кажа пра сябе Пацдамскі ўнівер. Па-першае, варты ўвары сам горад: тысячагадовыя палацы (Sanssouci, das Neue Palais, Charlottenhof, Cecilienhof, das Marmorspalais), паркі, сады і азёры. Канцепцыя ўніверсітэта: “Вы гэта жа патрэбны нам, як мы Вам, таму што ўзаемна мы ўзбагачаемся дзякуючы розніцы ў нашым жыццёвым і навучальным досведзе”.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Каля 16.000 судэнтаў, з іх каля 1.000 – замежнікі з 85 краін.</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Юрыдычны; эканамічных і грамадскіх навук; матэматычных</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕНИЯ На некаторыя спецыяльнасці патрабуеца нешта кшталту праверкі на прафпрыгоднасць.</p>	

<p> КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Калі 10% – замежнікі.</p> <p> ФАКУЛЬТЭТЫ Тэалагічны, юрыдычны, эканамічных навук, медыцынскі, сельскагаспадарчы, філософскі, матэматычна-прыродазнаўча-тэхнічны. Семестравы ўнёсак – € 45,60, семестравы квіток – € 57,50.</p> <p> УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Документы падаваць праз ASSIST.</p> <p> СТЫПЕНДЫІ Універсітэт не дае стыпендыяў.</p> <p> ІНТЭРНАТ Шукаіце праз Studentenwerk: www.studentenwerk-halle.de, studentischeswohnen@studentenwerk-halle.de Кошты – ад € 65 да € 210 за месяц.</p> <p> ДЭДЛАЙН 15 ліпеня – на зімовы семестр, 15 студзеня – на летні.</p>	<p> ІНТЭРНАТ Кошт – € 200. Хаця Studentenwerk і мае 84 інтэрнаты, толькі нямногія студэнты атрымліваюць там пакой. Таму звязтайцеся загадзі: www.koelner-studentenwerk.de, wohnen@kstw.de</p> <p> ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Варты разлічваць прыкладна на € 620 на месяц. Страхаванне здароўя – калі € 50.</p> <p> ДЭДЛАЙН 15 ліпеня – на зімовы семестр, 15 студзеня – на летні.</p>	<p> УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Документы падаюца праз ASSIST.</p> <p> СТЫПЕНДЫІ Універсітэт прадстаўляе стыпендыі першакурснікам з Усходняй і Цэнтральнай Еўропы. Вырашальным з'яўляецца сацыяльна-матэрыйальная становішча і акадэмічныя поспехі. Падрабязнасці – на сایце універсітета.</p> <p> ІНТЭРНАТ Большасць студэнтаў жыве ў 5 інтэрнатах, якія працуяе арганізацыя "Studentenwerk" у Франкфурце-на-Одры і Слубіцах, на польскім беразе Одры. Заяўку можна падаць online – на www.studentenwerk-frankfurt.de. Кошт – € 116–252, заклад – € 200.</p> <p> ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Сацыяльны падатак за семестр калі € 70; страхаванне здароўя калі € 60 за месяц; празны на семестр – € 81.</p> <p> ДЭДЛАЙН На зімовы семестр – 15 ліпеня, на летні – 15 студзеня.</p>
<p>UNIVERSITÄT ZU KÖLN КЁЛЬНСКІ УНІВЕРСІТЭТ</p> <p>Albertus-Magnus-Platz, D-50923 Köln, Deutschland Phone: +49 221 470 2332 Fax: +49 221 470 50 16 aaa@verw.uni-koeln.de www.uni-koeln.de</p>	<p> ВАРТАСЦЬ Найбольш прэстыжнымі адзінкамі ва універсітэце з'яўляюца інстытуты генетыкі, археалогіі (адзін з найважнейшых у свеце цэнтру, дзе займаюцца даследаваннямі старажытных Егіпта, Грэцыі і Рыма), а таксама інстытуты філософскіх і гістарычных даследванняў.</p> <p> КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Калі 60.000 студэнтаў, 9% – замежнікі.</p> <p> ФАКУЛЬТЭТЫ Эканамічных і грамадскіх навук; правазнаўства; медыцыны; філософіі; матэматычна-прыродазнаўчы; выхавайчых навук; алігафрэнапедагогікі. € 108 – плата за семестр і семестравы квіток на транспарт.</p> <p> УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб сярэдняй адукацыі, пацвярджэнне ведання нямецкай мовы, іспыт па спецыяльнасці.</p> <p> СТЫПЕНДЫІ Універсітэт не дае стыпендыяў.</p>	<p> ВАРТАСЦЬ Еўрапейскі ўніверсітэт Віядрына прэтэндуе на званне міжнароднай ВНУ новага ўзору. Яго місія – аўтадыноўца моладзь Усходняй і Заходняй Еўропы. Ужо зараз ва ўніверы вучачца студэнты з усёй Еўропы, сярод іх і беларусы. Асабліва значэнне надаецца міжнародным і еўрапейскім аспектам права, экономікі і культуры. Універсітэт супрацоўнічае са 130 ВНУ свету. Партнёрскі ўніверсітэт Віядрыны ў Беларусі – МДЛУ.</p> <p> КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 3 4.170 усіх студэнтаў – 42% замежнікаў з 50 краінаў.</p> <p> ФАКУЛЬТЭТЫ Правазнаўства (ёсць магчымасць дадатковага навучання для юрыстаў з іншых краінаў, у выніку – магістр права); эканоміка народнай гаспадаркі, эканоміка прадпрыемстваў (у другой палове навучання магчыма міжнародная спецыялізацыя па пэўным моўным рэгіёне); культурапалогія. Семестравы ўнёсак – € 150. Па заканчэнні навучання студэнты маюць магчымасць атрымаць дыплом па пэўнай спецыялізацыі і абараніць дысертацыю.</p>
		

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

www.campus-germany.de,
www.hochschulkompass.de – агляд нямецкіх ВНУ (спіс, спецыяльнасці, адresы, інфармацыя пра асобныя гарады, жыццё ў Нямеччыне і г.д.).

www.anabin.de – інфармацыя пра прызнанне замежных атэстатаў у Нямеччыне.

www.daad.de,
www.germany-opportunities.de – агульную інфармацыю па паступленні, прызнанні замежных атэстатаў, прыезде, візах і фінансаванні знойдзеце на сайце DAAD Германскай службы аkadэмічных абменаў. DAAD садзейнічае міжнародным стасункам нямецкіх ВНУ, ладзіць студэнцкі і навуковыя абмены, міжнародныя праекты і праграмы, прапануе інфармацыю і кансультатыў пра навучанні ў Нямеччыне.

www.hrk.de – Асацыяцыя універсітетаў і іншых вышэйших навучачальных установаў Нямеччыны (апошняя навіны універсітэцкага жыцця Нямеччыны).

www.dashochschulranking.de – рэйтынг нямецкіх універсітетаў. Пошук патрэбнай ВНУ можна правесці па адным з трох крыйтараў:
1) прадметы (атрымаецца інфу, якія ВНУ лічачца лепшымі па абраним вамі спецыяльнасці). Рэйтынг змяшчае некалькі пазіцыяў: водгукі студэнтаў, працягласць навучання і інш. Можна таксама шукаць па асабістых крыйтарах. Цікавая фішка: рэйтынг паказвае найлепшыя ВНУ для трох тыпаў студэнтаў: мэтанакіраванага, даследчыка і практика;
2) ВНУ (калі вы ўжо ведаеце, у якім універсітэту жадаеце вучыцца, можаце знайсці па ім неабходную інфу);
3) горад (калі вы хочаце вучыцца ў нейкім пэўным горадзе, то атрымаеце інфу па універсітэтах, якія там размешчаныя, коштак і г.д.).

www.studentenwerke.de – агульны сайт нямецкіх Studentenwerk'аў (жытло, фінансаванне, страхаванне здароўя і г. д.).

www.testdaf.de – уся інфармацыя пра "TestDaF".

www.studienkollegs.de – інфа пра навучальныя коледжы.

www.unilife.de – актуальная і карысная інфармацыя пра навучанне, кар'еру і жыццё ў Нямеччыне (плюс страхаванне здароўя).

http://de.dir.yahoo.com/ausbildung_und_beruf/hochschulen/universitaeten/ – спіс спасылак на асноўныя універсітэты (на старонцы Yahoo).

www.go-4-your-job.com – міжнародная біржа працы.

www.studieren-im-netz.de – агляд спецыяльнасцяў, якія можна вывучаць online.

Адрасы фундацыяў, якія выдаюць стыпендыі:

www.uni-koeln.de/uni/studium_stip.html
www.verwaltung.uni-hamburg.de/vp-2/4/41/preise.html
www.stiftungsindex.de
<http://www.daad.de/deutschland/de/2.4.html>

Інфармацыйны цэнтр DAAD у Менску:
БНТУ, пр. Ф.Скарыны, 65,
корпус 11а, 101
220013 Менск, Беларусь
Тэл./факс: 232 50 55
daad-ic-minsk@bntu.by
<http://www.ic-daad.bntu.by>

Гётэ-інстытут, Менск
вул. Фрунзе, 5
220034 Менск
Тэл.: 236 34 33
Факс: 236 73 14

LinguaLand

ЦЕНТР МЕЖДУНАРОДНЫХ КОММУНИКАЦИЙ

НЕМЕЦКИЙ И АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫКИ

КУРСЫ РАЗГОВОРНОГО ЯЗЫКА 6 УРОВНЕЙ

Л ИНТЕНСИВНЫЙ КУРС С НУЛЯ 10 НЕДЕЛЬ

Л ДЕЛОВОЙ АНГЛИЙСКИЙ, НЕМЕЦКИЙ

Л ПОДГОТОВКА В ВУЗЫ ГЕРМАНИИ ЭКЗАМЕН DSH

Л НОВЕЙШИЕ МЕЖДУНАРОДНЫЕ МЕТОДИКИ

Л ФОРМИРОВАНИЕ ГРУПП НА ОСНОВЕ ТЕСТИРОВАНИЯ

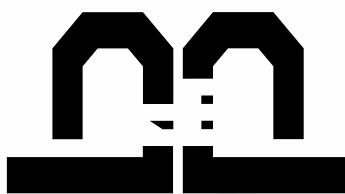
Л ВЫСОКОКВАЛИФИЦИРОВАННЫЕ ПРЕПОДАВАТЕЛИ

Л СТУДЕНТЫ ПОЛЬЗУЮТСЯ АУДИО- И ВИДЕОМАТЕРИАЛАМИ

Тел.: 8 (017) 253-74-72, 8 (029) 639-34-90

свид. № 190040679 от 18.11.99 МГИК

- * букинг западных и отечественных артистов и ди-джеев
- * организация и проведение пр-акций под ключ в Беларуси
- * проведение этапа пр-акции (радио-игры; сэмплинг; специальные мероприятия и др.)
- * разработка дизайн-пакета
- * маркетинговые решения по выводу продукта на рынок
- * выпуск презентационных CD-дисков;
- * печатные работы от эксклюзивных до рядовых
- * сценарий, разработка и изготовление радио и телевизионных роликов
- * организация, проведение и продюсирование крупномасштабных акций, как имиджевых, так и рекламно-развлекательных на различных площадках
- * организация и проведение индивидуальных мероприятий

agencydiskoteq

agency@diskoteq.com

www.agency.diskoteq.com

+375 (29) 6139506

SWEDEN

АДУКАЦЫЯ БЕЗ ДАХУ, на якім жыве Карслан

ДА 1991 ГОДА
СІСТЭМА АДУКАЦЫИ
Ў ШВЕЦЫІ ВЕЛЬМИ
НАГАДВАЛА НАШУ:
ТОЙ ЖА ДЗЯРЖАУНЫ
КАНТРОЛЬ
ВЫШЭЙШЫХ
НАВУЧАЛЬНЫХ
УСТАНОВАЎ, ТОЙ ЖА
АДЗІНЫ АДУКАЦЫЙНЫ
РАСКЛАД І ПЛАН АД
МІНІСТЭРСТВА
АДУКАЦЫІ. АЛЕ ШТО
БЕЛАРУСУ ДОБРА,
ТОЕ ШВЕДУ – СМЕРЦь.
РЭФОРМЫ ЗРАБІЛ
СВАЮ СПРАВУ, И
ЗАРАЗ АД
ПАДАБЕНСТВАЎ
ЗАСТАЛІСЯ ТОЛЬКІ
НИКОМУ НЕ
ПАТРЭБНЫЯ
ЎСПАМІНЫ Ў НЭЦЕ.

Як некалі нашых добропрыстойных грамадзян шакавалі салісты іх гурта "Army of Lovers", гэткі самы шок маглі б выклікаць у беларусаў і рэформы ў сістэме шведскай адукацыі. Атручанаму не адным кілаграмам крухмалу беларускаму мозгу нават уяўіць цяжка, як гэта самі універы маюць права вызначаць курсы, працягласць навучання, праграмы і расклад заняткаў!!! Але гэта праўда: навучальныя праграмы адноўлявася толькі ў пачатковых і базавых адукатычных установах Шведскага Карапеўства. І калі вам, простаму нашчадку вікінга, прыспічыла ў ВНУ, то вы мусіце абавязкова ісці вучыцца ў гімназію. Тры гады навучання па адной з 16 праграмаў – і вы студэнт: ці любога з 13 універаў, ці 36 іншых ВНУ. Пачаўшы грызі камяні навукі – дзякую богу, шведскі ландшафт спрыяе, – студэнты абсалютна не заганяюцца наоконце "класічнасці" навучання. Шмат аўтарскіх праграмаў і напрацовак дазваляюць абраць сабе будучыню па густу. Фактычна пад гэта працуе базавая адукацыя ў краіне. Заканчваючы гімназію, шведы валодаюць як мінімум дзвюма мовамі: ангельская вывучаецца з першага класа, другая замежная – з 6–7, ну і далей – па жаданні і здолнасцях.

Той, хто заканчвае шведскую ВНУ, можа атрымаць:

- сертыфікат (hogskolexamen) – па заканчэнні двух гадоў навучання. Яго дастаткова для таго, каб ўладавцаца на "простую" працу: цырульнікам, чыгуначнікам і да т.п. Як там у класіка – "все профессіі нужны", – але толькі па заканчэнні трох і чатырох гадоў вы можаце атрымаць "важныя" прафесіі, бо будзеце мець ці
 - дыплом бакалаўра (kandidatexamen) – па сканчэнні трох гадоў навучання, – ці
 - дыплом магістра (magisterexamen) – па сканчэнні чатырох гадоў навучання.
- Дарэчы, разам з іншымі зменамі ва ўсіх 13 універах Швецыі павялічыліся бюджеты праграмаў, дзе можна атрымаць гранты пад навучанне і стыпендыі. I, напэўна, самае галоўнае: шведская сістэма вышэйшай адукатыція бясплатная для ўсіх студэнтаў, што валодаюць шведскай мовай. Выдатная палітыка пашырэння сваёй мовы і культуры ў свеце!

★ INSIDE

Алесь Лукавенкаў, зараз выкладчык кафедры тэорыі і практыкі перакладу МДЛУ, летась скончыў факультэт скандынаўскіх моваў Упсальскага універа. Зараз мы сядзім з ім у менскай кватэры і Алесь распавядае пра тое, што трэба ведаць кожнаму, хто хоча вучыцца ў Швецыі. "Трэба памятаць, што ў шведскіх універах ёсьць абавязковыя і дадатковыя дысыпліны. Дадатковыя – гэта тыя, якія вельмі шчыльна сутыкаюцца з асноўнымі, ці наогул левыя. Але вывучэнне і тых, і тых улічаеца. Калі вы хочаце атрымаць пэўную ступень, то прыёмная камісія глядзіць, колькі ў вас балаў і колькі вы гадоў аддалі на тое, каб усё вывучыць. Зразумела, чым менш часу пайшло на навучанне, тым лепш. Ну і глядзяць, як моцна вы распяляецеся. Лепш, канечно, у адным кірунку".

“НАФІГА ВУЧЫЦЦА Ў ШВЕЦЫІ?”

Па версіі Алеся Лукавенкава:

“У адрозненні ад беларускай адукацыі, шведская вельмі эфектыўная: шмат самастойнай працы. Табе даюць праграму, і ты ведаеш, што ў цябе будзе на якім занятку, якая літаратура табе патрэбная ў першую чаргу, а якая – пасля. Пры гэтым спіс дадатковай літаратуры, можа, яшчэ большы. Ясна, што калі ўсё чытаць, то можа не хапіць і гэтых пяці тыдняў. Усё разлічана на “саспелага студэнта” – не таго, які толькі скончыў школу і вырашыў стаць студэнтам. Шведская адукацыя – гэта не проста сядзець і чакаць, калі дзядзя ці ўчыцца дадуць ведаў. Там студэнт – чалавек, які жадае навучыцца, атрымаць веды, якія спатрэбяцца ў жыцці. Самае тое для беларусаў!”

Цікава, што дысцыпліны ў шведскіх університетах вывучаюцца не паралельна, як у нас (і філасофія, і мова, і матэматыка ў адзін дзень). Калі вы пачынаеце вывучаць якую-небудзь “гісторыю філасофскай думкі Швецыі”, то мусіце вывучаць толькі яе адну (недзе 5 тыдняў) і, пакуль яе не згадзіце, ні за што іншае не возьмечеся.

За тыдзень вучобы вам даецца бал.

Калі дысцыпліна доўжыцца пяць тыдняў, вы атрымліваеце пяць балаў, але толькі ў tym выпадку, калі здаеце выніковы іспыт.

Адзін тэрмін (адпаведна нашаму семестру) складаецца з 20 тыдняў. І дэялe вы павінны атрымаць 20 балаў (поенгау). Зразумела, асабліва адраным можна выбіраць і дадатковыя курсы. “Калі да сярэдніны тэрміну справіўся з адной дысцыплінай, то яшчэ адну можна браць на выбор, – дзяліцца досведам Алеся. – Аношнью можна здаваць дзе-небудзь у сярэдніне другога перыяду. Так вучыцца не забаронена, прынамсі для стыпендыятаў.

Напрыклад, за першы тэрмін замест 20-ці я набраў 32 балы”.

Балы – гэта не адзнакі. Шведскія студэнты маюць магчымасць атрымаць трох ацэнкі сваіх ведаў: “не здаў”, “здаў” і “здаў вельмі добра”. Самае смешнае, што калі вы не атрымліваеце станоўчую адзнаку, то можаце спакойненька памяняць ці экзаментара, ці форму іспыту. Усяго дазваляеца здаваць прадмет трох разы.

Такім чынам, студэнт набірае патрэбную колькасць балаў. Звычайна неабходна 80 балаў па абязвязковых дысцыплінах і 40 па дадатковых (за ўсесь перыяд бакалаўскага навучання). Каб атрымаць ступень магістра, вам трэба набраць 120 “абязвязковых” балаў. Праўда, у залежнасці ад універсітэта і спецыяльнасці канчатковая колькасць балаў можа быць рознай.

★ НЕ ЗАБУДЗЬЦЕСЯ ПАПЯРЭДЗІЦЬ ПРЭПОДА

Шведы дажыліся да таго, што могуць выбіраць нават форму іспыту: вы “здаецеся” вусна, пісьмова ці... ў хаце.

Вусны, мабыць, самы звыклы для нас: сам-насам з выкладчыкам.

Пісьмовы арганізуецца для ўсіх студэнтаў у пэўныя дні. У вялікай запі шэрагамі стаяць парты, і ў адным шэрагу пішуць, напрыклад, матэматыку, у другім літаратуру, у трэцім мову. Вы сядаеце на свой шраг, атрымліваеце заданне і пішаце. Час, які даецца на гэты іспыт, – ад 3 да 5 гадзінай. Акрамя аркуша, паперы і алоўка (асадкі) у вас нічога больш няма. Падчас іспыту можна выходзіць, але ўсе хады-выходы запісваюцца і контрлююцца выкладчыкамі, якія назіраюць за працай студэнтаў. Хатні іспыт – гэта калі вам дасылаюцца 67 буйных пытанняў. Цягам аднаго тыдня вы іх грунтоўна асвятляеце і дасылаеце свайму экзаменатору. Ён разглядае і выстаўляе вам адзнаку. Можна карыстацца літаратурай, але нельга контактуваць з іншымі асобамі. Наконт спісвання ў шведскіх університетах у Алеся не засталося ніякіх ілюзій: “Адразу бачна, чые гэта думкі. Тым больш што выкладчыкі трамафесійныя. Калі студэнт казаў на занятках адно, а зараз піша зусім іншае, да таго ж не сваёй мовай, то ўсё становіцца зразумелым”.

Найбольш папулярны сярод студэнтаў пісьмовы іспыт,

але яго не здаш, калі ты знаходзішся ў іншым горадзе і

няма як прыехаць. Некаму, наадварот, западло аддаваць

пяць гадзін на пісьмовы; іншаму вусны проста не

падабаецца. Карабей, кожны абірае на свой густ і па

сваі здольнасціях.

“Мне вельмі падабаецца хатні іспыт, – кажа Алеся

Лукавенкай, – бо гэта нейкі іншы дух: ты адчуваеш сябе

даследнікам. Ты шукаеш і выказваеш свае меркаванні.

У пісьмовым, як мне здаецца, абмяжоўваеш сябе часам і

заданнем. Вусны таксама цікавы”.

Графік іспыту распісаны з самага пачатку тэрміну.

Але ў студэнтаў заўжды ёсьць магчымасць перанесці дату і

здаць загадзя (а не пасля!). Адно што не забудзьцеся

папярэдзіць выкладчыку: той перанясе дату – і няма

проблемы.

★ ДЛЯ ТАГО, КАБ БЕЛАРУСУ ПАЧАЦЬ ВУЧЫЦЦА...

...у Швецыі, ідэальны варыянт – знайсці знаёмага шведскага прафесара, які б мог заручыцца за вас.

Гэта можа істотна абліягчыць і паступленне, і атрыманне стыпухі. Бо шведская адукацыя даступная для ўсіх замежных студэнтаў. Адно што трэба адпавядыць пэўным патрабаванням.

Па-першое (гэта патрабуюць усе універсы),
абітурыент мусіць валодзіць шведскай (дастаткова
аднаго года курсаў з атрыманнем сертыфікату)
і ангельскай мовамі. Па-другое (гэта патрабаванні пэўнага
універсітэта), калі конкурс у ВНУ вялікі, то абітурыента
адбіраюць паводле атэстату і паводле NUAT (National
University Aptitude Test) – нацыянальнага універсітэцкага
іспыту на праверку агульных ведаў. На некаторыя
факультэты (напрыклад, медыцынскі ці педагогічны)
дадаткова праводзяцца інтэрв'ю.

З дакументаў вам спатрэбяцца: атэстат аб сярэдняй
адукацыі, акадэмічная даведка з універсітэта ці копія
дыплома, пацвярджающее плацёжадольнасці (даведка з
банка ці аб атрыманні стыпендыі). Лепш, канечне, калі вы

ўжо правучыліся пару курсаў ва ўніверы на радзіме. Так будзе прасцей і пры паступленні, і ў працэсе самой вучобы. Асобнай увагі заслугоўвае іспыт па шведскай мове для ўніверсітэта. TISUS (Test in Swedish for University Studies) патрабуецца юць шведскіх ўніверсітэтах для бясплатнага навучання. Тэст складаецца з трох частак: чытання, пісьмовага эсэ і вуснага адказу.

- Чытанне – гэта не столькі чытанне, колькі разуменне пісьмовага тэксту.
- Эсэ пішацца на падставе некалькіх прачытаных артыкуулаў і патрабуе прадэмманстрацыю аналітычнае мысленне (напрыклад, вам прапануюць знайсці выйсце з нейкай складанай сітуацыі).
- Вусны адказ – гэта дыскусія па тэмах, якія вам прапануюць за тры дні да іспыту. Вусны здаецца толькі тады, калі здадзеныя першыя дзве часткі. Будучы студэнт рыхтецца па адной з тэм, а потым абмежкоўвае яе яшчэ з адным абітурыентам перад экзаменатарамі. Напрыклад, Алесю для абмеркавання прапанавалі тэмы “Генная інжынерыя” і “Праблема транспарту ў Стакгольме”. Тэст каштуюе прыкладна € 220, калі здаецца за межамі Швецыі (у амабсадах і кансулютах), і калі € 130 – калі ў самой краіне. Здаваць TISUS можна некалькі разоў на год.

★ ДЖЭМ ДЛЯ КАРЛСАНА

Бабкі замежнаму студэнту спатрэбяцца гэтаксама, як Карлсану – джэм. То бок без іх – нікуды.

I гэта нягледзячы на тое, што ўсе дзяржаўныя ВНУ ў Швецыі існуюць за кошт дзяржаўных сродкаў.

Дзяржава выдзяляе шмат грошай у фонд грантаў і стыпендыяў. I, дарэчы, фінансавая дапамога замежным студэнтам прадстаўляецца не ў залежнасці ад іх матэрыяльнага становішча (у адрозненні ад ЗША, напрыклад), а ў залежнасці ад поспехаў у навучанні.

Першая агенцыя, куды вам варта звяртацца па стыпендыі, – Шведскі інстытут (Swedish Institute, SI). Гэта не ВНУ, а дзяржаўная адукацыйная арганізацыя, якая займаецца распаўсюджаннем інфармацыі па свеце пра вышэйшую адукацыю ў Швецыі, а таксама стыпендыямі для замежных студэнтаў. Варта адзначыць, што Беларусь зараз уваходзіць у сферу зацікаўленасці ўстановы.

Стыпендыі, якія пропаноўвае Шведскі інстытут, маюць працягласць ад 1 месяца да 2 гадоў. На стыпендыю могуць падаваць усе студэнты, якія жадаюць вучыцца ў Швецыі, але пры ўмове прадстаўлення пасведчання, што абітурыент прыняты на навучанне ў любы шведскі ўніверсітэт. Стыпендыя пакрывае выдаткі на пражыванне і харчаванне.

Заявы трэба накіроўваць да 1 сакавіка бягучага года на адрес:

Swedish Institute
Box 7434
103 91 SE Stockholm
Sweden
Fax: +46 8 20 72 48
grant@si.se

Гранты і стыпендыі можа даваць і шведскі ўрад праз сваю Агенцыю па вышэйшай адукацыі. Туды можаце звяртацца на адрес:

The National Agency for Higher Education
P. O. Box 7851
103 99 S Stockholm,
Sweden
Phone: +46 8 453 50 00
Fax: +46 8 453 50 50

Вучоба, канечне, часам вельмі нават адхуаўляе, але доўга з аднаго імпэту не працягнеш. Штомесяц для нармальнага існавання спатрэбіца калі € 700. I якраз іх можна атрымаць праз стыпендыю.

Што да быту, то, па словах Алеся Лукавенкава, прыстасавацца да яго нескладана, калі вы загадзя расплануце свае выдаткі. “Харчаванне ў Швецыі досыць нянтанае. Кнігі вельмі дарагія. Ix варта набываць для ўласнай бібліятэкі.

Падручнікі і кнігі па ўніверу можна браць у бібліятэцы, але не больш, як на месяц. Плюс гроши на музей, экспкурсіі, сяброў і г.д. Важна, як вы будзеце перасоўвацца. У межах горада вельмі добры сродак – ровар.

Новы звычайна ніхто не купляе, лепей second hand. Добры, які можна амаль за столькі ж потым прадаць, каштуюе 700 кронай. Але палічыце самі: адзін прайезд на аўтобусе каштуюе 20 кронай. За дзён 20 можна аддаць 800 кронай за 20 паездак.

Таму ровар акупаецца вельмі хутка. Ды і на ровары нашмат зручней”. Афіцыйна працаваць студэнтам з краін не-Еўразіязычных можна толькі летам, але падпрацоўку можна знайсці заўсёды. У сваёй ВНУ гэта зрабіць зусім нескладана.

Ці яшчэ варыянт: рэпетытарства вядомых вам моваў. Але працаваць немэтазгодна, калі атрымліваеш стыпендыю.

Пражыванне ў Швецыі каштуюе калі € 300 на месяц у інтэрнаце, які замежніку атрымаць не праблема. Можна звярнуцца да сваёй нацы, у іх ёсць пэўная колькасць месцаў у інтэрнатах ці нейкія свае варыянты па жытле.

Можна таксама звяртацца наўпрост ва ўніверситетскую арганізацыю, якая займаецца рассяленнем студэнтаў, ці да куратара. Куратар пракансультуе наўконт выбару курсаў, пошуку жытла.

ШВЕДСКІ БРСМ

Ці хацелася вам калі-небудзь уступіць у БРСМ так, як хацелася нам? Калі гэтае дзіўнае жаданне не наведвала вашу грэшную душу на радзіме, то ў шведскіх універах вам давядзеца адчуць на сабе праявы моладзевага згуртавання. Праўда, крыху ў больш аблегчанай за беларускую версію.

У шведскіх ВНУ вельмі папулярныя г.зв. "нацыі" – студэнцкія згуртаванні паводле прыналежнасці да пэўнай зямлі (тыпу нашых абласцей). Напрыклад, ва Упсальскім універы ўсяго 13 нацыяў.

Калі больш падрабязна, то гэта студэнцкае аўяднанне, якое мае орган кіравання, нейкае памяшканне, дзе можа быць бар, бібліятэка, актавая зала са сцэнай, можа быць камп'ютэрны клас... Усё залежыць ад таго, наколькі буйная нацыя і якое ў яе фінансаванне. Нацыя дапамагае ў вырашэнні розных праблематычных пытанняў, але ў асноўным яе члены займаюцца тым, што арганізоўваюць "байленне вольнага часу" – розныя вясёлыя тузы, святы і г.д. Беларусы, якія вучыліся ў Швецыі, кажуць, што кожны студэнт мусіць быць сябрам нацыі, каб здаваць іспыты. Па шчырасці, невядома, навошта, бо на адзнаках вашае "членства" ніяк не адаб'еца. Проста "так заведзена".

Ды і навошта супраціўляцца, калі прысягаць на вернасць невядома чым ідэалам не прымушаюць, а карысці рэальнай шмат? І замежнікі, прасекшы фішку, далучаюцца да пэўнай нацыі, абіраючы яе па жаданні. Звычайна яны ўваходзяць у нацыю той зямлі, дзе размешчаны універсітэт.

У нацыі можна падпрацоўваць: звычайна заробак не больш за 20 кроноў у гадзіну (прыкладна \$ 3) – такія расценкі хіба што толькі ў Беларусі можна сустрэць. Але ўсё робіцца не дзеля грошай, а проста таму, што чалавек можа штосьці рабіць, чымсьці дапамагчы. Праца займае не дзень і нават не на паўдня, а, можа, гадзіну на дзень.

Што карысна і вельмі важна для нас: былыя выпускнікі універсітэтаў, якія былі сябрамі нацыяў і здолелі дасягнуць нейкіх вышынай у кар'еры, могуць даваць стыпендыі для сваёй экспаты. У асноўным, выбар прыпадае на тых, хто мэтанакіравана займаецца пэўнай навуковай працай.

UPPSALA UNIVERSITY УПСАЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

International Office
P. O. Box 256
751 05 SE Uppsala,
Sweden
Phone: +46 18 471 00 00
Fax: +46 18 471 16 00
www.uu.se
Interoff@uadm.uu.se

ВАРТАСЦЬ

Упсальскі ўніверсітэт з'яўляецца самым старым універсітэтам у скандынаўскім рэгіёне, ён быў заснаваны ў 1477 годзе. Універсітэт знаходзіцца ў горадзе Упсала, чацвёртым па велічыні горадзе ў Швецыі, які спалучае прыемную атмасферу маленкага гарадка з магчымасцямі вялікага горада. Насельніцтва горада складае 190.000 чалавек, а праезд да сталіцы Швецыі – Стокгольма – зойме ў вас 45 хвілінай. Упсальскі ўніверсітэт – другі ў шэрагу лепшых ўніверсітэтаў у краіне і 13-ты ў Еўропе.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЕНТАЎ

ФАКУЛЬТЕТЫ
Факультэт тэалогіі;
факультэт права
(камерцыйнае права, гісторыя права, агульнае права, грамадзянскае права, міжнароднае права);
медицынскі факультэт
(біамедыцина, дыеталогія, агульная медыцина, ахова здароўя, імуналогія, генетыка);
факультэт фармакалогіі;
факультэт мастацтваў;
факультэт замежных моваў;
факультэт
сацыяльных навук;
факультэт прыродазнаўчых навук і тэхналогіі
(матэматыка, інфарматыка і камп'ютэрная тэхналогія, фізіка, тэарытычная фізіка, метэрэалогія, астрономія, інжынерная фізіка, геафізіка, хімія, біахімія, арганічна/неарганічна хімія, біялогія, заалогія, мікрабіялогія, заамарфалогія, энтамалогія, гідралогія);
педагагічны факультэт.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы, TISUS, TOEFL 500 ці IELTS 5.0.

СТЫПЕНДЫЯ

на навучанне для беларусаў – ад Шведскага інстытута (SI).

ІНТЭРНАТ

На жаль, інтарнатам першакурснікаў забяспечваюць, калі ты студэнт праграмы

ERASMUS ці такога кшталту. Але існуе некалькі варыянтаў пражывання: студэнцкая домікі (кошт складае € 300–340 за месяц), домікі выключна для замежных студэнтаў (€ 380 за месяц). З другога курса можна атрымалі інтэрнат, кошт якога складае € 330 за месяц.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Шматлікія студэнцкія зборы + кошт падручнікаў складаюць € 200 на год.

ДЭДЛАЙН

– 15 красавіка.

СТОКГОЛЬМ УНИВЕРСІТЭТ СТАКГОЛЬМСКІ УНІВЕРСІТЭТ

International Student Office

Stockholm University
106 91 SE Stockholm,
Sweden
Phone: +46 8 16 28 45
Fax: +46 8 16 13 97
www.su.se
study@sb.su.se

ВАРТАСЦЬ

Стокгольмскі ўніверсітэт, які знаходзіцца ў сталіцы Швецыі, з'яўляецца вядучым цэнтрам вышэйшай адукацыі ў краіне. Універсітэт пачаў сваё існаванне з 1878 года з факультэта прыродазнаўчых навук. Сёння ва ўніверсітэце чатыры факультэты, з якіх гуманітарны факультэт найбольш папулярны і вядомы ў краіне.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЕНТАЎ

З іх каля 1.000 замежных студэнтаў, шматлікія колькасць – з Расіі.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Прыродазнаўчыя навук, гуманітарны, сацыяльных навук, права.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Абавязковая ўмова на бясплатнае навучанне на шведскай мове – іспыт TISUS. Навучанне па-ангельску платнае і дазволена толькі студэнтам з краін Еўразіі. Іспыт TOEFL 550/213.

СТЫПЕНДЫЯ

Навучанне ў шведскіх універсітэтах БЯСПЛАТНАЕ для студэнтаў, якія валодаюць шведскай мовай. Ёсьць стыпендіі на пражыванне ў краіне ад Шведскага інстытута (www.si.se).

ІНТЭРНАТ

кашт є € 330 за месяц.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Падручнікі + рэгістрацыйныя

зборы = € 50 на месяц.

Харчаванне – € 270 на месяц.

ДЭДЛАЙН

– 15 красавіка.

Lunds Universitet International Office

P. O. Box 117
221 00 S Lund,
Sweden
Phone: +46 46 222 70 54
Fax: +46 46 222 44 12
www.lu.se
syo@stu.lu.se

ВАРТАСЦЬ

Лундскі ўніверсітэт быў заснаваны ў 1666 годзе і пачаў сваё існаванне з восьмі факультэтаў. Сёння гэта адзін з самых вялікіх цэнтраў вышэйшай адукацыі і навуковых даследаванняў у Швецыі. Універсітэт займае трэцяе месца ў рэйтынгу ўніверсітэтаў краіны. Лундскі ўніверсітэт вылучаеца сваім гуманітарным факультэтам, лепшим у краіне.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЕНТАЎ

– каля 30.000.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Тэхналагічны факультэт (інжынерная фізіка, электратэхніка, камп'ютэрная тэхналогія, машинабудаўніцтва, горадабудаўніцтва, хімічна інжынерыя, біятэхналагічна інжынерыя, матэматычная інжынерыя);

факультэт прыродазнаўчых навук (тэорыя верагоднасці, матэматычны аналіз, агульная фізіка, матэматычныя методы ў фізіцы, эксперыментальная фізіка, ядзерная фізіка, квантавая механіка, тэарэтычнае біяфізіка, эксперыментальная біяфізіка, лабараторная астраֆізіка, атамная фізіка, біялогія);

медицынскі факультэт

(хірургія, біяінфарматыка, гінекалогія і акушэрства, аўдыялогія і сурдология, фізіярапія, агульная медыцина, медсяstryнская справа);

факультэт права (шведскае права, міжнароднае права, гісторыя права);

факультэт сацыялагічных навук (педагогіка, паліталогія, пісіхалогія, сацыялагія);

факультэт эканомікі і менеджмента: (бізнес-

кіраванне, бізнес-права,

еканамічнае гісторыя,

еканоміка, інфарматыка);

факультэт тэалогіі;

гуманітарны факультэт (археалогія, антычнае гісторыя,

гісторыя мастацтва, сучаснае мастацтва, музычнае мастацтва, грэчаская і лацінская мовы, арабская мова, іўрыт, параўнальная літаратура, драматычнае мастацтва, кінамастацтва, культуралогія, чэшская мова, польская мова, руская мова, літоўская мова, кітайская мова, японская мова, тайская мова, ангельская мова і літаратура, экалогія, еўрапейская этналогія, сучасная гісторыя, німецкая мова і літаратура, агульная лінгвістыка, фанетыка, асаблівасці дзіцячай мовы, філософія, французская мова, італьянская мова, іспанская мова, скандынаўскія мовы (датская, фінская, ісландская, нарвежская, шведская);

факультэт выяўленчых мастацтваў (музыка, царкоўная музыка, спецыяльнасць дырыжора, танец і тэатр).

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Наяўнасць атэстата аб заканчэнні сярэдняй школы, іспыт TISUS, абавязкова TOEFL 500/173 ці IELTS 5.0 на любы факультэт.

СТИПЕНДЫЯ

на навучанне для беларусаў – ад Шведскага інстытута (SI).

ІНТЭРНАТ

Колькасць месцаў абмежаваная, кватэра можа каштаваць € 300 на месец.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Бясплатная медыцынская страхоўка, калі застаешся вучыцца ў краіне на год і болей. Харчаванне і іншыя расходы – прыкладна € 300 за месец.

ДЭДЛАЙН – 15 красавіка.

Karolinska Institutet
171 77 SE Stockholm, Sweden
Phone: +46 8 728 6534

Fax: +46 8 32 7009

<http://info.ki.se>

Sabina.bossi@admin.ki.se
(контактная асоба – Sabina Bossi)

ВАРТАСЦЬ

Каралінскі інстытут быў заснаваны ў 1810 годзе каралём

Карлам XIII пасля пацярпелага Швецыяй краху ў Фінляндской вайне. Тады ў ваенных шпіталях памерла 1/3 раненых, і кароль вырашыў, што ў краіне неабходна стварыць медыцынскі ўніверсітэт. Так узнік Каралінскі інстытут, які на сённяшні дзень з'яўляецца лепшым ўніверсітэтам у Скандынаўскім рэгіёне і шостым у еўрапейскім

“бэсце”.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Аўдыялогія і сурдалогія
(3 гады навучання, ступень бакалаўра па заканчэнні, умовы – мінімальная адзнакі ў атэстасце па матэматыцы і фізіцы – 4; дэдлайн – 15 красавіка);
біямедыцынскі факультэт (лабаратарная медыцына)
(3 гады навучання, ступень бакалаўра па заканчэнні, умовы – мінімальная адзнакі ў атэстасце па фізіцы – 5, па хіміі і біялогіі – 4; дэдлайн – 15 красавіка);

біямедыцынскі факультэт (практичная медыцына) (4 гады навучання, ступень магістра па заканчэнні, умовы – 1 ці 2 курсы ВНУ, мінімальная адзнакі ў атэстасце па фізіцы, хіміі і біялогіі – 4; дэдлайн – 15 красавіка);
біямедыцынскі фізіялагічны факультэт (3 гады навучання, ступень бакалаўра па заканчэнні, умовы – мінімальная адзнакі ў атэстасце па фізіцы – 5, па хіміі і біялогіі – 4; дэдлайн – 15 красавіка);

факультэт стаматалагічнай гігіёны (3 гады навучання, ступень бакалаўра па заканчэнні, умовы – мінімальная адзнакі ў атэстасце па гуманітарных предметах – 5, па матэматыцы і прыродазнаўчых навуках – 4; дэдлайн – 15 красавіка);

факультэт стаматалагічных тэхналогіяў (3 гады навучання, ступень бакалаўра па заканчэнні, умовы – мінімальная адзнакі ў атэстасце па матэматыцы і прыродазнаўчых навуках – 4; дэдлайн – 15 красавіка);

факультэт стаматалогіі (5 гадоў навучання, умовы – 2 курса ВНУ, мінімальная адзнакі ў атэстасце па матэматыцы і фізіцы – 4; дэдлайн – 15 красавіка);
факультэт медыцынскай

інфарматыкі (4 гады навучання, ступень магістра па заканчэнні, умовы – 1 ці 2 курсы ВНУ, мінімальная адзнакі атэстата па фізіцы, хіміі і матэматыцы – 5; дэдлайн – 15 кастрычніка);

факультэт агульной медыцыны (навучанне 5,5 гадоў, умовы – мінімальная адзнакі атэстата па фізіцы, хіміі і біялогіі – 4; дэдлайн – 15 кастрычніка);

факультэт акушэрства – (тыры семестры навучання, па заканчэнні – дыплом на права акушэрскай практыкі, умовы – наяднасць ступені бакалаўра ці скончанае навучанне ў гэтай галіне; дэдлайн – 15 красавіка);
факультэт агульной медсяstryнскай справы

(3 гады навучання, ступень бакалаўра па заканчэнні, умовы – мінімальная адзнакі ў атэстасце па матэматыцы і прыродазнаўчых навуках – 4; дэдлайн – 15 кастрычніка);

факультэт прафесійной медсяstryнскай справы (спецыялізацыі: дзіцячае дагляданне, герыятрычнае дагляданне, псіхіятратычнае дагляданне, медсястра-анестэзіёлаг, медсястра-рэаніматолаг, аперацыйная медсястра, анкалагічнае дагляданне; умовы – агульная адукцыя ў галіне медсяstryнскай справы);

дэдлайн – 15 красавіка);
факультэт аптаметрыі (3 гады навучання, ступень бакалаўра па заканчэнні, умовы – мінімальная адзнакі ў атэстасце па хіміі, біялогіі і фізіцы – 4; дэдлайн – 15 красавіка);

факультэт фізіятрапіі (3 гады навучання, ступень бакалаўра па заканчэнні, умовы – мінімальная адзнакі ў атэстасце па матэматыцы і прыродазнаўчых навуках – 4, фізічная адукцыя – 5);

дэдлайн – 15 красавіка);
факультэт псіхатэрапії
 (дыплом на права психалагічнай практикі, умовы – псіхалагічна адкуацыя; дэдлайн – 15 красавіка);

факультэт аховы здароўя
 (4 гады навучання, ступень магістра па заканчэнні, умовы – 1 ці 2 курсы ВНУ; дэдлайн – 1 траўня);

факультэт дыеталогії
 (умовы – адкуацыя ў галіне медыцыны (1 ці 2 курсы ВНУ); дэдлайн – 15 красавіка);

факультэт радыаграфіі
 (3 гады навучання, ступень бакалаўра па заканчэнні, умовы – мінімальныя адзінкі ў тэстатаце па матэматыцы і прыродазнаўчых навуках – 4; дэдлайн – 15 красавіка);

факультэт лагапеднай справы
 (4 гады навучання, ступень магістра па заканчэнні, умовы – 1 ці 2 курсы ВНУ, дэдлайн – 1 красавіка);

факультэт таксікалогіі
 (4 гады навучання, ступень магістра па заканчэнні, умовы – 1 ці 2 курсы ВНУ па спецыялізацыі таксікалогія (ці звязанай з хіміяй і біялогіяй), дэдлайн – 15 красавіка).

Заявы дасылаць на:
 Karolinska Institutet
 Attn. Christina Joos
 Department of Student Affairs
 Campus Huddinge
 141 52 SE Huddinge

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ
 Скончаная сярэдняя адкуацыя, валоданне ангельскай мовай, сертыфікат аб валоданні шведской мовай (іспыт TISUS).

СТЫПЕНДЫІ
 Ёсьць стыпендыі на пражыванне ў краіне ад Шведскага інстытута (www.si.se). Навучанне ў шведскіх універсітатах бясплатнае для студэнтаў, якія валодаюць шведскай мовай.

ІНТЭРНАТ
 Замежныя студэнты забяспечваюцца інтэрнатам, кошт якога складае 3.000 sek за

месяц.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Рэгістрацыіны збор – 300 sek у семестр, харчаванне – 2.400 sek за месяц, падручнікі – 100 sek за месяц. Сістэма аховы здароўя Швецыі прадугледжвае пакрыццё страхоўкі студэнтаў падчас іх навучання ў краіне (калі навучанне цягнецца год і болей).

ДЭДЛАЙН

у залежнасці ад факультета, 15 каstryчніка ці 15 красавіка.

KARLSTAD UNIVERSITY КАРЛСТАДСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Karlstad University

651 88 SE Karlstad,

Sweden

Phone: +46 54 700 10 00

Fax: +46 54 700 14 60

www.kau.se

Michael.Cooper@kau.se
 (кантактная асона – Michael Cooper)

ВАРТАСЦЬ

Універсітэт у горадзе Карлстад быў заснаваны прыкладна 150 гадоў назад і

мае багатую гісторыю. Універсітэт лічыцца адной з лепшых вышэйших навучальных установ у Швецыі для undergraduate навучання. Самая папулярная спецыялізацыя – бізнес і інфармацыйныя тэхналогіі.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

– 10.800. Колькасць замежных студэнтаў – 300.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Гуманітарны факультэт (культуралогія, міжкультурныя камунікацыі, CMI, музыка, дызайн, мультымедія, анімацыя);

факультэт аховы здароўя і медсястрынскай справы;

факультэт прыродазнаўчых навук (інфармацыйныя тэхналогіі, методыка і

мадэляванне, хімія, аналітычная хімія, арганічная/неарганічная хімія, біяхімія, біятэхналогіі, малекулярная біятэхналогія, марская экалогія, біялогія, экатаксікалогія);

факультэт сацыяльных навук (шведская культура, развіццё краінаў з пераходнай

экономікай, скандынаўскія раіны, паліталогія, псіхалогія, рэлігія, бізнес і эканоміка, мікразканоміка, міжнародны гандаль, макразканоміка,

фінансавая эканоміка, маркетынг, менеджмент); **педагагічны факультэт;** **факультэт інжынерных тэхналогій** (фізіка, матэматыка, матэматычнае мадэляванне, матэматычны аналіз, квантавая фізіка, інжынерная справа).

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Неабходна скончыць першы курс вышэйшай навучальнай установы ў сваёй краіне, іспыты TOEFL і TISUS.

СТЫПЕНДЫЯ

Навучанне ў шведскіх універсітатах бясплатнае для студэнтаў, якія

валодаюць шведскай мовай. Ёсьць стыпендыі на пражыванне ў краіне ад Шведскага інстытута (www.si.se).

ІНТЭРНАТ

Кошт пражывання складае € 1.000 за месяц.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Харчаванне і іншае – € 770 за месяц.

ДЭДЛАЙН

– 15 красавіка.

International Office

P.O. Box 100

405 30 SE Göteborg,

Sweden

Phone: +46 31 773 53 28

Fax: +46 31 773 44 73

www.gu.se
 internationalisering@gu.se

ВАРТАСЦЬ

Гётэборгскі універсітэт з'яўляецца адным з самых вялікіх і наўмы больш папулярных

універсітэтаў Швецыі. Установа вызначаеца шматлікай разнастайнасцю спецыялізацыяў, а таксама прафесіянальнымі выкладчыкамі. Універсітэт быў заснаваны ў 1891 годзе на аснове прыватных ўніўерсітатаў. Сёння Гётэборгскі універсітэт па значнасці займае такое ж становішча, як і вядомыя Упсальскі і Лундскі універсітэты.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

– 49.000.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Сальгрэнская акадэмія

(факультэт медыцыны, аданталогіі і аховы здароўя)

(анатомія і малекулярная

біялогія, фізіялогія,

фармакалогія, спецыялізацыя

лёгачных і сардэчных

захворванняў, медыцына ўнутраных органаў, хірургія,

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

www.sweden.se – сайт, які зможа даць агульнае ўяўленне пра Швецыю: надвор'е, людзі, звычай і г.д. Ёсьць рускамоўны раздзел, дзе тая самая інфа, у тым ліку і пра адукцыю. Праўда, старонка на ангельскай змяшчае непараўナルна больш карыснага.

www.studyin.sweden.se – самы патрэбны і самы аб'ёмны ў інфармацыйным плане сайт аб адукцыі ў Швецыі. Акрамя спісу ВНУ і курсаў з кантактнай інфармацыяй, звестак пра стыпендыі, умовы і кошты пражывання ў краіне, ёсьць вельмі важныя і актуальныя лінкі, пошукавік па університетах. З апошніх навінаў: каталог 2005/2006 англамоўных курсаў і карысная інфармацыя для замежных студэнтаў.

клінічная неўралогія, мікрабіялогія і імуналогія, медсястрынская справа, гастраэнтэралогія);
факультэт прыродазнаўчых навук (батаніка, марская экалогія, хімія, заалогія, клетачная і малекулярная біялогія, геалогія, геаграфія, матэматычныя навукі, інжынерная справа, інфарматыка, фізіка, марская біялогія);
гуманітарны факультэт (археалогія, ангельская мова, этнаграфія, філософія, гісторыя, класічныя мовы і літаратуры, гісторыя мастацтва, лінгвістыка, літаратура, музыка, усходняя мовы, рэлігія, славянская аддзяленне, шведская мова і літаратура, нямецкая мова і літаратура);
факультэт мастацтва (дизайн, музычная культура, фатаграфія і кінематограф, тэатр і опернае мастацтва);
факультэт сацыялагічных навук (бібліятэкарская справа, журналістыка і СМИ, псіхалогія, сацыяльная антропалогія, сацыялогія, паліталогія);
эканамічны факультэт (эканамічна гісторыя, бізнес-кіраванне, інфарматыка, права, эканамічна геаграфія, эканоміка, статыстыка);
педагагічны факультэт.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы, іспыт TOEFL 500/173, іспыт TISUS. На некаторыя спецыялізацыі можа быць умова скончыць 1 курс ВНУ.

СТЫПЕНДЫЯ

Навучанне ў шведскіх універсітатах бясплатнае для студэнтаў, якія валодаюць шведскай мовай.

Ёсьць стыпендыі на пражыванне ў краіне ад Шведскага інстытута (www.si.se).

ИНТЕРНАТ

каштуе € 220–330 на месяц, а кватэра – € 270–560 на месяц.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Падручнік + рэгістрацыйныя зборы – € 40 на месяц. Харчаванне – € 200 на месяц.

ДЭДЛАЙН – 15 красавіка.

BULGARIA

КАЙФ У ТРЫ ЭТАПЫ

ТЫЯ З НАШХХ,
ХТО ХОЦЬ ТРОХІ
ВУЧЫЎСЯ Ў
БАЛГАРЫІ,
СЫХДЗЯЦА
Ў АДНЫМ. САМЫ
КАЙФ АД ВУЧОБЫ
Ў КРАІНЕ НЕ СТОЛЬКІ
Ў АТРЫМАННІ
ДЫПЛОМУ, А Ў
ЦЁПЛЫМ КЛИМАЦЕ,
ПРЫГОЖЫХ
ВІДАРЫСАХ,
БЕЗЛЫЧЫ
САДАВИНЫ,
АДНОСНА
НЕДАРАГІМ
ПРАЖЫВАННІ
СВАБОДНЫМ
УЕЗДЗЕ Ў КРАІНЫ
ШЭНГЕНСКАЙ ЗОНЫ.
НУ І, КАНЕЧНЕ Ж,
ВІНО!!! У ДАДАТАК
ДА ЎСІХ ГЭТЫХ
ПРЫРОДНА-
ГАСТРАНАМІЧНЫХ
РАСКОШАЎ ВЫ
АТРЫМАЕЦЕ ТАКУЮ
Ж “КОРКУ”, ЯК
ЕЎРАПЕЙСКІЯ ЦІ
АМЕРЫКАНСКІЯ
СТУДЭНТЫ.

★ ВАРТАСЦЬ – У САМОЙ КРАІНЕ?

“Наўрад ці я б пагадзілася прамяняць некалькі месяцаў навучання ў Сафійскім універсітэце на Гарвард ці Оксфард, – кажа Марына Золатава, галоўны рэдактар партала TUT.BY, якая ў Сафійскім універсітэце Клімента Охрыдскага на факультэце славянскай філаглогіі нейкі час вывучаала балканізацыю еўрапейцаў, а пасля вярнулася ў Менск. – Канечне, гэта вельмі суб'ектыўна. Але... Балгарыя – краіна, якую можна назваць і еўрапейскай, і славянскай, і балканскай. Бадай, найперш – балканскай. Таму тут усе важныя пытанні вырашаюцца ў кавярнях, якіх толькі ў старым корпусе Сафійскага універсітэта каля пляці. Тут кожная лекцыя пачынаецца са словаў “Добры дзень, калегі!”. Тут выкладчыкі пасля іспытаў разам са студэнтамі ладзяць «купон»** з ракій*** і «хоро»****, якія заканчваюцца толькі ранкам. І, канечне ж, тут самыя прыгожыя ў свеце студэнты”.
І гэта не проста ўспаміны ўражанай дзяўчынкі. Большаясь беларускіх студэнтаў, якія вучыліся ў Балгарыі, узгадваюць перш-наперш саму краіну, яе людзей і традыцыі, а ўжо пасля – навучанне ў ёй. Аляксандра Стэфановіч, зараз студэнтка факультэта бізнес-адміністравання Амерыканскага універсітэта ў Балгарыі (АУБ), расказвае, што яна нават не ўяўляла, дзе знаходзіцца горад Благоеўград з яго універам: “Толькі перад адлётам на карце паглядзела”. Яна ведала, што трапіць не ў сталіцу, таму чакала ўбачыць у лепшым выпадку штосьці накшталт Гомеля ці Магілёва. “Калі мы прыехалі, гэта было проста wow! Абсалютна еўрапейскі горад з вялікай колькасцю рэстарацыяў з вельмі даступнымі коштамі. Было бачна, што тут усё для студэнтаў, усё для цябе, усё вельмі прыгожа і здорава! – дзеліца ўражаннямі Аляксандра. – Краіна ўступае ў Еўразвяз, таму спрабуе нешта ўяўляць з сябе, і гэта ў яе атрымліваецца. Жыць тут вельмі клёва. Прынамсі, студэнтам”.

★ АДУКАЦЫЯ ЁСЦЬ! ЯЕ НЕ МОЖА НЕ БЫЦЬ

Не толькі колькасць і якасць кавярняў адрозніваюць Балгарью ад Беларусі. У 1990-я гады ў краіне актыўна началі ўводзіць міжнародныя адукатыўныя стандарты, з’явіліся міжнародныя універсітэты і коледжы, пасля якіх студэнты атрымліваюць і балгарскі дыплом, і дыплом узору замежнай навучальнай установы.
Мясцовыя ВНУ таксама началі кардынальна змяняцца, хуценька адаптаваўшыся да рэаліяў і патрэбаў новага жыцця. Павялічылася колькасць спецыяльнасцяў, формы навучання сталі больш разнастайнымі, з’явілася шмат унікальных магчымасцяў. Як вынік – з 2005 года дыпломы балгарскіх універсаў і коледжau прызнаюцца па ўсей Еўропе. І нават структура адукатыўнага пракэсу ў краіне нічым не адрозніваецца ад еўрапейскай, толькі назвы ступеняў крыху іншыя. Першая ступень вышэйшай адукациі – гэта бакалаўр (4 гады навучання). Другая – магістр (5 гадоў альбо як мінімум год навучання пасля атрымання ступені бакалаўра). Мінімальны час, за які можна атрымаць “доктара”, – 3 гады.

Каб беларускаму студэнту паступіць у балгарскую ВНУ, трэба звярнуцца непасрэдна ваунівер, бо кожны з іх мае сваю сістэму паступлення. У АУБ, напрыклад, здаюцца TOEFL і SAT. Абавязкова спартрэбіца пры паступленні ў гэту ўстанову і атэстат аб атрыманні сярэдняй адукцыі.

Найбольш папулярнымі і прэстыжнымі для замежнікаў лічцаў АУБ у Благоеўградзе, Амерыканскі коледж у Сафіі, а таксама Міжнародны турыстычны коледж "Албена" і Варненскі эканамічны ўніверсітэт.

Усяго ў краіне 31 дзяржаўная ВНУ і 5 прыватных. Навучанне платнае для ўсіх студэнтаў, але замежнікі мусяць выкласці больш – ад \$1.000 да \$ 6.500 за год. Паводле нашага імправізаванага апытання, сярод беларусаў самы папулярны Амерыканскі ўніверсітэт. Ад звычайнага амерыканскага ён адрозніваецца толькі месцазнаходжаннем. Усё астатніе такое ж, як і ў Штатах: ісптыты, і дыпломы.

НУ І ЯК НАВУЧАННЕ?

★ Калі па волі лёсу і уласным жаданні вы сталі балгарскім студэнтам, то вам свеціць не больш за 6 дысцыплінай на семестр – з іх у раскладзе мусіце быць некалькі абавязковых для ўсіх факаў дысцыплінай. За першы год навучання вы можаце праслахуць абавязковыя курсы, а потым браць тыя, якія падабаюцца і падаюцца патрэбнымі. "Можна сказаць, ты не паступаеш на канкрэтную спецыяльнасць, а проста абіраеш яе сам у працэсе навучання", – лічыць Аляксандра. Цікава, што ў балгарскіх ВНУ ёсьць такія паняцці, як галоўная спецыяльнасць – мажор – і "падспецыяльнасць" – мінор. Напрыклад, атрымліваце вы дыплом па асноўной спецыяльнасці – бізнес, а па дадатковай – якое-небудзь камп'ютэрнае навучанне. І не пытанне: у выніку вы выходзіце з ўнівера з дзвюма спецыяльнасцямі. Калі раптам вам штосьці не падабаецца, са спакойнай душой вы можаце змяніць адпаведныя курсы і выкладчыку. Прынамсі, ў Сашы Стэфановіч быў такі досвед: "Калі я ехала ў Балгарию, то думала, што буду вывучаць палітыку. Але праз некалькі тыдняў зразумела, што гэта не маё, і перайшла на бізнес. З вясновага семестра вучуся на бізнесе. І нічога!" У працэсе навучання вам трэба атрымаць крэдыты – адзнакі. Напрыканцы вучобы іх лічач і на аснове гэтага выдаюць дыплом па той спецыяльнасці, якую вы захацелі атрымаць і адпаведна якой абіралі курсы. "Гэта, на першы погляд, вельмі дзіўна. І спачатку ходзіш, як дурань: як можна змяніць

ПУЦЁЎКА Ў ЖЫЦЦЁ за "палтос"

Балгарская віза каштует € 50, працэс яе атрымання зойме каля 30 дзён. Віза выдаецца на 90 дзён, калі трэба, яе можна працягнуць у Балгарыі.

Каб атрымаць візу, патрэбныя:

- пацвярджэнне аб запічэнні ваунівер;
- пацвярджэнне з універа аб тым, што ён дае студэнту інтэрнат;
- пацвярджэнне аб запічэнні \$ 250 на рахунак універа або аб атрыманні стыпендыі Сораса;
- 2 фотакарткі;
- усе тыя дакументы, што запатрабаваў ад вас універ.

Уесь гэты паліяровы набытак вы збираецце і несяце ў амбасаду ў двух экзэмплярах!

спецыяльнасць? Як можна браць курсы, якія хочаш? Я, напрыклад, на бізнесе, але магу браць антрапалогію, літаратуру – увогуле, усё, што хочацца, – дзяліцца ўспамінамі Саша. – Да таго ж вучыцца можна, колькі зайдута. Хочаш браць трэмы курсы за семестр – і не напружваешся, бярэш трэмы. Хочаш браць шэсць – бярэш шэсць. Ніхто не абмяжоўвае ў колькасці і тэрмінах. Для беларусаў гэта праста крэйзі!"

СТУДЭНТЫ – НАША БАГАЦЦЕ!

★ Кайф ад студэнцкага жыцця можна атрымліваць у некалькі этапаў.

Першы – раніцай, калі не трэба прачынацца а шостай, каб а восьмай трапіць у нармальнym выглядзе на заняткі. Справа ў тым, што студэнт сам абірае сабе зручны расклад. Групай, як у нас, няма, таму вы можаце хадзіць на заняткі па абраных дысцыплінах у зручны для вас час. "Усё для студэнта" – ёлы-палы!

Другі этап кайфу – ад працэсу навучання. Ні семінараў, ні калкоў, ні іспытаў як такіх няма – проста шмат лекцыяў.

Усё тут працуе на тое, каб студэнт вучыўся сам.

"Ты шмат сядзіш у бібліятэцы. Бо прафесар дае асноўныя рэчы па падручніку, а ўсё тэсты – не па падручніку. Таму трэба сядзіць у чыталцы і вучыцца.

Калі хочаш, канечне. Калі не – атрымаеш не вельмі добрую адзнаку і, магчыма, не набярэш пэўную колькасць крэдытаў, – спакойна кажа Саша. – Калі не здаў, а табе патрэбны гэты курс па спецыяльнасці, то бярэш яго на наступны семестр. Можаш ў іншага прафесара вывучаць, калі той не спадабаўся. Карацей, праста пайтараеш".

І нарашце самы кайф – гэта іспты. Па словам Аляксандры, у АУБ нервовыя расстройствы перад сесіяй вам не пагражают. "Аднойчы раніцай ты прачынаешся і разумееш, што ў цябе сёння праста тэст. І ты прыйдзеш на яго, на працягу гадзіны спакойна панаставяліш крыжыкі і ўсё! За дзень такіх тэстуў можа быць некалькі. І нікага пачуцца хвалівання няма ні ў кога. Прыйшоў, атрымаў паперку, пазярэсплюў нешта – пайшоў".

Калі студэнт завальвае дзве дысцыпліны (што здараецца толькі ў выключных выпадках), яму даецца семестр адпачынку. Каб нервы супакоіў, прывёў сябе ў нармальны психалагічны стан. А потым аднайдзяліся на тым курсе, з якога сышоў.

"У многіх людзей такіх адпачынкаў бывае па два на год, і яны не парадца: "Ну і нічога! На наступны год прыйдзэм". Першы месяц для нас гэта было нейкім вар'яцтвам, а зараз здаецца аблігатна нармальным".

ПРЫЕМНЫ НЕЗАДОЛБАНЫ БЫТ

На правілах АУБ студэнтам не дазваляюць жыць на кватэры – толькі ў інтэрнаце. Рэктарат лічыць, што так студэнты хутчэй адаптуюцца і знойдуть сяброў.

А інтэрнат, акрамя жыльых пакояў, якія Саша параўнала з трох- ці чатырохзортавым гатэлем, мае ўсё неабходнае для прыемнага адпачынку: "У цябе там і кінатэатр ўнізе, і транзіторная зала, не кажучы ўжо пра ваннны пакой".

А вось наконт працы незразумела. Першакурснікі не працуяць: не дазваляе вялікая нагрузкa.

Астатнія могуць падпрацоўваць у межах універсітэцкага горадка. Месца працы не гарантаванае, але калі мэтанакіравана да гэтага імкнутца, то ўладкаванне цалкам магчымае. Аплата зусім невысокая, але заробак можа пакрыць кошт падручніка і харчавання. Шанц знайсці працу ў горадзе ў небалгарскамоўнага студэнта мінімальны. Саша Стэфановіч наогул мяркуе, што падпрацоўка – няўдзядчая справа: "У Балгарыі забяўляцца трэба, а не працаўца! Вучыцца прыходзіцца шмат, бо, усё ж такі, сістэма адукцыі зусім іншая і кожны тыдзень да чагосці рыхтуешся. Тэсты, тэсты, тэсты... Сядзіш, як дурань, у книжках, нешта спрабуеш зразумець. А ўвечары імкнешся куды-небудзь пайсі: у рэстарацыю, на дыскаў ці ў кіношку. Таму працаўца асабліва ніхто і не імкнечца". Хаця не траба забывацца, што Саша першакурсніца, а для іх, як той казаў, і трава не расці – дай пабалдзец!"..

*RHCP – (скароч.) RED HOT CHILI PEPPERS, амерыканская рок-бенда.

**купон – традыцыйная балгарская імпрэза.

*** Ракія – традыцыйны спіртны напой.

**** Хоро – нацыянальная балгарская скокі.

СОРАС ДУМАЕ ПРА БЕЛАРУСЬ: не забудзьце забраць рэшту!!!

Добры дзядзька Сорас вырашыў неяк дапамагчы маладым людзям з не вельмі багатых краінаў атрымаць нармальную адукцыю. Зараз тыя студэнты, якія маюць жаданне, а галоўнае – здольнасці, але не маюць бабла, дзякуючы мільярдэру могуць спадзявацца на аплату ўсіх выдаткаў. Стыпендыя цалкам пакрывае кошт навучання і ўсе іншыя выдаткі.

УМОВЫ АТРЫМАННЯ:

- быць абитурыентам той навучальнай установы, якая працуе з праграмай Сораса (у нашым выпадку АУБ). Пры гэтым нельга адначасова падаваць дакументы ў іншую ВНУ;
- мець калі не выдатны, то вельмі добры атэстат аб атрыманні сярэдняй адукцыі (па 10-балльнай сістэмэ прымальны сярэдні бал – мінімум 7,5);
- быць грамадзянінам РБ (хоць недзе гэта разглядаюць як перавагу!!!).

ШТО СПАТРЭБІЦЦА:

- камплект аплікацыйных формаў, можна скачаць на сایце www.soros.org;
- паказчык тэста TOEFL – мінімум 550 / 210;
- здадзены тэст SAT I (2451);
- трэх экзамендацыйныя лісты – ад выкладчыкаў, навуковых кіраўнікоў ці іншых асобаў, якія ў курсе пра вашыя здольнасці, схільнасці і актыўнасці;
- эсэ на інглішы – 1–2 старонкі тэксту пра тое, як адукцыя ў дадзеным університетзе дапаможа вам стаць лідэрам у пракфесіі, арганізацыі ці краіне. Запомніце: эсэ можа істотна дапамагчы камісіі абраць менавіта вас для атрымання стыпендыі Сораса..

Плюс вам спатрэбіцца паперы, што звычайна патрабуюцца пры паступленні.

Усе дакументы, якія вы здаяце, павінныя быць перакладзеныя на ангельскую з апастылем.

ДЭДЛайн

Даведвайцесь ў прадстаўніцтве сваёй краіны ці універсітэце.

АМЕРЫКАНСКІ УНІВЕРСІТЭТ У БАЛГАРЫІ AMERICAN UNIVERSITY IN BULGARIA

Blagoevgrad 2700

Phone: +359 73 88 82 18

Fax: +359 73 88 01 74

admission@aubg.bg
(кантактная асона – Yordanka Melnikliiska)

ВАРТАСЦЬ

Універсітэт амерыканскага тыпу, адзін з самых прэстыжных у краіне. Утвораны ў 1991 годзе, мае акредытацыю Камісіі ВНУ ЗША, а таксама Міністэрства адукцыі Балгарыі.

"Амерыканская адукцыя ў ўсходнім Еўрапейскім асяродку" – так пазыцыянуе гэта ВНУ. Студэнт мае свабоду ў выбары не толькі дыпломы, але і курсаў. Вы можаце атрымаць два дыпломы, абраўши два асноўныя курсы і распланаваўши адпаведным чынам свой час, а можаць адзін з курсаў зрабіць факультатыўным ці ўвогуле не браць. Навуковы план скіраваны на максімальнае развіццё ў студэнтаў навыкаў сацыяльных зносінаў, крытычнага мыслення і творчасці, якія не проста падрыхтуюць да першай працы, але і застануцца з вамі на ўсё жыццё. Існуе ўнікальная магчымасць развіць якасці лідэра падчас ўдзелу ў студэнцкім самакіраванні.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Каля 900 з 20 розных краін свету.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Бізнес-адміністрацыя; камп'ютэрных тэхналогій / праграмавання; эканомікі; еўрапейскіх даследаванняў; гісторыі; журналістыкі / СМИ; матэматыкі; паліталогії / міжнародных зносінаў; паўднёва-ўсходніх ёўрапейскіх даследаванняў.

КОШТ НАВУЧАННЯ

\$ 6.375 на год. Пасля першай сесіі, улічваючы паспяховасць яе здачы, кошты могуць істотна знізіцца.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Атэстат аб сяродній адукцыі, пацярдкенне здачы тэстаў TOEFL (550 / 210) і SAT (можна здаць ва ўніверы). Вам таксама спатрэбяцца трох рэкамэндацыйныя лісты, дзе незаангажаваныя асобы распішуць вашыя здольнасці і актыўнасць, а таксама матывацыйны ліст, дзе сам аллікант патлумачыць неабходнасць набыцця адукцыі ў дадзеным універсітэце.

Абітурыент плаціць \$ 25 за тое, што будзе заведзены файл на яго імя, і \$ 250 – унёсак першакурсніка (не вяртаецца, калі чалавек абрае іншую ВНУ).

З пытаннямі па падачы дакументаў можна звяртацца на адрес:

admissions@aubg.bg

СТЫПЕНДЫЯ

Беларусы могуць атрымаць стыпендыю Сораса. (www.soros.org). Умовы атрымання – выдатныя адзнакі на ўступных іспытах і гуманітарны профіль спецыяльнасці. Кошт навучання вы можаце пакрыць, калі станеце пераможцам конкурсу праграмы Амерыканскага цэнтра “Амерыканскі юніверсітэт у Балгарыі”. Дадатковая звесткі:

www.amcenter.by

пр-т Скарыны, 169, Бізантс-Цэнтр “XXI век”, офіс 512 (паўднёвае крыло), Менск, 220114
Тэл.: (017) 218 72 65
Тэл./факс: (017) 218 72 67 (64)

Універсітэт можа знізіць кошт навучання, улічваючы выдатную паспяховасць, выбітныя якасці, сацыяльную актыўнасць і фінансавае становішча студэнта.

ІНТЕРНАТ

Кіраўніцтва універсітэта патрабуе, каб студэнты да 4 курса жылі ў інтэрнаце, але гэта толькі на карысць. Пакоі з усімі камунальнымі выгодамі разлічаныя на 2–4 чалавекі (кошт пакоя за месяц – \$ 70).

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

3 разліку на год:

- студэнцкі ўнёсак – \$ 200;
- падручнікі – \$ 500;
- харчаванне ва ўніверсітэктской сталоўцы – \$ 600;
- страхоўка – \$ 100;
- пакой – \$ 700;
- віза – € 50;
- від на жыхарства ў Балгарыі падчас навучання – \$ 530.

Каштарыс выдаткаў і іншая дадатковая інфа:

www.aubg.bg/loans

Магчымая праца ў кампусе. Заробак ад яе можа пакрыць кошт падручнікаў і харчавання, а таксама частку кошту навучання.

ДЭДЛАЙН

Для падачы дакументаў у ВНУ – 1 чэрвеня, дакументаў на візу – 15 ліпеня.

На праграме Амерыканскага цэнтра – 15 снежня.

<http://www.uni-sofia.bg> –

Сафійскі ўніверсітэт
Клімента Охрыдскага.

<http://www.uni-plovdiv.bg> –

Плаўдывскі ўніверсітэт
Паісія Хілендарскага.

<http://www.uni-vt.bg> –

Вялікатэрноўскі
універсітэт святых
Кірылы і Мяфодзія.

<http://www.swu.bg> –

Паўднёва-заходні
універсітэт Неафіта
Рылскага (Благоеўград).

<http://www.ru.acad.bg> –

Русенскі ўніверсітэт
Ангела Кенчэва.

<http://www.uni-sz.bg> –

Тракайскі ўніверсітэт
(Стара Загора).

<http://www.nbu.bg> –

Новы балгарскі
універсітэт (Сафія).

<http://www.vfu.bg> – Вольны

універсітэт Варны.

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

BULGARIA

NETHERLAND

LEGALIZE-ВУЧОБА у каралеўстве цюльпанаў, грыбоў і іншай травы

КАЛІ МЫ ЗАПЫТАЛІСЯ
Ў АНІ, ВЫПУСКНИЦЫ
САХАРАЎСКАГА
ҮНІВЕРСІТЭТА,
ЧАМУ ЯНА ЗБІРАЕЦЦА
ЕХАЦЬ ВУЧЫЦЦА Ў
ГАЛАНДЫЮ, ЯЕ
АДКАЗ БЫЎ ПРОСТЫ
ЯК ДЗВЕ КАПЕЙКІ:
“НІДЭРЛАНДЫ –
ГЭТА СВАБОДА”.
У ЯЕ СВАБОДА
АСАЦЫЯВАЛАСЯ З
ДАЗВОЛАМ
НЕДАЗВОЛЕНАГА Ў
БЕЛАРУСІ
(ЗДАГАДАЙЦЕСЯ З
ТРОХ РАЗОУ, ШТО
ЯНА МЕЛА НА ЎВАЗЕ),
АДСУТНАСЦЮ
БАЦЬКОЎ ПАД БОКАМ I
АДНОСНА НЯКЕПСКІМІ
ПРАФЕСІЙНЫМІ
ПЕРСПЕКТИВАМІ.
ТЫХ, КАГО НЕ ЗДЗІВІШ
КАФЭ-ШОЛАМІ I У КАГО
НАОГУЛ ПРЫНЦЫПОВА
ІНШЫЯ МЭТЫ,
НІДЭРАЛАНДСКАЯ
“СВАБОДА” ПРЫЦЯГНЕ
СВАІМІ ВЫГОДАМІ АД
АДУКАЦЫІ.

★ СВАБОДА FOR YOU

Свабода выбара – гэта Галандыя. Напэўна, ні адна ёўрапейская краіна не мае столькі разнастайных навучальных праграмаў, колькі іх ёсць у Нідэрландах. Выбіраць паміж спецыялізацыямі будзе досыць складана, але ж як прыемна вывучаць менавіта тое, пра што ў Беларусі можна толькі марыць!

Галандыя – гэта свабода ў зносінах. У краіне 3,3% усіх студэнтаў – замежнікі; гэта самы вялікі паказнік па Еўропе (для параўнання: ў ЗША адсотак іншаземных студэнтаў складае толькі на некалькі дзесятых больш). А значыць, знайсці сіброву з усяго свету, вывучаць па ходзе якую-небудзь экзатычную мову, у рэшце рэшт, на людзей паглядзяць у Нідэрландах не будзе проблемай.

Саму адукацию галандскага разліву ад в/а іншых ёўрапейскіх краінаў адрознівае не толькі наяўнасць клумбаў з цюльпанамі каля універаў. Самае галоўнае – гэта сфера даследаванняў, на якой базуецца навучанне. Агульнаадукайчынных дысцыплінаў студэнты не вывучаюць нават на першым курсе, бо ўсё “для агульнага развіцця” вывучана ўжо ў старэйшых класах нідэрландскай сярэдняй школы.

★ “ХАБЗА” ПА-ГАЛАНДСКУ

Усе ВНУ краіны па сваёй структуры і зместу падзяляюцца на тры тыпы: універсітэты, вышэйшыя прафесійныя школы і міжнародныя інстытуты.

Універсітэты – звычайнія вышэйшыя навучальныя ўстановы, якія ёсць у кожнай краіне.

Пасля іх заканчэння выпускнікі атрымліваюць дыплом бакалаўра ці магістра і могуць вучыцца далей, каб абараніць доктарскую. Каракеци, нічога незвычайнага. Усяго ў Галандыі 14 універсітэтав, з якіх 9 класічныя, а астатнія – спецыялізаваныя.

Вышэйшыя прафесійныя школы – гэта пяць дзесяткаў адукайчынных установаў, якія працаваюць атрымаць дыплом бакалаўра пасля чатырох гадоў навучання і арыентуюцца непасрэдна на прафесійную дзейнасць. У ВПШ не праводзіцца навуковая праца і студэнтам не працаваюць працягнуць навучанне далей. Хаця магістратура тут таксама не выключаеца, найбольшим попытам яна карыстаецца ў замежнікаў. “Мясцовыя” пасля ВПШ, у асноўным, ідуць адразу працаўца. Найболльш прыдатныя для беларусаў будуть міжнародныя інстытуты (хаця тут колькасць замежных студэнтаў нашмат меншая за іншыя ВНУ з-за патрабаванняў да паступлення). Навучанне ў Міжнародныя інстытутах – на ангельскай мове, цягнецца ад двух месяцаў да двух гадоў, а выпускнікі атрымліваюць дыплом стажора ці нават кандыдата. Уесь працэс навучання ў такіх ВНУ літаральна заточаны пад патрэбы замежных студэнтаў. Але каб туды паступіць, трэба мець дыплом аб заканчэнні ВНУ на радзіме і некалькі гадоў практичнай працы.

★ ПАТРЭБНЫЯ НЯДРОБЯЗІ

Фігня для тых нашых, хто наважкіўся паступаць у Нідэрланды, у тым, што абавязковая ўмова – іспыт на голандскай мове. Але і тут вам даецца шанец на выжыванне. Пасля фармальнага залічэння ва ўнівер будучаму студэнту даецца адзін год на інтэнсіўнае вывучэнне голандской на спецыкурсах пры гэтай жа ВНУ. Як мінімум, за гэты час можна “атабарыцца” і агледзеца ў чужой старонцы. А як максімум, які лох пры такіх умовах не зможа вывучыць мову менш чым за год?

Далей будучаму студэнту трэба думаць пра страхоўку, бо ўсе, хто пражывае хоць колькі дзён у Нідэрландах, мусіць застрахаваць сваё жыццё і здароўе. Страхоўка абавязковая, але не даецца дзяржавай. Таму студэнты павінны самі набыць яе і вызначыць, што менавіта яна мусіць пакрываць. Калі ваша страхоўка на радзіме пакрывае поўны кошт, то ў Голанды спатрэбіца яе завераны натарыяльна пераклад на інгліш.

Наступны – не самы лёгкі, але і не клінічны этап: афіцыйнае пацвярджэнне наяўнасці ў вас (у вашых бацькоў, сябrou альбо трэціх асоб, што будуць аплачваць навучанне) сумы з разліку € 500–600 на месяц на ўвесе перыяд навучання. Калі вы мацеце стыпендыю на навучанне, то вам патрэбны будзе проста той дакумент, што пацвярджае гэты прыемны факт.

★ БАБКІ: ВАМІ ВАШЫЯ

Спачатку пра стыпендыі. У Нідэрландах ёсць кантора, якая называецца “Nuffic”. Яна дае замежным студэнтам стыпендыі. Калі больш дакладна, яна дае бабкі студыёзусам 53 краінай свету. Але вы можаце расслабіцца: маленькая і наравістая Беларусь для “Nuffic” у пралёце. На беларусаў рапаўсюджаюцца толькі пара праграмаў. І з іх нешта больш-менш уцямнае можна сказаць толькі пра “Huugens”. “Huugens” – гэта дзяржаўная голандская праграма, якая выдае штогадовыя стыпендыі 175 студэнтам, пакрывае на працягу 3–10 месяцаў усе выдаткі на іх пражыванне, навучанне і прыліпсоўвае каля € 700 штомесяц “на кішэнковыя” (гл. Карысныя спасылкі). Шчыра кажучы, як па нашых мерках, дык з такімі грашымі можна і шыкануць нават беларусам. Стыпендыя даецца на падставе запоўненага аплікейшна (так што старайцеся!), але адзін-адзіны раз.

Каб вы ўжо зараз паракінулі мозгам, ці здолецеце назіраць на вучобу ў Нідэрландах, ведайце, што павучыцца ў краіне цюльпанай, грыбоу і іншай травы каштue € 5–10.000 за навучальны год. Большая частка сумы

ХТО ТУТ КРУТЫ?

Троіку лідэраў ВНУ Нідэрланды складаюць Maastricht i Tilburg universities, а таксама Edinhouven Technical University. Па водгуках студэнтаў і выкладчыкаў, гэта лепшыя тэхнічныя навучальныя установы краіны.

Трывалыя пазіцыі ў ТОП-100 універаў свету (па версіі газеты The Times і Шанхайскага інстытута вышэйшай адукацыі) не першы год займаюць Utrecht University, Leiden i Delft Technol.

субсідуеца дзяржавай, але толькі “для сваіх” і для студэнтаў краіну Еўразія.

Яны башляюць каля € 1.500 за год. Нягледзячы на гэта, некаторыя універы (у Амстэрдаме, Лейдэне, Утрэхце) часам дапамагаюць студэнтам-замежнікам, якія вельмі добра вучацца.

Кожны універ самастойна вызначае спіс прадметаў, абавязковых для вывучэння на пэўным факультэце, і фінансаванне на іх.

Больш падрабязна пра гэта можна прачытаць на сایтах саміх навучальных установ.

Але досвед паказвае, што жыццё ў Нідэрландах для замежных студэнтаў каштue каля 700–900 мясцовых гульдэнau за месяц. Гэта сумы павінна пакрыць штодзённыя і рознага кшталту рэгістрацыйныя выдаткі.

Ва ўмовах разгулу дзікага капіталізму хоць неяк выратоўвае сітуацыю адно што студэнцкі білет.

Ён дае зніккі пры наведванні розных культурных мерапрыемстваў (тусы, дыскачы і іншыя весялухі), а таксама дае права на ільготны праезд. Самае цікавае: калі студэнт вучыцца добра (па-нашаму, без “здавальняючых” адзнак), то атрымлівае адмысловы “студэнцкі прайздны”. Гэты квіток дае права бясплатна ездзіць з панядзелка па пятніцу альбо ўсе выхадныя на гарадскім транспарце і цягніках мясцовых прызначэння. Больш за тое, чацвёра сябrou могуць абсалютна бясплатна ездзіць разам са сваім “мецэнатам”.

★ НА МЕСЦЫ

Праблемаў з жытлом у Нідэрландах амаль няма, хаця пра хату варта паклапаціца загадзя. Студэнты-замежнікі, калі наведваюць міжнародныя курсы, аўтаматычна атрымліваюць пакой у інтэрнаце. Тыя, хто паступае на поўную дыпломну праграму, мусіць шукаць жытло самі. Але гэта не праблема: універ звычайна дапамагае альбо ў пошуку, альбо зніккамі ў аплачванні знятай кватэры. Варта толькі звярнуцца ў інфармацыйны цэнтр.

Таксама ў Нідэрландах існуе цэлы шэраг студэнцкіх арганізаціяў і проста кантораў, для якіх пошук жытла для студэнтаў – асноўная праца.

Вось з чым рэальныя траблы, дык гэта з працай. Афіцыйна, калі студэнт мае візу на тэрмін, большы за трэх месяцы, ён можа запрасіць дазвол на працу. Але для гэтага яму спатрэбіца заручыцца лістом з універа ці працаадаўцы. Калі дазвол на працу атрыманы (а на гэта звычайна ідзе пара месяцаў як мінімум), можна працаўваць на мачаху-Галандью да 10 гадзінай на тыдзень, а ўлетку – без абмежаванняў. Вялікіх бабак не заробіш, але ж падтрымка можа быць істотнай.

TECHNISCHE UNIVERSITEIT EINDHOVEN ТЭХНІЧНЫ УНІВЕРСІТЭТ ЭЙНДХОВЕНА

P. O. Box 513
Eindhoven, MB 5600
The Netherlands
Phone: + 31 40 247 48 45
Fax: +31 40 246 31 20
a.e.g.vermeulen@tue.nl
www.tue.nl
International Office
P. O. Box 513
Main Building
(Hoofdgebouw) 1.65,
Eindhoven, MB 5600
The Netherlands
Phone: +31 40 247 80 15
Fax: +31 40 244 16 92
io@tue.nl
P.G.J.v.d.vorst@tue.nl
(кантактная асаба –
Mrs. P.G.J. van de Vorst)
A.Verheij@tue.nl (кантактная
асаба – Ms. A. Verheij)

ВАРТАСЦЬ

Адносна малады універсітэт (у 2006 годзе яму споўніца 50 гадоў), вызначае свой прыярытэт як спалучэнне адукациі і даследаванняў (адпаведна ствараеца і навучальны план). Так што ў плане навукі сумаваць вам тут не давядзенца. Для асабліва актыўных адкрытыя дзвёры 100 студэнціх грамадскіх, спартыўных і культурных суполак.
Важная асаблівасць гэтага ўнівера ў тым, што ён знаходзіцца ў Эйнховене, сэрцы прамысловасці і тэхналогіі Нідэрландаў. Тому проблем з працаўладкаваннем тут – зіро. У Эйнховене размешчаеца шмат высокатэхнолагічных прадпрыемстваў (напрыклад, карпарацыя "Філіпс Электронікс Груп"). На 700.000 жыхароў прыпадае 32.000 прадпрыемствы. 50% бюджэту Каралеўства па артыкулах "Даследаванні і развіціе" ідзе на гэты рэгіён.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 6.800–7.000.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Факультэт архітэктуры, будаўніцтва і планавання (будаўнічы дизайн, фізічныя асаблівасці асяроддзя ў будаўніцтве, жыллёва-грамадскае будаўніцтва, будаўнічная прамысловасць, архітэктура, сістэмы дизайну, гарадское планаванне);
факультэт электратэхнікі (інфармацыйныя і камунікацыйныя сістэмы, сістэмы вымярэння і контролю, энергетыка, тэлекамунікацыя і

электрамагнетызм);
факультэт хімічнага машынабудавання і хіміі (неарганічная хімія, катализ, хімічная рэактарная тэхніка, аналітычная хімія, палімерная хімія/тэхналогія пакрыццяў, хімія цвёрдых целаў і матэрыялаў, працэсы падзелу і з'явы, што адбываюцца ў вадкасцях, ход працэсаў, макромалекулярная і арганічная хімія, сінтэтычная тэхналогія);
факультэт прыкладной фізікі (фізіка і способы прыменення іонных пучкоў, фізіка і прымененне паскаральнікаў, фізіка паверхняў і памежных пластоў, дынаміка газаў, турбулентнасць і дынаміка вібраў, фізіка паўправаднікоў, баланс і дынаміка вадкасцяў у плазмах, элементарная працэсы ў газавых разрадах, фізіка нана-структур, тэарэтычная і эксперыментальная ядравая фізіка і квантавая электроніка, праектаванне сістэмай контролю, нізкія тэмпературы, фізічная інфарматыка і клінічная фізіка, класічная тэарэтычная фізіка і яе асновы);
факультэт тэхналагічнага менеджменту (менеджмент чалавечых ресурсаў на вытворчасці, інфармацыйныя сістэмы, эксплуатацыя, планаванне, улік і контролль, арганізацыйнае майстэрства і маркетынг, тэхніка забеспячэння якасці і надзейнасці);
факультэт машынабудавання (вылічальная рэалогія, механіка матэрыялаў, палімерная тэхналогія, тэхналогія працэсаў, тэхналогія згарання, энергетычная тэхналогія, дынаміка і контролль, сістэмнае праектаванне, дакладнае машынабудаванне, тэхналогія сістэмай контролю, дызайн прамысловых прадуктаў);
факультэт матэматыкі і інфарматыкі (матэматыка, інфарматыка);
факультэт біямедицынскага машынабудавання (біямеханічнае і тканковое праектаванне, біямедицынская візуалізацыя і мадэляванне, малекулярная біяінжынерыя);
факультэт прамысловага дызайну. Кошт навучання на 2004/2005 навучальны год для бакалаўра – € 1.476. Кошт навучання на 2005/2006 навучальны год для магістраў – € 8.000.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Навучанне па ўсіх бакалаўрскіх праграмах вядзецца па-голандску. Універсітэт разглядае дасланныя копіі пасведчанняў аб сярэдняй адукациі, прычым асаблівая ўвага звязана на матэматыку і фізіку.

Для запічэння трэба абавязкова прысці курс голандской мовы NT2-II Course (голандская як другая мова, 2 узровень) у адной з прызнаных навучальных установ (напрыклад, ROC, James Boswell Institute, Language Centre at the University of Tilburg) і здаць адпаведны іспыт.

Для прыёму на магістэрскую праграму неабходна мець ступень бакалаўра альбо эквівалентную навуковую ступень па дадзенай спецыяльнасці. Таксама трэба прадэманстраваць веданне англійскай мовы, дастатковое для навучання: акадэмічны IELTS (бал 6,0 па ўсіх аспектах) або TOEFL (бал 575 па некамп'ютэрнай версіі альбо 232 па камп'ютэрнай версіі).

СТЫПЕНДЫ

Універсітэт не прыпуне стыпендыяў па бакалаўрскіх праграмах.

Магістрантам можна паспрабаваць атрымаць стыпендыю "Huugens" (www.nuffic.nl) або Каракеўскую стыпендыю Нідэрландаў (Shell Centenary Scholarship). На 2005/2006 год плануецца выдаць 6 стыпендыяў.

Стыпендыя забяспечваюцца студэнты-магістрантамі самім універсітэтам пры падтрымцы The Shell Centenary Scholarship Fund (TSCSF). Умовы для студэнтаў: узрост – да 35 гадоў; вывучэнне дысцыплінаў, якія будуть мець істотнае значэнне на радзіме студэнта (спіс – на сайце універсітэта); выдатныя акадэмічныя поспехі; добры ўзровень вуснай і пісьмовай англійскай мовы; аплікант не з'яўляецца на дадзены момант і не быў раней супрацоўнікам Royal Dutch/Shell Group; аплікант мае намер вярнуцца на радзіму і застацца там на стала пасля заканчэння праграмы.

Стыпендыя забяспечвае кошт навучання, міжнароднага пераезду, пражывання і пакрывае іншыя выдаткі. Максімальны тэрмін атрымання – 2 гады. Заявы на атрыманне стыпендыі будуць

<p>разглядацца толькі пасля прыёму абітурыента ў Тэхнічны ўніверсітэт Эйндховена на адпаведную магістэрскую праграму. Пытанні па стыпендыях можна скіроўваць у Бюро міжнародных зносінай: International Relations Office Student Service Center Technische Universiteit Eindhoven P. O. Box 513 Eindhoven, MB 5600 The Netherlands Phone: +31 40 247 8015 Fax: +31 40 244 16 92 io@remove-this.tue.nl</p> <p>ІНТЭРНАТ каштуе ад € 156 на месяц (з электраэнергіяй). Пытанні можна даслаць у службу Vestide, якая дапамагае студэнтам у пошуках жытла: Vestide Hemelrijken 171 Eindhoven, WN 5612 Phone: +31 40 297 93 80 informatie@remove-this.vestide.nl www.vestide.nl</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ На пражыванне – каля € 8.200 на год.</p> <p>ДЭДЛАЙН На 2005–2006 навучальны год – 1 сакавіка 2005 г.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Эканомікі і бізнес-адміністравання, права, грамадазнаўчых і біхевіярысцкіх навук, мастацства, філософії, тэалогіі. Кошт навучання у 2004/2005: - бакалаўрская праграма – € 5.604; - магістэрская праграма – € 9.204.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Для бакалаўрской праграмы неабходна мець: - сертыфікат аб сярэдняй адукацыі, эквівалентны галандскаму; - IELTS (бал 6,5) або TOEFL (бал 575). Для залічэння на некаторыя спецыяльнасці трэба разбірацца ў матэматыцы на ўзроўні першых курсаў нашага матфаку. Для магістэрской праграмы неабходна мець ступень бакалаўра па гэтай альбо сумежнай спецыяльнасці. Для залічэння на некаторыя спецыяльнасці патрэбна здаць IELTS, TOEFL або GMAT.</p> <p>СТЫПЕНДЫЯ Стыпендыя ўніверсітэта Тылбург выдаецца за выдатныя поспехі ў навучанні. Умовы: трохгадовая бакалаўрская праграма навучання; атрыманне 120 кредитаў на працягу першых двух гадоў навучання з сярэднім выніком 8 з 10. Пасля трох гадоў навучання студэнт павінен скончыць бакалаўрскую праграму. Стыпендыя складае 12-разовыя месячныя гранты для пакрыцця асноўных выдаткаў, які вызначае Галандская сістэма фінансавай дапамогі студэнтам-замежнікам. Магістранты могуць паспрабаваць атрымаць стыпендыю "Huugens".</p> <p>ІНТЭРНАТ Кошт пакоя – € 230–350.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Кошты пражывання ў Тылбургу адносяні вынісікі ў парадунні з іншымі ўніверсітэцкімі гарадамі, як, напрыклад, Амстэрдам і Утрэхт. На месяц студэнту-замежніку патрэбна € 650–775, каб забяспечыць сабе харчаванне, жытло, рэгістрацыйныя зборы, страхоўку, зборы за дазвол на пражыванне і г. д. Ровар каштуе каля € 50, спартыўны абанемент – € 76.</p> <p>ДЭДЛАЙН Люты, красавік, чэрвень, верасень – у залежнасці ад праграмы.</p>	<p>UNIVERSITEIT MAASTRICHT УНІВЕРСІТЭТ МААСТРЫХТА</p> <p>Postadres: P. O. Box 616 Maastricht, MD 6200 The Netherlands Building of the Administration Minderbroedersberg 4–6 Maastricht, LK 6211 Phone: +31 43 388 22 22 communicatie@bu.unimaas.nl, callcenter@ssc.unimaas.nl</p> <p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт Маастрыхта вядомы ў свеце ўнікальнай адукацийнай сістэмай “проблемнага навучання” (problem-based learning), якая адкрывае адукацыйныя дзіленні і падтрымлівае контакты з адукацыйнымі установамі па ўсім свеце. Гэтыя контакты забяспечваюць сюды шмат замежных студэнтаў – ва ўніверы іх чвэрць ад агульной колькасці. Універсітэт клапоціцца пра атрыманне студэнтамі міжнароднага досведу і падтрымлівае контакты з адукацыйнымі установамі па ўсім свеце. Гэтыя контакты забяспечваюць навучэнцам магчымасць удзельнічаць у праграмах абмену і даследчых праектах за мяжой.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ – 25% з 11.500 студэнтаў.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Агульных навук, мастацства і культуры, эканамічных навук, медыцыны, аховы здароўя, псіхалогіі, права. Кошт навучання па магістэрской праграме – ад € 5.000 да € 19.850 (у залежнасці ад спецыяльнасці).</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Для ўдзелу ў магістэрской праграме неабходна мець ступень бакалаўра па гэтай альбо сумежнай спецыяльнасці, а таксама (для асобных спецыяльнасцяў) – прафесійны досвед і сертыфікат TOEFL, IELTS або GMAT.</p> <p>СТЫПЕНДЫЯ Магістрантам можна паспрабаваць атрымаць стыпендыю "Huugens" (www.nuffic.nl).</p> <p>ІНТЭРНАТ Агенція “Rooms Agency” дапамагае студэнтам у пошуках жытла (Phone: +31 43 388 53 00, kamerburo@sshm.unimaas.nl).</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Каля € 500 на месяц – ад ежы да тусачаў (калі не разганяцца).</p> <p>ДЭДЛАЙН Сакавік, красавік, жнівень, верасень – у залежнасці ад праграмы.</p>
<p>Warandelaan 2 P. O. Box 90153 Tilburg, LE 5000 The Netherlands Phone: +31 13 466 91 11 Tilburguniversity@uvt.nl uvtsite@uvt.nl www.tilburguniversity.nl</p>	<p>ВАРТАСЦІ Універсітэт спецыялізуецца на гуманітарных і грамадазнаўчых навуках. У штогадовым галандскім рэйтынгу BNU дадзены ўнівер шмат гадоў займае першую месцу. Якаснаму навучанню спрыяе вялікая колькасць супрацоўнікаў – 1.700 чалавек на 10.000 студэнтаў. Гадавы бюджет ўнівера – € 90.000.000, шторобіць магчымым выкарыстаннене самых сучасных тэхналогіяў у працэсе навучання, а таксама абсталёванні кампуса.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ 5% усіх студэнтаў, якія навучаюцца ва ўніверсітэце (а іх больш за 10.000), складаюць замежнікі.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Агульных навук, мастацства і культуры, эканамічных навук, медыцыны, аховы здароўя, псіхалогіі, права. Кошт навучання па магістэрской праграме – ад € 5.000 да € 19.850 (у залежнасці ад спецыяльнасці).</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Для ўдзелу ў магістэрской праграме неабходна мець ступень бакалаўра па гэтай альбо сумежнай спецыяльнасці, а таксама (для асобных спецыяльнасцяў) – прафесійны досвед і сертыфікат TOEFL, IELTS або GMAT.</p> <p>СТЫПЕНДЫЯ Магістрантам можна паспрабаваць атрымаць стыпендыю "Huugens" (www.nuffic.nl).</p> <p>ІНТЭРНАТ Агенція “Rooms Agency” дапамагае студэнтам у пошуках жытла (Phone: +31 43 388 53 00, kamerburo@sshm.unimaas.nl).</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Каля € 500 на месяц – ад ежы да тусачаў (калі не разганяцца).</p> <p>ДЭДЛАЙН Сакавік, красавік, жнівень, верасень – у залежнасці ад праграмы.</p>
		<p> NETHERLAND</p>

**ARNHEM BUSINESS SCHOOL
HAN UNIVERSITY
АРНЕМСКАЯ ШКОЛА БІЗНЕСУ
ПРЫ УНІВЕРСІТЭЦЕ ХАН**

Mr Koen Kuster, International Administrator
HAN University
Phone: +31 26 369 13 33
Koen.Kuster@han.nl
John Rance, Recruitment Coordinator
Arnhem Business School
HAN University
P. B. 5171
Arnhem, ED 6802
The Netherlands
Phone: +31 26 369 11 60
Fax: +31 26 369 13 67
John.Rance@han.nl
www.abs.han.nl

ВАРТАСЦЬ

Арнемская школа бізнесу, частка Універсітэта прафесійнай адукацыі ХАН, рыхтуе спецыялісту для працы на міжнародным і – больш вузку – ёўропейскім рынку. Таму ў навучальным плане асаблівая ўвага надаецца міжнародным дысцыплінам і частку курса студэнты праходзяць за мяжой, у адной з 60 партнёрскіх навучальных установаў.

КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ

У школе вучыцца каля 500 замежных студэнтаў з больш чым 20 краінай.

ФАКУЛЬТЭТЫ (міжнародныя праграмы): камунікацыі, фінансаў і бухгалтэрый, чалавечых рэурсаў і менеджменту якасці, міжнароднага бізнеса і менеджменту, міжнароднай лагістыкі, лагістыкі. Кошт гадавога навучання па бакалаўрскай праграме – каля € 2.000, па магістэрскай праграме – € 12.600–15.600.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Для паступлення на бакалаўрскія праграмы патрабуюцца атэстат аб скончанай сярэдняй адукацыі, сертыфікат IELTS (мінімум 6,5 балаў) або TOEFL

(575 – некамп’ютерны, 232 – камп’ютерны), а таксама тэст вуснай мовы – мінімум 50 балаў.

Для зацічэння на праграму без падрыхтоўчага года неабходна 2–3 гады

вучыцца ва Універсітэце па сваёй або сумежнай

спецыяльнасці. Для ўдзелу ў магістэрскай праграме

неабходна мець ступень

бакалаўра і (часам) волыт

працы па спецыяльнасці.

СТЫПЕНДЫЯ

Універсітэт стыпендыяў не прапануе.

ИНТЭРНАТ

Пакой каштue каля € 250 за месяц.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Сярэдні кошт пражывання – € 6–8.000 (пакой – € 200–250 на месяц, харчаванне + адзенне + транспарт – € 250–300 на месяц, кнігі і навучальная матэрыялы – € 670 на год, азнямляльны тыдзень (толькі на першым курсе) – € 50, абанемент для заняткаў спортом – € 65, страхоўка – € 450 на год).

ДЭДЛАЙН

Розныя для розных праграмаў.

**FONTYS UNIVERSITY OF PROFESSIONAL EDUCATION
УНІВЕРСІТЭТ
ПРАФЕСІЙНАЙ АДУКАЦІІ
“ФОНТЫС”**

Mr. Jos Cornelissen,
Coordinator Internationalisation,
P. O. Box 347
Eindhoven, AH 5600
The Netherlands
Phone: +31 877 877 877
Fax: +31 877 876 233
j.cornelissen@fontys.nl
www.fontys.nl

ВАРТАСЦЬ

“Фонтыс” з’яўляецца другой па велічыні ВНУ ў Нідэрландах і вядомы за межамі краіны якасцю сваёй адукацыі. Навучальная цэнтры Універсітэта знаходзяцца ў 22 гарадах краіны, пераважна на поўдні (Эйндховен, Тылбург, Венло, Сітард, Романд, Цволле, Ротэрдам, Амстэрдам, Гаага). Тут можна атрымаць ступень бакалаўра і магістра амаль па ўсіх прафесійных праграмах, якія існуюць у Нідэрландах. Па некаторых курсах магчымая форма адукацыі “вучоба+праца” (a dual mode programme), калі з 2–3 курса студэнты спалучаюць атрыманне ведаў з іх выкарыстаннем на практицы. Усе без выключэння праграмы арыентаваныя на практичнае прымяненне ведаў у сучасным свеце, што дасягаецца праз практичныя заняткі і стажыроўкі, у тым ліку і за межамі Галандыі. Навучанне ў малых групах гарантует шыльны контакт з выкладчыкамі. Пропануецца шмат праграмаў на ангельскай і нямецкай мовах.

КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ

Ва Універсітэтах «Фонтыс» вучыцца каля 30.000 студэнтаў, з іх каля тысячы – замежнікі.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Універсітэт мае 37 школаў (факультэтаў), якія пропануюць 120 бакалаўрскіх і 17 магістэрскіх праграмаў у галіне эканомікі і бізнесу, аховы здароўя, мастацтваў, сацыяльных навук, адукацыі, тэхналогіяў.

З іх 6 бакалаўрскіх праграмаў выкладаеца па-ангельску (міжнародны бізнес і менеджмент – у Эйндховене і Венло, міжнародны бізнес і менеджмент: фінансы і бухгалтэрый, фізіярапія, электрычнае і электронная інжынерыя, інфармацыйная тэхналогія, распрацоўка праграмнага забеспечэння, танцы, музыка), 4 – па-німецку.

ЁСЦЬ 5 магістэрскіх

англамоўных праграмаў.

Школы: Педагогіка (выкладанне ў пачатковых класах, выкладанне ў сярэдняй школе, выкладанне ў прафесійнай вучэльні, педагогіка, фізкультура і спорт, тэалогія і этыка, асаблівія адукацыйныя патрэбы, школьнны менеджмент); **бізнес і эканоміка** (камунікацыя, журналістыка, эканоміка, фінансавы менеджмент; менеджмент, эканоміка і права; бізнес, маркетынгавы менеджмент, міжнародная эканоміка прадпрыемствай);

прыкладныя науки і тэхналогіі (інжынерная справа ў бізнесе і лагістыка, бізнес-менеджмент, інфармацыйная тэхналогія, электронная інжынерыя, прыкладныя науки, механічная інжынерыя);

сацыяльныя науки (развіццё чалавечых рэурсаў, сацыяльная педагогіка, сацыяльная праца);

здароўе (прафесіі, што маюць дачыненне да аховы здароўя; медсяstryнская справа);

мастацтвы (візуальныя і выкананчыя віды мастацтва, рок-акадэмія).

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Для ўдзелу ў бакалаўрскай праграме студэнту неабходна прадставіць пасведчанне аб поўнай сярэдняй адукацыі. Для некаторых праграмаў патрабуеца паглыбленае вывучэнне асобных прадметаў, сертыфікат IELTS (бал 6,0) або TOEFL (бал 550).

Для ўдзелу ў магістэрскай праграме трэба мець ступень магістра, звычайна ў той жа дысцыпліне. Калі курс выкладаеца па-голандску,

<p>патрабуецца здаць моўны тэст NT2-II. Для нямецкамоўнай праграмы таксама неабходна паказаць добрае валоданне мовай.</p> <p>СТЫПЕНДЫЯ Універсітэт не прызначае стыпендыяў.</p> <p>ІНТЭРНАТ Пакой у інтэрнаце – € 275.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Страхоўка – € 36,50 штомесяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН – красавік, ліпень, жнівень, кастрычнік – залежыць ад праграмы.</p>	<p>інфармацыйныя сістэмы ў бізнесе, інтэграваныя водныя рэсурсы, менеджмент, хімія. Міжнародныя магістэрскія праграмы: магістр у абслугоўванні і забеспеччэнні бяспекі, менеджмент сістэмаў забеспеччэння (спецыялізацыя – партовы менеджмент і аперацыйны менеджмент), менеджмент кантролю за маёмасцю, бізнес-адміністраванне ў міжнародным фінансавым менеджменце, медсястрынская/акушэрская справа, экалогія і ахова навакольнага асяроддзя, міжнародны фінансавы менеджмент, менеджмент чалавечых рэсурсаў.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ на базавых праграмах – € 1.600 за акадэмічны год.</p>	<p>ДЭДЛАЙН На праграмы, якія пачынаюцца ў верасні, – 1 чэрвеня (з наступнага года будзе прызначана новая дата, ранейшая за гэтую).</p> <p>HOTEL SCHOOL THE HAGUE ШКОЛА ГАТЕЛЬНАГА БІЗНЕСУ</p>
<p>HOGE SCHOOL ZEELAND UNIVERSITY УНІВЕРСІТЭТ ПРАФЕСІЙНАЙ АДУКАЦЫІ ЗЕЕЛАНД</p> <p>Edisonweg 4 Vlissingen, NW 4382 The Netherlands Phone: +31 118 489 118 Fax: +31 118 489 155 jvlies@mail.hzeeland.nl www.hz.nl</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ адрозніваюца ў залежнасці ад канкрэтнай праграмы (сумоўе не прадугледжваецца). Агульныя патрабаванні: звычайна для бакалаўрскай праграмы неабходна мець 2–3 гады універсітэцкай адукацыі па спецыяльнасці, а таксама сертыфікат IELTS (бал 6,0).</p> <p>СТЫПЕНДЫЯ Універсітэт не пропануе стыпендыяў. Па грант можна звярнуцца толькі ў выпадку замежных стажыровак.</p> <p>ІНТЭРНАТ Служба дапамогі ў пошуку жытла (The Accommodation Office) пропануе 2 тыпы пакояў: у дамах студэнта ў розных раёнах горада (пераважна ў цэнтры Вісінгена), у студэнцкім цэнтры. Кошты – ад € 225 да € 310 на месяц. Жытло ў горадзе знайсці лёгка, можна зрабіць гэта нават праз сайт універсітэта.</p>	<p>Jacqueline Helms Admission Office Marketing & Communications Department Phone: +31 70 750 30 29 Fax: +31 70 750 30 97 Hotelschool The Hague Brusselselaan 2 The Hague, AH 2587 The Netherlands admission@hdh.nl, hls@hdh.nl www.hotelschool.nl</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Ва Універсітэце Зееланд можна атрымаць спецыялізацыю ў сваёй галіне за 1 год. УЗ займае 6 месца з 59 галандскіх універсітэтаў паводле Dutch Study Guide за 2004 г. Міжнародныя сувязі ВНУ дазваляюць студэнтам прайсці частку вучобы за мяжой і папрацаўваць ў міжнародных карпарацыях. Паказальна, што універсітэт імкнецца рассяляць у сваім камплюсе наўчэнцаў з розных краінай разам. Студэнты жывуть і вучацца ў Вісінгене, турысцкім і студэнцкім гарадку на паўднёва-заходнім ўзбярэжжы, таму ў іх хапае магчымасця адпачыць: пляж, актыўнае начное жыццё, водны спорт і інш.</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Паўднёвы Захад – найменш дарагая для жыцця частка краіны. Таму агульныя выдаткі будуць меншыя, чым у сярэднім па краіне. Жытло – € 275 за месяц, ровар (second hand) – € 10 за месяц (можна набыць яго за € 50–100), прадукты – € 125–150 за месяц, адзенне і іншыя рэчы асабістага ўжытку – € 35–40 за месяц. Кнігі студэнты не купляюць, а бяруць у бібліятэцы (зрэдку даводзіцца набываць праграму курса за пару ёура), страхоўка – € 35 за месяц (уключна з медстрахоўкай), рахунак за мабільны тэлефон – € 10–15 за месяц.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Гаагская школа гатэльнага бізнесу (заснаваная ў 1929 годзе) займае 1 месца сярод універсітэтаў прафесійнай адукацыі (па версіі Міністэрства Адукацыі Нідэрландаў) і з'яўляецца адным з заснавальнікаў арганізацыі "Вядучыя школы гатэльнага бізнесу свету". 97% выпускнікоў знаходзяцца працу ў сферы паслугаў, прычым займаюць кіраўнічыя пасады. Навучанне ў шматнацыянальных камандах дапамагае вывучыць некалькі моваў.</p>
<p>КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ Ва Універсітэце Зееланд вучыцца каля 4.000 студэнтаў, з якіх 1/3 – замежнікі. Асабліва багата студэнтаў з Азіі, Германіі, Іспаніі, а таксама з Канады, Мексікі, Велікабрытаніі.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Праграмы вышэйшай адукацыі ў галіне эканомікі і бізнес-адміністравання, аховы здароўя, інжынернай справы і тэхналогіяў, адукацыі, вывучэння праблемаў мора, лагістыкі. Англомоўныя бакалаўрскія праграмы: мехатроніка (Mechatronics), інжынерная справа ў камерцыйні, міжнародны бізнес і менеджмент / міжнародны бізнес,</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ Бізнес-адміністраванне ў гатэльным бізнесе – € 14.760 на год). Магістэрская праграма – € 18.650.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Для бакалаўрскай праграмы вам трэба прадставіць: - атэстат аб сярэдній адукацыі; - TOEFL (213 балаў – камп'ютэрны, 550 балаў – некамп'ютэрны варыянт). Пасля разгляду анкет абитурыенты запрашаюцца на сумоўе (рэгістрацыйны збор за яго – € 80).</p> <p>СТЫПЕНДЫЯ Школа не прызначае стыпендыяў.</p> <p>ДЭДЛАЙН Магістэрская праграма – 1 жніўня, бакалаўрская – анкеты прымываюцца ўвесь год (начатак курса – люты, жнівень).</p>	 <p>NETHERLAND</p>

**NHTV BREDA UNIVERSITY OF PROFESSIONAL EDUCATION
УНІВЕРСІТЭТ ПРАФЕСІЙНАЙ АДУКАЦЫІ НХТВ БРЭДА**

Estelle Nieuwenkamp
International Marketing and Communications
NHTV Breda University of Professional Education
nieuwenkamp.e@nhtv.nl

ВАРТАСЦЬ

НХТВ Брэда быў названы трэцім ў спісе "Найлепшыя ВНУ Нідэрландаў", складзеным нідэрландскім Міністэрствам адукацыі, культуры і науки ў рамках даследавання "Запланаваныя веды" ('Kennis in kaart').
Адна з асаблівасцяў універсітэта – яго студэнты могуць складаць уласны план заняткай. Выкладчыкі з'яўляюцца хутчэй прафесійным экспертамі, "маральна-навуковым узорам" для студэнтаў, чым настаўнікамі ў класічным сэнсе слова. Веды з дысцыплінаў курса адразу ж выкарыстоўваюцца ў вырашэнні праблемаў з прафесійнай практыкай. У выніку супрацоўніцтва з навучальными ўстановамі Брытаніі, Аўстраліі, Францыі, Іспаніі і Швецыі наладжаны абмен выкладчыкамі і студэнтамі. У некаторых праграмах авбавязковай часткай з'яўляецца замежная стажыроўка.

КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ
Усяго калія 5.700 студэнтаў, з іх 250 – замежнікі.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Бакалаўрскія праграмы (на ангельскай і / або галандскай мовах):
- міжнародны менеджмент гатэляў (a);
- менеджмент сродкаў інфармацыі і забавы (a);
- міжнародны менеджмент турызму (а або г);
- міжнародны менеджмент адпачынку (а або г);
- менеджмент у абсталяванні (г);
- лагістыка і эканоміка (г);
- лагістыка і транспарт (г);
- оператарскі менеджмент турызму (г);
- менеджмент руху (traffic management) (г);
- гарадское і вяскоўскае планаванне (г).

КОШТ НАВУЧАННЯ
Сярэдні кошт навучання – € 1.450 за год па бакалаўрскай праграме, € 9.000 за год – па магістэрскай.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ
Умовы паступлення на бакалаўрскую праграму –

наяўнае пасведчанне аб сярэдній адукацыі (часам проста дакументальнаяе сведчанне аб наяўным прафесійным досведзе), на магістэрскую праграму – ступень бакалаўра.

S СТЫПЕНДЫI Huygens.

H ИНТЕРНАТ

Кошт пакоя – € 300 на месяц (разам з электраенергіяй).

E ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

€ 500–600 на месяц.
У дадатак па прыездзе трэба заплаціць заклад за жытло – € 200, якія вяртаюцца, калі жытло засталося ў добрым стане. За выкарыстанне электраенергіі і вады трэба пакінуць заклад € 500, якія вяртаюцца ў тым выпадку, калі вы не перавышалі норму выкарыстання, усталяваную гаспадаром.

D ДЭДЛАЙН – сакавік–красавік

**LEIDEN UNIVERSITY
ЛЕЙДЭНСКІ УНІВЕРСІТЭТ**

P. O. Box 9500
Leiden, RA 300 NL
Phone: +31 71 527 27 27
Fax: +31 71 527 31 18
www.leidenuniv.nl

ВАРТАСЦЬ

Лейдэнскі універсітэт быў 63-ым сярод 500 лепшых універсітэтаў свету, называных Інстытутам вышэйшай адукацыі Шанхайскага універсітэта, і сotym у рейтнінгу ВНУ па версіі газеты "The Times". Славутая гісторыя спалучаецца ў ім з выкарыстаннем сучасных методык навучання. Студэнты універса могуць паахвальца не толькі тым, што некалі іх прашчурам выкладалі знакамітых сярэднявечных вучоных (напрыклад, Юстус Ліпсій), але і дасягненнямі сваіх сучасных прафесараў: тыя атрымалі сэм з дваццаці васьмі прэміяў імя Спінозы.

I ФАКУЛЬТЭТЫ

Лейдэнскі універсітэт складаецца з 9 факультэтаў: археалогіі, мастацтваў (на гэтым факультэце ёсць, напрыклад, аддзяленні афрыканскіх моваў і культураў, габрэйска-арамейскіх моваў і культураў, індалогіі, лацінаамерыканістыкі, славянскіх моваў і літаратураў і русістыкі), права, матэматыкі і прыродазнаўчых наукаў, медыцыны, філософіі,

сацыяльных і біхевіярысцкіх наукаў, тэалогіі, стваральных і выкананіцьвіх відаў мастацтва. Студэнтам пропануецца калія 50 бакалаўрскіх і амаль 100 магістэрскіх праграмаў. Сярэдні кошт бакалаўрской праграмы – € 1.500 за год, магістэрскай – € 10.000–28.000.

V УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Для бакалаўрской праграмы спатрэбіца сертыфікат аб сярэдній адукацыі. Для магістэрской праграмы – ступень бакалаўра па сваёй або сумежнай спецыяльнасці, на асобную праграмы – сертыфікат IELTS (7 балаў) або TOEFL (600/250). Рэгістрацыйны збор за разгляд анкеты – € 100 (вяртаецца пры зацічэнні ва універсітэт).

T ДЭДЛАЙН

На праграмы, якія пачынаюцца ў верасні, – 1 красавіка, на праграмы, якія пачынаюцца ў студзені, – 1 ліпеня.

**THE HOGESCHOOL VOOR MUZIEK EN DANS (HMD) / CODARTS
ВЫШЭЙШАЯ ШКОЛА МУЗЫКІ І ТАНЦУ / "КОДАРТС"**

Kruisplein 26
Rotterdam, CC 3012
The Netherlands
Phone: + 31 10 217 11 00
Fax: + 31 10 217 11 01
rc@hmd.nl
www.hmd.nl

ВАРТАСЦЬ

У склад школы ўваходзіць Ратэрдамская кансерваторыя і Ратэрдамская акадэмія танца. Студэнтам пропануецца разнастайныя праграмы – ад індыйскай музыкі да джазу і ф'южн. Развіццю творчых здольнасцяў спрыяе жывая культурная плынь горада. Ратэрдамская кансерваторыя арганізуе супольныя прайекты з Ліёнскай кансерваторыяй, Акадэміяй Сібеліуса ў Хельсінкі, Цэнтрам фламенка ў Кардове, Універсітэтам Новага Арлеана, Нацыянальным цэнтрам выяўленчых відаў мастацтва ў Бамбей, Кубінскім інстытутам музыкі ў Гаване. Акадэмія танцу рыхтуе студэнтаў да выступленняў у розных стылях, дапамагаючы реалізацыі не толькі выкананіцьвіх, але і харэаграфічных талентаў.

I ФАКУЛЬТЭТЫ

Бакалаўрскія праграмы кансерваторыі: класічная музыка, джаз / ф'южн, поп, аргентынскае танга, фламенка, індыйская музыка, лаціна /

лацінскі джаз / бразільская музыка, турецкая музыка, кампазіцыя / аранжыроўка, напісанне музыкі, музыка для тэатральных пастановак. Бакалаўрскія праграмы Акадэміі танцу: бакалаўр танцу (спецыялізацыі: артыст танцу, харэограф, выкладчык танцу).

❸ КОШТ НАВУЧАННЯ

Кошт праграмаў – € 2.145 (full-time bachelor courses).

ⓧ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Абітурыенты мусіць мець скончаную сярэднюю адукацыю і волыт занятку ў спецыяльнасці. Пасля паліярэдняга адбору трэба прыесці праслушоўванне / прагляд выкладчыкаў школы.

ⓧ ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Студэнты павінны здаць € 80 на год для правядзення вучэбных імпрэзаў (канцэртаў і выступаў).

ⓧ ДЭДЛАЙН

– сакавік–красавік

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

www.studying.nl – сайт, прысвячаны навучанню ў Нідэрландах: літаральна ўсё па агульной сістэме навучання, універсітэтах, стыпендыйных праграмах і г. д.

www.nuffic.nl – арганізацыя NUFFIC, якая займаецца стыпендымі (бюджэтам, колькасцю, вызначэннем патрабаванняў да атрымальнікаў і непасрэдна выдачай).

www.nuffic.nl/huygens – стыпендыйная праграма для навучання замежных студэнтаў у Нідэрландах. Будзеце смяяцца, але ў спісе краінаў ёсьць і Беларусь!!!

www.eurogates.nl – расійскі сайт, дзе раслісана ўсё пра адукацыю ў Нідэрландах. Што карыснага, дык гэта пошук па навучальных праграмах, дзе можна абраць “пад сябе” патрэбную навучальную праграму.

www.fion.nl – сайт менавіта для замежных студэнтаў з усімі зразумелымі наступствамі.

ШТУРМУЕМ PHILIPS!

Калі вам пашанцавала і вы ўжо маеце беларускі, напрыклад, БДУшны, дыплом, які разглядаецца (by Nuffic) як relevant to master degree, можаце паспрабаваць пайсці працаўца ў голандскі ўніверсітэт. Гэта не столькі праца, колькі навучанне па адным з профіляў з адначасовымі невялічкімі проектамі.

Прыкіньце, што за ўсё гэта будзеце яшчэ атрымліваць заробак – ад € 1.100 да 1.250 на месяц. Усім гэтым працаўладкаваннем займаецца Stan Ackerman's Institute, які працуе што пры

Тэхналагічным універы Эйнхдовена. Звяртацца трэба непасрэдна туды ці праз http://w3.tue.nl/en/the_university/sai/.

У Тэхналагічным універы Эйнхдовена існуе 8 адукацыйных праграм; адна з найбольш элітных Software Technology.

Тут вы навучыцесь не толькі Software Architect, але і таму, як найбольш эффектыўна кіраваць праграмамі і пасяходаў камунікацію з колегамі.

Напрыканцы праграмы кожны “праграмер” мусіць зрабіць паўнавартасны праграму для (увага!) Philips, Oce, ASML і інш. і эвентуальна зможа атрымаць дыплом PDEng – Professional Degree in Engineering. Што важна: навучанне тут праходзіць па ангельску, і голандскую мову можна вывучаць па жаданні.

NETHERLAND

FRANCE

БЯСПЛАТНЫ СЫР, прычым не ў пастцы

КРАІНА З ВЕЛЬМІ
ГРУВАСТКАЙ
СІСТЭМАЙ
ВЫШЭЙШАЙ
АДУКАЦЫІ
ПРЫМУСІЛА
ДОУГА
РАЗБІРАЦЦА,
ШТО ДА ЧАГО.
НІЧОГА ДЗІЎНАГА:
ДА СЛАВУТАГА
1968-ГА
ФРАНЦУЗСКІЯ
УНІВЕРСІТЭТЫ
НАОГУЛ БЫЛІ
“ДЗЯРЖАВАМІ Ў
ДЗЯРЖАВЕ”
КОЖНЫ
ТРЫМАЎСЯ ЗА
СВАЕ
НАПРАЦАВАНЫЯ
СТАГОДДЗЯМІ
ТРАДЫЦЫІ. АЛЕ
ХОЦЬ НАВУЧАННЕ
ТУТ И МАЕ ДОСЫЦЬ
КАНСЕРВАТЫЎНЫ
ХАРАКТАР,
АБАЗНАНЫЯ
ЛЮДЗІ КАЖУЦЬ,
ШТО БОЛЬШ
ВОЛЬНАЙ КРАІНЫ
Ў ГЭтыМ ПЛАНЕ
ПРОСТА НЯМА.

★ НАРГАС – ГАРВАРД – ЭКОЛЬ НАРМАЛЬ

Гэтай краіне рэвалюцыяў уласцівы своеасаблівы дух вольнасці і поўная адсутнасць снабізму. Так кажуць беларусы, якія вучацца ў Францыі. З нейкай пяшчотнай настальгіяй згадвае пра свае “французскія” студэнцкія гады Юрась Ліхтаровіч, што скончыў Універсітэт імя Роберта Шумана (Страсбург III). Сярод плюсаў ён адзначае “кампактнасці і зручнасць” краіны (універаўскія карпусы і інтэрнаты – ледзь не ў цэнтры горада), вялікі выбор навучальных праграмаў і відаў адпачынку. “У рэшце рэшт, гэтая краіна заўсёды лічылася культурным цэнтрам свету,” – аргументуе свой выбор на карысць Францыі Юрась.

Тут табе дакладна нікто не скажа, што быць геем – непапіткарэктна, піць шмат віна – шкодна для здароўя, а фарбаваць власні ўзялёны колер – нямодна. Ты асоба, індывідуальнасць, і, што самае прыемнае ў гэтай філософіі – усе навокал такія самыя. Таму прагненія да свабоды імкнутца ў Францыю: нават калі і не павучыцца, то хаця б паглядзець на Парыж. Але, як аказваецца потым, адудацца прычома самых разнастайных навучальных установаў. Адных толькі універ – 13. Для зручнасці кожны з іх мае свой нумарок. Напрыклад, універ з называй “Парыж 1” рыхтуе юрысты. На юрыспрудэнцыі, палітычных навуках і міжнародных адносінах спецыялізууюца таксама Парыж 2, 10, 12, 8, 13. Парыж 4 і 3 “займаюцца” мовамі. Парыж 5, 6, 9, 7 і 11 – гэта сфера прыродазнаўчых навук.

Францыя прываблівае яшчэ і тым, што універсітэцкая адудацца тут бясплатная. Але ў адрозненні ад беларускай “дармаўшчыны”, пасля якой некалькі год размеркавання выцягнуць з цябе ўвесы жыццёвы імпэт, у Францыі нікто цябе пасля не пагоніць “падыміць вёску”.

Усе ВНУ падзяляюцца на дзяржаўныя і прыватныя. Пераважаюць дзяржаўныя, толькі 20% студэнтаў вучацца ў недзяржаўных установах. І тыя, і другія бываюць трах тыпаў: універсітэты, інстытуты (у адрозненні ад Беларусі, інстытуціі дыплом там нашмат прэстыжнейшы) і вышэйшыя школы. Навучанне ў любой французскай ВНУ дае права на атрыманне віду на жыхарства на ўвесы перыйд навучання.

Набор у дзяржаўныя універсітэты праводзіцца толькі на падставе пададзеных дакументаў. Фактычна гэта значыць, што ты паступаеш без іспытаў. Адно што пажадана падаць заяўку як мага раней: менавіта таму за тыдзень перад пачаткам прыёму перад карпусамі французскіх учнів або можна назіраць характэрную карціну: тысячы намётай, у якіх па чарзе дзяжураць абітурыенты і іх бацькі.

Жывая сацыялістычная чарга і “майдан” у адным флаконе.

Інстытуты і вышэйшыя школы карыстаюцца непараўнальна большым аўтарытэтам.

У адrozнennie ад публічных універсітэтаў, тут трэба здаваць іспыты па некалькіх прадметах і мець вельмі добрыя вынікі, каб прайсці па конкурссе. Затое потым твае фасілітіс будуць ацэненыя належным чынам, і беспрацоў табе нарад зі свеціц.

ВНУ гэтага тыпу раскіданыя па ўсёй Францыі (апроч камерцыйных школаў, якіх усяго 3 – HEC, ESSEC і ESCP – і ўсе знаходзяцца ў Парыжы). Сама працэдура паступлення ў іх больш складаная: у сярэднім, ісптыты і адбор праходзіць толькі 1 чалавек са 100. Тым не менш, адна наша з вамі зямлячка зрабіла гэта. Большасць французаў пры паступленні ў інстытуты і вышэйшыя школы выбірае адзін з наступных шляхоў: 1 – падрыхтоўчая класы, якія раскіданы па сярэдніх навучальныx установах усіх рэгіёнаў Францыі; 2 – дадатковыя курсы ліцэяў (т. зв. "hypokhâgne et de khâgne"). Паступленне ў ВНУ пасля іх заканчэння не гарантаванае, аднак калі ты пралятаеш (а спрабаваць можна толькі двойчы), то твая падрыхтоўка дазваляе табе падаваць дакументы на 2 альбо нават 3 цыкл універсітэту. Замежнікам таксама рэкамендуецца праўсці папярэднюю падрыхтоўку. У любым выпадку, за плячыма трэба мець мінімум некалькі курсаў універса. Гаводле афіцыйнага рэлізу адной з самых прэстыжных школаў Францыі, Вышэйшай нарамальнай школы (École Normale Sup), на гэты навучальны год было пададзена дзве заяўкі на паступленне ад беларусаў. Цяпер наша зямлячка Ганна Мураўская вучыцца там на філагігі. Паказальная, што да гэтага яна скончыла 2 курсы наргасу ў Мінску (спецыяльнасць – "міжнародныя эканамічныя зносіны") і 3 гады вучылася ў Гарвардзе на гісторыі мастацтва і архітэктуры. Як кажуць, было бы жаданне.

★ 3–5–8: УСЁ ГЕНІЯЛЬНАЕ – ПРОСТА

Зараз у краіне праходзіць еўрапейская рэформа вышэйшай адукцыі LMD (licence-master-doctorat). Да яе запуску сістэма ступеняў і дыпломаў выглядала даволі-такі замарочана. Мяркуйце самі: сярэдняя адукцыя француза часцей за ўсё заканчваецца ў 18 год дыпломам бакалаўра (bac). З "бакам" у кішэні можна было падаваць на першы цыкл навучання. Правучуўшыся два гады, студэнт атрымліваў дыплом DUT (Універсітэцкі тэхналагічны дыплом, выдаецца ў т. зв. "універсітэцкіх тэхналагічных інстытутах") ці DEUG (Дыплом аб агульнай універсітэцкай адукцыі).

Другі цыкл быў разлічаны на 3 гады, аднак ужо пасля 2-га можна было атрымаць ступень мэтра і паступаць на трэці цыкл. А можна было спакойна давучыцца яшчэ год і атрымаць дыплом, скажам, інжынера. Трэці цыкл (доўжыўся, як правіла, год) уключаў у сябе прафнавучанне і даследніцкую працу. Па заканчэнні – дыплом DESS (професійны) ці DEA (даследніцкі). Звычайна DEA лічыўся падрыхтоўным этапам перад дактарантурай (яшчэ 2–4 гады).

Месцамі гэтай сістэмы працуе і дагэтуль, але ў большасці універаў рэформа LMD ужо навяла парадак. Другая назва рэформы – "3–5–8", паводле агульнай колькасці год навучання.

Адпаведна, маём па-ранейшаму 3 цыклы, але ўжо аднолькавыя для ўсіх ВНУ. Першы – Licence (3 гады) – амаль тое самае, што ў нас завешча "спецыялістам". Ліцэнцыяты могуць ісці працаўцаў па сваёй спецыяльнасці, але шанцы знайсці кваліфікаваную працу ў іх амаль нулявым. Тому "ліцэнзія" – проста прыступак да больш высокага ўзроўню. Другі цыкл Master (2 гады) – магістр. Прыблізна тое, што ў нас звычайны універаўскі дыплом пасля 5 курса. Трэці – Doctorat (3 гады) – гэта праца над дысертацыяй. Карысная парада: лягчэй будзе нашым студэнтам апошні курсаў: можна паступаць адразу на 2 і 3 цыкл і існуе вялікая верагоднасць атрымаць стыпендыю на навучанне.

★ ПАРЛЕ ВУ ФРАНСЭ?

Асноўны і, напэуна, адзіны галаўны боль для замежніка – пасведчанне аб валоданні французскай мовай. Ісптыты DELF і DALF можна здаць пры амбасадзе Францыі ў РБ, а вось калі патрабуеца TCF, то яго давядзеца праходзіць "на месцы" (прычым папярэдне забашляць € 59). Калі ёсць які-небудзь сертыфікат ці пасведчанне аб узроўні ведання ангельскай мовы, таксама аваязкова падавайце – гэта вялікі плюс да вашага CV. Усе замежнія студэнты, якія паступаюць на першы цыкл дзярж-ВНУ, праходзяць праз папярэдні запіс па месцы жыхарства: у культурным аддзеле французскай амбасады вы мусіце атрымаць дасце (набор анкет), у якім трэба будзе пазначыць некалькі варыянтаў універаў, дзе хацелі б вучыцца. У прыватныя ВНУ звязтаецае непасрэдна. Таксама самастойна (без дасце з амбасады) рэгуляваць працэс паступлення можна і тады, калі вы бярэце штурмам другі ці трэці цыкл, з'яўляючыся стыпендыятам французскага ўраду ці ўдзельнічаце ў міжнародным аблімене.

Другая ўмова – скончаная сярэдняя адукцыя ці французскі дыплом бакалаўра: у нас гэта копія апошняга атрыманага дыплома з адзнакамі ці выпіскі з заліковай книжкі, школьнага атэстата з адзнакамі. Яны мусіць быць перакладзены на французскую мову і завераныя натарыяльна.

Часта патрабуеца ліст-матывацыя, дзе трэба напісаць, чаму вы жадаеце вучыцца ў абраний ВНУ і які багаж для гэтага маеце. Не апошною ролю граюць і рэкамендацыі ад якіх-небудзь нашых дактараў навук ці іншых адукаваных і паважаных людзей.

Астатнія патрабныя документы (медицынская даведка, копія залікоўкі і г.д.) указаныя ў дасце.

Вучоба ў дзярж-ВНУ каштует нядорага – € 300–350 на год: € 150 – штосьць кшталту рэгістрацыйнага збору, і яшчэ € 150–170 на "сацыяльную бяспеку" (Sécurité Sociale). Да таго ж, маладыя людзі да 26 год і студэнтаў, якія не працуюць, дзяржава звычайна падтрымлівае льготамі і зniжкамі.

У вышэйших школах аплаты навучання на парадак вышэйшая: у большасці выпадкаў яна складае ад € 1.000 да 6.000 за год.

Па словах Юрасія Ліхтаровіча, ехаць у Францыю лепш праз Польшчу. Замест € 400-500 (прамы цягнік ці самалёт) вы выкладзеце максімум \$ 45 да Варшавы плюс адтуль на аўтобусе да Парыжа нешта каля \$ 50.

★ КРУАСАНЫ З КЕФИРАМ

Паколькі Беларусь не ўваходзіць у Еўразвяз, то нашым студэнтам трэба перш-наперш атрымаць часовы дазвол на працу. Адзіная ўмова – вашая настойлівасць. Звычайна ўсе студэнты атрымліваюць такі дазвол на няпоўны працоўны дзень. Працягласце працы павінна складаць не больш за 17,5 гадзінай на тыдзень. На вакацыях можна працаўцаць увесь працоўны дзень. Дазвол на працу дасце на 9 месяцаў, потым яго трэба працягваць. Юрасія кажа, што рэалныя заробак беларускага студэнта на сезонных работах ці ў рэстарацыях складае каля € 300. Вельмі пашанцуе, калі

атрымаецца знайсці працу ў кампаніях, дзе патрабуеца веданне расійскай мовы: там свеціць "інтэлектуальная" праца і нармальныя бабкі.

Увогуле, калі знайсці пастаянны даход, то можна дазволіць сабе не толькі круасаны з кефірам. Тым больш што жыццё ў Францыі абыдзеца ў большую суму, чым вучоба.

Самы дарагі горад – зразумела, Парыж. Жытло, харчаванне і транспарт каштуюць у 2–3 разы даражэй, чым ва ўсіх астатніх населеных пунктах, агулам не менш як € 5.124 за год (на версіі EGIDE, гл. "Карысныя спасылкі"). А вось Ліль, Рэн, Клермон-Феран – гарады, дзе колькасць студэнтаў перавышае колькасць мясцовых жыхароў, а жыццё ў 1,52 разы таннейшае за Парыж.

У любым выпадку, раскладкі па коштах наступныя.

Пры атрыманні студэнцкай візі вы ававязаны даказаць, што маеце сродкі "на пражыцтву" на ўесь тэрмін навучання. Мінімальны памер такой сумы складае € 430 на месяц.

Першы месяц жыцця самы дарагі, бо патрабуе шмат разовых унёскаў (заклад за жытло, страхаванне жытла, збор за паступленне ва ўнівер, сацыяльнае страхаванне і г. д.). Прапануеца таксама набыць т. зв. "карту культуры" і "карту спорту". Яны каштуюць каля € 45 і дазваляюць з вялікімі зняжкамі наведваце музеі і спартыўныя залы). Па некаторых разліках, сума можа дасягнуць нават € 2.000.

Калі да прыватнасцяў, то харчаванне абыдзеца ў € 150–250 за месяц. Дакладна, вы ніколі не ўбачыце ў інтэрнацый кухні фемэйлаў у халатах і бігудзі. Проста ў "абшагах" ніхто не гатуе, і звычайна там стаіць адна пліта на паверх. Моладзь засядзе па кавярнях і рэстарацыях, якіх безліч і кошты ў якіх самыя розныя. Можна, канечне, эканоміць, мець посуд, купляць макароны з тушонкай і гатаваць дома, але гэтая звычка нават за нашымі не прыжываеца. Юрэсь Ліхтаровіч кажа, што сыры, мяса і гародніну лепш купляць на рынках – і танней, і лепшай якасці. Рыба і віно там – проста супер, чаго, аднак, нельга сказаць пра садавіну.

Што да духоўнай ежы, то падручнікі лепш браць у бібліятэцы, бо кнігі ўвогуле вельмі дарагія. Перасоўвацца зручней і танней на ровары ці пешшу (універы звычайна разміщаюцца ў цэнтры гарадоў), бо разавы квіток каштавае мінімум € 1,20, а прайзны на месяц у Парыжу паяцня на € 50–137.

Іншыя кошты: квіток у кіно – € 9 (€ 7 па – студэнцкім тарыфе); безалкагольны напой у кавярні – каля € 3,50; вячера ў звычайнай (не ўніверсітэцкай) рэстарацыі – € 10–17.

★ ДАХ, ЯКІ НЕ ЕДЗЕ

У французскіх універах таксама ёсць інтэрнаты, прычым сустракаюца такія, як, напрыклад, у нашым педуніверсітэце: пакой 9 м², а ў ім – толькі рукамынік. Кухня, душ і прыбяральня – агульная карыстстання для ўсяго паверха. Галоўнае адрозненне – у пакоі адзін чалавек і кухню прыбираюць не студэнты. Такія інтэрнаты самыя танныя (ад € 118 за месяц), даюцца толькі на 9 месяцаў і іх на ўсіх не хапае. Але ёсць і іншыя варыянты. Пакой гатэльнага тыпу ў новых інтэрнатах са службамі быту, кавярнямі і спартыўнымі заламі каштуюць € 300–400 за месяц. Здым аднапакаёвай кватэры (un studio) абыдзеца яшчэ даражэй – ад € 450 (рэпён)

да 650 (Парыж), без уліку аплаты за газ, воду і ацяпленне. У "студэнцкіх дамах" (так па звычыцы Юрэс называе інтэрнаты) пануе такі самы лад, як і ў наших "абшагах". Адно адрозненне: у кожным "доме" жывуць студэнты адной нацыі. І калі вы раптам трапіце ў "кітайскі" ці, напрыклад, "скандынаўскі дом", то трымайцеся! Міф пра тое, што добра і доўга гуляюць толькі славяне, разаб'еца ў вашай атручанай французскім віннымі парамі свядомасці вельмі хутка.

Дах над галавой можна атрымаць і са зняжкамі, але для гэтага трэба паднапружыцца. Тут працуе прынцып: сарампліві плаціцы тройчи. Калі не будзеце тармасіц студэнцкое самакіраванне, то замест пакоя можна атрымаць прыгожае неба начнога Парыжа. "Сацыялка" на жытло даецца амаль што ўсім замежнікам (траба прадставіць "працоўны" від на жыхарства), адно што анкета на дапамогу разглядаеца мінімум 2 месяцы. Значыць, на гэты час жытло вы шукаеце і аплачваеце самі.

Студэнцкае самакіраванне выходитці на працу літаральна на некалькі месяцаў, падчас прыёмнай кампаніі. Яго канкрэтная праца – дапамагчы замежным студэнтам у рознага кшталта адаптациі, у тым ліку з жытлом. Усе пажаданні і скаргі можна таксама несці ў аддзел замежных справаў, які мусіць стаць вам татам і мамам на чужыне. Таксама вельмі добрая кантора – CROUS (гл. "Карысныя спасылкі"), якая займаеца ў тым ліку і пошукам таннага жытла.

ХАЛЯВА, МСЬЕ

Усе французскія міністэрствы штогод прапануюць замежным студэнтам стыпендыі. Лічыцца, што гэта карысна для самой краіны: чым больш студэнтаў з розных краінаў вучыцца ў Францыі – тым больш потым у яе міжнародных стасункаў. Французы заўсёды могуць знайсці "сваіх" – тых, хто вучыўся ў іх краіне.

Больш шанцуј атрымаць стыпендыю ў студэнтаў апошняга курса нашых ВНУ і тых, хто ўжо скончыў вышэйшую адукацыю і едзе ў Францыю, каб працаўаць над навучальным, навукова-даследчым практам, дыпломам альбо дысэртацыяй. Стыпендыі, якія дае амбасада ў Беларусі, якраз толькі для магістраў ці PhDшнікаў. Затое з такай сумай можна спакойна займацца навукай і не парыцца пра хлеб надзённы.

Як кажуць "бывальыя", заўсёды лепш ехаць на падрыхтаваную глебу, то боку у першы год важна атрымаць стыпенху і паступова ўваходзіць у плынь французскага жыцця.

★ BONJOUR У ХАТУ!

Натуральна, вам спатрэбіца віза. Студэнцкая даецца на тры месяцы з правам аднакратнага ўезду. Пасля таго як вы прыезджаеце ў Францыю, працягваеце яе кожны раз на наступны год. Адна з галоўных даведак, якія спатрэбляцца для яе атрымання, – дакумент, што вы маеце сродкі на пражыццаванне і навучанне ў гэтай краіне (каля € 4.270 на год). Звычайна гэта даведка пра рахунак на вашае імя ў Беларусі ці за мяжой. Замест такой даведкі часам можна падаць дакумент аб фінансавых гарантыйах з боку французскага ці беларускага грамадзяніна – рэзідэнта Францыі.

Дакумент аб наўгансці ў вас жытла ў Францыі. Папярэдне можна скантактавацца з CROUS, якія дапамогуць гэтае самае жытло знайсці. У станоўчым выніку яны дасылаюцца па мыле ці ў амбасаду па факсе пацвярджэнне, якое вы дадаеце да ўсяго стосу сваіх папераў. Калі не, трэба шукаць знаёмых, якія такім жа чынам могуць даказаць, што першыя часы бамжаваць вы не будзеце.

Зноў жа пацвярджэнне аб атрыманай адукацыі, потым дакумент аб вашым залічэнні ў французскую ВНУ, медыцынскую страхоўку, адкрыты для выездаў пашпарт.

Спатрэбіца таксама ліст-матывация на французскай ці ангельскай мове. Спіс пералічаных дакументаў можа вар'іявацца з улікам асаблівасцяў кожнага апліканта, таму траба ўдакладняць яго непасрэдна ў амбасадзе.

Важна: каб атрымаць студэнцкі від на жыхарства, вы павінны мець сацыяльную страхоўку. Неабходны ўмовы для гэтага: ваш універ мусіць атрымаць дабро ад сацыяльнай службы, а ваш узрост не павінен перавышаць 28 гадоў. У адваротным выпадку падыдзе прыватнае страхаванне. Яно патрэбнае і тады, калі вы выбрали прыватную ВНУ. У некаторых выпадках можа быць бясплатным.

І асцярожней з кабетамі, што прапануюць страхавыя паслугі на прыступках розных амбасадаў у Менску: звычайна іх "страхоўка" дарагая і малатэрміновая. Нават калі і здарыцца сапраўднай.

★ NB!

У цяжкія хвіліны некаторыя з "беларусаў з французскім дыпломамі" рапаць звяртацца да суайчынікаў і згадваюць "Хаўрус беларусаў у Францыі".

Там як мінімум дапамогуць знайсці таннае жытло. Але, як паказвае досвед, нашыя там і самі не губляюцца. Да гэтага часу ходзіць байка пра хлопца з Беларусі, які паступіў вучыцца, але загуляў і вылецеў. Што робіць вушлы беларус? Правільна: паступае ў іншую ВНУ на рускую мову робіцца там ледзь не выдатнікам.

Існуе таксама нейкая напаўмістычная беларуска, што падала дакументы ў адну з самых прэстыжных вышэйшых школаў, але баўбак на навучанне не мела.

Яна праста напісала пра гэта ў камісію, матывуючы сваё жаданне адным: "Вельмі хачу вучыцца!!!". Які ні дзіўна, ёй паверылі.

<p>ÉCOLE POLYTECHNIQUE ПОЛІТЭХНІЧНАЯ ШКОЛА</p> <p>91128 Palaiseau Cedex, France Phone: +33 169 333 333 http://www.polytechnique.fr concours@polytechnique.fr</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Кошты ў студэнцкай рэстарацыі: € 2.35 – сняданак, € 10 – абед, вячара. Для студэнтаў, якія з'яўляюцца пастаяннымі кліентамі рэстарацыі, прадугледжана спецыяльная магнітная картка зніжак, а таксама талоны, якія можна набыць у цэнтральнай касе студэнцага кампуса.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 11 кастрычніка.</p>	<p>СТЫПЕНДЫЯ Стыпуха можа быць прызначана пры ўмове, калі студэнт ужо 2 гады пражыў у Францыі Памер – € 1.350–3.450 на год.</p> <p>ІНТЭРНАТ Самы танны варыянт – інтэрнаціі пакой на 2 чалавекі (мінімальны кошт аднаго месца – € 200).</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Школа займае 20-е месца ў сусветным Top 100 ВНУ па версіі "The Times". Вельмі сур'ёзны конкурс і высокі кошт навучання апраўдаўваюць сябе: паводле даследавання часопіса "L'Expansion", інжынеры-выпускнікі Політэхнічнай школы традыцыйна маюць самыя высокія заробкі ў сваёй галіне дзеянасці.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 20% ўсіх студэнтаў – замежнікі.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Спецялізацыі: біялогія; хімія; інфарматыка; матэматыка; прыкладная матэматыка; механіка; фізіка; эканоміка; гуманітарная і грамадазнаўчая навукі, мовы.</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Grande Voie des Vignes 92 295 Chatenay-Malabry Cedex, France www.ecp.fr relations.internationales@ads.ecp.fr de-brif@ads.ecp.fr</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ З улікам пакою ў інтэрнаце, двуразовага харчавання ва ўніверсітэтскай рэстарацыі і ўсіх іншых аплат на год спатрэбіца каля € 5.800.</p> <p>ДЭДЛАЙН Тэрмін запісу на іспыты – да 15 студзеня.</p>
<p>КОШТ НАВУЧАННЯ Аплата – € 10.000 на год. У гэту суму ўваходзяць: плата за інтэрнат, страхоўка, медыцынскія абследаванні, бібліятэка, спартовая інфраструктура, інтэрнет.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Адна з найлепшых інжынерных школаў у Францыі. З'яўляецца часткай аб'яднання т.зв. "цэнтральных" інжынерных школаў, куды ўваходзяць таксама Лільская, Ліёнская і Нантская школы. Адукацыя ў Эколь Сантраль мае практычную скіраванасць: каля 70 фірмаў і прадпрыемстваў з'яўляюцца партнёрамі ЕСР. Сярод іх – IBM France, Renault, PSA Peugeot, Citroën, L'Oréal. Школа мае вялізную сетку міжнародных контактаў: штогод каля 145 навучэнцаў (а гэта больш за 35% курсу) стажыруюцца ў іншых краінах.</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ 45, rue d'Ulm, F-75230 Paris cedex 05, France Phone: +33 144 323 000 Fax: +33 144 322 099 http://www.ens.fr ens-international@ens.fr</p>
<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Існуе 2 шляхі паступлення ў Політэхнічнай школу. 1 шлях – для тых, хто скончыў падрыхтоўчую класы ў вышэйшых школах. Спіс класаў можна знайсці ў раздзеле "L'admission" на афіцыйным сайце ўстановы. 2 шлях – конкурс для абитурыентаў, па выніках якога штогод набіраецца 400 студэнтаў-французаў і 100 замежнікаў. Для замежнікаў арганізуецца асобны конкурс. Умовы: узрост – да 26 гадоў, 2 альбо 3 скончаныя курсы ВНУ па прыродазнаўчых спеціяльнасцях, выдатныя веды па матэматыцы альбо фізіцы, добрае веданне французскай (мінімум год інтенсіўнага вывучэння).</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 17% ўсіх студэнтаў – замежнікі.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Асноўныя кірункі навучання: энергетыка; механіка грунтаў, структураў і матэрыялаў; хімія і фізіка цвёрдага цела; інжынерная справа на вытворчасці; прыкладная матэматыка і інфарматыка; эканоміка і кіраванне.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Заснаваная ў часы Французскай рэвалюцыі (1794), Эколь Нармаль лічыцца адной з самых прэстыжных ВНУ (19-е месца ў сусветнай класіфікацыі па версіі "The Times"). Выпускнік Эколь Нармаль можа разлічваць на паспяховую кар'еру і прэстыжную працу. Нягледзячы на элітарны характар адукацыі ў ENS, беларусы ўжо праклалі сабе шлях у гэту ВНУ. У 2004 годзе ў школу было пададзена дзве заяўкі ад грамадзян нашай краіны. Адна з іх была задаволена.</p>
<p>СТЫПЕНДЫ Студэнты з цяжкім матэрыяльным становішчам і добрымі поспехамі ў навучанні маюць шанцы атрымаць стыпендыю ад Фонду Політэхнічнай школы. Памер стыпендыі вызначаецца індывідуальна.</p> <p>ІНТЭРНАТ Інтэрнат пацягне на € 122–160 за месяц (уваходзіць у агульную суму аплаты, гл. п. 4).</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ – каля € 700 пры запісенні (з улікам сацзабеспячэння).</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Скончаныя падрыхтоўчые курсы + уступны іспыт (матэматыка, фізіка, французская мова, іншая замежная мова) альбо 3 скончаныя курсы ў іншай тэхнічнай ВНУ. Конкурс агульны для французскіх інжынерных школ. Умовы размешчаныя на www.scei-concours.org.</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ У 2004 годзе у Эколь Нармаль паступіла 29 замежнікаў. 3 іх 11 – на прыродазнаўчыя навукі, 18 – на філагію.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Спеціяльнасці: філасофія, літаратуразнаўства, гісторыя мастацтваў, класічныя мовы, агульнае мовазнаўства, гісторыя, геаграфія, эканоміка, антрапалогія, гісторыя і філасофія навукі, кагнітыўная навукі, кінематограф; матэматыка, біялогія, інфарматыка, хімія, фізіка, "навукі аб зямлі". Асноўны ўпор школа робіць на т.зв. "міждысцыплюнарныя курсы", напрыклад, сацыялогія</p>

і антрапалогія, матэматыка і эканоміка, античныя цывілізацыі і літаратуры, эстэтыка і гісторыя мастацтваў, біялогія і хімія.
Кошты: ніякіх аплатаў пры паступленні альбо пераводзе на наступны курс не прадугледжана.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Тэрмін навучання ў ВНУ – 3 гады (у выключчных выпадках – 2). Штогод Эколь Нармаль арганізуе т. зв. "міжнародны набор" (Sélection internationale) спецыяльна для замежных студэнтаў. Заяўку можна запоўніць на афіцыйным сайце школы альбо замовіць па пошце: Sélection Internationale de l'ENS Ecole normale supérieure 45, rue d' Ulm F-75230 Paris Cedex 05. Наступны этап – пісьмовы тэст па абранай спецыяльнасці і вуснае сумоўе.

СТЫПЕНДЫЯ

Усе тры гады навучання замежные студэнты атрымліваюць стыпендыю ў памеры € 1.000 на месяц.

ІНТЭРНАТ

Большасць студэнтаў пражывае ў жылых памяшканнях на тэрыторыі школы.
Кошт вызначаецца індывідуальна.

ДЭДЛАЙН

15 сакавіка – дэдлайн.

HEC ECOLE DES HAUTES ETUDES COMMERCIALES ВЫШЭЙШАЯ КАМЕРЦЫЙНАЯ ШКОЛА

1, rue de la Libération
78351 Jouy en Josas cedex,
France
Phone: +33 (0) 139 677 000
fax: +33 (0) 139 677 440
www.hec.fr

ВАРТАСЦЬ

Паводле інфармацыі Wall Street Journal, у 2004 годзе НЕС заняла чацвёртую пазіцыю ў рэйтынгу бізнес-школаў свету, саступіўшы толькі славутым IMD, London Business School і ESADE. Пры складанні рэйтынгу асноўным критэрам быў попыт на выпускнікоў сярод працадаўцаў. Да таго ж, пад увагу браліся яшчэ 20 крэтырый. НЕС атрымала найвышэйшыя адзнакі ў катэгорыях "supportive behavior" (намер

працадаўцы, у якога ўжо працуе выпускнікі гэтай ВНУ, наніць новых) і "specific attributes". НЕС мае адзін з найлепшых паказнікаў у катэгорыі "міжнародны вопыт студэнтаў": напрыклад, у 2003/2004 навучальным годзе 513 студэнтаў школы праходзілі стажыроўкі ў краінах Еўропы, Паўднёвой і Паўночнай Амерыкі, Акеаніі, Афрыкі, Блізкага ўсходу і Азіі.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Колькасць замежнікаў пастаянная: 20% ад агульнай колькасці студэнтаў.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Спэцыялізацыі: інфармацыя/фінансы/аўдыт, фінансы, падатковая стратэгія і міжнароднае права, маркетынг, Еўропа, эканоміка, прадпрымальніцтва, менеджмент у сферы навукі і культуры, паблік менеджмент, менеджмент у сферы новых тэхналогій, стратэгічны менеджмент.

КОШТ НАВУЧАННЯ

€ 7.500 – за першы год, € 7.360 – за другі. У дадатак, 380 месцаў штогод выдзяляецца для жадаючых вучыцца ў падрыхтоўчых класах, размеркаваных па ліцэях усіх рэгіёнаў Францыі. Па сканчэнні такога падрыхтоўчага класа абитурыент мае права падаваць заяўку ў 3 розныя бізнес-школы.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Узрост да 26 год.
Неабходна мець за плячыма 3 гады навучання ў ВНУ.
Тэст GMAT (Graduate Management admission test).
Кваліфікацыйная размова па ангельскай і другой замежнай мове (на выбор са спісу школы).
Падрабязная інфармацыя пра іспыты і магчымасць запісу онлайн – на www.concours-bce.com.

СТЫПЕНДЫЯ

Прадугледжана магчымасць падачы заяўкі на стыпендыю ў Навучальную камісію. Памер стыпендыі залежыць ад поспехаў у навучанні і сацыяльных умоваў.

ІНТЭРНАТ

Кошт месца ў інтэрнаце – € 370 на месяц.

ДЭДЛАЙН

Тэрмін падачы заявак – да 15 студзеня.

UNIVERSITE CLAUDE BERNARD (PARIS 1) УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ КЛОДА БЕРНАРА (ПАРЫЖ 1)

43, bd. du 11 Novembre 1918
69 622 Villeurbanne cedex,
France
Phone: +33 472 448 000
Fax: +33 472 431 020
www.univ-lyon1.fr
www@univ-lyon1.fr

ВАРТАСЦЬ

Профілем універсітэта з'яўляецца медыцына. Традыцыйна грунтоўную падрыхтоўку Universite Claude Bernard дае па такіх спецыяльнасцях, як фармацэўтика, аданталогія, маеўтыка (акушэрства), парамедыцынскія навукі.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Па дадзеных на 2004 год: 28.030 студэнтаў, з іх 11,45% замежнікаў (са 125 краінаў).

ФАКУЛЬТЭТЫ

Спэцыяльнасці: медыцына, біялогія, фізіка, механіка, інфарматыка, матэматыка, хімія, біяхімія, "навукі аб зямлі", электроніка, фізкультура і спорт.

КОШТ НАВУЧАННЯ

€ 300–350 у залежнасці ад курса (з улікам сацзабеспечэння).

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Таму, хто паступае на 1 і (у залежнасці ад спецыяльнасці) 2 курс, трэба запоўніць заяўку ў Амбасадзе Францыі плюс здача тэст на веданне французскай (TCF). Папярэдне на тэст трэба запісацца і заплаціць € 59. Графік тэсту – на сайце універсітэта. Для залічэння на 2 курс і вышэй падаюцца дакументы аб папярэдні адукацыі, дакументы аб валоданні французскай мовай, дасце (форму можна знайсці на афіцыйным сайце універсітэта).

СТЫПЕНДЫЯ

Стыпендыя – € 1.200–4.000 на год. Папярэдне даведацца пра магчымасць атрымання і суму стыпендыі можна на www.crous-lyon.fr/web/54.htm.

ІНТЭРНАТ

Ад € 200 за мэбліваны пакой.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Харчаванне па квітках у рэстараціі U (сетка універсітэцкіх рэстарацый): адбед каштue € 2,65.

ДЭДЛАЙН

Дата падачы дасце – да 31 студзеня.

<p>UNIVERSITÉ PAULE VALÉRY (MONTPELLIER III) УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ ПОЛЯ ВАЛЕРЫ (МАНПЕЛЬЕ III)</p> <p>Route de Mende 34199 Montpellier Cedex 5, France Fax : +33 467 142 062 http://www.univ-montp3.fr secretariat.ri@univ-montp3.fr</p>	<p>СТЫПЕНДЫЯ Сацыяльная стыпендыя: умовы – мінімум 2 гады пражывання ў Францыі, узрост – менш за 26 год. Памер – € 1.315–3.554. Спіс стыпендыяў – на www.crous-montpellier.fr. Стыпендыя на аплату жытла – да € 168 на месяц (www.caf.fr).</p> <p>ІНТЭРНАТ Самы танны варыяント – ад € 125.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Харчаванне – ад € 150, транспорт – ад € 35.</p> <p>ДЭДЛАЙН Тэрміны падачы дасце: на 1 курс – 31 студзеня; на 2 курс і вышэй – 29 красавіка.</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ € 300 (уступны ўнёсак і сацзабеспечэнне).</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Для запічэння на 1 курс трэба запоўніць заяўку ў Амбасадзе Францыі ў РБ. На 2 курс і вышэй – даслаць ва ўніверсітэт дасце з інфармацыяй аб паліярэдні адукацыі і пацвярджэннем ведання французскай мовы. Адрас: <i>Maison Internationale, 58 Bd Arago 75013 Paris.</i></p>
<p>ВАРТАСЦЬ Гуманітарная ВНУ з моцнымі аддзяленнямі славістыкі, арыенталістыкі, амерыканістыкі і прыкладных замежных моваў. Прадугледжана сістэма дыстанцыйнага навучання (METICE Multimédia, enseignement, technologies de l'information et de la communication éducative). Дыпломы ліцэнцыята і магістра, якія прапануе METICE, нічым не саступаюць т. зв. "дзённым". UPV можа быць выкарыстаны як стартавая пляцоўка для далейшага навучання ў Францыі. Для гэтага тут існуе Institut d'Études Françaises pour Étrangers (http://ife.efe.univ-montp3.fr), які спецыялізуецца на выкладанні французскай мовы і краіназнаўства замежнікам.</p>	<p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Па звестках на 2004 г.: 21.126 студэнтаў, з іх 17% замежнікаў.</p>	<p>ІНТЭРНАТ Кошт пражывання ў інтэрнаце – ад € 200. Па ўсіх пытаннях звяртатца ў <i>Service du Logement</i> пры службе <i>CROUS</i>:</p>
<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Шэсць навукова-даследчых адзінак (Unités de Formation et de Recherche, UFR): 1 – літаратуразнаўства, мастацтвазнаўства, філасофія, мовазнаўства; 2 – англо- амерыканістыка, германістыка, славістыка, арыенталістыка, прыкладныя замежныя мовы; 3 – гуманітарныя навукі і навукі аб навакольным асяроддзі; 4 – эканамічныя і матэматычныя навукі; 5 – грамадазнаўства; 6 – раманская і міжземнаморская мовы.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Створаны на базе факультэтаў права, эканомікі і, часткова, філалагічнага факультэта расфармаваны ў 1971 годзе Сарбоны. Лічыцца, што менавіта Парыж 1 мае найлепшы сярод французскіх ўніверсітэтаў выкладыць склад па наступных спецыяльнасцях: эканоміка, кіраванне, мастацтвазнаўства, юрыспрудэнцыя і паліталогія.</p>	<p>ІНТЭРНАТ Кошт пражывання ў інтэрнаце – ад € 200. Па ўсіх пытаннях звяртатца ў <i>Service du Logement</i> пры службе <i>CROUS</i>:</p>
<p>КОШТ НАВУЧАННЯ Кошт – каля € 270 (уступны ўнёсак і сацзабеспечэнне).</p>	<p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Па звестках на 2004 год, ва універсітэце навучалася 6.522 замежных студэнтаў (17% ад агульной колькасці).</p>	<p>ДЭДЛАЙН Тэрмін падачы заявак – да 1 лютага.</p>
<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Для запічэння на 1 курс трэба запоўніць дасце ў культурным аддзеле Амбасады Францыі. Потым вас запросяць на моўны тэст (TCF – кошт € 59). Пасля разгляду дасце педагогічнай камісіі вам высылаецца запрашальны ліст, які служыць падставай для атрымання візы. Для запічэння на 2 курс і вышэй запоўніць дасце (скажаць на афіцыйным сайце) і адправіць звычайнай поштай на адрас універсітэта.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Навукова-даследчыя адзінкі (Unités de formation et de recherche, UFR): эканоміка і кіраванне (еканоміка, кіраванне прадпрыемствам, матэматыка і інфарматыка); гуманітарныя навукі (гісторыя мастацтва і археалогія, пластычныя мастицтвы і мастацтвазнаўства, геаграфія, гісторыя, філасофія); юрыдычныя і палітычныя навукі (агульная юрыдычныя адукацыя, права, кіраванне ў грамадскім сектары, дзелавое права, міжнародныя зносіны (асобная спецыялізацыя – “Еўразвяз”), паліталогія, грамадская праца і сацыяльныя даследаванні).</p>	<p> FRANCE</p>

UNIVERSITÉ PARIS-SORBONNE (PARIS IV) САРБОНА (ПАРЫЖ IV)

1, rue Victor Cousin
75005 Paris, France
Phone: +33 1 40 46 22 11
www.paris4.sorbonne.fr
international@paris4.sorbonne.fr
accueil.international@paris4.sorbonne.fr

ВАРТАСЦЬ

Парыж IV з'яўляецца прымым нашчадкам факультэта літаратуры і гуманітарных навук славутага Парыжскага ўніверсітэта (як вядома, у 1971-м у выніку ўніверсітэцкай рэформы апошні быў расфармаваны: пяць яго факультэтав стаў асновай для 13-ці сучасных ўніверсітэтаў). У рэйтынгах аўтарытэтнага выдання "Nouvel Observateur" Парыж IV традыцыйна займае першыя месцы сярод гуманітарных ўніверсітэтаў Францыі.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Паводле дадзеных на 2003–2004 навучальных год, агульная колькасць студэнтаў – 25.650, з іх – 4.428 замежнікаў.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Навукова-даследчыя адзінкі (Unités de formation et de recherche, UFR): французская літаратура і парадынальнае літаратуразнаўства; французская мова; лаціна; грэцкая; філософія і сацыялогія; гісторыя; геаграфія; мастацтва і археалогія; ангельская мова; германістыка; іберыстыка і лацінаамерыканістыка; італістыка і раманістыка; славістыка; прыкладныя замежныя мовы; музыка і музыказнаўства; прыкладныя гуманітарныя навукі; інфарматыка і камунікацыя.

КОШТ НАВУЧАННЯ

€ 300 (у гэту суму ўваходзіць уступны ўнёсак і сацзабеспячэнне).

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Тэст на веданне французскай мовы (DELF альбо DALF, можна здаць у Амбасадзе Францыі ў РБ). Як варыант, можна здаць іспыт на веданне мовы, арганізаваны ўніверсітэтам. Адрас Службы іспытаў па французскай мове для замежных студэнтаў:
247, rue Saint-Jacques 1er étage
75005 Paris
Phone: +33 155 428 326
Fax: +33 155 428 329
Selfee@paris4.sorbonne.fr

Расклад іспытаў першыядычна вывешваецца на сایце ўніверсітэта.

Ваша дасце разглядае Педагагічна камісія, у склад якой уваходзяць выкладчыкі абраней Вамі дысыплюны. Увага звяртаецца на ўзровень французскай, папярэднія дыпломы, матывацію абітурыента. Для паступлення на 1 курс трэба запоўніць "Заяўку аб прыёме на першы курс французскага ўніверсітэту" у Амбасадзе Францыі ў РБ. Для паступлення на астатнія курсы траба звязацца са Службай міжнародных сувязяў па адрасу:
[En Sorbonne
Esc. F, porte 364](http://En.Sorbonne.Esc.F.porte.364)
1, rue Victor Cousin
75005 Paris
альбо праз e-mail (гл. п. 1).

СТЫПЕНДЫІ

Ва ўніверсітэце існуе разгалінаваная сістэма сацыяльных і даследчыцкіх стыпендыяў. Па першыя трэба звязацца ў Службу фінансавай і сацыяльнай дапамогі (Service de l'aide financière et sociale de l'étudiant): Service.Bourses@paris4.sorbonne.fr. Па даследчыцкіх стыпендыях трэба звязацца ў Службу даследаванняў (Service de la Recherche): Service.Recherche@paris4.sorbonne.fr.

Травень–чэрвень – канчатковыя тэрміны падачы заявак на большую частку стыпендыяў.

ИНТАРНАТ

Кошт пражывання ў інтэрнаце – ад € 200. Па ўсіх пытаннях звязацца ў Service du Logement пры службе CROUS: dse@crous-paris.fr.

ДЭДЛАЙН

Тэрмін падачы дасце на 1 і 2 курс – 14 студзеня. На 3 курс і ў магістратуру – з 17 красавіка па 15 траўня.

PARIS VI: PIERRE ET MARIE CURIE УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ П'ЕРА І МАРЫ КЮРЫ (ПАРЫЖ VI)

4 Place Jussieu,
75005 Paris,
France
Phone: +33 144 275 184
www.upmc.fr
etudiants.etrangers@upmc.fr

ВАРТАСЦЬ

16-е месца ў Top 100 па версіі "The Times" (1-е сярод французскіх ўніверсітэтаў), 7-е месца ў Top 100 European

Universities (таксама 1-е сярод французскіх ўніверсітэтаў). На сённяшні дзень Парыж 6 – гэта самы вялікі навуковы і медыцынскі даследчы комплекс у Францыі. Гра ўзровень даследаванняў свядчыць шматлікія міжнародныя прэміі і ўзнагароды. Тут працуе даследчыкі і выкладчыкі з усіх пяці кантынентаў.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Каля 30.000 студэнтаў, з іх каля 3.000 замежнікаў.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Навукова-даследчыя адзінкі (Unités de formation et de recherche – UFR): матэматыка; інжынерная справа; інфарматыка; механіка, энергетыка і робататэхніка; электроніка, электратэхніка, аўтаматыка; фундаментальная і практычнай фізіка; хімія; "навукі аб жыці" (Sciences de la vie); "навукі аб зямлі і эвалюцыі натуральных асяродкаў"; медыцина.

КОШТ НАВУЧАННЯ

€ 300 (сюды ўваходзіць уступны ўнёсак і сацзабеспячэнне).

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Для запоўніць на 1 курс трэба запоўніць дасце ў Амбасадзе Францыі. Плюс – тэст на веданне французскай мовы (здаецца альбо ва ўніверсітэце, альбо ў Амбасадзе Францыі). Для запоўніць на 2 курс і вышэй падаюцца дакументы аб папярэдній адукацыі, дакументы аб валоданні французскай мовай, дасце (можна знайсці на афіцыйным саіце ўніверсітэта).

СТЫПЕНДЫЯ

Сацыяльныя стыпендыі: € 1.296–3.501 (умовы – пражыванне ў Францыі не менш за 2 гады альбо наўніцтва ў Еўразіяе). Даследчыцкія стыпендыі – ад € 4.000 на год.

ИНТАРНАТ

Пакой ва ўніверсітэцкім гарадку – € 130–150.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Харчаванне ва ўніверсітэцкай рэстарацыі – каля € 240–250 на месяц. Выдаткі на падручнікі, дапаможнікі і падобнае – € 45 на месяц. Транспарт – € 30–45 на месяц.

ДЭДЛАЙН

Тэрмін падачы дасце:
на 1 курс – 30 студзеня,
на 2 курс і вышэй – 15 траўня.

<p>UNIVERSITÉ PARIS-SUD XI (ORSAY) УНІВЕРСІТЭТ ПАРЫЖ- ПОЎДЗЕНЬ XI (АРСЭ)</p>	<p>аформіць прац інтернет: www.cnous.fr/vieetud/ bourses/dse.htm.</p>	<p>сацыялагичная абсерваторыя грамадскіх трансфармацыяў; цэнтр вывучэння эканамічных працэсаў.</p>	
<p>ВАРТАСЦЬ Паводле рэйтынгу "The Times" Топ 100 універсітэт Арсэ займае 34-е месца ў сусветнай класіфікацыі (адлаведна, 2-е сярод французскіх універсітэтаў, саступае толькі універсітэту Парыж 6). Па версії Top 30 European universities (STU) – 16-е месца. Асноўны асаблівасцю універсітэта лічыцца прыкладны характар навучання: традыцыйна універсітэт падтрымлівае цесныя контакты з французскімі прадпрыемствамі і камерцыйнымі структурамі.</p>	<p>НТЭРНАТ – мінімум € 200 на месяц (пакой 10 м², мэблія). Звяртанаца ў CROUS. Адрес: 145, boulevard de la Reine 78 000 VERSAILLES Phone: +33 139 208 500 +33 139 208 509 www.crous-versailles.fr</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Харчаванне ў "resto U" (універсітэцкая рэстарацыя) – € 2,70 за абед.</p> <p>ДЭДЛАЙН 15 студзеня – апошні тэрмін падачы ўступнай заяўкі.</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ Кошт навучання вызначаецца індывідуальна і залежыць ад сацыяльных умоваў студэнта. Максімальная сума – каля € 4.000.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ 2 скончаныя курсы ў іншай ВНУ, тэст DALF альбо TCF (Test de connaissance du français, мінімальны ўзровень – 5). Неабходна запоўніць і даслаць дасце (форма – на афіцыйным сайце). Адрес для дасылкі (толькі ў "папяровым" варыянце): Institut d'Etudes Politiques de Paris FNSP Direction des Affaires Internationales et des Echanges CIEP 27, rue Saint-Guillaume 75337 Paris cedex 7 France. Апошні крок – сумоўе па спецыяльнасці.</p>	
<p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Каля 27.000 студэнтаў, з іх 3.200 замежнікаў (выходцы са 130 краінай).</p>	<p>ФАКУЛЬТЕТЫ Арсэ налічвае 5 факультэтав: права–еканоміка–кіраванне (relations.internationales@jm.u-psud.fr); факультэт прыродазнаўчых навук (marie.nguyen@do.cso.u-psud.fr); медыцынскі факультэт (nelly.perret@kb.u-psud.fr); фармацэўтычны факультэт (marie-noelle.diamand@sepadm.u-psud.fr); факультэт STAPS (спорт і фізкультура) (Thierry.de-Langen-Wendels@staps.u-psud.fr). Успунны ўнёсак (разам з сацыяльнасцю) – € 300.</p>	<p>ECOLE LIBRE DES SCIENCES POLITIQUES (SCIENCES PO PARIS) ВОЛЬНАЯ ШКОЛА ПАЛАТИЧНЫХ НАВУК</p> <p>27 rue Saint-Guillaume 75337 Paris Cedex 07, France Phone: +33 145 495 050 Fax: +33 142 223 126 http://www.sciences-po.fr/</p>	
<p>УМОВЫ ЗАЛІЧЭННЯ Для запісу на 1 курс трэба запоўніць дасце ў Амбасадзе Францыі. Для запісу на астатнія курсы давядзенца прайсі працэдуру прывізання папярэдні адукацыі. Гэтым займаеца спецыяльная педагогічная камісія (падрабязна – на www.u-psud.fr/vae.nsf/). Для пачатку трэба звязацца з навучальнай службай (services de scolarité) на сваёй спецыяльнасці. Вам паведамяць курс, на які Вы можаце паступіць, паслядоўнасць дзеянняў і неабходныя дакументы.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Найлепшая ў Францыі пляцоўка для вывучэння міжнародных адносін, паліталогіі, а таксама замежных мовай. Школа супрацоўнічае і ладзіць акадэмічныя абмены з 260 універсітэтамі свету (47 краінай). Тут існуе моцная база для практычнай адукацыі: школа працягнуе каля 1.600 вакансіяў для стажыровак на год: з іх 68% – на прадпрыемствах, 17% – у дзяржструктурах, 11% – у грамадскіх арганізацыях, 4% – у еўрапейскіх структурах.</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Паводле службы інфармацыі школы, мінімальны месячны бюджэт студэнта Sciences Po выглядае наступным чынам: жыццё – € 500 (разам з платай за электрычнасць і ваду), харчаванне – € 25, культура (кнігі, часопісы) і баўленне вольнага часу – € 100; транспарт – € 27 (кошт прайзнога ImaginR).</p>	
<p>СТЫПЕНДЫ – да € 3.456. Заяўку на сацыяльную стыпендыю можна</p>	<p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Ва універсітэце навучаюцца 5.500 студэнтаў. З іх 1.600 замежнікаў з 40 краінай (50% – з Еўропы, 25% – з Паўночнай Амерыкі).</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Восем адукацыйна- даследчых цэнтраў: цэнтр міжнародных даследаванняў; цэнтр вывучэння палітычнага жыцця Францыі; цэнтр вывучэння Еўрапейскай гісторыі 20 ст.; цэнтр сацыялогіі арганізацыяў; абсерваторыя кан'юнктуры рынку; міжрэгіональная палітычная абсерваторыя;</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Паводле службы інфармацыі школы, мінімальны месячны бюджэт студэнта Sciences Po выглядае наступным чынам: жыццё – € 500 (разам з платай за электрычнасць і ваду), харчаванне – € 25, культура (кнігі, часопісы) і баўленне вольнага часу – € 100; транспарт – € 27 (кошт прайзнога ImaginR).</p> <p>ДЭДЛАЙН Апошні тэрмін падачы заявак – 1 сакавіка.</p>	

4 rue Blaise Pascal
67070 Strasbourg cedex, France
Phone: +33 390 245 000
Fax: +33 390 245 001
<http://www-ulp.u-strasbg.fr>

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКИ

ВАРТАСЦЬ

27-е месца ў рэйтынгу Top 100 European Universities ад Institute of Higher Education (SJTU). Паводле гэтай класіфікацыі, Страсбург 1 – трэці сярод французскіх універсітэтаў і 84-ты ў сусветнай класіфікацыі.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЕНТАЎ

Па звестках на 2003–2004 навучальны год, універсітэт налічвае 18.055 студэнтаў, з іх 3.789 замежнікаў.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Медыцыны; зубной хірургіі; фармацеўтыкі; матэматыкі і інфарматыкі, “навук аб жыцці” (sciences de la vie); хіміі; фізічных навук; псіхалогіі і педагогікі; геаграфіі і землеўпардакавання; эканомікі і кіравання. Кошты – у залежнасці ад абрачнага профілю (у сярэднім – каля € 100). Сацыяльныя аплаты – яшчэ мінімум € 171 штогод.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕНИЯ

Для запічэння на 1 курс трэба запоўніць заяўку ў Амбасадзе Францы ў РБ.
Для запічэння на 2 курс і вышэй неабходна мець за плячыма мінімум 2 гады навучання ва універсітэце.
Для запічэння ў магістратуру патрэбныя 3 гады навучання ў ВНУ.
У двух апошніх выпадках трэба даслаць у Навучальную службу (Service de la Scolarité) заяўку з дакладным указаннем тыпу дыплома, які вы б хацеці атрымаць.
Навучальная служба вышле Вам у адказ Дась-заяўку аб прызнанні (Dossier de demande de validation d'acquis académiques, VAC), а таксама падрабязна распісаную працэдуру падачы заяўкі з дакладна ўказанымі тэрмінамі.

СТЫПЕНДЫ

Прызначаюцца індывідуальна.
Умовы: узрост – да 26 год, больш за два гады пражывання ў Францы.
Падрабязнасці можна знайсці на <http://www.cnous.fr/crousstrasbourg/cadres/barrebourses.htm>.

ІНТЭРНАТ

Кошт інтарнату – ад € 137,5; аднапакаёука – ад € 232,6 на месяц.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Кошт пражывання ў Страсбургу за месяц складзе € 410–540. У тым ліку абед у студэнцкай рэстарацыі U (уваходзяць у сістэму CROUS Strasbourg) будзе каштаваць каля € 2.60. Транспарт: студэнцкая праязная картка Campuspass каштует € 24.

ДЭДЛАЙН

31 студзеня – тэрмін падачы заяўкі ў Амбасаду Францыі.

www.education.gouv.fr/sup/default.htm –

французская сістэма вышэйшай адукацыі ў падрабязнасцях на афіцыйным сайце Мінадуку. Таксама варта зазірнуць у раздзел

www.education.gouv.fr/int/etudfr.htm –

тут знаходзіцца ўся афіцыйная інфа для абитурыента-замежніка: куды і якія дакументы падаваць, у якія інстанцыі і ў якім парадку звяртацца, якія фармальныя працэдуры трэба прайсці пры ўездзе/выездзе, якія аплаты здейсніць.

www.diplomatie.gouv.fr/education/etudier/index.html

– раздзел на афіцыйнай старонцы МЗС Францыі, цалкам прысвечаны студэнтам-замежнікам, якія плануюць альбо ўжо навучаюцца ў “шасцікунтай краіне”. Як абраць спецыяльнасць і месца навучання, што трэба зрабіць перад выездам у Францыю, куды і па якія стыпендіі звяртацца, як атрымаць урадавую стыпендыю Французскай Рэспублікі etc.

www.egide.asso.fr – афіцыйная старонка EGIDE –

арганізацыі, якая мае амаль неперакладальную назуву і займаецца стыпендыямі для студэнтаў з-за мяжы. Тут размешчаны пералік магчымых стыпендыяў і іншых крыніцай фінансавання для замежнага студэнта. Тут жа знаходзяцца спісы ўсіх французскіх універаў і вышэйших школаў.

www.egide.asso.fr/fr/guide/preparer/budget –

тыповы бюджет французскага студэнта.

www.amue.fr/Universites/Default.asp –

спіс універсітэтаў, размеркаваных паводле рэгіёнаў.

www.ciep.fr/langue/delfdalf –

інфармацыя пра моўныя экзамены DELF і DALF.

www.cnous.fr – т. зв. “служба студэнцкага жыцця”

CNOUS (Centre national des œuvres universitaires et sociales). Практычна інфармацыя пра стыпендыі, жытло, харчаванне ў спецыялізаваных універсітэцкіх рэстарацыях (resto U), падпрацоўкі. Асобны раздзел для замежных студэнтаў, ён змяшчае больш агульныя, “арыентатыўныя” звесткі. Тут жа знаходзяцца каардынаты 28-мі рабіянальных прадстаўніцтваў Службы, якія завуцца CROUS. Напрыклад, www.crous-paris.fr змяшчае дадзенія аб стыпендыях, коштак пражывання і харчавання, магчымасцях уладкавацца на працу, займацца спортам і нармальна тусануцца для парыжскіх студэнтаў.

www.paris.fr/fr/education/vie_etudiante –

практычны гід парыжскага студэнта ад Мэрыі Парыжа. Падрабязная інфармацыя па жытле, харчаванні, лякарнях, працы і падпрацоўках, а таксама способах зэканоміць (напрыклад, з картай зніжак “Etudiant de Paris”).

www.lemoneymag.com –

увага на раздзел “Vie étudiante”: максімум інфармацыі пра студэнцкі бюджет, асноўныя выдаткі і крыніцы даходаў. Тут жа можна віртуальна падлічыць сваю стыпендыю, каб ведаць, на якую суму прэтэндаваць і куды прад'яўляць гэтыя прэтэнзii.

МИНСК, ПРОСПЕКТ СКОРИНЫ, 44 ТЕЛ. 284-30-14 С 10 ДО 20 БЕЗ ВЫХОДНЫХ

ТРАЭФИК

GREAT BRITAIN

ШАЛЁНЫЯ
SEX PISTOLS,
ГАДЗІННІК НА БІГ
БЭНЕ, ШМОТКІ АД
ВІВЬЕН ВЭСТВУД,
НЕБА ЛОНДНА і
ДЗЕСЬЦІ
ДАЛЕКА-ДАЛЕКА
У ДЗЯЦІНСТВЕ –
ГЕРАІЧНЫ РОБІН
ГУД, ДУМАЕЦЕ,
ГЭТЫХ МАРАЎ
ТУРЫСТА
ДАСТАТКОВА,
КАБ НАВАСТРЫЦЬ
ЛЫЖЫ Ў МАТУХНУ
БРЫТАНІЮ?
АДКАЖАМ ТАК:
ПАКОЛЬКІ ЎСЕ
МЫ З ВАМИ
ЗДАГАДВАЕМСЯ,
ПРА ШТО БУДЕ
ВЕСЦІСЯ ГАВОРКА
НІЖЭЙ, – ГЭТЫХ
МАРАЎ НЕ ЗУСІМ
ДАСТАТКОВА...

РЫЛІ ГРЭЙТ БРЫТАН

там, дзе БЭд бойз і МЭд гёрлз

★ СТАРАЯ, АЛЕ ЯК ДЫХАЕ!

Гісторыя вышэйшай адукацыі ў Велікабрытаніі пачынае адлік з узнікнення ў XII стагоддзі Оксфарда і Кембрыджа. Менавіта ў гэты час пачынаюць закладацца асновы цалкам новага брытанскага лайфстайлу – university life. Далей – як заўжды: праз колькі стагоддзяў універы пачынаюць з'яўляцца па ўсёй краіне, народ паціху адуюваецца – так і дажылі брытанцы да дваццаць першага стагоддзя.

У гэтым самым стагоддзі яны ставяцца да адукацыі па прынцыпе “чым старажытней, тым прэстыжней”. І гэта добра для нас, замежных студэнтаў. Бо маладыя коледжы і універы, якія ўзниклі за апошнія два стагоддзі, з большым задавальненнем прымаюць якраз “німесных”. А каб не адставаць ад старых класічных навучальных установаў, увесь час удасканалываюць свае праграмы. У выніку – шанцаў паступіць у “новыя” ВНУ ў нашых больш. Да і кошт навучання тут меншы, чым паўсяль, і дыплом нармальны вам выдадуць...

Сама сістэма адукацыі Брытаніі мае некалькі ступеняў. Усеагульнае абавязковое навучанне цягнецца тут да 16 гадоў. Далей дзяціна можа абіраць – ці вучыцца, ці жаніцца. Як ні дзіўна, (“толькі” ці “ах”?) 65% маладых людзей працягваюць навучае ў вышэйшай школе (кшталту нашых старэйших класаў, толькі спецыялізаваных). У выніку ў 18 гадоў, напрыканцы такога навучання, будучыя студэнты здаюць так званы “A”-іспыт, і далей ім сапраўды свецяць зялёным святлом універсітэт, прафесійна-тэхнічныя навучальныя ўстановы ці політэхнічныя коледжы – на выбар і па густу.

Сістэма вышэйшай адукацыі ў Брытаніі можа як мінімум здзівіць простага беларускага школьніка. Уявіце сабе карціну: вучыцеся вы вучыцеся, пакуль раптам, пасля сканчэння другога курса, вам не прапануюць забегчы ў дэканат і забраць... дыплом. У апошнім вы са здзіўленнем чытаеце, што ўжо зараз (у свае няпойўныя 20 гадкоў!) можаце працаўаць па спецыяльнасці.

Гэта яшчэ што! Пасля трэцяга курса вам прысвойваецца першая навуковая ступень – бакалаўр. Далейшае навучанне, у тым ліку і двухгадовая магістратура, лічыцца паслядышломным.

YOU KNOW I'M.. BEd

Для пазначэння навуковых ступеняў у сістэме вышэйшай адукацыі Брытаніі існуюць пэўныя скарачэнні:

- **BA** – бакалаўр гуманітарных навук;
- **BEd** – бакалаўр педагогічных навук;
- **EEng** – бакалаўр тэхнічных навук;
- **BSc** – бакалаўр натуральных навук;
- **LLB** – бакалаўр права;
- **BMus** – бакалаўр музыкі;
- **BM** – бакалаўр медыцыны.

Ступень магістра пазначаецца такім самым чынам, толькі замест літары **B – M**.

У Велікабрытаніі студэнты ходзяць на лекцыі, практичныя і кансультатыўныя (tutorials). Кансультатыў, напрыклад, ангелец атрымлівае стала і ў індывідуальным парадку – ніякага калгасу і прынудзілайкі. У многіх ВНУ кансультатыў і самастойная праца наогул займаюць асноўную частку навучальнага працэсу. А калі ўявіць, што пракансультую вас лаўрэт усялякіх Нобеляў, то яшчэ тысячу разоў падумаеш, рвануць на кансультатыў да такога выкладчыка ці на чарговую “чашачку віскі” да суседа Крыса. Яшча адна фішка брытанскага навучання – ніякага тупога завучвання і скатвання лекцыяў з падручніка. Самастойная даследніцкая праца, фармаванне навыкаў незалежнага мыслення, прычым не толькі ў межах аранай прафесіі, – тут найбольш каштоўныя. Карабец, не тупіце успышку і абраіце спецыяльнасць з любою. Шмат працаўцаў, самаахвярна і напружана, можна толькі тады, калі праца на самай справе цікавіць, а не тады, калі яна аранана дзеля прэстыжу. Як правіла, у апошнім выпадку інтэлектуальны стымул хутка губляецца.

Дарэчы, наконт стымулаў. Агульны час навучання ў брытанскім університетах на 1–2 гады карацей, чым у іншых краінах. У большасці навучальных установаў атрыманне ступені бакалаўра зойме трэх гады. “Інтэнсіўна і эфектыўна” – самая дакладная характарыстыкі мясцовых навучальных праграмаў. У выніку студэнты раней пачынаюць працаўца па спецыяльнасці і значна эканомяць на навучанні.

А для таго, каб эканоміць на брытанскай адукацыі маглі і замежнікі, у 1960-х у Брытаніі прыдумалі гэтаク званыя Адкрытыя універсітэты. Чалавек з любой часткі свету можа атрымаць брытанскую в/а дыстанцыйную, праз інтэрнет, з сапраўдным дыпломам па выніках. Кошт такога навучання, праўда, немалы і стыпендыяў з рознымі фінансавымі дапамогамі нашмат менш. Але, па-любому, гэта выдатная альтэрнатыва для здагадлівых і знаходлівых.

UCAS

Першым пачынаць апісанне гэтай арганізацыі, варта адзначыць, што сістэма адукацыі ў Брытаніі даволі значна адрозніваецца ад нашай.

Па-першае, калі ў нас студэнт жадае паступіць у ВНУ, ён піша заяву і падае дакументы менавіта ў сам універсітэт, здае ісптыты. Сітуацыя ў Брытаніі іншая. Брытанскі школьнік клапоціцца пра свае паступленне ўжо ў апошнім класе сярэдняй школы. Сваю заяву ён дасылае не ва ўнівер, а ў спецыяльную арганізацыю – Universities and Colleges Admissions Service (UCAS), пазначыўшы пры гэтым, што ён збіраецца вывучаць. Супрацоўнікі UCAS, у сваю чаргу, апрацуваюць заяву абітурыента, выбіраюць найлепшыя для аранай спецыяльнасці універсітэт і дасылаюць інфармацыю пра студэнта ў адзін ці некалькі універсітэтаў гэтай спецыялізацыі.

На дадзеных ЮКАСа, у Брытаніі налічваецца каля 1,8 мільёнаў студэнтаў, з іх 300 тысячаў замежных студэнтаў з 180 краін свету. ЮКАС – гэта брытанская нацыянальная арганізацыя, якая прымае і апрацувае ўсе заявы абітурыентаў на паступленне ў любую вышэйшую навучальную ўстанову ў краіне. Усе Брытанскія універсітэты, за выключэннем Open University, і большасць каледжаў супрацоўнічаюць з ЮКАСам. Арганізацыя не толькі забяспечвае абітурыентаў самай сучаснай інфармацыяй па вышэйших навучальных установах, але і “вядзе” тых абітурыентаў, якія падалі свае заявы ў ЮКАС, ад пачатку і да канца. Ваш каардынатор у ЮКАСе будзе кантактаваць ад вашага імя з адміністрацыяй аранага універсітэта, каб атрымаць і даслаць вам усю неабходную інфармацыю.

ЯК ГЭТА ПРАЦУЕ

Па-першае, вам неабходна зарэгістравацца. Зрабіць гэта магчыма на сайце арганізацыі online.

Шукаць трэба international apply, што значыць рэгістрацыя замежных студэнтаў. Пры запаўненні заявы вас абавязковы спытаюць пра універсітэты, у якія вы хацелі бы паступіць. Калі ваша заява будзе падрыхтаваная, ЮКАС разашле яе ва ўніверсітэты. Універсітэты разглядаюць вашы заявы, прымаюць рашэнне і дасылаюць яго ЮКАСу. І тады ЮКАС звязваецца з вами і прапануе ўсе варыянты магчымага паступлення. Калі вы дасылаеце заяву да 15 студзеня, то адказ можна атрымаць у траўні. Калі ж заява паступае ў арганізацыю пасля 15 студзеня і да 30 чэрвеня, то чакайце на адказ у ліпені. Дэдлайн: пачынаць дасылаць заявы можна з 1 верасня, а апошні тэрмін падачы заявы – 30 чэрвеня. Кошт заявы ў адзін універсітэт складае 5 фунтаў; у два ці болей універсітэтаў – 15 фунтаў.

ГРУПЫ А И В

Пры запаўненні заявы на сайце вас могуць здзвівіць неізразумелыя Route A і Route B. Гэта так званыя група А і група В, якія з'явіліся па прычыне шматлікасці заявў на мастацкія спецыяльнасці. Першы паток заявай на мастацкія спецыяльнасці (група А) пачынаецца 1 верасня і сканчваецца 15 студзеня. Другі паток (група В) пачынаецца 1 студзеня і цягнецца да 24 сакавіка.

Universities and Colleges Admissions Service / UCAS

Rosehill

New Barn Lane

Cheltenham

Glos GL52 3LZ

UK

Tel. +44 870 112 22 11

Fax. +44 124 254 49 61

www.ucas.com

enquiries@ucas.ac.uk

★ А НУ-КА ЗБЯРЫ СВОЙ ЧАМАДАНЧЫК

Уся наварочанасць і прэстыжнасць брытанскай адукацыі ні ў якім разе не павінна палохаць замежных абітурыентаў. Негалосная вайна Брытаніі са Штатамі за замежных абітурыентаў толькі нам на карысць. І паколькі педантычныя ангельцы разлічваюць да 2008 года павялічыць колькасць іншаземцаў, хвалаўцаца асабліва не варта. Хаця асабліва дзелавым не перашкодзі бы губазакатальнік – аўтаматычнае залічэнне немагчымае нават тут і да іспытаў давядзеца рыхтавацца па-любому.

А што трэба для паступлення простаму беларускаму студэнту? Па-першое, дакумент аб адукацыі. Узрост і профільнае навучанне граюць пры паступленні немалаважную ролю, таму школьні атэстат, хутчай за ёсё, пачыне толькі на брытанскай падрыхтоўчыце. Іншая справа, калі вы заканчваеце гімназію ці ліцэй з пэўным паглыбленым навучаннем. Ідэальны варыянт – калі на момант паступлення вам амаль 20, у наяўнасці – атэстат аб сярэдній адукацыі з гімназіі/ліцэем/коледжа, даведка аб сканчэнні якіх-небудзь курсаў па будучай спецыяльнасці (кшталту мадэлявання цацачных самалётікаў пры паступленні на інжынерню ці школьнага драматычнага гуртка – на акторскую справу).

Калі ж вам пашацавала павучыца ў айчынным універы ўсе пяць год, то варта скантактавацца з прыёмнай камісіяй брытанскага коледжа або універа, куды збіраецца падацца. У некаторых выпадках дакумент можа пацягнуць толькі на брытанскі А-уровень, у некаторых – прыраўняцца да спецыяліста ці дадзі права паступаць адразу на другі ці ўвогуле перадапошні курс. Часам у нашых нават атрымліваеца падаць дакументы на атрыманне ступені магістра. Шукайце варыянты! Кінушысь ў першы, што трапіўся на вочы, універ, можна прасахаціць не проста год-два навучання, але і прыстойную суму грошай.

У прынцыпе, падрыхтоўчыя курсы – таксама нядэрннае штука, ў тым сэнсе, што яны амаль заўсёды працуяць пры канкрэтным універсітэце, куды можна адразу і рухацца, бо месцы браніруюць загадзя і перш за ёсё з ПАшнікай. Працягласць навучання тут звычайна складае не больш за год. Самі прыкіньце: год адносна вольнага жыцця, калі можна не толькі зарыентавацца на мясцоўсці, але і падшукаць нармальнае жытло і працу. Яшчэ адзін плюс – удасканаленне ангельскай у адпаведнасці з патрабаваннямі. Но гэта другая абавязковая ўмова паступлення ў ВНУ Вялікабрытаніі.

Для большасці універсітэцкіх праграмаў патрэбныя паказчыкі тэстаў TOEFL (мінімум – 550) ці IELTS (6,0). Таксама не забудзьцеся на розныя рэкамендацыйныя і матывацыйныя лісты, якія часта патрабуюць навучальныя ўстановы, каб убачыць, наколькі падрыхтаваны да працы чалавек збіраеца ў іх вучыцца.

★ “У НАРМАЛЬНЫХ ЛЮДЗЕЙ БОЛЬШ...”

Вялікая Брытанія – трэцяя ў сусветным рэйтынгу сярод краінаў з найвышэйшым коштам адукацыі і першая – у Еўропе. Адсюль усе вынікі і наступствы.

Кожны універ сам вызначае кошт навучання.

Прыблізная і арыентатыўная расценкі такія:

- гуманітарныя навукі – 6.250–7.650 фунтаў на год;
- прыродазнаўчыя навукі – 6.500–9.700 фунтаў на год;
- медыцына – 6.960–18.000 фунтаў.

Да аплаты навучання варта дадаць выдаткі на пражыванне. Тыдзен пражывання ў інтэрнаце каштует ад 30 да 100 фунтаў, пакой у кватэры – 45–120 фунтаў за той жа тыдзень.

Каця Крыжаноўская, якая зараз вучыцца ў Лондане ў мінімальнай школе, кажа, што за 50 фунцікаў спакойна можна знайсці пакой – і гэта часам нават лепш за інтэрнат. “Я жыву у дому разам з 8 чалавекамі, у маленечкім пакой, але адна. Дом вялікі і чысты, знаходзіцца ў трэцяй зоне горада. Гэта нармальна: не цэнтр, але і не надта далёка. Можна знайсці танней, але і ўмовы будуць нашмат горшыя”.

Хто не ведае, Лондан – адзін з самых дарагіх гарадоў свету. Таму чытайце – і не пупейце!

Ежа надзённая запатрабуе ў Лондане каля 80 фунтаў на тыдзень – па афіцыйных звестках. Кацярына кажа, што есць мала і рэдка: “Не ад адсутнасці грошай, прости я заўсёды і звычайна так ем – каля 10–15 фунтаў на тыдзень разыходзіцца. У нармальных людзей больш...”

Абавязковыя выдаткі, якіх не пазбегнүць, – транспарт.

На тыдзень атрымаеца 10–30 фунтаў, але ёсё залежыць,

натуральна, ад того, куды, колькі разоў і на якім транспарце катаецца. “На аўтобусе вельмі дорага і вельмі доўга – горад вялізны. Затое, калі вучышся больш за тры месяцы, атрымліваеш зніжку на траспарт 30%” – дзеліца досведам Кацярыны Крыжаноўскай.

Навучальны год працягваеца 9 месяцаў, і сярэдняя сума выдаткаў (жытло, харчаванне, візитка, книгі, транспарт, забаўкі) замежнага студэнта – 730 фунтаў на месяц у Лондане і 585 – у іншых гарадах каралеўства.

Зразумела, што без дапамогі з такімі фінансавымі раскладкамі простаму беларускаму студэнту не абысціся. Паспявае той, хто пачынае раней, таму стыпендыі варта шукаць разам з навучальнай установай. Брытанская амбасада ў Беларусі стыпендыяյ студэнтам не дae, але адмініструе праграму Брытанскага Савета.

Штогод такім чынам абраюцца два стыпендыяты для атрымання ступені доктара навук у Англіі. І ёсё... Але цэлы шэраг арганізацый, сайты якіх можна знайсці ў карысных спасылках, фінансава дапамагаюць студэнтам-замежнікам.

Найлепшы шанец маюць студэнты праграмай паслядипломнай адукацыі (магістэрскіх і доктарскіх). Тым, хто вучыцца дзеля атрымання ступені бакалавра ці на мінімальных курсах, стыпендыі выдзяляюцца радзей.

Патрабаванні да прэтэндэнтаў вельмі строгія. Важнымі критерамі з'яўляюцца акадэмічны дасягненні і якасці лідэра. У прыватных школах-пансіянатах асабліва таленавітыя ў музыцы, мастацтве ці акадэмічных дысцыплінах могуць прэтэндаваць на разовыя стыпендыі, што часткова пакрываюць затраты на навучанне і пражыванне.

А вось другі факт: Вялікабрытанія спансуе 21.000 замежных студэнтаў. Бабкі выдзяляюцца непасрэдна універсітэтамі ці дзяржаўнымі фондамі.

Таму зноў узгадываем свае таленты, здольнасці і – што крываць душой – матэрыяльнае становішча і спрабуем трапіцца ў лік гэтых 21.000.

Звяртацца па стыпендыю варта як мінімум за год да пачатку навучання.

Калі ж стыпухі вам таксама не будзе хапаць, то шукаіце працу. Хаця, як кажуць дасведчаныя, на працу як на крыніцу аплаты навучання разлічваць не варта, калі збіраеся вучыцца па-сапраўднаму. Студэнт-замежнік мае права працаваць 20 гадзінай на тыдзень падчас вучобы і цэлы працоўны дзень падчас вакацыяў. “Скажу шчыра: калі так і рабіць, асабліва не разбагацееш, – распавядае Каця. – Можа, хопіць на жыццё, але пад завязку. Працу можна знайсці самую простую – афіцыянтамі, посуд мыці і г. д. Але на добрую працу легальная з такімі документамі, як беларускі пашпарт і студэнтская віза, складана разлічваць”.

Стоадсоткава магчымы варыянты – праца ў сваім універы ці коледжу. Вакансіі на працу на палову стаўкі можна знайсці на дошцы аўтавыдаў. У многіх ВНУ існуюць уласныя базы дадзеных на працаўладкаванні на палову стаўкі ці па выхадных.

★ АПОНШІ КРОК ПЕРАД ПЕРШЫМ ПОДЗВІГАМ

Збіраецца дакументы на візу варта тады, калі ўжо атрымалі запрашэнне ад універсітэта з прыпісачкай “запічаны” і сабраныя бабкі на вучобу. Звычайна ў лісце з універы ці коледжу ўся інфармацыя распісана вельмі падрабязна: колькі каштует навучанне, дзе вы будзеце пражываць, калі пачынаеца заняткі. Будучы студэнт мусіць прад’явіць гэты ліст, а таксама даведку аб фінансавай плацёжадольнасці ў амбасаду. У якасці апошній можна прынесці выліску з раҳунку, даведку аб заробку (калі працуеце) ці ліст ад таго чалавека (ци арганізацыі), які збіраеца аплачваць вашу вучобу.

У сваім лісце “мецэнат” мусіць указаць суму і прычыну, па якой ідзе на такі досьць “нітранны” крок.

Да таго ж вам спатрэбіцца выпіска з залікоўкі ці працоўнай кнігі і, зразумела, пашпарт з пячаткай дазволу на выезд.

Кошт візавага збору складае \$ 69. Страхоўка, неабходная для выезду ў госці да братоў Гелахераў, – \$ 110.

DO YOU?.. ASKING!

IELTS
(International English Language Testing Service) –
гэта брытанскі тэст на веданне ангельскай мовы.

Тэст складаецца з чатырох частак. Цікава, што граматычныя заданні не ўваходзяць у склад тэксту. Першая частка – гэта аўдыраванне, якое месціць чатыры заданні рознага зуроўню складанасці. Вы зможаце праслушаць матэрыял толькі адзін раз. На асобнай паперы пажадана занатоўваць даты, імёны, нумары тэлефонаў. Некаторыя пытанні – выбар (multiple choice). Агульная колькасць пытанняў – 40. Парада: не пакідайце пытанне на апошні момент, спрабуйце адказаць адразу, таму што наўрад ці вы ўспомніце, што было сказана на касеце, потым. Спрабуйце прачытаць пытанне да таго, як вы пачаце размову. Пасля кожнага задання ў вас будзе 10 хвілінаў, каб запісаць адказы на экзаменацыйны ліст. Не пакідайце пытанне без адказу! Калі не ведаце правільнага варыянта, пастаўце тое, што падказвае інтуіцыя.

Другая частка – гэта чытанне. Праблема гэтага задання – час. Вы павінныя прачытаць тры тэксты і адказаць на 40 пытанняў. У вас ёсьць гадзіна.

Атрымліваецца прыкладна па 20 хвілінаў на тэкст, чаго часам не хапае на ўважлівую працу. Але ўсё роўна не сядзіце над адным тэкстам больш, чым 20 хвілінаў у вас яшча два, а часу на іх можа не хапіць зусім. Запісвайце адказы адразу на ліст, у вас не будзе дадатковых 10 хвілінаў на гэта. Пачынайце працу з чытання пытанняў! Уважліва стаўчеся да пытанняў. Калі сказана адказаць некалькім словамі, не пішыце некалькі сказаў. Есць пытанні, на якія трэба будзе адказаць “так” ці “не”, але ўсё ЯК У ТЭКСЦЕ. Часам правільнны адказ залежыць ад аднаго дакладнага слова з тэкста.

Трэцяя частка – пісьмовая. На гэтае заданне даеца гадзіна. Па-першае, трэба будзе зрабіць аналіз графіка ці табліцы. Па-другое, патрэбна будзе напісаць эсэ на адну з пропанаваных тэмаў.

Рэкамендуецца 20 хвілінаў аддаць першай частцы, а 40 – другой. Эсэ павінна быць прыкладна на 250 словаў. Зразумела, што на тэсце вам не трэба лічыць іх колькасць, але трэба ведаць прыкладны аўём напісанага. Калі дома вы будзеце практикавацца, звярніце ўвагу, які аўём займаюць вашы 250 словаў. Што да аналізу табліцы ці графіка, вам патрэбна апісаць асноўныя моманты, прааналізаць тэндэнцыі графіка, зрабіць свае высновы. Аўём гэтай часткі не павінен быць менш за 150 словаў.

Чацвёртая частка – вусная. З 2001 года яна стала складацца з трох заданняў. У першым заданні студэнт адказае на агульныя пытанні пра сябе, сям'ю, вучобу, хобі. Гэта адбываецца на працягу пяці хвілін. Другое заданне займае некалькі хвілін, у якія студэнт павінен апісаць сітуацыю, пропанаваную экзаменатарам. Трэцяе заданне – гэта больш падрабязная размова паміж студэнтам і экзаменатарам на якую-небудзь тэму, звычайна – працяг дадзенай у другім заданні тэмы. Экзаменатар можа спытаць твае меркаванні і погляды на туго ці іншую праблему. На гэта адводзіцца пяць ці болей хвілін.

Усе заданні выконваюцца ў адзін дзень. Інфармацыю па месцах і датах тэставання можна набыць у Брытанскім Савеце ў Мінску. Пра вынікі тэста вы даведваецеся праз два тыдні. Вам высылаецца сертыфікат TRF (Test Report Form) з вашым балам ад 1 да 9 (большасць універсітэтаў патрабуюць мінімум 6 балаў). Такі сертыфікат дзейнічае 2 гады. Кошт тэста складае \$140. Запісвацца на тэст трэба самае позняе за 7 дзён да самой даты праходжання тэста.

www.ielts.org

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

www.canada.gc.ca – All About Canada – усё пра Канаду і без лішніх словаў.

www.accc.ca – Association of Canadian Community Colleges – арганізацыя, якая на працягу больш за 30 гадоў займаеца падтрымкай лідэраў у розных навучальных установах, курыруе і фінансуе рознага кшталту праграмы, нападжвае супрацоўніцтва з універсітатамі, у тым ліку ў іншых краінах, і таксама дапамагае асобным студэнтам.

www.cna.nl.ca/administration/international/internships – Available International Internships – тут вы знайдзеце дапамогу ў пошуку працы, жытла, кансультацыі па розных праблемных пытаннях.

www.cbie.ca – Canadian Bureau for International Education – шмат рознай інфы для замежных студэнтаў пра стыпендыю (як, куды падаць і на колькі разлічваць), працу (дзе шукаць і як сябе прэзентаваць) і розныя студэнцкія праекты.

www.studyincanada.com – Canadian Education Centers пошукавік па канадскай адукацыі. Тут можна знайсці інфу не толькі па універсітэтах і коледжах, але і пра тое, як і дзе знайсці жытло, дзе танней купіць шмоткі і да т. п.

www.cslp.com – Council of Second Language Programs in Canada – усё пра навучанне ангельскай ці французскай мове ў Канадзе.

www.graduateaid.com – яшчэ адзін універсальны пошукавік студэнцкага жыцця.

www.studentsawards.com – “What you need, when you need it” – гэта дэвіз сайта, які цалкам адлюстроўвае яго змест. Стыпендыі, гранты, фонды, а таксама квіткі, гатэлі, танныя падарожжы і ўсё, што можа зацікаўіць студэнта.

http://www.wusc.ca/campuses/srp/sponsoring_groups/en_index.html – спадарожнік у пошуку спонсарскай дапамогі для навучання. Усё, што вы мусіце зрабіць, ад першага да апошняга кроку, плюс крытэрыі адбору. Усё распісана вельмі падрабязна.

CAMBRIDGE UNIVERSITY КЭМБРЫДЖСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Cambridge Admissions Office
Fitzwilliam House
32 Trumpington Street
Cambridge CB2 1QY

Phone: +44 122 333 33 08
Fax: +44 122 336 63 83
admissions@cam.ac.uk
www.cam.ac.uk

Няма сэнсу шмат казаць пра Кэмбрыджскі універсітэт: гэтае імя вядома ўсюму свету вось ужо на працягу 800 гадоў. Разам з Оксфардскім яны з'яўляюцца старэйшымі і буйнейшымі універсітэтамі ў краіне і ў свеце. Усюму свету вядома якасць камбрыджскага дыплома і прафесіяналізм яго выпускнікоў. Тут распрацоўваюцца новыя тэхналогіі, знаходзяцца новыя лекі, даследуюцца самыя цікавыя феномены сучаснай навукі і тэхнікі. Кэмбрыдж рыхтуе дактароў, ветэрынароў, мастакоў, інфарматыкаў, інжынероў, настаўнікаў і г. д. Студэнты і выпускнікі універсітэта атрымалі 60 Нобелеўскіх прэміяў.

Не трэба быць геніям, каб паступіць у Кэмбрыджскі універсітэт! Так сцвярджае кіраванне гэтай навучальнай установы. Шмат таленавітых студэнтаў баяцца нават падумаць пра навучанне ў Кэмбрыджы. Але гэта – асноўная памылка. Універсітэт прымае студэнтаў, у якіх ёсьць жаданне вучыцца (а прыйдзеца працаваць вельмі шмат) і прыкладсі для гэтага ўсе свае таленты. А універсітэт абіяе падтрымаць кожнага і прапанаваць кожнаму студэнту самыя лепшыя ўмовы для самарэалізацыі.

Вельмі важна мець агульнае ўяўлення пра сістэму Кэмбрыджскага універсітэта. Па-першое, універсітэт складаецца з 31 коледжа. Тры з іх выключна жаночыя (Нью Хол, Ньюнгам і імя Люсі Кавендіш), два прымаюць толькі на магістэрскае навучанне (Клер Хол і Дарвін), у астатніх навучаюцца ўсе студэнты, якія былі прынятыя універсітэтам. Але калі вы вырашилі навучацца ў Кэмбрыджы, вам пажадана выбіраць спецыяльнасць з прапанаванага спісу. У залежнасці ад абранай вамі спецыялізацыі вас накіруюць у той коледж, дзе вучыцеца такая дысцыпліна.

Далей прадстаўлены спіс коледжаў.

КРАЙСТС КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1505 г.)	ГЕРТАН КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1869 г.)	КОЛЕДЖ МАГДАЛІНЫ (заснаваны ў 1428 г.)
St Andrew's Street, Cambridge CB2 3BU Phone: +44 1223 334 900 Fax: +44 1223 334 967 admissions@christs.cam.ac.uk	Huntingdon Road, Cambridge CB3 0JG Phone: +44 1223 338 999 Fax: +44 1223 338 896 admissions@girton.cam.ac.uk	Magdalene Street, Cambridge CB3 0AG Phone: +44 1223 332 100 Fax: +44 1223 363 637 magd-admissions@lists.cam.ac.uk
ЧЭРЧЫЛЬ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1960 г.)	ГОНВІЛ ЭНД КІЗ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1348 г.)	НЬЮ ХОЛ (заснаваны ў 1954 г.)
St Andrew's Street, Cambridge CB2 3BU Phone: +44 1223 336 000 Fax: +44 1223 336 180 admissions@chu.cam.ac.uk	Trinity Street, Cambridge CB2 1TA Phone: +44 1223 332 400 Fax: +44 1223 332 456 admissions@cai.cam.ac.uk	Huntingdon Road, Cambridge CB3 0DF Phone: +44 1223 762 100 Fax: +44 1223 352 941 admissions@newhall.cam.ac.uk
КЛЭР КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1326 г.)	ХОМЕРТАН КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1326 г.)	НЬЮНЭМ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1871 г.)
Trinity Lane, Cambridge CB2 1TL Phone: +44 1223 333 200 Fax: +44 1223 333 219 admissions@clare.cam.ac.uk enquiries@clare.cam.ac.uk	Hills Road, Cambridge CB2 2PH Phone: +44 1223 507 111 Fax: +44 1223 507 120 admissions@homerton.cam.ac.uk	Sidgwick Avenue, Cambridge CB3 9DF Phone: +44 1223 335 700 Fax: +44 1223 359 155/357 898 admissions@newn.cam.ac.uk enquiries@newn.cam.ac.uk
КЛЭР ХОЛ (заснаваны ў 1965 г.)	ХҮЮЗ ХОЛ (заснаваны ў 1885 г.)	ПЕМБРУК КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1347 г.)
Herschel Road, Cambridge CB3 9AL Phone: +44 1223 332 360 Fax: +44 1223 332 333 receptionist@clarehall.cam.ac.uk	Herschel Road, Cambridge CB3 9AL Phone: +44 1223 332 360 Fax: +44 1223 332 333 receptionist@clarehall.cam.ac.uk	Trumpington Street, Cambridge CB2 1RF Phone: +44 1223 338 100 Fax: +44 1223 338 163 admissions@pem.cam.ac.uk enquiries@pem.cam.ac.uk
КОРПУС ХРЫСЦЕ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1352 г.)	КОРПУС ХРЫСЦЕ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1352 г.)	КОЛЕДЖ СВ. ПЯТРА (заснаваны ў 1284 г.)
Trumpington Street, Cambridge CB2 1RH Phone: +44 1223 338 000 Fax: +44 1223 338 061 admissions@corpus.cam.ac.uk	Mortimer Road, Cambridge CB1 2EW Phone: +44 1223 334 898 Fax: +44 1223 311 179 admissions@hughes.cam.ac.uk	Trumpington Street, Cambridge CB2 1RD Phone: +44 1223 338 200 Fax: +44 1223 337 578 admissions@pet.cam.ac.uk
ДАРВІН КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1954 г.)	ДЖЫЗУС КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1496 г.)	КАРАЛЕЎСКИ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1448 г.)
Silver Street, Cambridge CB3 9EU Phone: +44 1223 335 660 Fax: +44 1223 335 667 deanery@dar.cam.ac.uk	Jesus Lane, Cambridge CB5 8BL Phone: +44 1223 339 339 Fax: +44 1223 324 910 undergraduate-admissions@jesus.cam.ac.uk	Silver Street, Cambridge CB3 9ET Phone: +44 1223 335 511 Fax: +44 1223 335 555 admissions@quns.cam.ac.uk
ДАЎНІНГ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1800 г.)	ЛЮСІ КЭВЭНДЗІШ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1965 г.)	КОЛЕДЖ РОБІНСАН (заснаваны ў 1979 г.)
Regent Street, Cambridge CB2 1DQ Phone: +44 1223 334 800 Fax: +44 1223 467 934 admissions@dow.cam.ac.uk college-secretary@dow.cam.ac.uk	Lady Margaret Road, Cambridge CB3 0BU Phone: +44 1223 332 190 Fax: +44 1223 332 178 lcc-admission@lists.cam.ac.uk	Grange Road, Cambridge CB3 9AN Phone: +44 1223 339 100 Fax: +44 1223 351 794 undergraduate-admissions@robinson.cam.ac.uk
ЭМАНУЭЛЬ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1584 г.)	КІНГЗ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1441 г.)	КОЛЕДЖ СВ. КАЦЯРЫНЫ (заснаваны ў 1473 г.)
St Andrew's Street, Cambridge CB2 3AP Phone: +44 1223 334 200 Fax: +44 1223 334 426 admissions@emma.cam.ac.uk	King's Parade, Cambridge CB2 1ST Phone: +44 1223 331 100 Fax: +44 1223 331 315 undergraduate.admissions@kings.cam.ac.uk graduate.admissions@kings.cam.ac.uk	Trumpington Street, Cambridge CB2 1RL Phone: +44 1223 338 300 undergraduate.admissions@caths.cam.ac.uk
ФІЦВІЛЬЯМ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1966 г.)		
Huntingdon Road, Cambridge CB3 0DG Phone: +44 1223 332 000 Fax: +44 1223 464 162 admissions@fitz.cam.ac.uk		

КОЛЕДЖ СВ. ЭДМУНДА (заснаваны ў 1896 г.)

Mount Pleasant, Cambridge CB3 0BN
Phone: +44 1223 336 250
Fax: +44 1223 336 111
admissions@st-edmunds.cam.ac.uk
college.office@st-edmunds.cam.ac.uk

КОЛЕДЖ СВ. ІААНА (заснаваны ў 1511 г.)

St John's Street, Cambridge CB2 1TP
Phone: +44 1223 338 600
Fax: +44 1223 337 720
admissions@joh.cam.ac.uk

СЭЛУІН КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1882 г.)

Grange Road, Cambridge CB3 9DQ
Phone: +44 1223 335 846
Fax: +44 1223 335 837
admissions@sel.cam.ac.uk

СІДНІ САСЭКС КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1596 г.)

Sidney Street, Cambridge CB2 3HU
Phone: +44 1223 338 800
Fax: +44 1223 338 884
admissions@sid.cam.ac.uk

ТРЫНІЦІ КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1546 г.)

Trinity Street, Cambridge CB2 1TQ
Phone: +44 1223 338 400
Fax: +44 1223 338 564
admissions@trin.cam.ac.uk
college.office@trin.cam.ac.uk

ТРЫНІЦІ ХОЛ (заснаваны ў 1350 г.)

Trinity Lane, Cambridge CB2 1TJ
Phone: +44 1223 332 500
Fax: +44 1223 332 537
admissions@trinhal.l.cam.ac.uk

ВУЛФСАН КОЛЕДЖ (заснаваны ў 1965 г.)

Barton Road, Cambridge CB3 9BB
Phone: +44 1223 335 900
Fax: +44 1223 335 908
ug-admissions@wolfson.cam.ac.uk
pg-admissions@wolfson.cam.ac.uk

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Больш за 16.500.
Колькасць замежнікаў –
больш за 3.000.

СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ:

Інжынерная справа (авіякасмічна прамысловасць і авіяніжынерыя, праектаванне будынкаў, горадабудаўніцтва, электронная тэхніка, энергетыка і навакольнае асяроддзе, кантрольна-выміральна тэхніка, машынабудаўніцтва, тэхналогія машынабудаўніцтва); **усходазнаўства** (акадская мова і культура, Бліжні Усход у античнасці, арабская мова і культура, асірыйская культура, бенгальская моваў і культура, кітайская мова і культура, коптская мова і культура, культура Егіпта, хіндзі, іўрыт, культура іслама, японская мова і культура, сучасны Бліжні Усход, палі, персідская мова і культура, практык (агульная назва для сярэдненідыйскіх моў будыскай літаратуры), культура Раджастхана (вобласці ў Індыі), санскрыт, урду); **прыродазнаўчыя науки** (анатомія, астрафізіка, батаніка, біяхімія, біялогія, хімія, інфарматыка, экалогія, генэтыка, геалагічныя науки, гісторыя і філасофія науک, металургія, прырода матэрыяльных целаў, матэматыка, паталогія, фармакалогія, фізіка, псіхалогія, заалогія); **медицина** (анатомія, фармакалогія, паталогія, псіхалогія); **ветэрынарная справа;** **археалогія і антралогія;** **архітэктура;** **англа-саксонскія, скандынаўскія і кельцкія мовы** (стараангельская мова і культура, сярэднявечная ірландская мова, скандынаўскія мовы, палеаграфія, сярэднявечная ўэльская мова і культура); **сучасныя і сярэднявечныя мовы** (класічныя мовы, нідэрландская мова і культура, французская мова і культура, нямецкая мова і культура, сучасная грэцкая мова, італьянская мова і культура, лацінская мова, агульная лінгвістыка, партугальская мова, руская мова, іспанская мова); **інфарматыка;** **педагогіка** (драма, адукцыя (пачатковая, сярэдняя)); **эканоміка;** **ангельская мова;** **экалогія;** **класічныя мовы і культуры** (класічная грэцкая мова, лацінская мова); **геаграфія;** **гісторыя** (сусветная гісторыя, гісторыя краінаў, гісторыя мастацтваў); **права і кіраванне;** **менеджмент;** **музычнае мастацтва;** **сацыяльныя і палітычныя науки** (філасофія, паліталогія, сацыялогія); **тэалогія і рэлігія.**

КОШТ НАВУЧАННЯ – ад 8.000 фунтаў на год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Біямедицынскі ўступны тэст (BMAT) на медыцынскія і ветэрынарныя спецыяльнасці; спецыялізованы тэст па матэматыцы (STEP) на ўсе спецыяльнасці з матэматычным ухілам; тэст на мышленне (TSA) на спецыяльнасці інфарматыкі, прыродазнаўчых наукаў, інжынернай справы, эканомікі і матэматыкі; уступны тэст па праву (LNAT) – новы тэст, уведзены з 2004 года, агульны для спецыяльнасцяў права і кіравання. Гэты тэст прымаецца ў астатніх універсітэтах Брытаніі пры залічэнні на тыя ж спецыяльнасці; моўны тэст, які будзе ўведзены з 2005 года, стане адзінным тэстам на гуманітарныя спецыяльнасці. Раней кожны коледж праводзіў свой уступны іспыт па мове, а цяпер вынікі гэтага адзінага іспыта будуть прымаць за ўсе коледжы. Тэст уключае чытанне тэкста на ангельскай мове з пытаннямі на той замежнай мове, якую вы плануеце вывучаць у Кэмбрыджскім універсітэце. Да таго ж патрабуеца TOEFL з мінімальным балам 600 (пісьмовы) ці 250 (камп'ютэрны).

СТЫПЕНДЫ

Кэмбрыджскі універсітэт прынане шматлікую колькасць стыпендый ў грантаў таленавітых студэнтаў. Галоўнае – гэта адразу падаваць заяву на іх. Існуюць спецыяльныя фонды, якія разглядаюць заявы і абміяроўваюць сумы грантаў. Калі нават не атрымаеца з першай стыпендыяй, абавязкова атрымаеца з іншай. Акрамя агульных стыпендыальных фондаў, у Кэмбрыджскім універсітэце існуюць Кэмбрыджскі Дзяржаўны Траст і Кэмбрыджскі Міжнародны Траст, якія займаюцца выдачай грантаў замежным студэнтам.

ІНТЕРНАТ

На сёняшні дзень існуюць два інфармацыйныя цэнтры, дзе можна атрымаць інфармацыю пра пражыванне. Супрацоўнікі цэнтраў дапамагаюць студэнтам, выкладчыкам і турыстам знайсці найболыш задавальнільнае месца. Тут ёсьць інфармацыя пра кватэры, дамы, пакоі. Ва ўласнасці універсітэта знаходзяцца інтэрнаты, месца ў якіх атрымліваюць post-graduate студэнты, навукоўцы і некаторыя замежнікі. Усю больш падрабязную інфармацыю мажліва атрымаць толькі з'яўляючыся студэнтам універсітэта (калі цябе афіцыйна запічылі ва універсітэт). Кантакты: accommodation_service @admin.cam.ac.uk

ІНЫЯ ВЫДАТКИ

Універсітэцкія зборы для замежных студэнтаў складаюць 3.000 фунтаў (адзіны ўзнос), на астатнія выдаткі універсітэт налічыў 6.100 фунтаў. На кампuse замежным студэнтам заўсёды прапаноўваюцца падпрацоўкі (заробак поўнасцю пакрывае выдаткі).

Пажадана застрахавацца да прыезда ў Брытанію.

ДЭДЛАЙН

30 верасня.

UNIVERSITY OF OXFORD ОКСФАРДСКІ УНІВЕРСІТЭТ

University Offices
Wellington Square, Oxford OX 2JD
UK
Phone: +44 1865 270 000
www.ox.ac.uk
International.Office@admin.ox.ac.uk

① ВАРТАСЦЬ

Горад з такой жа назай знаходзіцца ў надзвычай прывабным месцы за 90 кіламетраў ад Лондана. Насельніцтва складае 150.000 жыхароў, каля 35.000 з іх – гэта студэнты Оксфардскага ці Оксфард Брукс універсітэтаў. Гісторыя Оксфардскага універсітэта пачынаецца 800 гадоў таму, калі калектыву настаўнікаў пачаў чытаць лекцыі студэнтам. Гэтае аўяднанне хутка стала вядомым, і сюды пацягнуліся прагнучыя ведаў маладыя людзі. Першыя замежныя студэнты пачынаюць вучыцца ў Оксфардзе ў 1190 годзе. У 13 стагоддзі з'яўляюцца першыя афіцыйныя будынкі факультэтаў для мужчынаў. Жанчыны атрымалімагчымасць навучацца ў Оксфардзе толькі ў 19 стагоддзі.

② АГУЛЬНАЯ КОЛЪКАСЦЬ СТУДЕНТАЎ

17.000. Колъкасць замежных студэнтаў – 4.500.

③ ФАКУЛЬТЕТЫ

Універсітэт складаецца з 39 асобных каледжаў. Факультэты:
гуманітарны факультэт (амерыканістыка, класічныя мовы і культуры, антычная гісторыя, парапіナルная філалогія і агульнае мовазнаўства, фанетыка, выяўленчае мастацтва, ангельская мова і літаратура, сярэднявечныя мовы і літаратуры, сучасныя мовы і літаратуры, сучасная гісторыя, музыка, усходазнаўства, філасофія, тэалогія, кітайская мова, літаратура і культура, гісторыя мастацтваў, гісторыя медыцыны; навукі пра жыцце і экалогію: антропалогія, археалогія, біяхімія, геаграфія, батаніка, заалогія);

матэматычны і фізічны факультэт (інфарматыка, матэматыка, статыстыка, хімія, геалагічныя навукі, інжынерная справа, фізіка, навука пра матэрый);

медыцынскі факультэт (прымае толькі 7 замежных студэнтаў штогод!)
анестэзіялогія, кардыёхірургія, клінічныя лабараторныя даследаванні, клінічная

медицина, клінічна неўралогія, клінічная фармакалогія, генетыка, малекулярная медицина, генекалогія, афтальмалогія, артапедычна хірургія, педыятрыя, ахова здароўя, хірургія, эксперыментальная психалогія, анатомія і генетыка, паталогія, фармакалогія, фізіялогія;

факультэт сацыялагічных навук

(афрыканскі рэгіён, Бразілія, сучасны Кітай, Японія, Лацінская Амерыка, Расія і ўсходне-еўрапейскія краіны, Паўднёвая Азія, Еўропа, эканоміка, педагогіка, інтэрнет, права, менеджмент, паліталогія, міжнародныя зносіны, сацыяльная праца, сацыяльная палітыка, сацыялогія);

§ КОШТ НАВУЧАННЯ для замежных студэнтаў складае ад 7.800 фунтаў да 19,100 фунтаў (медицынскі факультэт) на год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Замежныя студэнты прымаюцца ў Оксфардскім універсітэце выключна ў залежнасці ад талентаў і здольнасцяў. Кіраванне універсітэта зайдзе мэтава выбірала найлепшых студэнтаў, якія з краіны, так і з замежжа. Дзеля гэтага акрамя пісьмовых іспытаў праводзіцца інтэрв'ю, дзе выкладчык асабіста знаёміцца са студэнтамі. Замежным студэнтам неабязважкова здаваць TOEFL ці IELTS, таму што выдатныя веды ангельскай мовы – авязковая ўмова навучання, акрамя таго, уступныя пісьмовыя іспытаў будуть праходзіць па-ангельску. Вельмі важна адзначыць, што неабходна падаваць дзве заявы: першая – у сам Оксфардскім універсітэце, другая – у UCAS (формы можна знайсці на сایце). На большасць спецыяльнасцяў трэба здаваць пісьмовыя іспытаў:

хімічныя спецыяльнасці – хімія, пажадана дадатковое веданне нейкай прыродазнаўчай навукі і матэматыкі;
біялагічныя навукі – біялогія/хімія/матэматыка/фізіка;
класічныя мовы – лацінская/грэцкая мова;

англійская мова
літаратурна мова
інфляцыйныя мовы
гедзічныя мовы
матэматычныя мовы
эканомічныя мовы
матэматычныя мовы
інженерныя мовы
сучасныя мовы
замежныя мовы
літаратурныя мовы
літаратурныя мовы
еўропейскія мовы
европейскія мовы
маскоўская мова
гедзічныя мовы
гедзічныя мовы
гісторычныя мовы
гісторычныя мовы
медычныя мовы
біялагічныя мовы
музычныя мовы
ускользаючыя мовы
фізічныя мовы
матэматычныя мовы
прававыя мовы
(LM)

LinguaLand

СТАЙПЕНДЫ

Стыпендыя Далвертана: поўна ці часткова пакрывае ўсе выдаткі таленавітых замежных студэнтаў з краінай Усходняй і Цэнтральнай Еўропы (Беларусь таксама ў спісе гэтых краін!!!). Дэдлайн на стыпендью – 22 студзеня, узор заявы можна знайсці на сایце www.admin.ox.ac.uk/io/

Стыпендыя Уэверлі: усе заявы ад замежных студэнтаў аўтаматычна разглядаюцца на гэту стыпендню. Яе атрымліваюць студэнты з краінай з нікім узроўнем дахода на чалавека (спецыяльная камісія разглядае кандыдатуры па ўласных критэрыях);

Стыпендыя Оксфардскага універсітэта: кіраўніцтва універсітэта выдзяляе абмежаваную колькасць стыпендый студэнтам з краінай, што сталі на шляху развіцця, якія не маюць магчымасці вывучаць абаронную спецыяльнасць на радзіме. Толькі студэнты з выбітнымі вынікамі іспытаў могуць атрымліваць стыпендью, якая пакрывае ўесь кошт навучання, універсітэцкія зборы і прапануне кішэнныя гроши. Узор заявы можна запатрабаваць у офісе па справах замежных студэнтаў па адрасе: Student Funding and International Office, University Offices, Wellington Square, Oxford OX1 2JD ці на сایце універсітэта. Дэдлайн – 1 кастрычніка.

ІНТЭРНАТ

Усім першакурснікам прадстаўляецца інтарнат. Кошт пражывання + харчавання + камунальныя плацяжы + пральныя паслугі складае 700–900 фунтаў за семестр. Кватэрну можна зняць за 3.000–4.000 фунтаў на год.

Універсітэцкі збор складае 3.000–4.000 фунтаў на год. Харчаванне ў школьнай сталоўцы (тры разы на дзень) – прыкладна 1.110 фунтаў на год. Амаль што ўсе оксфардскія студэнты карыстаюцца спецыяльным транспартам, што абыходзіцца супер танна: веласіпед, які каштуе 90 фунтаў. Таксама варта зазначыць, што студэнту неабязважкова набываць падручнікі: бібліятэка забяспечвае ўсім неабходным.

ДЭДЛІН

15 кастрычніка

ЦЕНТР МЕЖДУНАРОДНЫХ КОММУНИКАЦИЙ

Л КУРСЫ РАЗГОВОРНОГО ЯЗЫКА 6 УРОВНЕЙ
Л ИНТЕНСИВНЫЙ КУРС С НУЛЯ 10 НЕДЕЛЬ
Л ДЕЛОВОЙ АНГЛИЙСКИЙ, НЕМЕЦКИЙ
Л ПОДГОТОВКА К СДАЧЕ IELTS/TOEFL/FCE/CAE/CPE

Л НОВЕЙШИЕ МЕЖДУНАРОДНЫЕ МЕТОДИКИ

Л ФОРМИРОВАНИЕ ГРУПП НА ОСНОВЕ ТЕСТИРОВАНИЯ

Л ВЫСОКОКВАЛИФИЦИРОВАННЫЕ ПРЕПОДАВАТЕЛИ

Л СТУДЕНТЫ ПОЛЬЗУЮТСЯ АУДИО- И ВИДЕОМАТЕРИАЛАМИ

<p>IMPERIAL COLLEGE OF SCIENCE, TECHNOLOGY AND MEDICINE ІМПЕРСКІ КОЛЕДЖ НАВУКІ, ТЭХНІКІ И МЕДЫЦЫНЫ</p>	<p>IELTS не пазначана, і мець выдатныя адзнакі ў пасведчанні аб заканчэнні сярэдняй школы па прафілюючых предметах. Акрамя таго, трэба представіць сведчанне таго, што студэнт мае не менш за 9.500 фунтаў на год (без кошта навучання).</p>	<p>сацыялагічныя предметы і паліталогія. Дэвіз інстытута – <i>ergum cognoscere causas</i>, што значыць “зразумець прычины падзеяў.”</p>	
<p>The Registry Imperial College London SW7 2AZ Phone: +44 20 7594 80 14 Fax: +44 20 7594 80 04 www.ic.ac.uk admissions@ic.ac.uk</p>	<p>СТЫПЕНДЫ Стыпенды факультета сельскагаспадарчых навук: штогод універсітэт прадстаўляе шматлікія гранты на суму 1.500 фунтаў лепшым студэнтам факультета; гранты прыродазнаўчага факультета; стыпендыя факультета інжынернай справы: 2.000 фунтаў на год на працыгу чатырох гадоў; стыпендыя імя Холігрэйва: на спецыяльнасці – аэранаўтыкі, хімічнай інжынернай, будаўніцтва і інфарматыкі; універсітэцкая стыпендыя: 5.000 фунтаў на год на працыгу чатырох гадоў, прадстаўляеца студэтам з цяжкім матэрыяльным становішчам.</p>	<p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 9.975. Колькасць замежнікаў з Еўразвязу – 1.354; з іншых краін свету – каля 1.000. З агульнай колькасцю 7.211 атрымліваюць ступень бакалаўра і 2.764 праходзяць postgraduate навучанне.</p>	
<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Факультэт інжынернай справы (аэранаўтыка, біяінжынерыя, хімічная інжынерыя і хімічныя тэхналогіі, будаўніцтва, вылічыльная тэхніка); факультэт прыродазнаўчых навук (сельскагаспадарчая навукі, біялагічныя навукі, ахова навакольнага асяроддзя і тэхналогіі); медицынскі факультэт (біамедыцынскія навукі, клінічныя даследаванні, рэўматалогія, агульная медыцына, сярдечно-лёгачныя захворанні, неўралогія і псіхалогія, педыяtryя, акушэрства і гінекалогія, хірургія, аnestэзіялогія і рэнтаматалогія); факультэт фізічных навук (хімія, гісторыя навук, тэхналогія і медыцыны, матэматыка, фізіка).</p>	<p>ІНТЭРНАТ каштуе 208 фунтаў за месяц.</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Падручнікі, харчаванне і ўласныя выдаткі студэнт аплачвае самастойна. Рэгістрацыйная квота – 2.100 фунтаў.</p>	
<p>КОШТ НАВУЧАННЯ 10.300 фунтаў; хімія – 14.050 фунтаў; даклінічная медыцына – 12.850 фунтаў; клінічная медыцына – 21.750 фунтаў; інфарматыка – 14.500 фунтаў; астатнія – 13.250 фунтаў.</p>	<p>ДЕДЛАЙН Пачынаючы з 1 верасня.</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Заявы прымаюцца праз ЮКАС. Патрабуецца выдатны ці добры атэстат, тэст на веданне ангельскай мовы TOEFL (мінімальны бал 627 – пісьмовы ці 263 – вусны) ці IELTS (мінімальны бал – 7). Некаторых студэнтаў могуць запрасіць на пісьмовы іспыт.</p>	
<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Усе заявы падаюцца праз ЮКАС (код універсітэта – IMP 150). Неабходна добра валодаць ангельскай мовай (найўнасць</p>	<p>THE LONDON SCHOOL OF ECONOMICS AND POLITICAL SCIENCE ЛОНДАНСКІ ІНСТИТУТ ЭКАНОМІКІ</p> <p>Houghton Street London WC2A 2AE England UK Phone: +44 20 7405 76 86 Fax. +44 20 7955 60 01 www.lse.ac.uk</p>	<p>СТЫПЕНДЫЯ Для замежных студэнтаў з амежаваным фінансавым становішчам існуюць шматлікія дзяржаўныя гранты і універсітэцкія стыпенды.</p>	
<p>ВАРТАСЦЬ Лонданскі інстытут эканомікі, заснаваны ў 1895 годзе, займае 11 месца ў рэйтынгу сусветных універсітатаў і 4 у брытанскіх чартах. Інстытут знаходзіцца ў цэнтральным раёне Лондана. У інстытуце чытаюць і выкладаюць самыя вядомыя палітологі, бізнесмены і палітыкі брытанскай сталіцы. Студэнты Лонданскага інстытута знаходзяцца ў цэнтры сацыяльнага і палітычнага жыцця краіны. Галоўныя акцэнты інстытута –</p>	<p>ІНТЭРНАТ Кошт складае ад 180 да 400 фунтаў на месяц у залежнасці ад умоваў пражывання (напрыклад, ці ўключана харчаванне).</p>	<p>ДЕДЛАЙН 15 студзеня</p>	

**THE SURREY INSTITUTE
OF ART & DESIGN
ІНСТИТУТ ДЫЗАЙНУ і
МАСТАЦТВА**

University College
Farnham Campus
Falkner Road
Farnham, Surrey, GU9 7DS, UK
Phone: +44 1252 722 441
Fax: +44 1252 892 616
www.surrart.ac.uk
gdaly@surrart.ac.uk
(контактная асона –
Genevieve Daly)

ВАРТАСЦЬ

Інстытут прадстаўляе сабой адзін з самых буйных незалежных інстытутаў, які спецыялізуецца ў галіне мастацтва, дызайну і CMI. Тут прапануецца 30 дыпломных праграмаў, шмат з якіх уключаюць у сабе акрамя навучання прафесійную і бізнес-практыку ў вядучых брытанскіх кампаніях. Кіраўніцтва інстытута надае вялікую ўвагу міжнародным абменам і замежнымі студэнтамі. Тут навучаюцца студэнты з 50 краін свету. Таксама штогод арганізуваюцца міжнародныя выставы і конкурсы з удзелам лепшых работ студэнтаў з розных краін. Інстытут рыхтуе сваі выпускнікоў да сучаснага рынку. Вельмі важна, каб скончыўшы інстытут, ты быў добра падрыхтаваны, а не разгубіўся ў шматлікасці патрабаванняў і цяжкасцяў.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

3.500. Колькасць замежных студэнтаў (апроч студэнтаў з Еўразіязы) – 315.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Факультэт рэкламы і брэнд мэнеджменту, факультэт анимациі, факультэт мастацтва і CMI, факультэт дызайну, факультэт лічбавых тэхналогій, факультэт моды і стылю, факультэт журналістыкі, факультэт прамоцыі і ілюстрацыі, факультэт відэамастацтва, факультэт выяўленчых мастацтваў, факультэт графічнага дызайна, факультэт камунікацыі, факультэт пячатных CMI, факультэт фатаграфіі, факультэт вэб-дизайну, факультэт афармлення і брэндаў тавараў, факультэт графічнага дызайну новых CMI, дызайну інтэр'ера, факультэт мадэлявання адзення.

КОШТ НАВУЧАННЯ

Кошт бакалаўрскага навучання – 7.752 фунтаў за год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ
TOEFL ці IELTS (мінімальны бал – 6), партфолія, інтар'ю (па жаданні замежнага студэнта). Свае работы можна дасылаць у наступных фарматах: e-mail, віда, cd, dvd, дыскета, фатаграфіі.

СТЫПЕНДЫ

Каб быць залічаным у інстытут, студэнт павінен прадставіць рахунак, на якім знаходзіцца неабходная сума на ўесь час навучання, нават капі потым студэнт атрымае стыпендыю. Па пытаннях стыпендыі лепш за ёсё звяртацца ў Брытанскі Савет у сваей краіне.

ИНТЭРНАТ

Адзін пакой на чалавека – 2.103 фунтаў за навучальны год (выключаючы летні адпачынак), на дваіх – 1.560 фунтаў.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Выдаткі на кожным факульце звязаны з працоўнымі матэрыяламі ці неабходнымі падручнікамі. Студэнтам на першым курсе не патрэбна плаціць за матэрыялы, таму пачынаць лічыць выдаткі трэба з другога курса. Кошты пазначаны на адзін год.

Факультэт рэкламы і брэнд мэнеджменту – падручнікі – 150 фунтаў, працоўныя матэрыялы – 100 фунтаў, наведванне прадпрыемстваў – 100 фунтаў;

факультэт анимациі – працоўныя матэрыялы – 75 фунтаў;

факультэт мастацтва і CMI – працоўныя матэрыялы – 75 фунтаў;

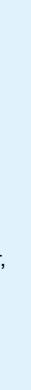
факультэт дызайну – падручнікі – 150 фунтаў, наведванні – 250 фунтаў, працоўныя матэрыялы – 50 фунтаў;

факультэт лічбавых тэхналогій – працоўныя матэрыялы – 75 фунтаў;

факультэт моды і стылю – працоўныя матэрыялы – 100 фунтаў, паказ дыпломнай калекцыі – 500 фунтаў (капі без спонсара);

факультэт журналистыкі – працоўныя матэрыялы – 50 фунтаў;

факультэт прамоцыі і ілюстрацыі – працоўныя матэрыялы – 500 фунтаў, наведванне Лондана падчас практикі – 75 фунтаў, дыпломны праект – ад 300 фунтаў, студэнцкі збор – 75 фунтаў;

факультэт выяўленчых мастацтваў – працоўныя матэрыялы – 75 фунтаў;

факультэт графічнага дызайну – працоўныя матэрыялы – 300 фунтаў, наведванне Лондана падчас практикі – 75 фунтаў, экзаменацыйная выставка – 75 фунтаў;

дызайн інтэр'ера – працоўныя матэрыялы – 30 фунтаў, практичныя візіты – 80 фунтаў, праект – 20 фунтаў на першым курсе і 150 фунтаў на трэцім курсе; факультэт мадэлявання адзення – працоўныя матэрыялы – 200 фунтаў, выезд у Еўропу (па жаданні) на практику – 100 фунтаў.

Па прылёце ў краіну для навучання ў аэрапорце вас будуть сустракаць супрацоўнікі універсітэта!

ДЭДЛАЙН

Пажаданы дэдлайн на заявы – сярэдзіна лютага, але апошні тэрмін – 24 сакавіка.

**THE UNIVERSITY OF BIRMINGHAM
БІРМІНГЕМСКІ УНІВЕРСІТЭТ**

Edgbaston
Birmingham
B15 2TT, UK
Phone: +44 121 414 33 44
Fax: +44 121 414 39 71
international@bham.ac.uk
(контактная асона – Jochen Pichler)
www.bham.ac.uk

ВАРТАСЦЬ

Бірмінгемскі універсітэт – гэта універсітэт сусветнага стандарту, уваходзіць у 20 лепшых універсітатаў краіны. Ва універсітэце прадстаўлены вялікі шэраг прадметаў розных сфераў, і вялікае значэнне надаецца даследаванням. Універсітэт быў заснаваны ў 1900 годзе. Бірмінгем здаўна вядомы як прымысловы рэён Брытаніі, таму не здроўляе той факт, што найбольш паспеховымі сталі факультэты інжынернай справы і тэхналогіяў.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

24.000. Колькасць замежнікаў – 4.300 са 147 краін свету.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Факультэт мастацтваў, моваў, літаратураў і гісторыі; факультэт бізнесу і камерцыі; факультэт сацыяльных навук і палітологіі; факультэт права; факультэт інжынернай справы;

	<p>факультэт прыродазнаўчых навук; медыцынскі і стаматалагічны факультэт. Кошт навучання – ад 7.950 да 19.500 фунтаў (на медыцынскі факультэт).</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Заявы прымаюцца праз ЮКАС. Тэст на веданне ангельскай мовы IELTS (мінімальны бал – 6, на факультэты медыцыны, права і бізнесу мінімальны бал – 6,5) ці TOEFL.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Стыпендыі атрымліваюць лепшыя студэнты па выніках вучобы пасля першага семестра. Заявы на стыпендыі афармляюць таксама праз ЮКАС, дэлайн – да 30 красавіка. Можна таксама атрымаць грант 1.000 фунтаў на год.</p> <p>ІНТЕРНАТ каштуе 180 фунтаў за месяц, падручнікі – прыкладна 216 фунтаў на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Медыцынская страхоўка пакрываеца дзяржавай праз NHS (National Health Service дзяржаўны камітэт аховы здароўя), адзіная ўмова – навучанне павінна быць мінімум паўгода.</p> <p>ДЭЛДАЙН – 15 студзеня.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Гуманітарны факультэт (амерыканістыка, ангельская мова, гісторыя, гісторыя мастацтва, лінгвістыка, музыка, філасофія, CMI і кінемастацтва); факультэт прыродазнаўчых навук (біяхімія, біялогія і ахова навакольнага асяроддзя, хімія, псіхалогія); факультэт навукі і тэхналогіі (фізіка, астрономіка, матэматыка, інфарматыка, інжынерная справа і дызайн); факультэт сацыялогіі і культуралогіі (антрапалогія, культуралогія, эканоміка, еўрапеістыка, гендэрныя даследаванні, географія, міжнародныя зносіны і палітыка, сацыялогія і паліталогія, сацыялогія).</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ 8.340 фунтаў на год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Замежныя студэнты прымаюцца на базе выніку IELTS ці TOEFL.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Есцьмагчымасць атрымаць універсітэцкую стыпендыю, якая цалком залежыць ад высокіх адзнак і выніку іспытаў. Існуе таксама так званы Фонд віцэ-канцлера па фінансовых пытаннях студэнтаў, да якога варты накіраваць заяву на стыпендыю. Універсітэт распрацаваў сістэму ўзнагародай за паспеховое навучанне, у тым ліку і зніжкі на аплату навучання.</p> <p>ІНТЕРНАТ Усім замежным студэнтам з першага курса выдаляецца месца ў інтэрнаце. Кантракт на пражыванне можна аформіць на 3 месяцы (638 фунтаў за год), 9 месяцаў (за 2.260 фунтаў за год) і на 11 месяцаў (2.970 фунтаў за год). Заяву на інтэрнат неабходна даслаць да 18 жніўня.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Падручнікі – 250 фунтаў на год. Універсітэт аказвае замежным студэнтам бясплатную медыцынскую дапамогу пры ўмовах, што тэрмін навучання складае мінімум 6 месяцаў і студэнт адразу пасля прыезду рэгіструеца ва універсітэцкай паліклініцы. Таксама для студентаў існуемагчымасць падпрацовок максімум 15 гадзінай на тыдзень.</p> <p>ДЭЛДАЙН – каstryчнік.</p>	<p>UNIVERSITY OF EDINBURGH ЭДЫНБУРГСКІ УНІВЕРСІТЭТ</p> <p>57 George Square Edinburgh EH8 9JU, UK Phone: +44 1316 504 296 Fax: +44 1316 684 565 www.ed.ac.uk enquiries.international@ed.ac.uk</p>
<p>THE UNIVERSITY OF SUSSEX УНІВЕРСІТЭТ ГРАФСТВА САСЭКС</p> <p>University of Sussex, Falmer House, Brighton, BN1 9RH, UK Phone: +44 1273 606 755 Fax: +44 1273 678 335 information@sussex.ac.uk (контактная асона – Rob Evans) R.Evans@sussex.ac.uk</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт у графстве Сасэкс быў заснаваны ў 1961 годзе і на сённяшні дзень з'яўляецца паспраўднаму міжнародным, таму што не толькі максімальная адкрыты для замежных студэнтаў, але і для замежных выкладчыкаў. Ва універсітэце надаюцца вялікую ўвагу міждисцыплінарнаму навучанню, таму падметная смежныя вобласці групуюцца па факультетах і даследчых сферах. Сядра выкладчыкаў вялікая колькасць вядомых вучоных, у тым ліку два лаўрэаты Нобелеўскай прэміі.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 9.600, колькасць замежных студэнтаў – 2.300.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Гуманітарны факультэт (американістыка, антычная гісторыя і археалогія, архітэктура, антычныя цывілізацыі, дызайн і тэхналогіі, тэалогія, эканоміка, бізнес, кіраванне, гісторыя, права, лінгвістыка, музычнае мастацтва, філасофія, псіхалогія, паліталогія, сацыялогія, замежныя мовы і літаратуры (арабская, лацінская, грэцкая, персідская, іспанская, італьянская, французская, нямецкая, ангельская, кітайская, японская, кельцкая, шатландская, руская, санскрыт, скандынаўская), таксама існуюць цікавыя спецыялізацыі – замежная мова і паліталогія, замежная мова і бізнес, замежная мова і эканоміка).</p>	
		<p>GREAT BRITAIN</p>	

<p>☒ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Заявы дасылаюца толькі праз ЮКАС, дадаткова неабходна здаць іспыт на веданне ангельскай мовы IELTS.</p> <p>☒ СТЫПЕНДЫ Існуюць гранты ад факультэтаў, стыпендіі за ўдзел у спорце, фінансавая падтрымка.</p> <p>☒ ІНТЭРНАТ Пакоем у інтэрнаце забяспечваюца ўсе студэнты першага курса, кошт пакоя складае 2.190 фунтаў за навучальны год. Кошт кватэры складае 258 фунтаў за месяц (2.320 фунтаў за год).</p> <p>☒ ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Залежаць ад факультета. Напрыклад, на факультэт мастацтва неабходна будзе набываць працоўныя матэрыялы і г. д.</p> <p>☒ ДЭДЛАЙН – 1 студзеня</p> <p>UNIVERSITY OF MANCHESTER МАНЧЭСТЕРСКІ УНІВЕРСІТЭТ</p> <p>Oxford Road Manchester M13 9PL, UK Phone: +44 1612 752 000 Fax: +44 1612 752 106 www.manchester.ac.uk international@manchester.ac.uk</p>	<p>мастацтваў, класічная і антычная гісторыя, драматычнае мастацтва, ангельская мова, амерыканістыка, гісторыя, музычнае мастацтва, тэалогія, педагогіка, архітэктура, геаграфія, дызайн ландшафту, інфарматыка, сучасныя замежныя мовы і літаратуры, перакладчыцкая дзейнасць, мовы азіяцкіх рэгіёнаў, права, крыміналогія, бізнес, сацыяльная наўку (міжнародная палітыка, эканоміка, сацыялогія);</p> <p>факультэт прыродазнаўчых навук; медыцынскі факультэт (стаматалогія, агульная медыцына, акушэрства і гінекалогія, медсестрынская справа, фармакалогія, псіхалогія).</p> <p>☒ КОШТ НАВУЧАННЯ Гуманітарны факультэт – 8.300 фунтаў на год, факультэт практичных наўку – 10.750 фунтаў на год, медыцынскі факультэт – 19.450 фунтаў за год.</p> <p>☒ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Усе заявы падаваць праз ЮКАС, іспыты IELTS (мінімальны бал – 7) ці TOEFL (550/213).</p> <p>☒ СТЫПЕНДЫ Існуе шэраг стыпендый: стыпендія ў памеры 1.500 фунтаў 100 лепшым першакурснікам, фінансавая дапамога – 1.000 штогод па неабходнасці, стыпендія імя Джона О'энза за актыўны ўдзел у пазауніверсітэцкім жыцці.</p> <p>☒ ІНТЭРНАТ Замежным студэнтам абавязкова прадстаўляецца інтэрнат. Прыблізны кошт – 1.200 фунтаў за год.</p> <p>☒ ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Страхоўка пакрываеца.</p> <p>☒ ДЭДЛАЙН – 15 студзеня.</p> <p>UNIVERSITY OF YORK ЁРКСКІ УНІВЕРСІТЭТ</p> <p>Heslington York YO10 5DD, UK Phone: +44 1904 433 534 Fax: +44 1904 434 268 www.york.ac.uk international@york.ac.uk</p> <p>☒ ВАРТАСЦЬ Ёркскі юніверсітэт быў заснаваны ў 1963 годзе і пачынаўся з 200 студэнтаў. З таго часу колькасць студэнтаў павялічылася да</p>	<p>10.000, а колькасць спецыялізацый – да 30. Негледзячы на тое, што юніверсітэт быў заснаваны толькі 40 гадоў назад, Ёрк стаў адной з самых папулярных навучальных установаў Брытаніі. Па звестках брытанскага Guardian, юніверсітэт займае шостае месца ў сусветным рэйтынгу і першае – па прафесіяналізме выкладчыкаў. Універсітэт забяспечвае замежных студэнтаў шматлікімі стыпендыйямі, а кошт пражывання ў інтэрнаце – адзін з самых нізкіх у краіне.</p> <p>☒ АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 7.700. Колькасць замежных студэнтаў – 1.400.</p> <p>☒ ФАКУЛЬТЕТЫ Ёркскі коледж пропануе курсы ангельскай мовы і падрыхтоўку на любы факультэт Ёркскага юніверсітэту для замежных студэнтаў працягласцю 1 год. Факультэт інфарматыкі, факультэт электронікі, факультэт менеджменту, факультэт псіхалогіі, факультэт сацыялагічных наўук.</p> <p>☒ КОШТ НАВУЧАННЯ 8.154 фунта за год.</p> <p>☒ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Працэс паступлення адбываецца праз ЮКАС. Неабходны дадатковы іспыт па ангельскай мове – IELTS ці TOEFL.</p> <p>☒ СТЫПЕНДЫ Кожны год юніверсітэт забяспечвае лепшых замежных студэнтаў шэрагам стыпендый, якія звычайна пакрываюць 1/3 частку агульнага кошту навучання.</p> <p>☒ ІНТЭРНАТ Усе студэнты забяспечваюцца інтэрнатам. 1-пакаёўка каштует 2.360 фунтаў за навучальны год (38 тыдняў) ці 3.720 на 51 тыдзень.</p> <p>☒ ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Кошт падручнікаў складае 400 фунтаў на год, а ўласныя выдаткі студэнт падлічвае самастойна. Афіцыйна студэнты, якія навучаюцца ва ўніверсітэце больш за 6 месяцаў, аўтаматычна забяспечваюцца страхоўкай.</p> <p>☒ ДЭДЛАЙН – 15 студзеня</p>
---	---	---

ЛЕПШЫЯ УНИВЕРСІТЭТЫ КАРАЛЁУСТВА 2004

	Ranking	Ranking in 2003	Teaching excellence (250)	Research quality (200)	A/AS-level/Higer points (250)	Employment (100)	Firsts/2:1s awarded (100)	Student/staff ratio (100)	Dropout rate	Total
1	1	University of Cambridge	241	185	250	81	90	100	10	957
2	2	University of Oxford	214	178	249	69	86	100	5	901
3	4	Imperial College London	205	167	233	81	73	100	5	864
4	3	London School of Economics	219	179	223	69	74	81	-25	820
5	5	University College London	194	156	192	70	75	100	30	817
6	6	University of York	219	158	206	62	68	61	15	789
7	8	University of Warwick	184	161	214	64	79	70	10	782
8	7	University of Bristol	164	148	210	72	81	88	10	773
9	10	University of Nottingham	184	142	209	62	77	72	5	751
10	9	University of St Andrews	167	152	209	54	78	79	10	749
11	17	University of Durham	170	149	212	61	72	61	15	740
12	11	University of Edinburgh	164	143	196	63	77	90	-5	728
13=	18	King's College London	170	134	183	70	71	97	0	725
13=	13	Loughborough University	237	123	172	70	67	51	5	725
13=	n/a	University of Manchester	173	145	183	61	69	89	5	725
16	12	University of Bath	167	148	185	76	74	63	5	718
17	15	University of Southampton	163	154	180	62	69	71	15	714
18	30	School of Oriental and African Studies	179	151	156	63	72	100	-10	711
19	22=	University of Newcastle upon Tyne	170	125	182	77	67	74	10	705
20	19	University of East Anglia	181	143	173	57	66	68	10	698
21	16	Cardiff University	170	128	179	63	69	77	10	696
22	25=	University of Sheffield	158	129	198	62	72	71	5	695
23	20=	University of Birmingham	169	122	191	59	67	66	15	689
24	20=	University of Exeter	170	133	178	54	68	69	0	672
25=	28	Lancaster University	153	154	173	54	65	54	15	668
25=	27	Royal Holloway, London	135	150	171	58	65	79	10	668
27=	31	University of Glasgow	167	121	185	58	70	81	-15	667
27=	25=	University of Sussex	167	147	166	51	70	61	5	667
29	24	University of Leicester	175	129	164	66	67	75	-10	666
30	36=	University of Dundee	172	120	159	78	64	73	-5	661

А МЫ ІНСТИТУТАЙ НЕ СКАНЧВАЛИ!
Мы ўсё болей па коледжах...

Спіс, які пададзены ніжэй, – скарочаная інфармацыя з адрасамі і контактамі тых коледжаў, якія працавануюць студэнтам сертыфікаты ці дыпломы бакалаўра. У адрозненне ад вялікіх університетаў Брытаніі, дзе вы можаце абраць патрэбны факультэт, гэтыя коледжы маюць вузкую спецыялізацыю.

Заўважце: дадзеныя ўстановы маюць высокую кваліфікацыю і атрымалі высокія ацэнкі экспертаў за дасягненні ў галіне адукацыі (у тэксце пазначаныя "з "адзнакай"). Так што выбірай і вучыся, паважаны чытач!

BARNESLEY COLLEGE (з "адзнакай")
КОЛЕДЖ БАРНСЛІ

www.barnsley.ac.uk
v.shaposhnikov@barnsley.ac.uk
(кантактная асоба – Улад)
Спецыялізацыі: бізнес і кіраванне, ангельская мова, геаграфія, гісторыя, паліталогія.

BISHOP GROSSETESTE COLLEGE
КОЛЕДЖ БІШАП ГРОСТЕЙСТ

www.bgc.ac.uk
info@bgc.ac.uk
Спецыялізацыі: мастацтва, тэатр, ангельская мова, геаграфія, гісторыя, музика, рэлігія.

BRITISH SCHOOL OF OSTEOPATHY
БРЫТАНСКАЯ ВЫШЭЙШАЯ ШКОЛА АСТЭАПАТЫ

www.bso.ac.uk
admissions@bso.ac.uk
Школа была заснаваная ў 1917 годзе, дае магчымасць атрымальць ступень бакалаўра астэапаты.

CENTRAL SCHOOL OF SPEECH AND DRAMA (з "адзнакай")
ГАЛОУНАЯ ВЫШЭЙШАЯ ШКОЛА МОВЫ І ДРАМАТЫЧНАГА МАСТАЦТВА

www.cssd.ac.uk
enquiries@cssd.ac.uk
Спецыялізацыі: драматычнае мастацтва, альтэрнатыўны тэатр, дызайн сцэны, лялечны тэатр. Кошт навучання – 9.250 фунтаў на год.

COLCHESTER INSTITUTE
КАЛЬЧЭСТЭРСКІ ІНСТИТУТ

www.colchester.ac.uk
info@colchester.ac.uk
Факультеты: мастацтва, дызайн, СMI, курсы цырульнікаў, інжынерыя, аўтамеханіка, музика.

CROYDON COLLEGE (з "адзнакай")
КОЛЕДЖ КРОЙДАН

www.croydon.ac.uk
info@croydon.ac.uk
Спецыялізацыі: мастацтва, музика, міжнародныя зносіны. Коледж існуе ўжо 100 гадоў, асабліва адметныя вялікай колькасцю замежных студэнтаў. Тут вучыўся Дэвід Боўі!!!

CUMBRIA INSTITUTE OF THE ARTS
КАМБРЫЙСКІ ІНСТИТУТ МАСТАЦТВАЙ У КАРЛАЙЛЕ

www.cumbria.ac.uk
info@cumbria.ac.uk
Спецыялізацыі: мастацтва, гуманітарныя наўку, дызайн, СMI. Агульная колькасць студэнтаў – 1.200. Кошт навучання – 6.500 фунтаў на год.

DARTINGTON COLLEGE OF ARTS (з "адзнакай")
ДАРЦІНГТОНСКІ КОЛЕДЖ МАСТАЦТВАЙ

www.dartington.ac.uk
registry@dartington.ac.uk
Спецыялізацыі: мастацтва, культуралогія, харэаграфія, музика, тэатр. Самы незвычайні коледж у Брытаніі! Агульная колькасць студэнтаў – 500. Кошт навучання – 7.200 фунтаў на год.

EDINBURGH COLLEGE OF ART
(з "адзнакай")
КОЛЕДЖ МАСТАЦТВАЙ У ЭДЫНБУРГУ

www.eca.ac.uk
registry@eca.ac.uk
Спецыялізацыі: мастацтва і дызайн, архітэктура і ландшафтная архітэктура. Колькасць замежных студэнтаў – 350. Кошт навучання – 8.500 фунтаў на год, ёсць стыпенды.

FALMOUTH COLLEGE OF ARTS
(з "адзнакай")
ФАЛМАЎТСКІ КОЛЕДЖ МАСТАЦТВАЙ

www.falmouth.ac.uk
admissions@falmouth.ac.uk
Спецыялізацыі: мастацтва і дызайн, меды і культуралогія. Стыпенды – да 2.000 фунтаў на год.

GLASGOW SCHOOL OF ART (з "адзнакай")
ВЫШЭЙШАЯ ШКОЛА МАСТАЦТВА У ГЛАЗАГА

www.gsa.ac.uk
info@gsa.ac.uk
Спецыялізацыі: архітэктура, дызайн, графіка, лічбавое мастацтва, мастацтва. Агульная колькасць студэнтаў – 1.600. 3 іх 250 – замежнікі. Кошт навучання – 8.300 фунтаў на год.

HARPER ADAMS UNIVERSITY COLLEGE
(з "адзнакай")
УНІВЕРСІТЭЦКІ КОЛЕДЖ ХАРПЕР АДАМС

www.harper-adams.ac.uk
admissions@harper-adams.ac.uk
Спецыялізацыі: сельская гаспадарка, біялогія, бізнес, інжынерная справа, турызм.

KENT INSTITUTE OF ART AND DESIGN (з "адзнакай")
ІНСТИТУТ МАСТАЦТВА І ДЫЗАЙНУ КЕНТ

www.kiad.ac.uk
dnorman@kiad.ac.uk
Спецыялізацыі: архітэктура, мастацтва, фатаграфія, мода, дызайн, меды. Асноўнае патрабаванне да замежных студэнтаў – наяўнасць партфолія.

THE LIVERPOOL INSTITUTE FOR PERFORMING ARTS
ЛІВЕРПУЛЬСКІ ІНСТИТУТ ТЭАТРАЛЬГАРДА мастацтва

www.lipa.ac.uk
d.murphy@lipa.ac.uk (кантактная асоба – Darren Murphy)
Спецыялізацыі: акторскае мастацтва, музика, тэатр, танцевальнаяе мастацтва, эстрада. Кошт навучання – 8.250 фунтаў на год. Патрабаванні: TOEFL 550/173 ці IELTS 5.0.

NEWMAN COLLEGE OF HIGHER EDUCATION
ВЫШЭЙШЫ КОЛЕДЖ НЬЮМАНА

www.newman.ac.uk
registry@newman.ac.uk
Спецыялізацыі: педагогіка, драматычнае мастацтва, ангельская мова, геаграфія, гісторыя, інфармацыйныя тэхналогіі,

менеджмент, псіхалогія, NGOs, спорт, тэалогія. Быў заснаваны ў 1968 годзе як коледж для падрыхтоўкі настаўніцкіх кадраў. Кошт навучання – 6.800 фунтаў на год. Можна атрымальць шматлікія стыпенды.

NORTHERN SCHOOL OF CONTEMPORARY DANCE (з "адзнакай")
ПАЎНОЧНАЯ ВЫШЭЙШАЯ ШКОЛА СУЧАСНАГА ТАНЦА

www.nscd.ac.uk
Спецыялізацыі: танцевальнае мастацтва, тэатр. Колькасць студэнтаў 200. Была заснаваная ў 1985 годзе, а на сённяшні дзень з'яўляецца прэстыжнай прыватнай школай танца.

NORWICH SCHOOL OF ART AND DESIGN
НОРВІЧСКАЯ ВЫШЭЙШАЯ ШКОЛА МАСТАЦТВА І ДЫЗАЙНУ

www.nsad.ac.uk
info@nsad.ac.uk
Спецыялізацыі: графіка, факультэт для падрыхтоўкі пісьменнікаў, мастацтва, дызайн, гукавы і візуальны дызайн, аўтаматызацыя, фатаграфія. Кошт навучання – 7.500 фунтаў на год. Заявы дасылаць праз ЮКАС, іспыт IEETS 5.5.

SCHOOL OF PHARMACY (з "адзнакай")

ФАРМАКАЛАГІЧНАЯ ВЫШЭЙШАЯ ШКОЛА

www.ulso.ac.uk
registry@ulso.ac.uk
Спецыялізацыі: фармакалогія. Гэта адзіная вышэйшая школа фармакалогіі ў Брытаніі. Кошт навучання – 10.800 фунтаў на год.

RAVENSBOROUGH COLLEGE OF DESIGN AND COMMUNICATION
РЭВЕНСБУРНСКІ КОЛЕДЖ ДЫЗАЙНУ І КАМУНІКАЦЫЯЎ

www.rave.ac.uk
s.roberts@rave.ac.uk (кантактная асоба – Stephen Roberts)
Спецыялізацыі: радыё і тэлебачанне, мода, графіка і дызайн. Агульная колькасць студэнтаў – 1.000. Колькасць замежных студэнтаў – 100. Кошт навучання – 7.600 фунтаў на год.

REGENTS BUSINESS SCHOOL LONDON
РЭГЕНЦКАЯ БІЗНЕС-ШКОЛА Ў ЛОНДАНЕ

www.rbslondon.ac.uk
rbsl@regents.ac.uk
Спецыялізацыі: міжнародны гандаль, фінансы і бухгалтарскі ўлік, міжнародны маркетынг. Кошт навучання – 10.100 фунтаў на год. Прадугледжаны стыпенды.

ROSE BRUFORD COLLEGE
КОЛЕДЖ РОЗЫ БРАФОРД

www.bruford.ac.uk
enquiries@bruford.ac.uk
Спецыялізацыі: акторскае мастацтва, амерыканскі тэатр, еўрапейскі тэатр, касцюмер, дырыжыраванне, мультымедыя, дызайн, опернае мастацтва, сцэнічнае мастацтва. Агульная колькасць студэнтаў – 1.000. Шырокія магчымасці атрымання грантаў.

ROYAL ACADEMY OF MUSIC (з "адзнакай")
КАРАЛЕЎСКАЯ АКАДЭМІЯ МУЗЫКІ

www.ram.ac.uk
registry@ram.ac.uk
Спецыялізацыі: струнная аддзяленне, духавыя інструменты, ударныя інструменты, клавішныя інструменты, дырыжыраванне, вакальны факультэт, опернае мастацтва, тэатральнае мастацтва, джазавае аддзяленне.
Акадэмія была заснавана ў 1822 годзе. Колькасць замежных студэнтаў – 570 з 50 краін свету. Кошт навучання – 13.000 фунтаў на год.

ROYAL COLLEGE OF MUSIC (з "адзнакай")
КАРАЛЕЎСКІ МУЗЫЧНЫ КОЛЕДЖ

www.rcm.ac.uk
admissions@rcm.ac.uk
Спецыялізацыі: кампазітарскае аддзяленне, інструментальна-вакальнае аддзяленне, клавішнае аддзяленне, гітарычнае аддзяленне (агульная гісторыя музычнага мастацтва і гісторыя кожнага віда мастацтва). Коледж з'яўляецца вядучай сусветнай кансерваторыяй. Кошт навучання – 13.200 фунтаў на год. Ёсьць стыпендыі і гранты.

ROYAL NORTHERN COLLEGE OF MUSIC (з "адзнакай")
КАРАЛЕЎСКІ ПАЎНОЧНЫ МУЗЫЧНЫ КОЛЕДЖ

www.rncm.ac.uk
info@rncm.ac.uk

Спецыялізацыі: дырыжыраванне, струннае аддзяленне, клавішнае аддзяленне, вакальнае, опернае аддзяленне, ударныя інструменты. Каледж быў заснаваны ў 19 стагоддзі. Агульная колькасць студэнтаў – 700. Кошт навучання – 10.250 фунтаў на год.

Патрабаванні ангельскай мовы – іспыт IELTS 7.0.

**ROYAL SCOTTISH ACADEMY
OF MUSIC AND DRAMA** (з “адзнакай”)
**ШАТЛАНДСКАЯ КАРАЛЕУСКАЯ АКАДЕМІЯ
МУЗЫКІ ТЭАТРАЛЬНАГА МАСТАЦТВА**

www.rsamd.ac.uk
registry@rsamd.ac.uk

Спецыялізацыі: музыка (струннае аддзяленне, духавыя інструменты, ударныя інструменты, клавішныя інструменты, дырыжыраванне, вакальны факультэт, опернае мастацтва) і драма (акторскае мастацтва, сучасны тэатр, кінематографія). Кошт навучання – 4.000 фунтаў на год. Ёсьць стыпендыі. Патрабуеца іспыт IELTS – 6,5. Дэлайн – 1 сакавіка.

ROYAL VETERINARY COLLEGE (з “адзнакай”)
КАРАЛЕУСКІ ВЕТЭРЫНАРНЫ КОЛЕДЖ

www.rvc.ac.uk
registry@rvc.ac.uk

Спецыялізацыі: ветэрынарскія спецыяльнасці.

ST. GEORGE'S HOSPITAL MEDICAL SCHOOL (з “адзнакай”)

**МЕДЫЦИНСКАЯ ВЫШЕЙШАЯ ШКОЛА
ШПІТАЛЯ СВ. ДЖОРДЖА**

www.sghms.ac.uk
medicine@sghms.ac.uk

physio@sghms.ac.uk

Спецыялізацыі: акушэрства і гінекалогія, біамедыцына, фізіятрапія, радыялогія, медсястрынская справа, ахова здароўя. Кошт навучання – 10.825 фунтаў на год. Ёсьць шматлікія стыпендыі.

TRINITY COLLEGE OF MUSIC (з “адзнакай”)
МУЗЫКАЛЬНЫ КОЛЕДЖ ТРЫНІЦІ

www.tcm.ac.uk
holmes@tcm.ac.uk

(кантактная асаба – Patricia Holmes)

Спецыялізацыі: струннае, ударнае, джазавае аддзяленне, кампазітарскі факультэт, вакальнае аддзяленне, гістарычнае музыкальнае мастацтва. Кошт навучання – 12.000 фунтаў на год.

ROYAL WELSH COLLEGE OF MUSIC AND DRAMA
УЭЛЬСКІ КАРАЛЕУСКІ КОЛЕДЖ МУЗЫКІ ТЭАТРАЛЬНАГА МАСТАЦТВА

www.rwcmd.ac.uk
info@rwcmd.ac.uk

Спецыялізацыі: музычнае мастацтва, поп-музыка, акторскае майстэрства, дызайн, тэатральнае мастацтва. Колькасць замежных студэнтаў – 3.000. Кошт навучання – 9.880 фунтаў на год. І жыццё тут нашмат танные, чым у Лондане!

Патрабаванні: IELTS – 6,5, TOEFL – 500.

WIMBLEDON SCHOOL OF ART (з “адзнакай”)
УІМБЛДОНСКАЯ ШКОЛА МАСТАЦТВА

www.wimbledon.ac.uk
registry@wimbledon.ac.uk

Спецыялізацыі: тэатральнае мастацтва, мастацтва, падрыхтоўчая школа (курсы для падрыхтоўкі паступлення ва ўніверсітэт). 18% навучэнцаў – замежные студэнты. Кошт навучання – 8.250 фунтаў на год. Ёсьць стыпендыі. Дэлайн – 30 чэрвеня.

WRITTLE COLLEGE
РЫТЛ КОЛЕДЖ

www.writtle.ac.uk
info@writtle.ac.uk

Спецыялізацыі: садаводства, ахова навакольнага асяроддзя і дзікай прыроды, сельская гаспадарка, бінес, менеджмент, турызм, спорт.

Кошт навучання – 7.100 фунтаў на год.

Прадугледжаны стыпендыі.

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

www.ucas.com – першая з крэйніцаў, куды варта звярнуцца кожнаму студэнту, які жадае вучыцца ў Брытаніі. Падрабязнасці глядзі ў артыкуле.

www.campusdirt.com – неафіцыйны студэнцкі сайт, галоўная функцыя якога – дапамога ў пошуку жытла і працы. Тут можа знайсці рэйтынг універсаў з іх апісаннем, форум, чат і шмат іншых спасылак, патрэбных у будзёным студэнцкім жыцці. Караваці, па сайту бачна, што жыццё ў кампусах Брытаніі бурліць і не згасае.

www.financialaid.com – база дадзеных стыпендыяў. Для 8.000 праграмаў каля 150.000 магчымасцяў. Крута, прауда?

www.act.org – пошук коледжаў і стыпендыяў для навучання, інфа для вас і... вашых бацькоў. Цікавымі будуць звесткі пра тое, як правільна спланаваць сваю кар'еру.

www.collegeboard.com – зноў пошук коледжаў, універсаў і стыпендыяў, новыя ўмовы тэста SAT, online-рэгістрацыя і праста карысная інфа пра адукацыю ў Брытаніі.

www.educationuk.org – самы галоўны адукацыйны вэб-сайт Велікабрытаніі. Тут шмат дапаможнай інфы па ўладкаванні ў краіне: жытло, праца, тыпы праграмаў і нават методыка навучання. Да таго ж на сайце змешчана база дадзеных па стыпендыях, якія можна шукаць у залежнасці ад таго, з якой вы краіны, на якую спецыяльнасць паступаеце, які дыплом хочаце атрымаць, у якім універсітэте марыце вучыцца і г. д. “Education UK – the best you can be” – сцвярджаюць на сайце. І яны маюць рацыю.

www.ukstudentlife.com – навучанне, праца і падарожкі ў Аб'яднаным Каралеўстве. Прыблізна на 500 старонках адлюстравана самае сапраўднае студэнцкае жыццё: ад online-навучання “брытанскай ангельскай” і студэнцкіх інтэрнет-крамаў і да BBC-форумаў і афішы.

www.dfes.gov.uk/international-students – адмысловыя для international students. Цікава пачытаць раздзел аб палітыцы ўраду адносна замежных студэнтаў, дзе раслісана ўсё, што звязана з перамяшчэннем з краіны ў краіну, ускладненым мятаў павучыцца.

www.uniserveuk.com – яшчэ адзін студэнцкі сайт, дзе шмат карысных і прыемных старонак. Бадай што самае цікавае – рэйтынг брытанскіх універсітэтаў адносна замежных студэнтаў, а прыемнае – раздзелы “Health & Sex” і “Hottest Students”.

www.scholarship-search.org.uk – вельмі карысны сайт, які даказвае, што паняцці “студэнт” і “гроши” абсалютна сумяшчальныя. Тут вы зайдзецце самыя апошнія студэнцкія навіны, пошук навучальных курсаў і праграмаў, а таксама іх штодзённыя ТОП-5. Акрамя таго – дапамога пры планаванні студэнцкага бюджету (“як танна, але файна вучыцца і забаўляцца”), інфармацыя пра конкурсы і ўзнагароды, гранты, стыпендыі, фінансавую падтрымку, студэнцкія крэдыты і шмат чаго яшчэ. Рэгістрацыя на сайце бясплатная.

<http://www.hostuk.org> – валанцёрская туса, якая арганізуе кароткачасовыя “гасціянні” ў брытанскіх сем'ях для інтэрнацыянальных студэнтаў, што вучацца ў брытанскіх коледжах і універсітэтах.

<http://www.ish.org.uk/events> – International Student House (ISH) – арганізуе ў Лондане розныя сацыяльныя івэнты для замежных студэнтаў, кшталту клубу кінаманаў ці аматараў падарожжаў, каб тыя лепш вывучылі “мачахіну” мову.

IRELAND

КРАІНА СВЯТЫХ І ВУЧОНЫХ

пабудзі ў сабе “Уліса”

яшчэ ў
сярэднявежчы
гэты маленкі і
прыгожы востраў
на краі старога
свету зваўся
“КРАІНА СВЯТЫХ І
ВУЧОНЫХ”: МАНАХІ і
ПРАПАВЕДНІКІ
НЕСЛІ АДСЮЛЬ
ВЕДЫ ў ЕУРОПУ.
МАГЧЫМА, ТАМУ і
ЗАРАЗ ВЫШЭЙШАЯ
АДУКАЦЫЯ – КАНЁК
ІРЛАНДЫІ.

★ ИРЛАНДЦАМ МОЖАШ ТЫ НЕ БЫЦЬ

...але студэнтам быць павінен. Да таго няхітрага мэсэджу зводзіцца палітыка ірландскага мінадуку. І бабкі, якія апошнія год дзесяць валам валяць на навучанне, і фундаментальныя даследаванні, робяць сваю справу. З сярэдзіны 90-х “краіна Джойса” займае першыя пазіцыі ў свеце па тэмпах эканамічнага росту, і клічуць яе цяпер не інакш як “кельцкім тыграм”.

Якасць адукацыі тут выміраеца не колькасцю платнікаў ці коштамі навучання, а тым, наколькі запатрабаваныя і забяспечаныя выпускнікі ВНУ. Колькасць студэнтаў у Ірландыі расце не па днях: у 2000/2001 н. г. яна складала 150.000, а ўжо ў 2002/2003 (апошняя статыстычныя звесткі) павялічылася амаль да 160.000. І не таму, што краіна такая клёвая, і нават не з-за кошту навучання: ён не такі ўжо і маленкі. Проста для студэнтаў тут ствараюць добрыя ўмовы. У адрозненне, скажам, ад Швеціі ці Нідэрландаў, дзе паступаць у ВНУ можна толькі год з 18–19, ірландзец можа выбіраць сабе mater адразу пасля школы. Не дзіўна, што толькі 13.500 студэнтаў – старэйшыя за 25 год.

Перспектывы і запатрабаванасць на сусветным рынку працы па гэтых прычынах на Ірландыю валяць не толькі суседзі-англічане, але і студэнты з усяго свету. Тут ёсьць з чаго выбіраць: існуе пяць тыпau навучальных установаў і безліч курсаў, дзе можна атрымаць дыплом.

Пра тыя, што даюць спецыяльную тэхнічную падрыхтоўку, не будзем. А вось астатнія чатыры зацікавяць любога замежніка.

Практычныя і прыкладныя веды па тэхнічных спецыяльнасцях можна атрымаць у тэхналагічных інстытутах. Каму патрабная больш глыбокая тэарэтычная база – існуе сем універсітэтаў са шматлікай колькасцю універсітэцкіх коледжаў. А таксама – восем прыватных коледжаў, якія не маюць дзяржаўнай фінансавай падтрымкі, але ганарапца выдатнай якасцю навучання. І, нарэшце, можна атрымаць в/а праз інтэрнет: магчымасці завочнага і дыстанцыйнага навучання прадстаўляе Нацыянальны цэнтр дыстанцыйнай адукацыі OSCAIL (www.oscail.ie), а таксама Брытанскі адкрыты універсітэт (www.open.ac.uk), які, маючы базу дадзеных па дыстанцыйнай в/а ўсяго Брытанскага Каралеўства, распаўсюджвае сваё дзеянне ў тым ліку і на Ірландыю. Універсітэты маюць права даваць вучоныя ступені сваім выпускнікам, а дзяржаўныя органы, такія як Савет па вышэйшай адукацыі і ўзнагародах НЕТАС (The Higher Education Training and Awards Council) і Савет па паслядыпломнай адукацыі і ўзнагародах FETAC (The Further Education Training and Awards Council), кантролююць усе адукацыйныя працэсы. Студэнтаў па-рознаму (не ў апошнюю чаргу матэрыяльна) заахвачваюць да даследчай дзейнасці: зараз больш за 50% ад усёх жа 160 тысяч атрымлівае навучанне на паслядыпломнім узроўні.

І яшчэ адна фішка ірландскай адукацыі: працягласць undergraduate-праграмаў тут карацейшая, чым у большасці єўрапейскіх краінаў. Атрымліваецца – плаціш за навучанне менш, на працу пойдзеш хутчэй, PhD пры жаданні атрымаеш раней.

★ SPEAK ENGLISH OR DIE

Асноўнае патрабаванне да абітуры з-за мяжы – атэстат, і пажадана як мага больш “чырвоны”. Чым вышэйшы агульны бал, тым лепш, атэстат “з адзнакай” – праста ідэальна. У іншым выпадку дзеў-тры дысыцплені на найвышэйшым узроўні (па-нашаму, на “выдатна”) і яшчэ чатыры на бал ніжэй. Спартрэбіца таксама дакумент, што пацвярджае веданне ангельскай мовы. Ірландская не абаязковая, затое твой інгліш павінен быць perfect ва ўсіх сэнсах слова. Але гэта не ёсё: тут пачынаецца самае цікавае. Справа ў тым, што сярод ірландцаў конкурсы даходзяць да 20-ці чалавек на месца. І хоць сярод замежнікаў усё трохі лепш, але таксама не цукар.

★ ФАНДРАЙЗІНГ У ДУБЛІНЕ

Пэўную колькасць стыпендый замежны студэнт можа атрымаць ад універсітэта, у які падаў заяву: кожны універсітэт у Ірландыі выдзяляе бюджетныя сродкі на навучанне выбітных замежных студэнтаў. Крытэрыі “выбітнасці” ў кожным выпадку могуць быць абсалютна розныя. Дадаткова стыпендыі выдзяляе Міністэрства адукацыі Ірландыі (www.education.ie, info@education.gov.ie). Але асноўнай крыніцай інфы па стыпендіях для вас стане Нацыянальны савет па стыпендіях (National Council for Educational Awards, www.ncea.com). Што да працы, то, пакуль не зарэгіструеш для сябе PPS, пра першае бабло можна нават не марыць. PPS – гэта нумар для аплаты падаткаў, які атрымлівае кожны, хто гарыць жаданнем працаўца. Даўкладна вядома, што для атрымання PPS патрэбныя пашпарт, рэгістрацыйная картка, студэнтская картка і пацвярджэнне адресу пражывання. Замежныя студэнты – не выключэнне, тым больш што з 18 красавіка гэтага года яны будуць мець на гэта 20 гадзінай на тыдзень падчас вучобы (г. зн. з верасня па ліпень) і поўны працоўны дзень падчас вакацыяў. Знайсці месца, дзе можна зарабіць (і не толькі на кішэнковых), няціжка. Амаль кожны універ мае ўласную глебу для працаўладкавання. Студэнцкія клубы, гурткі і стударганізацыі таксама займаюцца дапамогай у пошуку кантараў, што зацікаўлены ў студэнцкіх белых ручках. Парыца ца асабліва не прыдзецца: віз і ваш нумар PPS – у прынцыпе, гэта ёсё, што патрэбна для легальнай працы. Наступная задача – абраць адзін з двух працоўных варыянтаў, кожны з якіх можна выкарыстаць з аднолькавай для сябе карысцю. Першы шлях – звычайны: прапановы некваліфікаванай працы ў барах, рэстарацыях, на аўтазапраўках і ў іншых такіх блізкіх сэрцу кожнага замежніка месцах. Мінімальны заробак – € 6 за гадзіну. Абазнаныя людзі кажуць, што за тыдзень рэальная атрыманца € 200–700. Другі шлях – кваліфікаваная праца па спецыяльнасці. Мінус яе ў тым, што часта студэнта бяруць валанцёрамі, і тады, зразумела, на бабкі разлічвацца не прыходзіцца. Але хоць ведае, што лепш: пэўная сумма грошай, якія звычайна адразу ж трацяцца, ці рэкамэндацыйны ліст з вельмі прыстойнай канторы, які за мяжой грае вырашальную ролю пры прыёме на “дарослую” працу?

★ ЯШЧЭ IDEAS FOR LIFE

Дакладна падлічыць выдаткі для кожнага студэнта немагчыма, тым больш калі адзін італьянец, а другі – беларус. Нашыя людзі могуць і на радзіме адным “Ролтанам” харчавацца, не кажучы ўжо пра замежжа, дзе спачатку эканомяць літаральна на ўсім.

HIGHER AND HIGHER

Паводле звестак Арганізацыі па эканамічным супрацоўніцтве і развіцці (OECD), выдаткі на вышэйшую адукацыю ў Ірландыі – самыя высокія ва ўсім свеце. Дзяржаўны ўнёсак у фінансаванне в/а складае 4,1% гадавога бюджэту, у той час як паказнікі астатніх краінаў-членоў OECD – максімум 2,9%. Само ірландскае Міністэрства адукацыі і навукі пацвердзіла, што з 1997 года гэтая сума вырасла на 74% і ў 2004 годзе склала € 1,44 млрд.

Але элементарныя падлікі паказваюць, што, калі не браць у разлік плату за навучанне, то прыкладная сума, якая спартрэбіца ў Ірландыі, складае каля € 10.000 на навучальны год. Гэта кошт пражывання, харчавання, падручнікаў, лекаў, квіткоў на падарожжа і г.д. Шмат што залежыць ад таго, дзе вы збираецеся жыць. Яшчэ некалькі гадоў таму прости беларускі студэнт не мог нават і марыць пра месца ў кампuse. Зараз гэта не праблема: у кожнага універа ёсць свой інтэрнат, а ў кожнага студэнта ў інтэрнаце – свой пакой. На 68 пакояў агульныя кухні, зала і прыбіральня. Каштue такі студэнцкі прытулак € 100 за тыдзень. Але пераборлівия замежнікі не надта кідаюцца на інтэрнаты. І правільна робяць: у Ірландыі пашыраная практика здыманца пакой у сям'і. У кошт такога homestay уваходзіць сняданак і вячэра, а абедаюць студэнты ва універсітэцкай сталовой. Уся прывабнасць такога жытла ў тым, што тут, у адровенні ад кампusa, не трэба аплаучаць электраэнергію і іншыя дробязі. І хоць кошт пражывання ў сям'і амаль такі ж, як у “абшчаку” (€ 95–120 за тыдзень), карысці нашмат больш. Па-першае, можна падпрацаўца, не выходзячы з хаты: прыбіраць дом ці глядзець дзіця. Звычайна ў тыхіх выпадках гаспадары нашмат зніжаюць кошт пражывання. Па-другое, смачная “хатняя” ежа, сямейныя і нацыянальныя ірландскія святы, той жа моўны асяродак – гарантаваныя. Ну і, па-трэціе, хіба вам не патрэбныя рэкамэндацыі грамадзяніна Ірландыі? Асабістая кватэра, аднапакаёўка ў кватральным будынку, абыйдзецца € 380–700 на месяц, але ізноу жа не забываецца на газ і электрычнасць (€ 100–380), тэлебачанне (€ 15–26), ацяпленне (€ 60–140), тэлефон (колькі нагаворыш). Іншыя выдаткі – гэта аўтобусныя квіткі па € 1,25, але студэнты могуць набыць ільготныя прэзэнты на тыдзень ці месяц (кошт у Дубліне, напрыклад, можна спраўдзіць на сайце www.dublinbus.ie). Кіношка абыйдзецца ў € 7.50, а квіток у тэатр – калі € 89. Клубы – ад € 7 да € 15. Інфармацыю пра выгодны шопінг можна знайсці на www.globalrefund.ie. Прычым перад вяртаннем на радзіму вас чакае дадатковы сюрприз: уявіце сабе два месяцы суцэльнага “д'юты фры” – менавіта столькі замежны студэнт перед ад'ездам можа купляць тавары без пошліны. Станоўча: амаль ідэальная краіна для “улісаў”.

DUBLIN CITY UNIVERSITY ДУБЛІНСКІ ГАРАДСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Dublin City University
Dublin 9
Ireland
Phone: +353 1 700 50 00
Fax: +353 1 836 08 30
www.dcu.ie
international.office@dcu.ie

ВАРТАСЦЬ

Установа была заснаваная ў 1975 годзе, а статус універсітэта атрымала ў 1989. Гонар яе складае сістэма размеркавання сваіх студэнтаў на практику і працу ў вядучых кампаніях Ірландыі. Дублінскі гарадскі універсітэт займае другое месца ў рэйтынгу брытанскіх універсітэтаў.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ –

10.000

ФАКУЛЬТЭТЫ

Спецыялізацыі: бізнес, бухгалтарская справа і фінансы, еўрапейскі бізнес, матэматыка, міжнародны маркетынг і замежнія мовы – кошт навучання – € 8.982 за год; міжнародны бізнес і замежнія мовы (французская, нямецкая, іспанская, японская), прыродазнаўчыя науки, камп'ютэрная лінгвістыка, прыкладная лінгвістыка, прыкладная фізіка, біятэхналогія, хімія і фармацеўтычныя науки, хімія і французская мова, хімія і нямецкая мова, інжынерная справа, тэорэтычная камунікацыя, інфарматыка – кошт навучання – € 9.474 за год; электроніка, інфармацыйная тэхналогія і камунікацыі, педагогічная падрыхтоўка, электратэхніка, эканоміка, папітаполія, права, ахова здароўя, журналістыка, міжнародныя адносіны, мультымедыя, фізіка і французская мова, фізіка і нямецкая мова, фізіка і астраномія, прыродазнаўчыя науки ў міжнародных кантэксьце, спорт і здароўе, генетыка – кошт навучання – € 10.116 за год; медсястрынская справа – кошт навучання – € 11.045 за год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Скончыць 1 ці 2 курсы вышэйшай навучальнай установы ў сваій краіне. Пры паступленні залічваюцца адзнакі па універсітэцкіх іспытках (абавязкова матэматыка!), IELTS (6,5) ці TOEFL (550/220). Заявы можна запоўніць online і даслаць на registry@dcu.ie.

СТЫПЕНДЫ

Колькасць стыпендый абмежаваная, звязаная з international.office@dcu.ie. Існуе асобная спартыўная стыпендыя.

ІНТЭРНАТ

Прадстаўляеца замежным студэнтам. Кошт – ад € 1.600.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Рэгістрацыйны збор складае € 50. Страхоўка неабходна набыць у сваёй краіне да прыбыцця ў Ірландыю.

ДЭДЛАЙН

15 лютага.

NATIONAL UNIVERSITY OF IRELAND, MAYNOOTH ІРЛАНДСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ УНІВЕРСІТЭТ МЭЙНУС

National University of Ireland,
Maynooth
Kildare, Ireland
Phone: +353 45 628 52 22
Fax: +353 45 708 46 14
www.may.ie
Melanie.Kilduff@may.ie

ВАРТАСЦЬ

Універсітэт Мэнус быў заснаваны ў 1795 годзе і з'яўляеца другім па "ўзросце" універсітэтам у Ірландыі. Ён знаходзіцца ў горадзе, які цудоўна сполучае сваю даўнюю гісторыю з сучаснымі тэхналогіямі. У рэйтынгу па краіне універсітэт Мэнус займае 6-е месца.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ –

5.500

ФАКУЛЬТЭТЫ

Гуманітарны факультэт (прикладныя сацыяльныя науки, класічныя мовы і літаратуры, антралогія, ангельская мова, французская мова, нямецкая мова, іспанская мова, педагогіка, эканоміка, музычнае мастацтва, псіхалогія, філософія, сацыялогія, геаграфія, CMI, сучасная гісторыя) – кошт навучання – € 9.500 за год;

факультэт прыродазнаўчых науак (біялогія, хімія, інфарматыка, эксперыментальная фізіка, матэматыка, матэматычнае фізіка) – кошт навучання – € 12.500 за год;

факультэт інжынернай справы – кошт навучання – € 12.500 за год;

факультэт кельцкай культуры – кошт навучання – € 9.500 за год;

факультэт філософіі – кошт навучання – € 12.500 за год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

TOEFL (550/220) ці IELTS (6).

СТЫПЕНДЫ

€ 1.000 – лепшым студэнтам першага курса (пайторна гэтую стыпендыю атрымаць нельга). Музычная стыпендыя – € 2.000 (этая стыпендыя аднаўляеца штогод, прызначаеца лепшым студэнтам музычнай спецыялізацыі). Спартыўная стыпендыя.

ІНТЭРНАТ

Інтарнат на час з верасня па чэрвень каштue € 3.520.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Харчаванне – € 2.400 на год; падручнікі – € 450 на год.

ДЭДЛАЙН

Не пазначаны.

NATIONAL UNIVERSITY OF IRELAND, GALWAY ІРЛАНДСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ УНІВЕРСІТЭТ ГЭЛВЭЙ

NUI, Galway
University Road
Galway, Ireland
Phone: +353 91 52 44 11
www.nuigalway.ie
maria.brady@nuigalway.ie

ВАРТАСЦЬ

Універсітэт Гэлвэй быў заснаваны ў 1845 годзе і першапачатковая мейнава Каралеўскі коледж Гэлвэй, а ў 1908 годзе стаў універсітэтам. Сёння універсітэт займае 5-е месца сярод ВНУ краіны і прыпянуе сваім студэнтам прэстыжную адукацию, прафесійных выкладчыкаў і магчымасці для навукова-даследчай працы.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ –

14.500. Колькасць замежных студэнтаў – 600.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Гуманітарны факультэт (археалогія, класічныя мовы, эканоміка, педагогіка, ангельская мова, французская мова, нямецкая мова, іспанская мова, псіхалогія, філософія, сацыялогія);

факультэт кельцкай культуры (археалогія, гісторыя);

факультэт бізнесу (еканоміка, бізнес, менеджмент, маркетынг, фінасы і бухгалтарскі ўлік);

факультэт права;

факультэт інжынернай справы (машынабудаўніцтва, электрамеханіка, гідралогія,

<p>прамысловая інжынерыя, інфарматыка, біямедицынская інжынерыя);</p> <p>факультэт прыродазнаўчых навук: (анатомія, батаніка, біяхімія, хімія, акеаналогія, эксперыментальная фізіка, матэматаическая фізіка, матэматаика, мікробіялогія, фармакалогія, фізіялогія, заалогія);</p> <p>факультэт медыцыны і аховы здароўя (анатомія, лячэбная справа, бактэрыялогія, акушэрства і гінекалогія, медысцтрынская справа, фармакалогія, фізіятрапія, радыялогія, хірургія).</p> <p>кошт навучання Ад € 12.000 да € 22.000, у залежнасці ад факультета.</p> <p>дэдлайн 1 траўня.</p>	<p>факультэт бізнесу, эканомікі і сацыяльных навук: (бізнес, эканоміка, паліталогія, сацыялагія) – кошт навучання – € 12.305 за год;</p> <p>факультэт інжынернай справы (ахова навакольнага асяроддзя, горадабудаўніцтва, інфарматыка, электроніка і электратэхніка, механіка, статыстыка) – кошт навучання – € 16.123 за год;</p> <p>факультэт аховы здароўя (стаматалогія, акушэрства і гінекалогія, сястрынская справа, фізіятрапія, радыялогія, анатомія, клінічная медыцына, педыятрыя, фармакалогія, псіхіятрыя, хірургія, клінічная біяхімія, клінічная мікробіялогія, гісталогія, імуналогія) – кошт навучання – € 22.356 за год;</p> <p>факультэт прыродазнаўчых навук (матэматаика, біяхімія, батаніка, хімія, генетыка, геаграфія, геалогія, мікробіялогія, фізіка, заалогія) – кошт навучання – € 16.123 за год.</p>	<p>адным з інтэрнатаў коледжа. Пражыванне ў інтэрнаце каштует € 3.260.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Падручнікі – € 1.000 на год, харчаванне – € 3.200 на год. Страхоўку неабходна набыцца ў сваёй краіне да прыбыцця ў Ірландыю.</p> <p>дэдлайн 1 лютага.</p>
<p>TRINITY COLLEGE DUBLIN ДУБЛІНСКІ ТРЫНІЦІ КОЛЕДЖ</p> <p>Trinity College Dublin College Green Dublin 2 Ireland Phone: + 353 1 608 10 00 www.tcd.ie admissns@tcd.ie</p> <p>ВАРТАСЦЬ Трыніці коледж у Дубліне быў заснаваны ў 1592 годзе. Сёння гэта вядучы універсітэт Ірландыі, які ўжо некалькі дзесяткаў гадоў займае першыя пазіцыі па ўсіх вядомых рэйтынгах. Як і большасць еўрапейскіх універаў старой фармацыі, вялікую ролю надае замежным студэнтам. Шэраг стыпендыяў для маладых навукоўцаў з'яўляецца стыmulам для таленавітай моладзі з усяго свету.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 15.500. Колькасць замежных студэнтаў – 2.020.</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Факультэт мастацтваў (педагогіка, іўрыт і тэалогія, гісторыя мастацтва, сярэднявечная гісторыя, сучасная гісторыя, права, музычная мастацтва, філасофія, поіхалогія) – кошт навучання – € 12.305 за год;</p> <p>факультэт літаратуры (класічныя мовы і літаратуры, ангельская мова і літаратура, ірландская і кельцкая мовы і літаратуры, сучасныя мовы і літаратуры (нямецкая, іспанская, французская, італьянская, руская), драматычнае мастацтва) – кошт навучання – € 12.305 за год;</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Скончыцца хаця б адзін курс вышэйшай навучальнай установы на Беларусі. Гэта неабходна для таго, каб з адзнакамі ўступных іспытатаў ці вынікамі першай сесіі вас маглі запічыць у Трыніці коледж. Зразумела, што ў якасці ўступных балаў у ірландскім универсітэце разглядаюцца предметы той спецыялізацыі, якую вы збраецеся вывучаць. Дадатковая неабходна мець вынікі TOEFL (550/213) ці IELTS (6). Заявы падаваць на адрас:</p> <p>The Office for International Student Affairs East Theatre Trinity College Dublin 2 isa.office@tcd.ie</p> <p>СТЫПЕНДЫІ Стыпендыя для першакурснікаў: усе першакурснікі аўтаматычна, без усялякіх заяў, становяцца кандыдатамі на гэту стыпендыю. Стыпендыя дапамагае пакрыць кошт падручнікаў. Стыпендыя на харчаванне: стыпендыя пакрывае кошт харчавання студэнта. Заявы неабходна падаць да 1 кастрычніка свайго першага курса. Шэраг стыпендыяў для частковага пакрыцця коштai навучання.</p> <p>ІНТЭРНАТ Па прыбыцці ў Дублін замежныя студэнты атрымліваюць так званы "часовы" інтэрнат (3 1 па 28 верасня) да атрымання пастаяннага пакоя ў</p>	<p>UNIVERSITY COLLEGE DUBLIN УНІВЕРСІТЭЦКІ КОЛЕДЖ ДУБЛІН</p> <p>University College Dublin, UCD Belfield, Dublin 4 Ireland Phone: +353 1 716 14 25 Fax: +353 1 716 10 70 www.ucd.ie international@ucd.ie (агульныя пытанні) Кантактная асoba – Ms. Carl Lusby: Phone: +353 1 716 14 92 carl.lusby@ucd.ie</p> <p>ВАРТАСЦЬ Коледж быў заснаваны ў 1851 годзе (на той час – Ірландскі каталіцкі коледж). У 1908 годзе атрымаў статус ВНУ. Дублінскі коледж займае трэцяе месца ў рэйтингу вышэйшых навучальных установаў Ірландыі. Тут вучацца студэнты з 80-ці краін свету.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 20.000. Колькасць замежных студэнтаў – 2.000 (з іх, напрыклад, 20 чалавек з Рэспублікай Беларусь).</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Гуманітарны факультэт (археалогія, класічныя мовы і літаратуры, драматычнае мастацтва, ірландская мова, ангельская мова, кінамастацтва, французская мова, геаграфія, гісторыя, гісторыя мастацтва, ірландскі фальклор, італьянская мова, лінгвістыка, музычнае мастацтва, усходнія мовы, іспанская мова, уэльская мова, эканоміка, педагогіка, поіхалогія, сацыялагія, філософія, паліталогія); факультэт права; факультэт кельцкіх моваў і культуры; ветэрынарны факультэт; медыцынскі факультэт (агульная медыцына, лячэбная справа, анатомія і фізіялогія, медыцынская мікробіялогія, анестэзіялогія, эндакрынолагія, гінекалогія і акушэрская справа, педыятрыя, фізіялогія, поіхалогія, хірургія, эпідэміялогія);</p>

факультэт бізнесу:
(бухгалтарскі ўлік, фінансы і банкаўскія сістэмы, бізнес-кіраванне, эканоміка, прамысловыя адносіны, менеджмент, маркетынг, бізнес);
факультэт сельской гаспадаркі і аховы навакольнага асяроддзя: (сельская гаспадарка, харчовая прамысловасць, жывёлагадоўля, земляробства, лясная гаспадарка, менеджмент, ахова навакольнага асяроддзя);
факультэт інжынернай справы і сельской гаспадаркі
(біясістэмы, хімічная інжынерыя, горадабудаўніцтва, архітэктура, электроніка і электратэхніка, машынабудаўніцтва);
факультэт прыродазнаўчых навук: (біахімія, батаніка, хімія, інфарматыка, эксперыментальная фізіка, геалогія, мікрабіялогія, фармакалогія, заалогія). Кошт навучання складае € 11.240 / 15.170 / 22.375 за год у залежнасці ад факультета.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ
Іспыт TOEFL (600/250) ці IELTS (6,5). Бал атэстата аб заканчэнні сярэдняй школы мінімум 4.8, пажадана залаты медаль.
Заявы на кіруванцаў у прыёмную камісію універсітэта Central Applications Office.

СТЫПЕНДЫЯ
Стыпендыя прадстаўляеца аблежаванаму колу студэнтаў.

ІНТЭРНАТ
Замежным студэнтам першага курса прадстаўляеца інтэрнат. Кошт – € 2.900 за 9 месяцаў.
Кошт здымнай кватэры складае € 3.600 за 9 месяцаў.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ
Рэгістрацыйны збор – € 64, кошт падручніка – € 675 на год. Магчымы варыянт працы ў кампuse – 20 гадзінай на тыдзень (падчас навучання) і 40 гадзінай на тыдзень (падчас вакацыяў).

ДЭДЛАЙН
15 снежня.

UNIVERSITY COLLEGE CORK УНІВЕРСІТЭЦКІ КОЛЕДЖ КОРК

University College Cork
Cork,
Ireland
Phone: +353 21 490 30 00
Fax: +353 21 490 31 18
www.ucc.ie
isoffice@ucc.ie

ВАРТАСЦЬ
Універсітэт Корк знаходзіцца ў паўночна-заходній частцы Ірландыі. Ён лічыцца вядучым

даследчым універсітэтам краіны. Студэнтам прапануецца калі 120 спецыялізацыяў самага шырокага профілю. Корк займае 4-е месца ў топе Ірландскіх універсітэтаў. Замежныя студэнты з 75-ці краін свету спынілі свой выбар на універсітэце Корк, адной з самых старэйшых ВНУ краіны (заснаваная у 1845 годзе).

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ
Больш за 14.500. Колькасць замежных студэнтаў – 1.700.

ФАКУЛЬТЕТЫ
Гуманітарны факультэт і факультэт кельцкай культуры (прыкладная псіхалогія, археалогія, кельцкая цывілізацыя, эканоміка, педагогіка, ангельская мова, фальклор, французская мова, ірландская мова, геаграфія, нямецкая мова, грэцкая мова, грэцкая і рымская цывілізацыі, гісторыя, гісторыя мастацтва, італьянская мова, лацінская мова, культура Ірландыі, замежныя мовы і літаратуры, музычнае мастацтва, паліталогія, філасофія, сацыялогія, іспанская мова) – кошт навучання – € 9.555 за год;

факультэт бізнесу (фінансы і бухгалтарская справа, дзейнасць камерцыйных структур, эканоміка, харчовы бізнес, кіраванне, права, маркетынг, менеджмент, статыстыка) – кошт навучання – € 9.555 за год;

факультэт інжынернай справы (тэхналогіі вытворчасці, хімічная інжынерыя, горадабудаванне, электратэхніка і электроніка, мікраэлектроніка) – кошт навучання – € 13.760 за год;

факультэт харчовой прамысловасці і тэхналогіі (мікробіялогія, харчовая прамысловасць, дыеталогія, тэхналогія харчовай вытворчасці) – кошт навучання – € 13.760 за год;

факультэт права – кошт навучання – € 9.555 за год;

медицынскі факультэт (анатомія, стаматалогія, эпідэміялогія, агульная медыцына, акушэрства і гінекалогія, педыятрыя, фармакалогія, фізіялогія, псіхіяtryя, сястрынская справа, хірургія) – кошт навучання – € 22.365 за год;

факультэт прыродазнаўчых навук (анатомія, прыкладная матэматыка, прыкладная псіхалогія, біахімія, хімія, інфарматыка, геаграфія, геалогія, матэматыка, мікробіялогія, фізіка, статыстыка, заалогія, біялогія, экалогія) – кошт навучання – € 13.760 за год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ
IELTS (6) ці TOEFL (550/213). Заявы на паступленне на кіруванцаў на адреса

(кантактная асона – Avril Quinn):
Avril Quinn
International Education Office
West Wing, Main Quadrangle
University College Cork
Ireland
Phone: +353 21 490 22 89
Fax: +353 21 490 31 18
internationalundergrad@ucc.ie

СТЫПЕНДЫЯ

Існуе стыпендыя для замежных студэнтаў з краінай Усходняй Еўропы. Яна пакрывае 90% кошту навучання.

ІНТЭРНАТ

Студэнты маюць некалькі магчымасцяў пражывання. Па-першае, гэта універсітэцкі інтэрнат, кошт якога складае € 4.000 за год. Па-другое, гэта магчымасць жыць у ірландскай сям'і. Такі варыянт каштует € 5.400 за навучальны год (у суму ўваходзіць і харчаванне). Таксама студэнт можа здымцаў кватэрэ з сібрамі (кошт – € 2.600 на адзін навучальны год з кожнага чалавека).

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Харчаванне ў студэнцкай сталаўцы каштует прыкладна € 3 за абед. Падручнікі і навучальныя прылады – € 550 на год. Магчыма працаўць у кампuse 20 гадзінай на тыдзень. Да прыезду ў Ірландыю студэнт павінен мець страхоўку.

ДЭДЛАЙН

28 траўня.

UNIVERSITY OF LIMERICK УНІВЕРСІТЭТ ЛІМЕРЫК

University of Limerick
Limerick, Ireland
Phone: +353 6 120 24 14
Fax: +353 6 121 30 62
www.ul.ie
int.ed@ul.ie

ВАРТАСЦЬ

У 1972 годзе Лімерык адчыніў свае дзвёры для першых студэнтаў. Статус універсітэта гэтай установе быў, аднак, нададзены ірландскім парламентам толькі ў 1989-м. Сёння гэта прэстыжны ірландскі універсітэт, кіраванне якім адбываецца праз спецыяльны камітэт. У склад камітэту ўваходзяць прадстаўнікі бізнес-эліты з розных краін свету.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

12.000. Колькасць замежных студэнтаў – 650.

ФАКУЛЬТЕТЫ

Бізнес-школа імя Кэмі (бізнес, бізнес і замежная мова

1

(французская, немецкая, испанская, японская), менеджмент персоналу) – кошт навучання – € 10.884 за год; **факультэт педагогікі** (фізкультура, біялогія, фізика, хімія) – кошт навучання – € 14.521 за год; **факультэт інжынерных справы** (біамедыцынскія тэхналогіі, прамысловая інжынерыя, аэранаўтыка, машинабудаўніцтва і немецкая мова, прамысловы дызайн, інфарматыка, дрэваапрацоўчая прамысловасць) – кошт навучання – € 14.521 за год; **гуманітарны факультэт** (сучасныя замежныя мовы, ірландскае музычнае мастацтва і танец, мед'я, паліталогія, міжнародная паліталогія, ірландская культура, гісторыя, права, культуралогія) – кошт навучання – € 10.884 за год; **факультэт інфарматыкі і электронікі** (інфарматыка і камп'ютерныя тэхналогіі, фінансы і матэматыка, камп'ютерная інжынерыя, электратэхніка, электроніка, тэлекамунікацыі) – кошт навучання – € 14.521 за год; **факультэт прыродазнаўчых науку** (прамысловая хімія, прамысловая біяхімія, прыкладная фізіка, ахова навакольнага асяроддзя, харчовая прамысловасць, фізіятрапія, медсяstryнская справа) – кошт навучання – € 14.521 за год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Скончыць 1 ці 2 курсы вышэйшай навучальнай установы ў сваей краіне. Даєлаць заяву на int.ed@ul.ie.

СТЫПЕНДЫ

Стыпендыя ў € 6.500 на год прадстаўляеца выбітным студэнтам. Улічваеца фінансавае становішча, поспехі ў навучанні, асабістыя дасягненні. Стыпендыя ад кампаніі "O'Malley Sexton" выплачваеца лепшым студэнтам-правазнаўцам, пачынаючы з 3 курса, мінімальная сума – € 2.540 на год. Стыпендыя ад кампаніі "Howmedica" для студэнтаў першага курса, € 2.540 на год. Магчымы варыянт – стыпендыя ад дзяржаўнага Камітета па Адукацыі і Навуцы (www.education.ie).

ІНТАРНАТ

Для замежных студэнтаў інтэрнат каштует € 2.900–3.500 за навучальны год.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Рэгістрацыйны збор – € 40.

ДЭДЛАЙН

15 снежня.

РЭЙТЫНГ ІРЛАНДСКІХ ВНУ

	2004	2003	ВНУ
1	1	1	Trinity College Dublin
2	2	4	Dublin City University
3	3	3	University College Cork
4	4	2	University College Dublin
5	5	5	National University of Ireland, Galway
6	6	8	University of Limerick
7	7	6	Dublin Institute of Technology
8	10		National University of Ireland, Maynooth
9	9		Cork Institute of Technology
10	10	-	Institute of Technology Blanchardstown
11	12	9	Dun Laoghaire Institute of A, D&T
12	13	11	Limerick Institute of Technology
13	14		Institute of Technology Tallaght
14	15	16	Galway-Mayo Institute of Technology
15	16	13	Waterford Institute of Technology
16	17	14	Institute of Technology Tralee
17	18		Athlone Institute of Technology
18	19		Dundalk Institute of Technology
19	19	12	Institute of Technology Sligo
20	20	16	Institute of Technology Carlow
21	20		Letterkenny Institute of Technology

Крыніца: The Sunday Times Irish university league table.
© The Sunday Times 2004

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

www.educationireland.ie –

агульнаадукацыйны партал, дзе змяшчаеца ўся самая падрабязная і неабходная інфармацыя: спіс навучальных установаў, працэс паступлення, магчымасць дыстанцыйнага навучання, курсы ангельскай мовы, а таксама звесткі пра тое, як атрымаць візу, колькі спатрэбіцца грошай і г.д.

www.icosir.ie –

Irish Council for International Students: незалежная недзяржайная арганізацыя, заснаваная ў 1970 годзе. Мае на мэце падтрымку замежных студэнтаў у Ірландыі. Арганізацыя вельмі ўплывовая, таму сюды варта звяртатца па любым пытанні. На сایце можна знайсці ўсе патрэбныя звесткі: ад фінансавай падтрымкі да кар'ерных перспектываў пасля заканчэння ВНУ.

www.hetac.ie –

Higher Education and Training Awards Council: арганізацыя, якая праводзіць рознага кшталту маніторынг ў ВНУ, прысуджвае кваліфікацыі ўсім вышэйшым навучальным установам, распрацоўвае метадычныя праграмы і г.д.

www.cao.ie –

Central Applications Office: арганізацыя, якая займаеца прыёмам документаў у ірландскія ВНУ. Можна скачаць фармуляры і падаць онлайнавую заяўку.

www.usi.ie –

Union of Students in Ireland: калі хочаце даведацца, чым жывуць студэнты ў Ірландыі, вам сюды. Тыповы студэнцкі партал, дзе цікава пачытаць навіны, зірнуць, у якіх клубах якія тузы. А таксама – шэраг карысных студэнцкіх лінкоў.

www.it-netsoc.ie/10k –

сайт штогадовага дабрачыннага івэнту "Student's 10K walk", які ладзіцца Ірландскім Студэнцкім Саюзом і мае на мэце "збор сродкаў для постчарнобыльскай Беларусі". Чым дрэнныя контактныя асобы ў Ірландыі?

ДЫПЛАМАВАНЫ БАБЁР

Галоўнае – не абламаць зубы

“ЕСЦЬ ДУМКА,
НІБЫТА ВУЧЫЦЦА ЗА
МЯЖОЙ – НЕФІГ
РАБІЦЬ. ГЭТА, МОЖА
БЫЦЬ, І ПРАЎДА ДЛЯ
ЯКОГА-НЕБУДЗЬ
С*АНЕНЬКАГА
КОЛЕДЖА У ТЭХАСЕ,
АЛЕ НЕ ДЛЯ
НАРМАЛЬНАГА
УНІВЕРА, ШТО ЯШЧЭ
ТРЭБА, АКРАМЯ
ГАТОЎНАСЦІ ДА
ВЯЛІКАГА АБ'ЁМУ
ПРАЦЫ?
ЗДОЛЬНАСЦЬ
АДАПТАВАЦЦА,
ЗНАХОДЗІЦЦА ПА-ЗА
МЕЖАМИ ХАТЫ і
РОДНАГА АСЯРОДКУ,
БЫЦЬ АДКРЫТЫМ і
FRIENDLY ДА ІНШЫХ
ЛЮДЕЗЕЙ і Г. д. у
ЛЮБЫМ ВЫПАДКУ,
ВУЧЫЦЦА У КАНАДЗЕ
ФАЙНА!”

★ FASTER-HIGHER-STRONGER

Міша Парамонаў, студэнт Trent University (“Геаграфія і рэсурсы навакольнага асяроддзя”), зараз на трэцім курсе. І, калі меркаваць па каментарах, зусім не шкадуе. Нядзіўна: негалосны дэвіз канадскіх ВНУ – “Універсітэты фармуюць будучую эліту грамадства”.

Па ўсім свеце вядомыя штатаўскія ды брытанскія ўніверсітэты, але з зайздроснай перыядычнасцю маладыя амерыканцы, а апошнім часам і ўсходніяя Еўрапейцы едуть па дыплом у Канаду. Чаму – становіца зразумелым пры знаёмстве з канадскай сістэмай адукацыі. Па-першае, кошт навучання ў Канадзе значна ніжэйшы за іншыя англамоўныя краіны.

За CAD 10.000, напрыклад, можна атрымаць ступень MBA ў самай прэстыжнай школе.

Па-другое, па якасці адукацыі тут не горшая, чым у той жа Брытаніі ці ЗША.

Спаборніцтвы паміж ўніверсітэтамі “за званне перадавіка” выліваюцца ў самыя разнастайныя рэйтынгі: пастаянна вызначаюцца лепшыя па інавацыях, па

працаўладкаванні выпускнікоў, па “круцізне” выкладчыкаў і г. д.

Па-трэцяе, краіна – сапрадайная мульці-культурная: запрашачы да сябе, канадцы дакладна ведаюць, якія з гэтага замежніку будзе карысць. І якія карысць будзе ім самім.

“І сабе, і людзям” – гэты прынцып даўно працуе ў іміграцыйнай палітыцы “краіны бабра і кляновага ліста”.

★ ПРЫСТУПКІ і СТУПЕНИ

Каб вучыцца ў Канадзе, інгліш зусім не абавязковы: можна паступаць з французскай. Двухмоўе прызнана афіцыйна, але, у адрозненні ад Беларусі, “тэртырыйя пакрыцца” кожнай мовы абумоўлена гісторыяй. Напрыклад, у правінцыі Квэбек 80% студэнтаў вучыцца толькі на французскай мове. А ў Новай Шатланцы, Нью-Брансуіку, Антарыё і Манітобе ёсьць магчымасці вучыцца і на ангельскай, і на французскай.

Агульнаканадскіх стандартоў адукацыі як такіх не існуе. Напэўна, таму што ў Канадзе няма федэральнага Міністэрства адукацыі. Кожная правінцыя самастойна вызначае палітыку і бюджеты ў сферы адукацыі. Напрыклад, у большасці правінцыяў для паступлення ў ВНУ трэба адвучыцца ў школе 12 гадоў, а тым часам у паўднёвай правінцыі Антарыё – цэлых 13. Не катаклизм для замежніка, але на працэсе паступлення адаб'еца. Таму, безумоўна, удакладніць дэталі ў абраціў ВНУ трэба абавязкова. Навучальны год працягваецца 9 месяцаў і падзляеца на семестры ці, у

ПАПЯРОВЫЯ СПРАВЫ

некаторых ВНУ, на трыместры. За два гады вучобы ў Канадзе можна атрымаць прафесійны дыплом, пасля чаго спакойна выпраўляцца на працу. Калі вы схільныя пахаць на канадскім заводзе 5 дзён на тыдзень і пры гэтым мець сярэдні па іх мерках заробак, то можна абмежавацца і коледжам. Але ў плане канкурэнтаздольнасці ў роднай беларускай старонцы ад такога дыплома вам будзе ні холадна, ні горача: тэхніку, на якой вы вучыліся працаўца ў Канадзе, нашыя прадпрыемствы мець будуць няхутка. Але ж пасля коледжа можна перавесціся на другі ці трэці курс універса і спакойненька атрымліваць ступень бакалаўра ці магістра.

Для атрымання ступені бакалаўра спатрэбіца ўвогуле 4 гады.

“Магістр” патрабуе яшчэ 1–3 гады з абавязковым удзелам у навуковых даследаваннях.

Магістэрская праграма якраз і з'яўляюцца аднымі з самых прэстыжных на агульнасусветным рынку вышэйшай адукацыі.

Каштуюць яны параўнальна няшмат – каля 10.000 канадскіх даляраў за ўесь тэрмін навучання. Але з такой “коркай” у любой кропцы свету месца ў лепшай кампаніі забяспечана. Плюс: адбіць суму, затрачаную на навучанне, будзе вельмі лёгка ў самыя кароткія тэрміны. Асабліва цэнняцца канадскія магістэрскія праграмы па камп'ютэрнай графіцы і анімацыі, інфармацыйных тэхналогіях і тэлекамунікацыях, фармацэўтыцы і біятэхналогіі.

Куды яшчэ варта паступаць у Канадзе, дык гэта на праграму MBA. Па дадзеных газеты Financial Times, у 2004 годзе праграма Schulich School of Business пры York University заняла трэцяе месца ў свеце па паказніку “аддача ад затратай на навучанне”.

Што спатрэбіца для паступлення ў канадскі універ простаму беларускаму студэнту:

- 1) атэстат аб сярэдняй адукацыі з выпіскай адзнак (чым вышэйшы сярэдні бал, тым лепш);
- 2) загад аб залічнні ў ВНУ ў Беларусі (патрабуеца там, дзе не супадае колькасць гадоў навучання, праведзеных у сярэдняй школе);
- 3) дыплом, калі ўжо ёсць в/a, і, адпаведна, выпіска з адзнакамі;
- 4) даведка, якая пацвярджае веданне мовы (TOEFL 550 балаў ці DALF).

★ КАЗЛЫ Ў МІНІМАЛЬНАЙ КОЛЬКАСЦІ

“А што нам з таго?” – пытанне неактуальнае.

Міша Парамонаў кажа, што адукацыя ў Беларусі, як і іншых краінах былога Саюза, цалкам заснаваная на вывучэнні тэорыі. “Калі студэнт выпускаецца з універса, у яго галаве дафіга ведаў, але ён абсолютна не ведае, як іх можна прымяніць на практыцы, – парайоўвае Міша. – У нашых універсітэтах студэнты нічога не робяць да сесіі, а потым з'яжджаюць з глузду ад працы, якую трэба зрабіць. У Канадзе ты працуеш увесь семестр, у цябе пастаянны стрэс і заўсёды ёсць заданні, якія трэба выкананіць”.

Зразумела, падчас іспытаў канадцы і замежнікі не п'юць галонамі валяр'янку.

“Што мяне больш за ўсё ўразіла, ды гэта выбар курсаў, – распавядае Міша. – Нават калі ты ўжо ведаеш, на якім факу будзеш вучыцца, можаш выбраць курсы, якія хочаш. Гэта было прыємным сюрпризам у параванні з нашымі універсарамі”.

Паліна, студэнтка спецыяльнасці “Паліталогія і міжнародная адносіны” (другі курс York university), кажа, што самыя вялікія адрозненні – у манеры здачы іспытаў. “Няма ўсіх гэтых перадзачаў і патрабаванняў мець канспект... Даты іспытаў вядомыя з самага пачатку, і ўсе пішуць ўсё адначасова. Пазней за 22 снежня нічога ўжо няма!” Паліна з жахам узгадвае заліковыя запары 31-га ў менскім PTI.

Як і ў нас, універсітэты падзеленыя на факультэты. Галоўнае адрозненне, да якога нашы факультэты дойдуть няхутка, – на кожным факультэце пад кожную праграму існуецца свае офісы, кшталту наших дэканатаў і кафедраў. Калі траба скарэктаваць праграму, па-іншаму скласці графік наведвання заняткаў ці, увогуле, вырашыць пытанне з інтэрнатам, то можна звярнуцца ў міжнародны аддзел ці пават проста дэканат, і гэта заўсёды будзе па адрасе.

Сам універсітэт працянуе сервісы па працы, жытле, фінансах, кар'еры і ўсім-усім-усім.

Прафесура і “дапаможны персанал” вельмі добразычлівія, таму ўсе пытанні вырашаюцца адразу і хутка, а любая інфа – ці то па вучобе, ці то па працы – даступная і пастаянна абнавляецца.

Семестры кароткія, але затое іх цэлых тры:

- з 1 верасня да 22 снежня;
- са студзеня да канца красавіка;
- летні, падчас якога можна дабраць патрэбныя курсы, на якія не хапіла часу на працягу года.

Яшчэ “фічы”? Па сутнасці, няма канспектаў, а даты ўсіх іспытаў вядомыя загадзя, з пачатку навучальнага года.

Выкладчыкі – гэта асобнае пытанне. Миша кажа, што яго больш за ўсё ў Канадзе ўразіл адносны памік выкладчыкамі і студэнтамі: "Нашмат лягчэй наладзіць зносыны з прэпадамі, бо яны ніколі не ставяць сябе вышэй за студэнтаў. Выкладчык тут хутчэй сябар, які дапамагае ў вучобе, чым нехта, хто мае больш ведаў і досведу". Тое самае распавядае і Паліна – з невялікай заўвагай: "...Натуральна, паўсюль існуюць казлы, але тут калі яны і ёсць, то ў мінімальнай колькасці".

★ ...І ДОСТУП ДА ЛЯДОЎНІ

У Беларусі няма канадскай амбасады, таму дакументы на візу можна падаць у Кіеве, Маскве ці Варшаве. Маскоўская амбасада выдае за год усяго 300–350 візаў на ўсю вялікую Расію і краіны-“пабрацімы”. І дзе гарантны, што вы трапіце ў гэтых трэх сотні? Адмовіць могуць і прости за “падобны да чачэна”, і па канкрэтных прычынах. Нават калі запрашэнне з універса на руках, радавацаца рана. Практыка паказвае: бабкі вырашаюць ўсё (у фармальным сэнсе). Недахоп сродкай на аплату навучання (у большасці выпадкаў), падача дакументаў з несапраўданай ці няправільнай інфармацыяй і, як апошняя кропля, выкарыстанне студэнцкай візы для нелегальнай іміграцыі – вось асноўныя прычыны, з-за якіх на Канаду можна забыцца. Хаця ў апошні час можна зайдзяць змены да лепшага ў “візвай справе”: у 2004 годзе адсотак адмоваў студэнтам у візах у расійскай амбасадзе склаў 12%, у той час як у 2001 – 30% (па дадзеных Studycanada.ru). Віза выдаецца на аснове запрашэння ад навучальнай установы, і яе адкрыццё абыдзеца ў 125 канадскіх далаіраў. Запрашэнне атрымліваеш тады, калі універ, у сваю чаргу, атрымлівае аплату навучання на год ці першы ўнёсак. Акрамя запрашэння ад ВНУ, для візы патрабуеца замежны пашпарт, медыцынская страхоўка і сведчанне, што ў цябе ёсць сродкі для навучання і пражывання ў Канадзе.

Ці багаценькая родзічы, якія гарантуюць (у пісьмовай форме, як рэкомендацийны ліст) альбо аплату навучання, альбо дах над галавой і свабодны доступ да лядоўні. Альбо і тое, і другое.

★ CHECK YOUR MONEY

Мабыць, самае складанае ва ўсім гэтым працэсе – паказаць, што ў цябе ёсць сродкі на навучанне і пражыванне на працягу ўсяго тэрміну вучобы ў Канадзе. Кошт навучання тут складае мінімум 8.000 “нашых” (амерыканскіх) далаіраў за год. На пражыванне, падручнікі, транспарт, харчаванне, вонратку і медстрахоўку спатрэбіца яшчэ 3–4 тысячи.

Як правіла, першыя 2–3 месяцы неабходна цалкам аплаціць навучанне за год, а потым (на другім курсе і г. д.) можна плаціць і штомесяц.

Што да сярэдняга цэнніка, дык ён прыблізна такі (з разлікам на год): інтэрнат (з харчаваннем) – CAD 4.500–8.000, падручнікі і канцавары CAD – 800–1.500, медыцынская страхоўка – CAD 550–740, удзел у студэнцкім саюзе – CAD 130–150, студэнцкі прайзны – CAD 50–100 на месяц.

Хаця калі ты жывеш у кампусе, то можаш там жа і нядорага есці. Напрыклад, пакой і 10 абеда за тыдзень у North Atlantic College будуць каштаваць прыкладна CAD 110–130 за тыдзень. Можна таксама ўтрох ці ўчатах здымамаць кватэрку: гэта больш танны і вельмі распавсяуджаны сярод замежных студэнтаў способ.

Усе студэнты могуць атрымаць стыпендыю, і шматлікі ВНУ маюць спецыяльныя фонды для “інтэрнацыянальных” студэнтаў.

Але не трэба спадзявацца на халяву і чакаць, пакуль добры дзядзя вырашиць падтримаць нейкага студэнта-замежніка. Атрымаць стыпендыю, па словах Мішы, вельмі цяжка і магчыма толькі пры вялікім жаданні. “Гэты працэс складаны не столпкі ў сэнсе пошуку сродкаў, колькі ў хваліванні і траблах, якія суправаджаюць сама атрыманне. Цяжка як у фізічным сэнсе, так і ў ментальным. Я вучуся за свае гроши, бацькі не дапамагаюць, і ў мяне толькі 25% “стыпухі”.

Гэта значыць, што ўсё астатніе залежыць ад мяне самога”.

Траблы могуць узнікнуць і з працай, бо замежныя студэнты маюць права зарабляць гроши толькі 10 гадзінаў на тыдзень і толькі на тэрыторыі універса. Миша Парамонаў кажа, што ў такім выпадку холіць толькі на цыгарэты і бар час ад часу.

“Застаецца альбо дамаўляцца з босам, каб дазволіў працаўца больш, альбо працаўца “пад сталом”, – дзеліцца досведам Миша.

І тое, і другое магчыма, але, напрыклад, у майм універы знайдзеш працу толькі праз word of mouth, г. зн. праз знаёмых ці сяброў. Проста так – цяжка”.

Што можа рэальная дапамагчы ў “дазволе на працу”, дык гэта паказаць кіраўніцтву фіка і працадаўцу, што праца зусім не перашкаджае твойму вельмі паспяховаму навучанню.

★ НА ПАСАШОК

Канада лічыцца адной з самых шматнацыянальных краінаў, таму замежніку там не так складана ў плане зносінаў, як, напрыклад, у Англіі ці Францыі. Миша лічыць, што ўвогуле вучыцца ў Канадзе весела. “Весялей за ўсё, ясна, падарожніцаць – распавядае ён. – Ад мяне недалёка Таронта, і Манрэаль таксама блізка. Канечнече, для студэнтаў няма нічога лепшага за тое, як паехаць у Манрэаль і працягніцаць там па клубах увесе weekend напралёт”. Таксама класна пакрүціцца ў розных тусях, арганізаваных інтэрнацыянальнымі студэнтамі. “У майм выпадку гэта ўздел у штогадовым канцэрце, дзе студэнты-замежнікі прадстаўляюць свою культуру. Я, напрыклад, танчыў пад “Satisfaction” Benny Benassi. Гэта быў адзін з лепшых нумароў ва ўсім шоу”. Галоўная парада, якую варта даць будучаму студэнту-замежніку, па словах Парамонава, – гэта рэальная ацаніць свае моўныя здольнасці і не пераацаніць іх. Далей, раіць Міхась, натуральна, cross-cultural awareness, каб не адкрываць рот і не тыцкаць пальцам на Afro-Canadians, Japanese, Jews, polyamorous people, hippies, gays and lesbians. “Ад гэтага перажытку Савецкага Саюзу неабходна пазбавіцца перад ад'ездам. Но тут кожны паводзіць сябе з іншым, як з роўным”.

ЛІДЭРЫ ПА ЎСІХ ПАКАЗНІКАХ	НАЙВЫШЭЙШАЯ ЯКАСЦЬ НАВУЧАННЯ	ЛІДЭРЫ ПА ІНАВАЦЫЯХ	БУДУЧЫЯ ЛІДЭРЫ
1 Toronto	1 Queens	1 Waterloo	1 Toronto
2 Waterloo	2 McGill	2 Toronto	2 Waterloo
3 Queens	3 Toronto	3 McMaster	3 Alberta
4 McGill	4 Waterloo	4 McGill	4 Queens
5 Alberta	5 UBC	5 Queens	5 McGill
6 UBC	6 McMaster	6 UBC	6 UBC
7 McMaster	7 Alberta	7 Alberta	7 McMaster
8 Guelph	8 Western	8 Guelph	8 Guelph
9 Western	9 Guelph	9 Acadia	9 Sherbrooke
10 SimonFraser	10 MountAllison	10 SimonFraser	10 SimonFraser
11 Acadia	11 Acadia	11 Western	11 Saskatchewan
12 Sherbrooke	12 SimonFraser	12 Sherbrooke	12 Western
13 Montreal	13 Dalhousie	13 Victoria	13 Montreal
14 MountAllison	13 Montreal	14 Montreal	14 Acadia
15 Victoria	15 St.FrancisXavier	15 Calgary	15 Laval
16 Dalhousie	16 Victoria	16 MountAllison	16 Calgary
17 Saskatchewan	17 WilfridLaurier	17 Dalhousie	17 Ryerson
18 Calgary	18 Laval	18 Ryerson	18 Ottawa
19 Laval	19 Sherbrooke	19 St.FrancisXavier	19 Victoria
20 St.FrancisXavier	20 Calgary	20 Saskatchewan	20 York
21 WilfridLaurier	21 Saskatchewan	21 Laval	21 Memorial
22 Ryerson	22 Memorial	22 WilfridLaurier	22 Dalhousie
23 Memorial	23 Ottawa	23 Memorial	23 St.FrancisXavier
24 Ottawa	24 NewBrunswick	24 NewBrunswick	24 MountAllison
25 York	25 York	25 York	25 Carleton
26 NewBrunswick	26 Ryerson	26 Ottawa	26 Lethbridge
27 Manitoba	27 Manitoba	27 Trent	27 Manitoba
28 Trent	28 SaintMarys	28 Concordia	28 WilfridLaurier
29 Concordia	29 Bishops	29 Brock	29 Brock
30 Brock	30 Trent	30 Manitoba	30 Trent
31 Lethbridge	31 Concordia	31 SaintMarys	31 Concordia
32 Carleton	32 Carleton	32 Lethbridge	32 UNBC
33 SaintMarys	33 Lethbridge	33 Carleton	33 NewBrunswick
34 Bishops	34 Brock	34 UNBC	34 Regina
35 St.Thomas	35 St.Thomas	35 St.Thomas	35 Laurentian
36 Regina	36 MountSaintVincent	36 UPEI	36 Winnipeg
37 UPEI	37 UPEI	37 Bishops	37 Windsor
38 MountSaintVincent	38 Regina	38 MountSaintVincent	38 St.Thomas
39 UNBC	39 Winnipeg	39 Regina	39 UPEI
40 Winnipeg	40 Windsor	40 Winnipeg	40 SaintMarys
41 Windsor	41 Moncton	41 Windsor	41 Lakehead
42 Moncton	42 UNBC	42 Moncton	42 Bishops
43 Lakehead	43 Brandon	43 Lakehead	43 Nipissing
44 Laurentian	44 Lakehead	44 Nipissing	44 MountSaintVincent
45 Nipissing	45 Laurentian	45 Laurentian	45 CapeBreton (UCCB)
46 Brandon	46 Nipissing	46 Brandon	46 Moncton
47 CapeBreton (UCCB)	47 CapeBreton (UCCB)	47 CapeBreton (UCCB)	47 Brandon

COLLEGE OF THE NORTH ATLANTIC ПАУНОЧНААТЛАНТЫЧНЫ КОЛЕДЖ

1 Prince Philip Drive
PO BOX 1693
St. John's, NF,
Canada A1C 5P7
Phone: +1 709 758 72 90
Fax: +1 709 758 73 04
www.northatlantic.nf.ca
intstudents@northatlantic.nf.ca

ВАРТАСЦЬ

Паўночнаатлантычны коледж – гэта аўяднаныя Ньюфаўндлендскі і Лабрадорскі публічныя коледжы. Адзін з найбуйнейшых цэнтраў вышэйшай адукацыі ў Атлантычнай Канадзе. Прапануе каля 90 праграмаў на поўнае навучанне і больш за 300 навучальных курсаў. 3.000 выпускнікоў штогод.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Прыкладных мастацтваў, бізнесу, науک аб здароўі, інжынерных тэхналогіяў, гандлю і прамысловасці, інфармацыйных тэхналогіяў, прыродных рэсурсаў. Кошт навучання – CAD 3.300 за кожны семестр (15 тыдняў), калі ты падаеш на поўнае навучанне. “Частковое” навучанне – CAD 825 за курс. Некаторыя праграмы, як, напрыклад, інжынерыя, цягнуцца трох семестры. Кошт за адзін – CAD 1.650. Разавы рэгістрацыіны ўнёсак – CAD 91, за сам пракцэс падачы дакументаў трэба заплатіць CAD 100.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Замежныя студэнты павінны мець дакумент, эквівалентны дыплому Вышэйшай школы гэтай установы. У некаторых выпадках спартрэбіца толькі атэстат аб атрыманні сярэдняй адукацыі, а на некаторыя спецыяльнасці прыйдзеца здаць іспты на матэматыцы, фізіцы, хіміі ці біялогіі, ангельскай мове. Таксама патрабуеца TOEFL з паказнікам 550 (ці камп'ютэрны 213). Для тых студэнтаў, якія паступаюць на спецыяльнасць “ангельская мова як другая”, паказнік ролі не грае.

СТЫПЕНДЫІ

Стыпендыі памерам ад CAD 500 да 10.000 можна атрымаць, падаўшы заяву ў арганізацыі, інфармацыя пра якія змяшчаецца на сایце коледжа. Варта зазірнуць на: www.studentawards.com, www.chfscholarships.com

ЖЫТЛО

Коледж мае троі кампусы, пры якіх, натуральна, ёсьць інтэрнаты. Кошт пражывання ў інтэрнаце – ад CAD 90 да 130 за тыдзень. Можна выбраць таксама варыянт Homestay Service (студэнт жыве ў канадскай сям'і). Асобны пакой, ключ ад яго і ад дома гаспадары гарантуець. Кошт – CAD 500–650 за месяц. Падрабязніцы – на сایце коледжа.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Усе выдаткі, уключаючы разныя ўнёскі, транспарт, ежу і г. д., складуць прыкладна CAD 800-1.000. Падручнікі – CAD 500 за семестр. Замежныя студэнты павінны мець медыцынскую страхоўку на ўесь тэрмін знаходжання ў Канадзе. Яна абыйдзеца ў CAD 500-600 штогод.

ДЭДЛАЙН

1 верасня, 1 студзеня, 1 траўня. Абавязкова ўдакладняйце тэрміны: яны перыядычна змяняюцца.

McMASTER UNIVERSITY УНІВЕРСІТЭТ МАКМАСТЕР

Міжнародны офіс (Office of International Affairs): Alumni Memorial Hall, Room 203 1280 Main Street West Hamilton, Ontario, Canada L8S 4K1 Phone: +1 905 525 91 40 Fax: 1 905 546 52 12 www.mcmaster.ca oia@mcmaster.ca inadin@mcmaster.ca (для замежных абитурыентаў)

ВАРТАСЦЬ

McMaster University быў заснаваны ажно ў 1887 годзе і вядомы сваім інавацыйнымі праграмамі і юнікальнымі магчымасцямі для даследаванняў. Гэта быў першы ўніверсітэт, дзе сістэма выкладання пацярпела карэнныя змены. Менавіта з гэтай ВНУ бярэ початак г. зв. “праблемнае навучанне”, і цяпер ледзь не ўся Паўночная Амерыка выкарыстоўвае гэты метад ў працы з першакурснікамі. Зараз ўнівер сёмы ў нацыянальным рэйтынгу па агульных паказніках, трэці – па інавацыйных праграмах. Сярод выкладчыкаў і выпускнікоў – троі лаўрэаты Нобелеўскай прэміі. Універсітэт прапануе 130 праграмаў для выпускнікоў школаў і 65 – для дыпламаваных студэнтаў.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Студэнты з 70 краінаў свету.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Інжынерны, бізнесу, науку аб здароўі, сацыяльных науку, гуманітарны, прыродазнаўчых науку. Сярэдні кошт навучання – ад CAD 10.500 да 13.500.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Спартрэбіца атэстат аб сярэдняй адукацыі, а таксама натарыяльна завераныя ксеракопіі сертыфіката, які сведчыць аб валоданні ангельскай мовай. Таксама патрабуюцца вынікі тэста SAT з мінімальнай балам 1.200.

СТЫПЕНДЫІ

Універсітэт выдзяляе стыпендыі адмыслова для замежных студэнтаў. Па іх і іншую дапамогу звязтайцеся на www.oisa.mcmaster.ca.

ІНТЭРНАТ

Кошт і наяўнасць месцаў удакладняйце на сایце універсітэта.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Падручнікі – каля CAD 700 за год навучання, столкі ж штогадовая страхоўка. Жытло – CAD 350–450 на месяц, харчаванне – CAD 275–375 штомесяц.

ДЭДЛАЙН

Прыём дакумэнтаў: 1 красавіка – 1 чэрвеня.

QUEEN UNIVERSITY УНІВЕРСІТЭТ КУІН

99 University Avenue
Kingston, Ontario,
Canada K7L 3N6
Phone: +1 613 533 20 00
Fax: +1 613 533 63 00
www.queensu.ca
reshouse@post.queensu.ca

ВАРТАСЦЬ

Універсітэт уваходзіць у тройку самых прэстыжных ВНУ Канады. Яго называюць “універам для выдатнікаў”: тут самыя высокія патрабаванні да абитурыентаў ва ўсей краіне. Універ займае першое месца па якасці навучання, другое – па суме нацыянальных узнагародаў, атрыманых студэнтамі. Самае галоўнае, што Куйн – лідэр па колькасці стыпендыяў для студэнтаў. Кваліфікацыя, якую атрымліваюць студэнты, высока цэніцца працаадаўцамі: 97% выпускнікоў адразу заходзяць працу.

<p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Ва ўніверсітэце больш за 14.000 студэнтаў, сярод іх каля 700 замежнікаў.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Ангельскай мовы, гарадскага і рэгіянальнага планавання, гуманітарных і прыродазнаўчых навук, мастацтваў, камерцыі, медыцыны, музыкі, педагогікі, паліталогіі і кіравання, прыкладных навук (інжынерная справа), прымесловых сувязяў, рэабілітацыйной тэрапіі, тэалогіі, юрыспрудэнцыі.</p>	<p>ДЭДЛАЙН Навучальны год складаецца з трох семестраў: зімовая, вясновая і летняя. На поўнае навучанне – 17 снежня.</p>
<p>КОШТ НАВУЧАННЯ Ад CAD 14.000 да 19.000 за год.</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Для атрымання дыплома бакалаўра: атэстат аб сярэдній адкуацыі з сярэднім балам 5, TOEFL 580 (273) ці IELTS 7 (адзнака за эсэ – не менш за 5). Для магістэрскіх праграмаў: дыплом аб вышэйшай адкуацыі і TOEFL ад 600 (у залежнасці ад факультэта).</p>	<p>SIMON FRASER UNIVERSITY УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ САЙМАНА ФРЭЙЗЭРА 8888 University Drive, Burnaby, British Columbia, Canada, V5A 1S6 Phone: +1 604 291 31 11 undergraduate-admissions@sfu.ca www.sfu.ca</p>
<p>СТИПЕНДЫ Галоўная з мноства стыпендыяў – Queen's University International Entrance Scholarships. Яе памер – CAD 8.000, і даеца яна за выдатныя поспехі.</p>	<p>ИНТЭРНАТ Разлічаны на 3.000 месцаў, пакоі з тэлефонам і выхадам у інтэрнет. Кошт – ад CAD 8.000 да 10.000 за год. Пакой на аднаго чалавека з базрумам абыдзецца ў 8–9 тыс. канадскіх даляраў, "эканомны" на дваіх – 6.000 на год.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Seneca College of Applied Arts & Technology – найбуйнейшы ў Канадзе прафесійны коледж. Заснаваны ў 1967 годзе. Пропануе каля 260 адкуацыйных праграмаў. Мае контакты з многімі ўніверсітэтамі, дзе студэнты могуць працягнуць навучанне, і кампаніямі, якія з задавальненнем бяруць выпускнікоў на працу. Існуе мноства "незвычайных" спецыяльнасцяў – напрыклад: стварэнне трохмернай камп'ютарнай графікі. У Seneca College – першая ў Канадзе праграма па біяінфарматыцы, якую можна засвоіць за год. Адзін з карпусоў коледжа размешчаны на тэрыторыі Універсітэта Йорк і пропануе праграмы па вывучэнні інфармацыйных тэхналогій, хіміі, біялогіі і журналістыкі. Там, дарэчы, знаходзіцца і сучасная эфірная студыя з лічбавым аbstалаваннем коштам у 500 тысячай канадскіх даляраў, якая выкарстоўваецца для выкладання тэлежурналістыкі. Згодна з апытаннем, праведзеным у коледжы, 94% студэнтаў гатовыя парэкамендаваць коледж сваім сябрам.</p>
<p>ДЭДЛАЙН Прыём дакументаў: - на бакалаўраўскія праграмы: з 30 сакавіка па 1 траўня (калі праграма пачынаецца з верасня) і да 1 лістапада (калі праграма пачынаецца са студзеня). - на магістэрскія і доктарскія праграмы: з 1 лютага да 1 сакавіка (калі пачатак праграмы ў верасні).</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ З 17.000 студэнтаў прыкладна 800 замежнікаў з 75 краінай свету.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Бізнес, інфармацыйных тэхналогій і мультымедыя, прыкладных мастацтваў і навук, прыкладных навук (інжынерная справа).</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ Каля CAD 10.000.</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ TOEFL 550 (213), IELTS 6,0 (у некаторых выпадках – 5,5), атэстат аб сярэдній адкуацыі.</p> <p>СТИПЕНДЫ Універсітэт пропануе стыпендыі для таленавітых студэнтаў.</p> <p>ИНТЭРНАТ Коледж мае дзеяць кампусаў, дзесяткі адчыніяцца ў студзені 2005. Кошт пражывання складае ад CAD 8.000 да 10.700 за год.</p>
<p>SENECA COLLEGE OF APPLIED ARTS & TECHNOLOGY СЕНЕКА-КАЛЕДЖ ПРЫКЛАДНЫХ МАСТАЦТВАЎ И ТЭХНАЛОГІЯЎ</p>	<p>1750 Finch Avenue East Toronto, Ontario, Canada M2J 2X5 Phone: +1 416 491 50 50 Fax: +1 416 492 92 43 www.senecac.on.ca www.yourfuture.senecacollege.ca internationaladmissions@senecac.on.ca</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Увогуле спатрэбіцца каля CAD 1.000 на месяц, уключаючы харчаванне і адпачынак. З гэтага на падручнікі – CAD 250750 на семестр, інтэрнат/кватэра – CAD 425–750 на месяц, прайзны на аўтобус на месяц – CAD 100.</p>
		<p>ДЭДЛАЙН Навучальны год складаецца з трох семестраў: зімовая, вясновая і летняя. На поўнае навучанне – 17 снежня.</p> <p>SIMON FRASER UNIVERSITY УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ САЙМАНА ФРЭЙЗЭРА 8888 University Drive, Burnaby, British Columbia, Canada, V5A 1S6 Phone: +1 604 291 31 11 undergraduate-admissions@sfu.ca www.sfu.ca</p> <p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт атрымаў сусветную вядомасць з-за высокага ўзроўню выкладання ў такіх галінах, як вольныя мастацтвы і навукі, а таксама за інавацыйныя і прафесійныя праграмы. Тут існуе адна з самых развітых у Канадзе праграмаў кааператыўнага навучання, калі семестр вучобы чаргуецца з семестрам працы. Такім чынам студэнты могуць не толькі напрацаваць досвед, але і зарабіць гроши. Simon Fraser University пяць разоў атрымліваў званне "Лепшага ўніверсітэта па ўсіх паказніках" (1993, 1996–98, 2000). У 2004-м ён быў дзесятым з усіх канадскіх ВНУ.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ На 21.600 студэнтаў – каля 600 замежнікаў.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Бізнес-адміністрація, мастацтваў і сацыяльных навук, навук аб здароўі, навукова-даследчы, педагогічны, прыкладных навук.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ Ад CAD 11.000 да 17.500 за год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб атрыманні сярэдній адкуацыі з агульным балам 4,55 (па пяцібалльнай сістэме), даведка аб выніках уступных іспытаў у беларускай ВНУ, TOEFL з камп'ютарным паказнікам 230–250.</p> <p>СТИПЕНДЫЯ На сайдзе ўніверсітэта размешчаны пошукавік па базе дадзеных стыпендыяў і іншых крэніцаў фінансавання.</p> <p>ИНТЭРНАТ Універсітэт мае 5 інтэрнатаў з адна- і двухмісцовымі пакоямі. У лютым 2005 адчыніўся яшчэ адзін. Кошт пражывання ад CAD 3.500 да 9.000.</p>

<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Агульна студэнцкі ўнёсак – CAD 58,70 (членства ў разнастайных суполках і студэнцкіх асацыяціях Канады).</p>	<p>СТЫПЕНДЫ 85% першакурснікаў атрымліваюць стыпенды. Па падрабязнасці звязтыйся на сайт універсітета.</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ Ад CAD 10.000 да 17.000 за год. Рэгістрацыйны ўнёсак – CAD 150.</p>
<p>ДЭДЛАЙН Да 15 лютага – калі праграма пачынаецца з верасня. Да 15 верасня – калі праграма пачынаецца са студзеня.</p>	<p>ІНТЭРНАТ Кошт пакоя ў інтэрнаце – CAD 6.000-8.000 на год. Універсітэт можа прапанаваць таксама кватэрну паблізу ад кампуса.</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб сярэдняй адукацыі ці дыплом аб вышэйшай; TOEFL 250 – для бакалаўрскіх праграмаў, 260 – для магістраў.</p>
<p>UNIVERSITY OF ALBERTA УНІВЕРСІТЭТ АЛЬБЕРТА 1A University Campus North West Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E1 Phone: +1 780 492 3111 www.ualberta.ca</p>	<p>ДЭДЛАЙН Люты-сакавік, калі навучанне пачынаецца з верасня.</p>	<p>СТЫПЕНДЫ Дэдлайн падачы на стыпендыі – 1 снежня. Падрабязнасці глядзіце на http://students.ubc.ca/finance/awards/.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ У 2008 годзе універ адсвяткуе "сотку". Стагодзьдзе таму ўсё пачалося з чатырох выкладчыкаў і 45 студэнтаў. Зарас тут вучыцца 32.000 студэнтаў дзённых і вячэрніх праграмаў, якія займаюць другое месца па краіне па колькасці акадэмічных узнагародаў. Тут працуе 2.000 выкладчыкаў, якія 23 разы заваяўвалі нацыянальную прэмію ЗМ Teaching Award. ВНУ мае 400 лабараторый з дарамі абсталяваннем, уключаючы даследніцкія лазеры апошняга пакалення. Тут вызначана 20 прыярытэтных галін, такіх як захаванне экасістэмы, стварэнне новых лекаў, нанатэхнологіі і г. д. У апошнія гады універсітэт прэтэндуе на сусветнае лідерства. Яшчэ адзін гонар – бібліятэка, якая з'яўляецца адной з самых буйных у Паўночнай Амерыцы. Яе фонды напічаюць больш за 9 млн кніг і друкаваных выданняў.</p>	<p>2329 West Mall Vancouver British Columbia, Canada, V6T 1Z4. Phone: +1 604 822 2211 www.ubc.ca web.admin@ubc.ca</p>	<p>ІНТЭРНАТ Універсітэт мае 8 інтэрнатоў, у якіх пражывае каля 7.000 студэнтаў. Кошт – ад CAD 5.000 да 7.000 за год.</p>
<p>КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ 3 34.000 студэнтаў – каля 3.600 замежнікаў.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ The University of British Columbia адна з самых прэстыжных ВНУ Канады. Паводле рейтнігу Maclean's Magazine, гэты універсітэт займае 3 месца па колькасці дактарантай, узнагарожаных нацыянальнымі прэміямі, а таксама 6 месца ў агульнym рейтнігу канадскіх ВНУ за 2004 год. Гэта адзін з самых вялікіх універсітэтаў: на 12 факультэтах можна зрабіць выбор з 515 бакалаўраўскіх, 108 магістэрскіх і 78 доктарскіх праграмаў. Большасць выкладчыкаў установы – лаўрэаты нацыянальных і міжнародных узнагародаў, 150 з іх – сябры Карапеўскага таварыства Канады. У 2008 годзе Універсітэт Брытанскай Калумбіі адзначыць сваё стагоддзе.</p>	<p>ДЭДЛАЙН – 1 снежня.</p>
<p>ФАКУЛЬТЕТЫ Мастацтваў; сельскай гаспадаркі, лесаводства і ўнутранай эканомікі; бізнесу; педагогікі; інжынернай; права; медыцыны і стаматалогіі; медсястрынскай справы; фармацеўтыкі, рэабілітацыйнай медыцыны; фізічнай культуры і спорту; краіназнайства; прыродазнаўчых навук. Кошт навучання – ад CAD 11.000 да 13.000.</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНЫХ СТУДЭНТАЎ Каля 4.000 замежнікаў. Агульная колькасць студэнтаў – 40.000.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ University of Guelph складаецца з 10 коледжаў, але асабліва выдатны – ветэрынарны і сельскагаспадарчы. Універ – лідэр у тых навуках, як біятэхнолагія, вывучэнне расліннага і жывёльнага свету. У рейтнігу канадскіх ВНУ ён восьмы. У рейтнігу часопіса "MacLean's Magazine" два гады запар займае першае месца па ўсіх паказніках. Нягледзячы на тое, што універсітэт патрабуе досыць высокіх уступных вынікаў, ён сапраўды для тых, хто жыве не ў дзені, а ўначы. Бібліятэка універсітэта працуе да другой гадзіны ночы, да 24.00 працуе цэнтральныя кавярні кампусаў. Да трэцій ночы ходзіць спецыяльны аўтобус, які бясплатна развозіць усіх па хатах.</p>
<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб сярэдняй адукацыі (альбо яго копія з апастылем), TOEFL 237 (камп'ютерны) – для бакалаўраў, 213 (камп'ютерны) – для магістраў.</p>	<p>ФАКУЛЬТЕТЫ Бізнесу, прыродазнаўчых навук, лесаводства, медыцыны, музыкі, прыкладных навук, сельскагаспадарчых навук, медсястрынскай справы, сацыялагіі і навук пра сям'ю, стаматалогіі, юрыспрудэнцыі. Універсітэцкая школы: архітэктуры; аўдыялогіі і размоўных навук; грамадскага і рэгіональнага планавання; журналистикі, чалавечай кінетыкі (human kinetics); бібліятэкарскай справы і інфарматыцы.</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 3 16.000 студэнтаў 500 – замежнікі са ста краінай свету.</p>
		<p>ФАКУЛЬТЕТЫ Ветэрынарны, інжынерны, мастацтваў, камерцы, камп'ютерных тэхналогій, ландшафтнай архітэктуры, навукова-даследчы, прыкладных навук, сельскагаспадарчых навук, тэхналагічны.</p>
		<p>КОШТ НАВУЧАННЯ Ад CAD 7.500 да 9.500 за год.</p>

<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб сярэдняй адукцыі ці дыплом аб вышэйшай адукцыі, TOEFL 230–250 з эсэ не ніжэй за 4,5 для бакалаўрскіх праграмаў.</p> <p>СТЫПЕНДЫЯ Універсітэт дае стыпендыі як першакурснікам, так і тым, хто паступае на ступень магістра. Патрабаванні і дэдлайны на падачу заявай шукайце на сайце універсітэта.</p> <p>ІНТЭРНАТ Універ мае 13 інтэрнатаў, сярод якіх і толькі жаночыя, і толькі мужчынскія, і змяшаныя. Большасць з іх мае бясплатны выхад у нэту. Усім першакурснікам настойліва раяць хаця б першы год пажыць у інтэрнаце, каб лепш асвоіцца і перасябраваць са студэнтамі з розных краінай. Кошт такога жытла складае ад CAD 5.800 да 7.300 за год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Падручнікі і абсталіванне – CAD 1.000, поўнае харчаванне – CAD 3.200, пральня, транспорт і іншыя асабістая выдаткі – CAD 2.000. Усе кошты разлічаныя на год. Страхоўка – CAD 540 на год.</p> <p>ДЭДЛАЙН 1 красавіка, калі праграма пачынаецца ў верасні.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Мастацтва і навукі; педагогічны; менеджменту; мастацтва; школа навук аб здароўі.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ – каля CAD 6.000 на год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб сярэдняй адукцыі, TOEFL (580 / 237).</p> <p>СТЫПЕНДЫІ Стыпендыя універа – да CAD 3.000; апошні тэрмін падачы заявай – да 1 траўня кожнага года. Дадаткова пра іншую фінансавую дапамогу на сайце універсітэта.</p> <p>ІНТЭРНАТ Пакой у кампусе – каля CAD 221 за месяц, па-за кампусам – каля CAD 341.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Харчаванне ва універсітэцкай столоўцы – мінімум CAD 265 на месяц; па-за кампусам, самастойна – каля CAD 180. Вопратка – CAD 110, асабістая патрабы – CAD 110, транспорт – CAD 50 на месяц.</p> <p>ДЭДЛАЙН 1 траўня, калі навучанне пачынаецца з верасня.</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Калі 20.000 – агульная колькасць студэнтаў. З іх калі 1.000 замежнікаў.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Інжынерны, мастацтваў, навук аб навакольным асяроддзі, навукова-даследчы, прыкладных навук аб здароўі. Кошт навучання – ад CAD 15.000 да 16.500 на год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб атрыманні сярэдняй адукцыі ці дыплом аб в/а, TOEFL 240–250 для бакалаўрскіх праграмаў, 213 – для магістэрскіх.</p> <p>СТЫПЕНДЫІ Універсітэт мае базу дадзеных стыпендыяў для студэнтаў розных катэгорый. Умовы атрымання і дэдлайны падачы заявак глядзі на www.grad.uwaterloo.ca/scholarships/.</p> <p>ІНТЭРНАТ Усім першакурснікам гарантаванае месца ў інтэрнаце; адмысловыя інтэрнаты маюць студэнты магістэрскіх і доктарскіх праграмаў. Кошт пражывання – ад CAD 5.800 да 6.700 за год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Акрамя аплаты навучання і інтэрната студэнтам спатрэбіцца як мінімум CAD 3.000 на харчаванне, вопратку і іншыя выдаткі.</p> <p>ДЭДЛАЙН Да 31 сакавіка – калі праграма пачынаецца з верасня; да 1 лістапада – калі праграма пачынаецца са студзеня.</p>
<p>UNIVERSITY OF LETHBRIDGE УНІВЕРСІТЭТ ЛЕЗБРЫДЖ</p> <p>University of Lethbridge 4401 University Drive Lethbridge, Alberta, Canada T1K 3M4 Phone: +1 403 320 5700 Fax: +1 403 329 5159 inquiries@uleth.ca www.uleth.ca</p>	<p>UNIVERSITY OF WATERLOO УНІВЕРСІТЭТ ВАТЭРЛОО</p> <p>200 University Avenue West Waterloo, Ontario, Canada N2L 3G1 Phone: +1 519 885 1211 Fax: +1 519 884 8009 www.uwaterloo.ca registrar@nh1adm.uwaterloo.ca</p>	<p>YORK UNIVERSITY УНІВЕРСІТЭТ ЁРК</p> <p>4700 Keele Street Toronto, Ontario, Canada M3J 1P3 Phone: +1 416 736 5000 Fax: +1 416 736 5536 www.yorku.ca</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт Лезбрыйджа знакаміты праграмамі для undergraduate-студэнтаў – тых, хто паступіў адразу пасля школы. Для іх прадугледжаны ўзнагароды факультэта і універсітэта, зняжкі на аплату навучання і інтэрната, стыпендыі для выдатнікаў. Універсітэт працуе па кааператыўных праграмах (навучанне і праца адначасова). Мульцікультурныя студэнцы асяродак, невялікі ўтульны кампус, бібліятэка з сучасным тэхнічным забеспеччэннем, інтэрнет – гэта толькі асноўнае з таго, што можа прapanаваць універсітэт.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Усяго каля 7.200 студэнтаў з 50 краінай свету.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт Ватэрлоо ў 2004 годзе стаў другім у шэрагу “лепшых з лепшых” па краіне, першым па інавацыях і другім у намінацыі “лідэры заўтрашняга дня” (па версіі часопіса “Maclean's Magazine”). Універсітэт мае 60 бакалаўрскіх, 40 магістэрскіх і 30 доктарскіх праграмаў, шмат кааператыўных праграмаў, якія спалучаюць вучобу і працу. Асноўныя будынкі універа і камп'ютэрныя лабараторыі адчыненыя 24 гадзіны ў суткі. Выпускнікі не забываюцца на сваю alma mater і часта дапамагаюць як спонсары. Шмат выпускнікоў – сусветныя знакамітасці, напрыклад, Джым Мітчэл (Jim Mitchel) – вынаходнік мовы праграмавання Java.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Уваходзіць у пяцёру лепшых канадскіх універсітэтаў. Знаходзіцца ў Таронта – адным з найбуйнейшых пад'юночна-амерыканскіх навуковых цэнтраў. Прапануе больш за 100 адукацыйных праграмаў для студэнтаў і каля 30 – для аспірантаў, там размешчана больш за 20 навукова-даследчых цэнтраў. Універсітэт дае стыпендыі на навучанне як канадскіх студэнтаў, так і замежнікаў.</p>

<p>КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНІКАЎ Усяго – больш за 33.000 студэнтаў; замежных – больш чым са 100 краінаў свету.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Факультэты: гуманітарных навук; экалогіі і аховы навакольнага асяроддзя; выяўленчых мастацтваў; дакладных і прыкладных навук; педагогічныі; інжынернай справы і прырода-знаўчых навук. Шкóлы: права; бінесу. Коледжы: Аткісан коледж (адміністра-тыўная навукі; аналітыическая навукі і інфармацыйная тэхналогіі; мастацтва і пісьменства; ахова здароўя і менеджмент; медсцярынская справа; психалогія; сацыяльная праца); Глендан коледж (економіка і бінес; канадазнаўства; камп'ютерная навукі; тэатральнае мастацтва; эканоміка; ангельская мова; навакольнае асяроддзе і навукі аб здароўі; франказнаўства; іспаназнаўства; гісторыя; інфармацыйная тэхналогіі; лінгвістыка і вывучэнне моваў; матэматыка; камерцыйная матэматыка; філасофія; паліталогія; психалогія; сацыялогія; пераклад; гендэрныя навукі). Універсітэт таксама рыхтуе магістраў. Сярэдні кошт навучання – CAD 12.000 на год. Ступень бакалаўра – 14.000 на год. Школа бінесу – 13.265 на год.</p>	<p>TRENT UNIVERSITY УНІВЕРСІТЭТ ТРЭНТ</p> <p>1600 West Bank Drive Peterborough, Ontario, Canada K9J 7B8 Phone: +1 705 748 1314 tip@trentu.ca www.trentu.ca</p>	<p>СТЫПЕНДЫ Усе першакурснікі аўтаматычна становяцца прэтэндэнтамі на атрыманне стыпенды за выдатны поспех (CAD 1.000–2.500). Універсітэт дае “іменныя” стыпенды для 35 чалавек – CAD 21.000 або 13.000 тэрмінам на 8 месяцаў.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт Трэнт вядомы сваімі міждысцыплінарнымі праграмамі. ВНУ хоць і невялікая, але дасыць папулярная гуманітарныі, сацыяльныі і прыродазнаўчымі профілямі. Студэнты могуць выбіраць з больш як 50 спецыялізацыяў.</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНЫХ СТУДЭНТАЎ Агульная колькасць студэнтаў – 7.390, з іх 10% замежнікаў са 111 краінай свету.</p>	<p>ІНТЭРНАТ Прадстаўляеца ўсім ахвотным.</p>
<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Стараўштайнай і класічнай гісторыі; антрапалогіі; біяхіміі і малекулярнай біялогіі; біялогіі; бізнес-адміністравання; канадазнаўства; хімічнай фізікі; хіміі; камп'ютерных навук; культурызнаўства; эканомікі; ангельскай літаратуры; франказнаўства; геаграфічных інфармацыйных сістэмай; геаграфіі; германістыкі; іспаназнаўства; міжнародных адносінай; гісторыі; матэматыкі; сучасных моваў і літаратурой; музеязнаўства; медсцярынскай справы; фізікі; філасофіі; паліталогіі; психалогіі; сацыялогіі; гендэрных навук. Спецыялізацыя і спецыялізаваныя праграмы: прыкладная этыка; археалогія; класічная гісторыя; экалагічны менеджмент; палітыка і закон у галіне навакольнага асяроддзя; таксікалогія навакольнага асяроддзя; кіно, відэа і медыя; харчаванне і сельская гаспадарка; менеджмент чалавечых рэсурсаў; імідж, гук і перформанс; палітыка і права; лінгвістыка; міжнародная палітэканомія; пайночныя і паларныя навукі; сацыяльныя адносіны; турызм; педагогіка; квебеказнаўства.</p>	<p>ДЭДЛАЙН 15 кастрычніка – калі навучанне пачынаецца ў студзені. 1 чэрвеня – калі навучанне пачынаецца ў верасні. Абавязкова кансультуйцеся па тэрмінах падачы дакументаў на факультэце, куды збіраецца паступаць: праграмы могуць пачынацца ў розны час.</p>	
<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕНИЯ Пасведчанне аб заканчэнні агульнаадукацыйнай школы. Магчыма паступленне пасля першага курса універсітэта. TOEFL – (мінімум 560 пісъмова і 220 на камп'ютеры).</p>	<p>СТЫПЕНДЫ Універсітэт дае шмат стыпендыяў, іх памер вагаеца ад CAD 1.000 да 10.000. Існуе цэлы шэраг прыватных стыпендыяў ад тых людзей, якія самі скончылі YU. Сумы вагаюцца ад CAD 500 да 2.500. Патрабаванні і дэдлайны даведаўся на сایце універсітэта.</p>	
<p>ІНТЭРНАТ Двухпакаёвая кватэра на тэрыторыі кампуса + харчаванне CAD 3.700–4.650 на год.</p>	<p>ІНШЫЯ РАСХОДЫ Падручнікі – CAD 800, транспарт, візітка і інш. – каля CAD 2.000, страхоўка – каля CAD 700 (усё з разліку на год).</p>	
<p>ДЭДЛАЙН На зімовы семестр – 1 лютага; на вясновы – 1 кастрычніка; на летні – 1 лютага.</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ Ад CAD 10.000 да 13.000.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕНИЯ Атэстат аб сярэдній адукацыі з мінімальным балам 4.0 (на пяцібалльнай сістэме) або дыплом аб вышэйшай адукацыі, TOEFL з мінімальным паказнікам 237/580 або IELTS 6,5.</p>	

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

www.canada.gc.ca –

“All About Canada” – усё пра Канаду без лішніх словаў.

www.accc.ca –

Association of Canadian Community Colleges, арганізацыя, якая больш за 30 гадоў займаецца падтрымкай лідэраў у розных навучальных установах, курыруе і фінансуе рознага кшталту навучальныя праграмы, наладжвае супрацоўніцтва паміж універсітэтамі (у тым ліку замежнымі) і дапамагае асобным студэнтам.

www.cna.nl.ca/administration/international/internships –

Available International Internships: дапамога ў пошуку працы, жытла, кансультацыі па праблемных пытаннях.

www.cbie.ca –

Canadian Bureau for International Education шмат рознай інфы для замежных студэнтаў: стыпендіі (як, куды падаць і на колыкі разлічваць), праца (дзе шукаць і як сябе презентаваць) і самыя разнастайныя студэнцкія праекты.

www.studyincanada.com –

Canadian Education Centers, пошукавік па канадскай адукацыі. Тут можна знайсці не толькі інфу пра ўніверсітэты і коледжы, але і пра тое, як і дзе знайсці жытло, дзе танней купіць шмоткі etc.

www.csip.com –

Council of Second Language Programs in Canada – усё пра вывучэнне ангельскай ці французскай мовы ў Канадзе.

www.graduateaid.com –

універсальны пошукавік па “студэнцкім жыцці”.

www.studentsawards.com –

“What you need, when you need it” – дэвіз сайта, які цалкам адлюстроўвае яго змест. Стыпендыі, гранты, фонды, а таксама квіткі, гатэлі, танныя падарожжы і усё, што можа зацікавіць студэнта.

www.wusc.ca/campuses/srp/sponsoring_groups/en_index.html –

дапамога ў пошуку спонсара для навучання. Усё, што ты мусиш зрабіць, ад першага да апошняга кроку, плюс крытэрыі адбору. Распісаны вельмі падрабязна.

 ЦЕНТР ЯЗЫКОВОЙ ПОДГОТОВКИ
ROSENBLATT INFOCENTER

т 239 49 26; 283 23 03

USA

НАВУЧАНЫЯ Ў ШТАТАХ АМЕРЫІКІ

У 99 ВЫПАДКАХ СА
100 ПЕРШЫЯ
МЕСЯЦЫ ВУЧОБЫ Ў
ЗША БЕЛАРУСЫ
ЛЯЖАЦЬ У ПОЎНЫМ
АЎЦЕ. ШOK – ГЭТА
НЕ ТОЕ СЛОВА:
МОЎНЫ БАР'ЕР,
ПОШУКІ КВАТЭРЫ,
ДЭДЛАЙНЫ, ДЗІКАЯ
КОЛЬКАСЦЬ
ІСПЫТАЎ І ВУЧОБА Ў
РЭЖЫМЕ NON STOP.
АЛЕ ШТО ГЭТА Ў
ПАРАЎНАННІ З
СУСВЕТНАЙ
РЭВАЛЮЦЫЯЙ?

Адкінъце ўсе сумнэвы адносна амерыканскай адукацыі: табуны выкладчыкаў-“нобеляў”, сотні тысячаў студэнтаў з усяго свету, найлепшае абсталяванне і найноўшыя праграмы. Плюс забяспечаная ломка ўсіх беларускіх уяўленняў пра тое, што такое *real life in USA*. Каб вы ведалі: сусветны рэйтынг лепшых універаў ледзь не на 1/3 складаецца з ВНУ ЗША. Прыйым звычайна амерыканскія універы і коледжы размяшчаюцца ў вышэйшых радках. І каб вы заўжды памяталі: адзін з паказнікаў, па якіх складаюцца рэйтингі ВНУ, – колькасць замежных студэнтаў. Таму амерыканцы ўсур'ёз займаюцца прыцягненнем апошніх. Падумайце самі: маральныя дывідэнды (рэктар рэктару: “Прыкінь, а ў майі універы вучыцца студэнтка з Беларусі!” – “Уаў!”) удала перамяжоўваюцца з фінансавымі (замежнікі плацяць у 8–10 разоў больш за амерыканцаў). Таму карыстайцесь момантам: там, дзе не дацягнё інгліш, падцягнё нацыянальнасць.

★ АБЯРЫ САБЕ DEGREE

Універсітэцкае навучанне ў ЗША пачынаецца пасля сканчэння 12 класаў старэйшай школы. Будучы абитурыент сам можа вызначыць для сябе перспектыву: чатыры ці два гады плённага навучання – і ты, адпаведна, альбо працуеш і атрымліваеш прыстойны заробак, альбо вучыся далей, каб атрымліваць яшчэ большы. Уся справа ў *Associate degree*. Усё залежыць ад таго, якую з дзвюх навучальных праграмаў вы абрэце. Пасля першай, трансфертнай (два гады навучання пасля школы), вы можаце паступаць у чатырохгадовы коледж ці універсітэт. Пасля другой, прафесійна-тэхнічнай (часам вядомай як “канчатковая” праграма), можна ісці працаваць адразу.

Па вялікім рахунку, *Associate degree* – гэта так званая “прамежкавая” ступень, якую большасць універаў Амерыкі пропануюць незалежна ад вядомых нам ступеняў бакалаўра, магістра і доктара навук. Толькі ў адрозненіе ад беларускага “спеціяліста”, амерыканскі мае ўсе шанцы знайсці працу.

З гэтай нагоды Аляксандр Шлык, які некалькі год таму вучыўся ў Штатах, а зараз паспяхова займаеца пабудовай кар'еры на радзіме, ахвотна дзеліцца сваімі ўражаннямі. “Вельмі часта адукацыю не горшую, але значна таннейшую можна атрымальца ў *Community Colleges*. Яны падтрымліваюцца не штатам, а горадам ці дыstryktам. Я вучыўся ў *Southern Maine College* – месцы, дзе вучыліся зусім не дурныя амерыканцы. Яна разумелі, што вучыцца тут нашмат танней, а ўсе адзнакі і кредиты, якія атрымаеш тут, можна перавесці ў звычайны універсітэт ці коледж”.

Саша мяркую, што многія з нашых, якія хочуць сэканоміць, але не за кошт якасці навучання, паступаюць менавіта ў такія коледжы. Кошт адукацыі ў *Community Colleges* – каля \$ 4.000 на год, і гэта вельмі танна. Прыйым студэнт тут плаціць не за курс ці ступень, якую атрымлівае, а непасрэдна за кожную з дысцыплінаў, якія абірае сам. І самы, паўторымыся, вялікі прыкол у tym, што ўсе атрыманыя тут адзнакі і кредиты можна перавесці ў звычайны універ.

Хаця і тут не абыходзіцца без "падстаў". Трапляюца некаторыя ВНУ (іх, дзякую Богу, не так шмат), якія нават і не думаюць залічваць набытых студэнтам у такіх коледжах крэдты (ёсць такі курсы, крэдты за якія не залічваюцца ў прынцыпе). Але пра тое, каб такіх запараў не было, Саша раіць паклапаціца загадзя. Бо калі добра падабраць пад будучую спецыяльнасць коледж, прабіць, у які універ можна ісці пасля і дзе ўсё гэта залічыцца, то ў выніку універскі дыплом можна атрымаць нашмат лягчэй.

"Калі вы займаецеся МВА, то такі коледж – проста як падрыхтоўчыя курсы; калі ж вывучаеце нейкія тэхнічныя дысцыпліны, то пасля коледжа вам ужо можна і працаўваць, – кажа Аляксандр. – Гэта як падрыхтоўчае аддзяленне па вельмі вузкай спецыялізацыі: напрыклад, рамонт газавых плітаяў. Для таго каб гэтamu навучыцца, не трэба парыцаць чатыры гады і атрымліваць вышэйшую адукацыю. Але ў гэтих коледжах можна браці і алгебру, і геаметрыю, і ўсё што заўгодна". У выніку паступіць ва універ з такімі крэдтытамі – гэта значыць забяспечыць себе бліжэйшыя незапарныя універсітэцкія гады.

"Самае цікавае, – дадае Саша, – што ўсё гэтыя крэдты не маюць тэрміну. Можаш два гады павучыцца, два гады папрацаўваць, а потым ісці на апошнія два гады ва універ".

Яшчэ адзін станоўчы для нас момант: у Community Colleges не складана паступіць. "Документы трэба накроўваць непасрэдна ў коледж: гэта вельмі проста. Не трэба здаваць іспты, пісаць эсэ і г. д. Даставаткова паказаць, на якой ступені адукацыі ты знаходзішся: школу скончыў у Беларусі, прайшоў нейкія спецыялістычныя курсы, вучыўся недзе за мяжой, вывучаў тое-сёе, здаваў TOEFL і г. д. Ніхто ніколі не будзе цябе тэсціраваць і высвятляць, ці ведаеш ты насамрэч хоць што-небудзь". І не нам вам казаць, што нават у самых апошніх славянамоўных даўнаў праз нейкі час навучання ў коледжы ангельская паляпшаецца, грошы зарабляюцца ў выніку можна спакойна ісці ва універ.

"Гэта такая спецыялістичная рыса амерыканскай адукацыі, там многія так робяць", – супакойвае асабліва недакверлівых сп. Шлык.

★ А ВА УНІВЕРЫ...

У ЗША амаль усе універсітэты, дзяржаўныя і прыватныя, фінансуюцца ці з дзяржаўных, ці са штатных фондаў. Для дзяржаўных універаў датацыі – гэта асноўная крэйніца фінансавання, таму кошт навучання тут крыху меншы за прыватныя. Апошня існуюць за кошт студэнтаў, а таксама за кошт кантрыбуцыяў розных арганізацый і прыватных асобаў.

Калі вы ідзяце ва універ, то пасля чатырох год навучання атрымліваеце дыплом бакалаўра.

Першыя два гады можна не парыцаць пытаннем "Кім я буду?", бо адукацыя ў большасці выпадкаў агульная. Якраз за гэты час студэнт павінен вызначыцца са спецыялізацыяй. Звычайна ў гэты перыяд вывучаеца гісторыя, ангельская мова, матэматыка, сацыяльныя навукі, а таксама некаторыя са спецыяльных прадметаў. Наступныя два гады прысвячаны выключна прафілюючым дысцыплінам.

Для атрымання дыплому бакалаўра ў некаторых галінах (напрыклад, у фармакалогіі ці архітэктуры) трэба вучыцца 5 гадоў.

Навучанне можна працягваць да атрымання дыплому магістра і далей доктара навук ці прафесійных ступеняў у галіне права (J.D.), медыцыны (M.D.) і стаматалогії (D.D.S.).

На атрыманне магістра патрэбны адзін-два гады вочнага навучання, але існуюць і трохгадовыя магістэрскія курсы. Доктарскую ступень атрымліваюць пасля як мінімум трох гадоў вочнага навучання; калі ўлічыць навукова-даследчыя працы, зразумела, што гэты працэс патрабуе яшчэ больш часу.

Конкурс на навучальныя ўстановы Злучаных Штатаў звычайна вялікі: можа атрымачаць, што з доктарскімі праграмамі ў некаторых університетах вы можаце праляцець. Хаця ўспомнім, што мы, беларусы, для кожнай ВНУ – як тая разынка ў кексе.

★ ПРЫБЯРЫЦЕ СВОЙ "ХВОСТ"

На першы погляд заліковая сістэма амерыканскіх універсітэтаў падаецца забытнай. Кожнаму прадмету надаецца пэўная колькасць гэтах званых "крэдытаў", якая адпавядае колькасці гадзінай прадмета на тэцынне. Калі, напрыклад, у раскладзе пазначаны трохкредытны курс матэматыкі, то маецца на ўвазе, што заняткі будуть у панядзелак, сераду і пятніцу па гадзіні. Каб атрымаць дыплом, за ўесь час навучання трэба набраць пэўную колькасць крэдытаў (колькі залежыць ад універа, праграмы, спецыяльнасці і г. д.).

"Звычайна праграмай вызначаецца колькасць прадметаў і/альбо колькасць крэдытаў, якую павінен набраць студэнт дзеля паспяховага завяршэння адукацыі, – расправядзе беларуска Марына, студэнтка аднаго з коледжай Каліфорніі. – Кожны студэнт насе адказнасць за тое, каб выкананы гэтыя патрабаванні. Узровень акадэмічнай свабоды і, адначасова, адказнасці студэнта ў амерыканскай ВНУ вельмі высокі.

Навуковая кіраўнікі (advisors), тэхнічныя дырэкторы праграмаў (program managers), а таксама асістэнты выкладчыкаў (teacher's assistant) дапамагаюць студэнтам зрабіць сядомы і адэвнатывы выбар прадметаў".

Іспты ў ЗША таксама здаюць "не пабеларуску". Там нашае "ад сесіі да сесіі" прости не разумеюць: сапраўдны амерыканскі студыёзус звыклы да штотыднёвых тэстуў і пісьмовых прамежковых іспытаў (midterms), якія ладзяцца два-три разы на семестр.

Кожны прадмет прадугледжвае напрыканцы іспыт (final) ці напісанне праекту (individual or team project). Большасць прадметаў студэнт абірае сам, нават калі некаторыя з іх спартрэбіца прости "для агульнага развіцця". За ўесь час навучання неабходна засвоіць каля 30 прадметаў, кожны з якіх выкладаецца на працягу семестра.

У выніку семестравая адзнака па кожным прадмеце складаецца з выканананых хатніх заданняў, штотыднёвых тэстуў, вялікага ісптыту, працы ці даклада, наведвання і актыўнага ўдзелу ў семінарскіх занятиках. Кожны з гэтых відаў працы ацэньваецца асона, але канчатковая адзнака – сярэдняе арыфметычнае.

І вось жа: пасля заканчэння універсітэта дыплом з атрыманай ступенню – у вашай кішэні.

★ ДЗІРКІ Ў “ЗЯЛЁНАЙ ЗАСЛОНЕ”

“Раней у Амерыку не пускала “жалезная заслона”, цяпер – “зялённая”, – часам жартуюць амерыканцы, маючы на ўвазе бабло. Хаця пяцішасцізначны сумы ўсё адно не палохаюць прагных да амерыканскай адукацыі. Ды і нашыя не прападалі нідзе, таму і ў фінансавых пытаннях змаглі знайсці свае дзіркі.

Вось напрыклад: як можна атрымальць амерыканскі дыплом за \$ 2.000?

Саша Шлык дзеліца ўласным досведам. “Есць адзін спосаб, пра які ніхто не ведае. Запомніце: існуе вялікая розніца паміж тым, калі ты спрабуеш дамовіцу з універсітэтам аб дапамозе і ў цябе ўжо ёсць, напрыклад, пару тысячаў даляраў, і тым, калі ў цябе ўвогуле нічога няма”, – распавідае Саша. – Напрыклад, адукацыя ў абранным універы каштуе \$ 10.000 на год. Вы прыходзіце ў адміністрацыю універа і кажаце, што можаце плаціць па \$ 500 за год, а ўсё астатніяе – “дапамажыце, калі ласка”. Гэта нармальная з'ява, бо часта самі амерыканы не ўстане пакрыць увесці кошт навучання, не кажучы ўжо пра замежнікаў. Таму кожны універ ці коледж чакае, што вы назавесце суму, якая ў вас ёсць, і скажаце, колькі вам яшчэ трэба. Вельмі моцна дапамагае, калі абитурыент паказвае, што сур'ёзна збіраўся вучыцца, грошы збіраў, “але вось, блін, не хапае...”. У сэнсе, адміністрацыя бачыць, што ў чалавека сапраўды грошы ёсць, ён хоча вучыцца, але крыху не хапае. У такім выпадку да вас узімкаюць зусім іншыя адносіны: “Людзі бачаць, што вы не халіяўшык, які не мае за душой ні шыша, а рэальны чалавек, які жадае вучыцца”. Яшчэ адна фішка, якая можа файнай вырашыць фінансавыя праблемы. Калі вы маеце ў Амерыцы хоць якога-небудзь стрычечна-папярэчнага праз дзесятае калена “сваяка” ці сяброў-знаёмых, то гэты факт можа дапамагчы не толькі падтрымкай, рэкамендацыйнімі лістамі і частаваннямі гамбургерамі з колай.

Справа ў тым, што ў Амерыцы крэдыт на навучанне можа браць не толькі той, хто вучыцца, а любы грамадзянін ЗША. Таму нашыя ўсё / дзядзя / стрычены брат / кузіна бяруць на сябе студэнцкі крэдыт, на які вучыцца вы. Але памятайце, што ававязаныя ледзь не палову жыцця вы будзеце ў першую чаргу не банку, а сваім блізкім!

Ну і зусім стандартная парада: звяртайцесь па стыпендый. І чым раней што-небудзь атрымаеце, там лепш. “Важна, ці атрымаеца ў студэнта фінансава дажыць да трэцяга ці чацвёртага курсу, – кажа Аляксандр. – Перш чым вучыцца, трэба добра разлічыць, колькі на што спатрэбіца і дзе гэтыя грошы можна ўзяць”.

Амерыка любіць актыўнасць, а таму дакументы пра ўдзел у алімпіядах, фестывалах, семінарах, гуртках “мяккай цацкі”, мастацкай і спартыўнай самадзеянасці могуць дадаць неабходны бал. Але ўсё ж вырашальную ролю грае эсэ, дзе вы павінны матываваць свой выбар ВНУ, факультета і будучай прафесіі.

СЯДАЙЦЕ: “Е”!

Замест звычайных пяцёрак-дзесятак, у амерыканскіх універсітэтах сістэма адзнак выглядае наступным чынам:

- A – 91-100% (выдатна);
- B – 81-90% (добра);
- C – 71-80% (сярэдне);
- D – 61-70% (здавальняюча);
- E – 51-60% (нездавальняюча);
- F – ніжэй за 50% (0).

★ БЫТАВУХА

Пераважная большасць амерыканскіх студэнтаў навучаеца не ў родным горадзе, а падалей ад бацькоў. І таму яны ўладкоўваюць свой быт хто як можа. У кожным універы ёсць свой інтэрнат (dormitory), але там жывуць, у асноўным, першакурснікі. Большаясць undergraduates (тыя, хто атрымлівае ступень бакалаўра) і graduates (студэнты-магістранты) здымають кватэры ці нават невялікія дамы па-за межамі кампуша.

“Звычайна некалькі студэнтаў супольна здымають кватэру ці дом, што атрымліваеца не нашмат даражэй за пакой у інтэрнаце, – распавядае Маша. – Знайсці roommates можна праз emailing з аднакурснікамі, праз дошку аб'явай (іх вельмі шмат на кожным факультэце) ці праз знаёмых.”

Саша Шлык рабіць прабіваць так званы homestay – жытло ў сям'і. “Гэта адназначна танней, чым у інтэрнаце. Ты плаціш толькі за тое, што жывеш там, але не плаціш за памяшканне, свято, газ і інш. У інтэрнаце плаціш шмат за памяшканне і ўсе камунальныя паслугі. Калі універсітэт ці коледж пропануе homestay, то, безумоўна, варта згаджацца. Ну і ясна, што побач – жывыя людзі”.

Маша кажа, што сталовак у нашым разуменні ў амерыканскіх універсітэтах няма. Універы заключаюць дамову з фірмамі хуткага харчавання (fast food), якія і размяшчаюць свае кавярні на тэрыторыі універа. І хаця гэтыя кавярні адносна таннія, штодзённы абед тут моцна б'е па студэнцкай кішэні.

Таму большасць бярэ ланч з сабой і да яго набывае якую колу ці спрайт. Неад'емным атрыбутам любога амерыканскага універсітэта з'яўляецца coffee house, які падчас іспытаў працуе 24 гадзіны без выхадных.

Фактычна ўсе студэнты ЗША падпрацоўваюць. Працу, якая не патрабуе спеціаліфікацыі, можна знайсці як на тэрыторыі універсітэта (у тых самых кавярнях, бібліятэках, transportation department і г.д.), так і па-за яго межамі. У кожным універсітэце рэгулярна праводзяцца студэнцкія job fairs (кірмашы працоўных вакансій), так што атрымальць пагадзінную працу пры жаданні зусім не складана. Для студэнтаў-магістраў (graduate) існуюць вакансіі research ці teacher assistant (найбольш прастыжныя і высокааплачваемыя). Адміністрацыя і прафесура нічога супраць студэнцкіх падпрацовак не мае, але некаторыя аблежаванні ўсё ж існуюць.

Напрыклад, graduate students звычайна не маюць права працаўаць больш за 20 гадзінай на тыдзень.

Маша лічыць, што “гэта правільна”: у адваротным выпадку выканаць вельмі высокія патрабаванні навучальнай праграмы проста немагчыма.

І напрыканцы артыкула нагадаем вам: інтэрнет – сябар чалавека.

Хоць амерыканская сістэма вышэйшай адукацыі мае пэўныя стандарты, кожны штат, кожны горад, універсітэт мае сваіх “тараканаў”.

Таму карыстайцца нэстам – і “ваздасца” вам!

<p>ALBRIGHT COLLEGE</p> <p>13th & Bern Streets P. O. Box 15234 Reading, PA 19612-5234 USA Phone: +1 610 921 75 12 Fax: +1 610 921 75 30 www.albright.edu admission@alb.edu</p>	<p>спецыяльных грантаў у залежнасці ад талентаў і здольнасцяў, актыўнага ўдзелу ў гуртках, а таксама колькасці выдатных адзнак падчас вучбы.</p> <p>ІНТЕРНАТ Пражыванне ў інтэрнаце – \$ 4.000 на год. Праца на кампuse не можа з'яўляцца асноўным заробкам, таму што студэнту дазваляецца працаўца не больш за 20 гадзінай на тыдзень (прыкладна \$ 1.500 на год).</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Пасля залічэння ва універсітэт ад вас патрабуеца \$ 200 у якасці ўступнага ўнёску (гэтыя гроши вяртаюцца пасля заканчэння універса). Іншыя выдаткі ўваходзяць у кошт навучання (напрыклад, страхоўка).</p> <p>ДЭДЛАЙН I семестр пачынаеца з верасня і працягваеца да снежня, II семестр – з лютага да канца траўня. Пры падачы заявы неабходна пазначыць, з якога семестра вы збіраецеся пачаць заняткі. Пажаданая дата падачы заяў – 15 студзеня (вынікі вам паведамяць ужо да 1 красавіка).</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Факультэт мастацтваў і прыродазнаўчых навук, школа камунікацыяў, школа бізнеса, факультэт міжнародных зносінаў, факультэт грамадскіх зносінаў. Пры універы працуе Вашынгтонскі коледж права.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ – \$ 25.920.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Неабходныя вынікі TOEFL (мінімальны бал для пісьмовага – 550, для камп'ютэрнага – 213), SAT (530) ці IELTS (6,5). Дадаіце атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы, рэкамендацыі, фінасавую інфармацыю.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Амерыканскі універсітэт пропануе шэраг стыпендыяў. Пэўныя стыпендыі налічваюцца ў залежнасці ад матэрыяльнага становішча (даюцца толькі грамадзянам Амерыкі). Але існуе і стыпендыі для студэнтаў з выдатнымі вынікамі навучання. Заявы на атрыманне стыпендыі трэба дасылаць да 15 студзеня. Варта адзначыць, што на стыпендыяльной аснове вучацца троє з пяці студэнтаў універсітэта. У любым выпадку першы год навучання прыйдзеца аплаучаць самому.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт быў заснаваны ў 1856 годзе і за час свайго існавання атрымаў агульнае прызнанне як адзін з найлепшых прыватных гуманітарных універсітэтаў краіны. Мэта выкладчыкаў установы – падрыхтаваць спецыялістаў, якія будзяць наўмысным чынам рэалізоўваць сябе ў сучасным свеце. Універсітэт рыхтуе спецыялістай з дэвюма спецыялізацыямі і міждысцыплінарнымі навуковымі ступенямі. Акрамя гэтага, Albright клапоціцца пра выдатны агульнаадукатыўны ўзровень ведаў сваіх студэнтаў, таму абавязковымі з'яўляюцца наступныя дысцыпліны: літаратура, філасофія, рэлігійная навука, мастацтва, замежныя мовы. Абавязковымі лічачца 32 прадметы. Астатнія прапануюцца студэнтам на выбар.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 1.500 чалавек. Замежнікі тут больш за 100.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Мастацтва, гісторыя мастацтва, ангельскай мовы і гісторыі, сучасных замежных моваў і літаратуры, класічных моваў, інфарматыкі, музыкі, філасофіі, паліталогіі, псіхалогіі, сацыялогіі, тэатральнага мастацтва, міжнародных адносінаў.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ \$ 24.000 на год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Пажадана мець выдатныя ці добрыя атэстаты аб заканчэнні сярэдняй школы, высокі бал TOEFL (мінімум 520) ці SAT (на выбар), арыгіналы ўсіх дакументаў ці натарыяльна завераныя копіі, усю неабходную фінансавую інфармацыю, рэкамендацыі ад выкладчыкаў ці настайнікаў.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Магчыма агульная стыпендыя – ад \$ 5.000 да \$ 12.500 штогод у залежнасці ад фінасавага становішча, а таксама ад атэстата і вынікаў TOEFL. Таксама існуе шмат</p>	<p>ІНТЕРНАТ Пражыванне ў інтэрнаце – \$ 4.000 на год. Праца на кампuse не можа з'яўляцца асноўным заробкам, таму што студэнту дазваляецца працаўца не больш за 20 гадзінай на тыдзень (прыкладна \$ 1.500 на год).</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Пасля залічэння ва універсітэт ад вас патрабуеца \$ 200 у якасці ўступнага ўнёску (гэтыя гроши вяртаюцца пасля заканчэння універса). Іншыя выдаткі ўваходзяць у кошт навучання (напрыклад, страхоўка).</p> <p>ДЭДЛАЙН I семестр пачынаеца з верасня і працягваеца да снежня, II семестр – з лютага да канца траўня. Пры падачы заявы неабходна пазначыць, з якога семестра вы збіраецеся пачаць заняткі. Пажаданая дата падачы заяў – 15 студзеня (вынікі вам паведамяць ужо да 1 красавіка).</p>	<p>ІНТЕРНАТ Кошт пражывання – \$ 6.590.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны збор – \$ 45 (калі дасылаць анкету online, то гэтыя гроши плаціць не трэба). Іншыя выдаткі: харчаванне – каля \$ 3.580 на год, падручнікі – \$ 800, страхоўка – \$ 775 на год.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 15 кастрычніка.</p>
<p>AMERICAN UNIVERSITY</p> <p>4400 Massachusetts Avenue, NW, Washington, DC 20016-8001, USA Phone: +1 202 885 60 00 Fax: +1 202 885 10 25 www.american.edu intadm@american.edu</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Амерыканскі універсітэт быў заснаваны ў 1893 годзе і прыватнай ініцыятывы. На сённяшні дзень гэта нацыянальны і міжнародны універсітэт, пра што сведчыць не толькі шматлікая колькасць замежных студэнтаў з розных краін свету, але і накіраванасць спецыялізацыяў. Найбольш прэстыжнымі лічачца факультэты міжнародных і грамадскіх адносінаў (public affairs). Амерыканскі універсітэт знаходзіцца ў сталіцы ЗША, горадзе-герое Вашынгтон.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Каля 11.000. Колькасць замежных студэнтаў – 2.000 (з іх 35,5% – з рэгіёнаў Азіі, 28,8% – з Еўропы).</p>	<p>AUGUSTANA COLLEGE</p> <p>2001 S. Summit Ave. Sioux Falls, SD, 57197, USA www.augie.edu admission@augie.edu</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Augustana University – гэта адзін з вядучых гуманітарных універсітэтаў Злучаных Штатаў Амерыкі. Прычынаў яго “выдатнасці” некалькі. Па-першое, ва універы працујуць выдатныя выкладчыкі, большасць з якіх маюць дыплом доктара навук. Па-другое, кожны факультэт</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Augustana University – гэта адзін з вядучых гуманітарных універсітэтаў Злучаных Штатаў Амерыкі. Прычынаў яго “выдатнасці” некалькі. Па-першое, ва універы працујуць выдатныя выкладчыкі, большасць з якіх маюць дыплом доктара навук. Па-другое, кожны факультэт</p>	

прымае пэўную колькасць студэнтаў, таму групы складаюцца невялікія, што значна спрыяе эфектуінаму працэсу навучання.
Па-трэцяе, навучанне праходзіць у выдатна аbstаліяваных класах ёсць камп'ютэрамі, маюца лінгвафонныя класы, навукова-даследчы цэнтр і спартыўны комплекс.
Навучальны год складаецца з двух семестраў (першы пачынаеца ў верасні, другі – у лютым), для таго каб студэнты мелі досыць часу на адпачынак і працу.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

1.800 чалавек.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Спецыяльнасці: мастацтва, музыка і тэатр, міжнародная справа і дыпламатыя, журналістыка, ангельская, французская, нямецкая, іспанская мовы, гісторыя, сацыялогія, філософія, культуралогія, бухгалтарскі ўлік, эканоміка, менеджмент, біялогія, бізнес, кіраванне. Кошт – ад \$ 19.500 на год з улікам практыкання.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Іспыт TOEFL (праходны бал – 550), дыплом аб заканчэнні сярэдняй школы, усе неабходныя рэгістрацыйныя паперы (заява, дакументы на стыпендыю), рэгістрацыйны ўнёсак (\$ 50).

СТИПЕНДЫЯ

пакрывае мінімум 1/3 кошту навучання. Можна працаўца на кампuse. Стыпендыя даеца ў залежнасці ад фінансавага становішча абитурыента.

ІНТЭРНАТ

уваходзіць у кошт навучання.

ДЭДЛАЙН

– 15 студзеня.

BALTIMORE INTERNATIONAL COLLEGE

17 Commerce Street
Baltimore, MD 21202
Phone: +1 410 752 47 10
USA
www.bic.edu
admissions@bic.edu
(контактная асона – Ms. Lori Makowski)

ВАРТАСЦЬ

Пра што мараць студэнты, распачынаючы навучанне ва ўніверсітэце? Напэўна, як атрымаць найлепшую адкукацыю, рэалізаваць сябе і знайсці жаданую працу.

Міжнародны коледж у Балтыморы – гэта тое, пра што мараць не ўсе студэнты – толькі самыя прасунутыя. Тыя, каму не пофіг, як атрымаць супер-адкукацыю і рэальная прэстыжную працу (нават у Беларусі!). Выдатная навуковая база, спрыяльная атмасфера ў студэнцкім асяродку і прэстыж коледжа гарантуюць найлепшы вынік.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

1.000.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Кулінарныя справы, бізнесу і менеджменту, гатэльнага бізнесу, турызму.

КОШТ НАВУЧАННЯ

\$ 7.000 на год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Іспыты TOEFL і SAT (мінімальны бал па матэматыцы – 420, моўны – 430); неабходныя дакументы: анкета, фінансавая анкета, атэстат.

СТИПЕНДЫЯ

Заявы на стыпендыю дасылаць на kwittler@bic.edu (кантактная асона – Ms. Kim Wittler).

ІНТЭРНАТ

Кошт інтэрната – \$ 3.100 на год.

CALIFORNIA INSTITUTE OF TECHNOLOGY

1200 East California Boulevard
Pasadena, CA 91125
Phone: +1 26 395 62 54
www.caltech.edu
jandrews@caltech.edu

ВАРТАСЦЬ

Каліфарніскі тэхналагічны інстытут – прыватны інстытут, які спецыялізуецца на матэматыцы, прыродазнаўчых навуках і інжынернай справе. Інстытут займае чацвёртае месца ў сусветных рэйтывінгах. Быў заснаваны ў 1891 годзе пасадынскім філантропам. Шматлікія адкрыцці сусветнай значнасці былі зроблены ў сценах гэтай навучальнай установы. Шмат прафесараў інстытута – лаўрэаты Нобелеўскай прэміі. На афіцыйным сайце рэктарат інстытута папярэджвае, што навучанне ў Каліфарнійскім тэхналагічным вельмі складанне – маўляў, высокія патрабаванні да студэнтаў.

КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

у інстытуце складае 2.172. З іх 891 навучаючыя па праграме бакалаўра (594 юнакоў і 297 дзяўчат). Тут вучыцца 70 замежнікаў з 24 краін свету.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Біялагічны факультэт

(біялогія);

факультэт хіміі і хімічнай інжынерыі (хімічна інжынерыя, біяхімія, хімічна фізіка, арганічная хімія, неарганічная хімія);

факультэт інжынернай справы (прыкладная матэматыка, пракладная фізіка, інфарматыка, дынаміка сістэмаў, электратэхніка,

радыёінжынерыя, аптычна электроніка, машынабудаўніцтва, аэранаўтыка, структурная механіка, ахова навакольнага асяроддзя);

геалагічны факультэт (геабіялогія, геахімія, геалогія, геафізіка);

факультэт гуманітарных і сацыяльных навук (бізнес, менеджмент, гісторыя, ангельская мова, гісторыя і філасофія прыродазнаўчых навук, філасофія, сацыялогія);

факультэт фізікі, матэматыкі і астраноміі (астраномія, матэматыка, фізіка).

КОШТ НАВУЧАННЯ

\$ 25.335 на год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Іспыт TOEFL (мінімальны бал 600); SAT I; пасведчанне аб заканчэнні сярэдняй школы; два рэкомендацыйныя лісты. Прыйёмная камісія дазваляе замежным студэнтам з краінай, дзе няма магчымасці прайсці іспыт SAT I, паступаць без уліку гэтага іспыта. Але, безумоўна, наяўнасць яго будзе толькі на вашую карысць.

СТИПЕНДЫЯ

Стыпендыю магчыма атрымаць у залежнасці ад паспяховага навучання. Замежным студэнтам, якія не маюць магчымасці аплаціць усе навучанне, інстытут прапануе поўна пакрыццё выдаткаў (пры ўмове, што студэнт ужо запічаны на навучанне).

ІНТЭРНАТ

Інтэрнат і харчаванне каштуюць \$ 8.000 на год.

ІНШЫЯ ВЫДАТКИ

Абавязковы рэгістрацыйны збор – \$ 50, падручнікі – \$ 1.000.

ДЭДЛАЙН

– 1 лютага.

CITRUS COLLEGE	CLARKSON UNIVERSITY	
<p>000 W Foothill Boulevard Glendora, CA 91741-1899, USA Phone: +1 626 914 85 11 www.citruscollege.edu internationalstudents@citruscollege.edu (кантактная асаба – Coe Lamoureux)</p> <p>ВАРТАСЦЬ Коледж быў заснаваны ў 1915 годзе і лічыцца самым стальным коледжам у Лос-Андэлесе. Ён знаходзіцца на поўначы ад гор Сан Габрыэль, прыкладна за 30 км ад гораду. Мы ўключылі яго ў наш зборнік па двух прычынах. Па-першае, Citrus College прапануе вельмі цікавую праграму па пражыванні: студэнты размяшчаюцца па сем'ях. На думку кіраўніцтва коледжа, гэта найлепшая магчымасць вывучыць культуру і мову. А па-другое, навучанне тут вельмі таннае!</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 11.000. Колькасць замежнікаў – 450.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Бізнесу, розных відаў мастацтваў, камп'ютэрных тэхналогіяў, гуманітарных навук, біялагічны факультэт.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ складае \$ 4.600 на год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Іспыт TOEFL (камп'ютэрны тэст – мінімум 133, пісьмовы – 450). Неабходныя дакументы: анкета, фотакартка, меддэвдка пра стан здароўя, атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы ці адзнакі з універсітэта, фінансавыя дакументы, аўтабіографія і эсэ пра планы на навучанне.</p> <p>СТИПЕНДЫЯ Магчыма атрымаць стыпендыю (звяртайцесь на факультэт).</p> <p>ИНТЭРНАТ Пражыванне ў сем'ях, па жаданні можна зняць кватэру, кошт якой атрымаецца прыкладна \$ 10.000 на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны збор – \$ 40. Кошт падручнікаў – \$ 1.260.</p> <p>ДЭДЛАЙН Дэдлайн не вызначаны.</p>	<p>Office of Transfer and International Admission Clarkson University P. O. Box 5610 Potsdam, NY 13699, USA Phone: +1 315 268 21 25 Fax: +1 315 268 76 47 baileyp@clarkson.edu (кантактная асаба – Patricia Bailey, Director of Transfer & International Admission) intladmission@clarkson.edu www.clarkson.edu</p> <p>ВАРТАСЦЬ Кларксанскі ўніверсітэт быў заснаваны ў 1896 годзе ў гонар Томаса Кларксана, патсдамскага бізнесмена і мецэната. На сённяшні дзень інжынерны факультэт Кларксанскага ўніверсітэта лічыцца лепшым у краіне. Выпускнікі ўстановы працуоць у вядучых кампаніях ЗША. Студэнты ўніверсітэта праходзяць практику на 34 курсах у лепшых карпарацыях.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 3.500.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Факультэт гуманітарных і прыродазнаўчых навук (прыкладная матэматыка і статыстыка, біялогія, біямалекулярная навукі, хімія, інфарматыка, гуманітарная навукі, фізіка, псіхалогія, палітологія, сацыялагічныя навукі, тэорыя камунікацыяў, гісторыя); факультэт бізнесу (бізнес, менеджмент, кіраванне, інтэрнет-бізнес, фінансы, аналіз); факультэт інжынерных справы імя Уолеса Калтэра (хімічная інжынерыя, горадабудаванне, камп'ютэрная інжынерыя, ахова навакольнага асяроддзя, машынабудаванне, аэранаўтыка).</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ \$ 24.100 на год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы, два рэкомендатыўныя лісты, эсэ на тэму "Чаму Кларксан?", іспыты TOEFL 550/213 і SAT.</p> <p>СТИПЕНДЫЯ Усе замежнікі студэнты пасля запічэння ва ўніверсітэт аўтаматычна атрымліваюць стыпендыю ад \$ 2.000 да \$ 12.000 штогод (у залежнасці ад бала атэстата і выніку іспытаў).</p> <p>Таксама ў адрозненне ад астатніх ВНУ Амерыкі, дзе замежнікі студэнты не маюць права ўзяць кредит у банку,</p>	<p>Кларксанскі ўніверсітэт дазваляе замежным студэнтам браць \$ 6.000 на год на навучанне з умовай выплаты ўсёй сумы па заканчэнні ўніверсітэта. Адно што вам трэба будзе знайсці грамадзянства ЗША, які пагодзіцца паставіць подпіс пад заручальніцтвам.</p> <p>ИНТЭРНАТ \$ 4.728 на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны збор – \$ 50, харчаванне на кампuse – \$ 4.340 на год, кошт падручнікаў – \$ 1.000 на год.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 1 траўня.</p> <p>COLBY COLLEGE</p> <p>4800 Mayflower Hill Waterville, Maine 04901-8848 USA Phone: +1 800 723 30 32 Fax: +1 207 859 48 28 www.colby.edu admissions@colby.edu jayoder@colby.edu (кантактная асаба – Jennifer Yoder)</p> <p>ВАРТАСЦЬ Колбі-коледж быў заснаваны ў 1813 годзе. Гэта адзін са старэйшых і лепшых незалежных гуманітарных коледжаў у краіне, вядомы, перш за ёсё, шырокімі магчымасцямі для undergraduate навучання. Самая папулярная спецыяльнасці – эканоміка і біялогія.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 1.821. Колькасць замежных студэнтаў – 115.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Спецыялізацыі: амерыканістыка, антрапалогія, мастацтва, гісторыя мастацтваў, біялогія, клетачная і малекулярная біялогія, біхімія, экалогія, бізнес, хімія, біхімія, класічныя цывілізацыі, класічная антрапалогія, ангельская мова і літаратура, інфарматыка, эканоміка, фінансы і рынак, французская літаратура, французская мова і культура, геалогія, германскія мовы і літаратуры, палітология, гісторыя, міжнародныя адносіны, матэматыка, музыка, фізіка, філасофія, права, псіхалогія, рэлігія, руская мова і літаратура, сацыялагія, іспанская мова, тэатральнае мастацтва, танцевальнае мастацтва.</p> <p>Агульны кошт – \$ 39.800 на год (сюды уваходзіць навучанне, пражыванне, харчаванне, кошт падручнікаў і розныя ўніверсітэцкія зборы).</p>
		

<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб заканчэнні сярдняй школы + выкладка пра сістэму адзнак сваёй краіны. Акрамя таго, пажаданы 1 год падрыхтоўчых курсаў, іспты TOEFL і SAT.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Замежныя студэнты звычайна атрымліваюць стыпенды на навучанне ў залежнасці ад матэрыяльнага становішча і адзнакаў. Такіх стыпендыятаў ва універы – прыкладна 2/3.</p> <p>ІНТЭРНАТ Кошт інтэрната ўваходзіць у агульную суму.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Студэнт павінен мець страхоўку па прыездзе ў ЗША.</p> <p>ДЭДЛАЙН 1 студзеня – 1 лютага.</p>	<p>немецкая мова, кінамастацтва, гендэрная сацыялогія, гісторыя, паліталогія, інфарматыка, гісторыя мастацтва, італьянская мова, лацінская мова, лінгвістыка, матэматыка, музычнае мастацтва, фізіка, філасофія, псіхалогія, рэгіён Блізага Усходу, руская мова, іспанская мова, тэатр);</p> <p>факультэт сельскай гаспадаркі (еканоміка, вывучэнне атмасферы, біялогія, біяметрыя і статыстыка, энталогія, галіна харчавання, інфарматыка, міжнародная сельская гаспадарка, карысныя выкапы, ландшафт, навакольнае асяроддзе, экалогія);</p> <p>факультэт інжынернай справы (біяінжынерыя, хімічная інжынерыя, машынабудаванне, інфарматыка, электрамеханіка, інжынерная фізіка, геалогія);</p> <p>факультэт турызму (турызм, гатальнная справа);</p> <p>факультэт сацыяльнай экалогіі (біялогія і грамадства, дызайн і аналіз навакольнага асяроддзе, анатомія, біялогія, ахова здароўя, дыеталогія);</p> <p>факультэт прамысловіх і працоўных адносінаў (промысловасць, працоўныя адносіны);</p> <p>медицynскі факультэт.</p>	<p>DEAN COLLEGE</p> <p>99 Main Street Franklin, MA 02038-1994 Phone: +1 508 541 15 08 Fax: +1 508 541 87 26 www.dean.edu admission@dean.edu bmershon@dean.edu</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Установа была заснаваная ў 1865 годзе. Сёння гэта прыватны юніверсітэт у штаце Нью-Йорк. Ва ўніверсітэце 14 факультэтаў, кожны з іх мае свой асацыяты будынак і інтэрнат. 7 факультэтаў для студэнтаў, 4 для магістэрскага і доктарскага навучання, 2 медфакі ў Нью-Йорк Сіці і 1 у горадзе Доха, Катары. Калісці Корнэльскі юніверсітэт назвалі "першым амерыканскім юніверсітатам", а сёня гэта незвычайны мікс выбітных стыпендыятаў і дэмакратычнай сістэмы выкладання.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ Агульная колькасць студэнтаў, магістрантаў і аспірантаў – 19.620. Колькасць замежных студэнтаў – больш за 2.500 чалавек.</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Факультэт архітэктуры і мастацтва (архітэктура, усе віды мастацтваў, гісторыя мастацтваў, даследванні горада і рэгіёну);</p> <p>Факультэт мастацтва і навук (антрапалогія, археалогія, амерыканістыка, Азіяцкі рэгіён, астрономія, біялогія, хімія і біяхімія, класічныя цывілізацыі, класічныя мовы і літаратуры, эканоміка, ангельская мова, танцавальная мастацтва, парадыгナルная літаратура, геалогія, французская мова,</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ У залежнасці ад факультэта – ад \$ 16.000 да \$ 40.000 на год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Запоўненая рэгістрацыйная форма, атэстат аб заканчэнні сярдняй школы, іспты SAT (мінімальны бал 650) і TOEFL (мінімальны бал 550, пісьмовы тэст).</p> <p>СТЫПЕНДЫ Атрыманне стыпенды залежыць ад матэрыяльнага становішча студэнта. Агульная сума фінансавай дапамогі – гэта: гранты + студэнцкія займы, праца на кампюсе + гранты з уласнага юніверсітэцкага фонду. Заявы на стыпендыю можна дасылаць на наступны адрес: Application Processing Center 349 Pine Tree Road Ithaca, NY 14850-2899 USA</p> <p>ІНТЭРНАТ Кошт інтэрната – \$ 9.900.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Рэгістрацыйны збор – \$ 65 (потым вяртаецца). Кошт падручнікаў – \$ 660.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 1 студзеня.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Коледж Dean, заснаваны ў 1865 годзе, – невялікая прыватная установа з двухгадовым навучаннем і багатымі традыцыямі выкладання. Гэта спалучэнне класічнай архітэктуры будынкаў і сучаснага тэхнічнага абсталявання. Коледж рыхтуе студэнтаў для далейшага навучання ў вядучых юніверсітэтах краіны і атрыманні навуковай ступені. Установа запрашае шмат замежных студэнтаў, – і гэта добры пачатак знёмствва з Амерыкай. Дзякуючы невялікай колькасці студэнтаў у групах навучанне праходзіць амаль індывідуальна ці ў маленьких групах. Па заканчэнні двухгадовай адукациі ў коледжы вы зможаце без уступных іспытаў працягваць навучанне ва ўніверсітэтах да атрымання ступені бакалаўра ці магістра.</p> <p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 900</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Бізнесу і кіравання прадпрыемствам, права і крыміналогіі, танцавальная мастацтва, педагогікі, ангельскай мовы, гісторыі, сацыялогіі, фізічнай падрыхтоўкі, тэатральнага мастацтва, інфармацыйных тэхналогіяў, гуманітарных навук, мастацтва, сувязі з грамадствам, псіхалогіі.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ Ад \$ 27.000 на год</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Неабходныя ісптыты – TOEFL і SAT. Плюс атэстат аб сярдняй адукациі.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Універсітэт выдзяляе сродкі на аплату часткі навучання. Заявы разглядаюцца дэканам індывідуальна.</p> <p>ІНТЭРНАТ разам з харчаваннем (19 сняданкаў на тыдзень) каштует \$ 9.300 на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Медстрахоўку студэнты мусяць набываць самі (пажадана ў сваіх краінах) да таго, як расплачніца навучанне ва ўніверы.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 1 сакавіка.</p>

D'YOUVILLE COLLEGE	FLORIDA INTERNATIONAL UNIVERSITY	
<p>320 Porter Avenue Buffalo, NY 14201, USA Phone: +1 716 881 77 90 www.dyc.edu admissions@dyc.edu (кантактная асоба – Ronald Dannecker)</p>	<p>Miami, FL 33199 Phone: +1 305 348 74 42, USA www.fiu.edu gisella.casasnovas@fiu.edu (кантактная асоба – Gisella Casasnovas)</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ \$ 15.500 на год.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Прыватны коледж Д'Ювіля быў заснаваны ў 1908 годзе і вось ужо цягам стагодзяся лічыцца прэстыжнай гуманітарнай установай штата. Коледж знаходзіцца ў горадзе Бафала (тут вам і гульні НХЛ, і блізасць да Ніягара, і бла-бла-бла). Коледж пропануе ступені бакалаўра і магістра па 30 дысцыплінах. На нашую думку, установа можа быць цікавай для беларусаў: тут мора студэнтаў з усяго свету, а кіруніцтва коледжа стварае прывабныя ўмовы для атрымання выдатнай адукацыі.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 2.600. Колькасць замежных студэнтаў – 800.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Гуманітарных навук, медсястрынскай справы, бізнесу і эканомікі, педагогічны факультэт, фізічнай адукацыі і аховы здароўя.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ \$ 14.690 на год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Неабходна прадставіць запоўненую анкету абітурыента, атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы з усімі адзнакамі, вынікі SAT, рэкамендацыі.</p> <p>СТЫПЕНДЫ У коледжы ёсьць Стыпендыйны фонд, куды накіроўваюцца заявы замежных студэнтаў; у залежнасці ад тэстаў і сярэдняга балу атэстата студэнт можа атрымаць стыпендыю, якая пакроє выдаткі на навучанне і пражыванне.</p> <p>ІНТЭРНАТ Інтэрнат і харчаванне – \$ 7.340 на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны збор – \$ 25. Выдаткі на падручнікі – \$ 800. Кошт матэрыяльнай страхоўкі для замежнікаў – \$ 650. Для студэнтаў ёсьць магчымасць падпрацовак на кампuse.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 15 чэрвеня.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Міжнародны юніверсітэт у Фларыдае быў заснаваны ў 1972 годзе. Зараз гэта дзяржаўны даследчы юнівер, які атрымаў шматлікія ўзнагароды ад агенцтваў па акредытацыі. Ва юніверсітэце працуе вядомыя прафесары і вучанцы студэнты са 130 краінай свету. Універсітэт уваходзіць у дзесятку лепшых дзяржаўных ВНУ краіны (па версіі Financial Times).</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 34.000. Колькасць замежных студэнтаў – 3.400.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Архітэктурны факультэт (ландшафтная архітэктура, архітэктура, дызайн інтэр'ера); факультэт гуманітарных і прыродазнаўчых навук (мастацтва і гісторыя маастацтваў, біялагічныя навукі, марсская біялогія, хімія і біяхімія, інфарматыка, геалагічныя навукі, эканоміка, ангельская мова і літаратура, ангельская культурапалогія і лінгвістыка, прадпрымальніцкая справа, экалогія, судовая справа, гісторыя, міжнародная адносіны, міжнародная геаграфія, матэматыка, сучасныя замежныя мовы і літаратуры (іспанская, партугальская, французская), музыка, філасофія, фізіка, паліталогія, псіхалогія, рэлігія, сацыялогія, статыстыка, тэатральнае маастацтва, танцавальнае маастацтва); факультэт інфарматыкі і вылічыльнай тэхнікі; факультэт музыкі; факультэт бізнес-кіравання; факультэт педагогікі; факультэт інжынернай справы (біяменедыцынская інжынерыя, горадбудаўніцтва, ахова наўкальнага асяроддзя, скульптура, камп'ютэрная інжынерыя, электратэхніка, прамысловая інжынерыя, машынабудаванне); факультэт аховы здароўя (ахова здароўя, менеджмент, тэрапеўтычнае аддзяленне, медсястрынскай справы, дыегалогія і харчаванне, сацыяльная праца, праца з цяжкімі падлёткамі); факультэт права; факультэт CMI і журналістыкі (рэкламныя бизнес, PR, тэлебачанне).</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Першы курс ВНУ ці падрыхтоўчыя курсы, іспыты SAT і TOEFL (500/173).</p> <p>СТЫПЕНДЫ Замежныя студэнты могуць атрымаць стыпендыі (звяртайцесь да Gisella Casasnovas: gisella.casasnovas@fiu.edu).</p> <p>ІНТЭРНАТ Кошт пражывання ў інтэрнаце і харчавання на кампuse – \$ 13.860 на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Кошт падручнікаў – \$ 820 на год. Медстрахоўку замежным студэнтам можна атрымаць ва універы (\$ 994 на год).</p> <p>ДЭДЛАЙН – 1 сакавіка.</p>
		<p>HARVARD UNIVERSITY</p> <p>Byerly Hall 8 Garden Street Cambridge, MA 02138, USA Phone: +1 617 495 15 51 Fax: +1 617 495 88 21 college@harvard.edu www.harvard.edu</p> <p>ВАРТАСЦЬ Гарвардскі юніверсітэт быў заснаваны ў 1636 годзе як прыватная ВНУ. Цягам дзесяцігодзяй ён займае першыя пазіцыі ў сусветных чартах найлепшых вышайших навучальных установаў. Але гэты факт зусім не азначае, што навучанне тут – з раздзелу фантастыкі. З самага пачатку свайго заснавання Гарвардскі юніверсітэт ставіў за мету даць магчымасць атрымаць вышайшую адукацыю ўсім таленавітым маладым людзям. 70% студэнтаў універсітэта атрымліваюць стыпенды. Гарвардская ВНУ вітае ўсю таленавіту і мэтанакіраваную моладзь: тут для такіх і найлепшай ў свеце бібліятэка (15 мільёнаў тамоўкінг), і сорак факультэтаў з супервыкладчыкамі, і вядомы па ўсім свеце бакалаўрыят.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 17.000 чалавек. 3 іх 1.445 – гэта грамадзяне 62 краін свету.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Спецыялізацыі: амерыканістыка і вывучэнне афрыканскага рэгіёну; антрапалогія: археалогія,</p>

біялагічна антропалогія, біхевіярыстыка, сацыяльная антропалогія; прыкладная матэматыка; астраномія і астрафізіка; біяхімічныя навукі; біялогія; хімія; хімія і фізіка; класічныя мовы і літаратуры; інфарматыка; усходне-азіяцкі рэгіён; эканоміка, інжынерная справа; ангельская і амерыканскія мовы і літаратуры; ахова навакольнага асяроддзя; фальклор і міфалогія; мовы і літаратуры германскай груп; палітыка; гісторыя; гісторыя і літаратура; гісторыя і прыродазнаўчыя навукі; гісторыя мастацтваў і архітэктура; лінгвістыка; літаратура; матэматыка; музыка; мовы і цывілізацыі Блізкага Усходу; філасофія; фізіка; психалогія; раманская мовы і літаратуры; рэлігія; санскрыт і Індыя; славянскія мовы і літаратуры; сацыялогія; статыстыка; кінамастацтва; фемінізм.

§ КОШТ НАВУЧАННЯ
\$ 27.490 на год.

✓ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ
Запоўненая заява (ёсць online версія); іспыты SAT I (з пажаданым балам ад 600 да 800 за кожную частку) і SAT II (гэта тэсты па трох любых прадметах на выбар). Для замежных студэнтаў неабходным з'яўляецца эсэ на ангельскай мове.

§ СТЫПЕНДЫ
Студэнты маюць магчымасць пакрыць выдаткі на навучанне за кошт стыпендыяў, грантаў і працы на кампuse. Стыпендыі размяркоўваюцца ў залежнасці ад фінансавых патрэбай кожнага студэнта і могуць складаць ад \$ 500 да \$ 39.600. Усяго стыпендыі атрымліваюць 2/3 студэнтаў.
Падчас летніх вакацыяў такія студыёзы мусіць працаваць на кампuse, а іх заробак (\$ 2.000) пойдзе ў аплату навучання.

ИНТЕРНАТ – \$ 4.974 на год.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ
Рэгістрацыйны збор складае \$ 50, а кошт страхоўкі Гарвардскага універсітэта – \$ 1.265.

■ ДЭДЛАЙН – 1 лютага.

LAFAYETTE COLLEGE

Easton, PA 18042
USA
Phone: +1 610 330 51 00
Fax: +1 610 330 53 55
www.lafayette.edu
admissions@lafayette.edu

● ВАРТАСЦЬ

Ва ўсім відаватыя істанаўцы. Менавіта ім, жыхарам слáунага і ціхага мястечка, на Каляды-1824 прыйшла да галавы ідэя адкрыць тут ВНУ. Дакладней, за ўсіх істанаўцаў давялося аддувацца трох маладым актыўістам, якія вырашылі, што коледж будзе названы ў гонар іх дружбана, вядомага французскага рэвалюцыянерна маркіза дэ Лафайета. Задумка здзейснілася праз два гады, калі ў новым коледжы началіся заняткі. Лафайет стаў першым коледжам у ЗША, дзе была адкрыта кафедра ангельскай філалогіі.

● АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 2.300 чэлав.

● ФАКУЛЬТЭТЫ

Гуманітарны факультэт (ангельская філалогія, мастацтва, сучасныя замежныя мовы і літаратуры, музыка, філасофія, рэлігія);
факультэт сацыяльных навук (амерыканстыка, антропалогія, сацыялогія, эканоміка, бізнес, права, паліталогія, гісторыя, міжнародная зносіны);
факультэт інжынернай справы (хімічная інжынерыя, горадабудаванне, ахова навакольнага асяроддзя, камп'ютарная інжынерыя, электратэхніка, машынабудаванне);
факультэт прыродазнаўчых навук (біялогія, хімія, інфарматыка, геалагічныя навукі, матэматыка, фізіка, психалогія).

✓ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы, эсэ, рэкамендацыйны ліст, SAT і TOEFL. Пажаданая пазашкольная актыўнасць абитурыента (*except for BRSM members*).

§ СТЫПЕНДЫ

Рэктарат коледжа вітае ўсіх замежных студэнтаў, для якіх тут ёсць дафіга і трошкі стыпендыяў. Замежнікі, якія не маюць фінансавай магчымасці аплаціць навучанне ў ВНУ, могуць атрымаль стыпендыю з пакрыццём ўсіх выдаткаў. Адзіная ўмова – студэнт мусіць зрабіць кантрыбуцыю ў бюджет коледжа хача ў памеры

\$ 1.000 на год (не так уж і шмат). Стыпендыяльны фонд маркіза дэ Лафайета прадстаўляе стыпендыю лепшым студэнтам – ад \$ 12.500 на год да поўнага пакрыцця выдаткаў. Універсітэцкая стыпендыя лепшым студэнтам роўная \$ 7.500 на год.

■ ИНТЕРНАТ

Кошт – \$ 4.740 на год.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Рэгістрацыйны збор – \$ 60, але ў выпадку цяжкага матэрыяльнага становішча студэнты могуць быць вызвалены ад аплаты збору. Харчаванне на кампuse – \$ 3.678 на год. Падручнікі – \$ 600 на год. Універсітэцкая страхоўка – \$ 1.300.

■ ДЭДЛАЙН – 1 снежня.

LAMAR UNIVERSITY

P. O. Box 10009
Beaumont, Texas, 77710, USA
Phone: +1 409 880 88 88
www.lamar.edu
intladm@hal.lamar.edu

● ВАРТАСЦЬ

Ламарскі універсітэт размешчаны на Тэхашыніне, у горадзе Бамонт, дзе на заводах, фабрыках, у офісах і ў іншых месцах працуе (ци не праце – напрыклад, пенсіянеры і дзецы) 112.000 чалавек. Ад пачатку існавання (1923 год) профільнымі факамі універсітэта былі факультэты інжынернай справы і бізнесу. Сёння Lamar University – адзін з вядучых універсітатаў штата.

● АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 15.000 чалавек.

● ФАКУЛЬТЭТЫ

Факультэт гуманітарных і прыродазнаўчых навук (біялагічныя навукі, хімія, фізіка, інфарматыка, геалагічныя навукі, астраномія, гісторыя, матэматыка, медсястрынская справа, паліталогія, психалогія, сацыялогія, права, школа замежных моваў);
факультэт бізнесу (бізнес, бухгалтарская справа, інфармацыйныя сістмы і аналіз, эканоміка, фінансы, маркетынг, менеджмент);
факультэт інжынернай справы (хімічная інжынерыя, горадабудаўніцтва, электратэхніка, прамысловая інжынерыя, машынабудаўніцтва);
факультэт педагогікі і сацыяльных навук (педагогіка, здароўе і кінесіялогія, сацыялогія сям'і);
факультэт мастацтва і камунікацыйных тэхналогій

	<p>(мастацтва, камунікацыйныя тэхналогіі, музыка, тэатральнае мастацтва, танцевальнае мастацтва).</p> <p>❸ КОШТ НАВУЧАННЯ \$ 14.000 на год.</p> <p>ⓧ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Узрост – мінімум 18 гадоў, пажадана першы курс за спінай. Ваш сярэдні бал атэстата – 4,0–4,5 (на пяцібалльной сістэме), ісптыты – TOEFL (525), па магчымасці, SAT.</p> <p>❹ СТЫПЕНДЫ Ёсць стыпендыяльныя праграмы. Большасць з іх пропануе стыпуху на навучанне тым замежным студэнтам, у каго ўжо ёсьце ступень бакалаўра. Таксама юніверсітэцкія стыпендыі могуць выдавацца, калі ў студэнта ці ў яго сям'і поўная навыкрутка з грашыма.</p> <p>ⓩ ІНТЭРНАТ \$ 3.450 на год.</p> <p>⓫ ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Харчаванне на кампусе каштуе \$ 1.654 на год. Выдаткі на падручнікі і вучыбныя матэрыялы – \$ 800 на год. Студэнт мусіць прыехаць ва ўніверсітэт застрахаваным.</p> <p>⓬ ДЭДЛАЙН – 15 красавіка.</p>	<p>мовы, міжнародная справа, міжнародная бласпека, падрыхтоўка спецыялістаў ААН, сацыялогія, псіхалогія, паліталогія, усе віды мастацтваў, філасофія);</p> <p>факультэт бізнесу (бухгалтарская справа, права, эканоміка і фінансы, маркетынг, менеджмент, міжнародны гандаль);</p> <p>факультэт педагогікі (дашкольная адукцыя, сярэдняя адукцыя, спецыяльная адукцыя, фізічная культура і спорт);</p> <p>факультэт інжынернай справы (машынабудаўніцтва, хімічная інжынерыя, электрамеханіка, навакольнае асяроддзе);</p> <p>факультэт прыродазнаўчых навук (біялогія, фізіка, хімія і біяхімія, матэматыка і інфарматыка).</p> <p>❸ КОШТ НАВУЧАННЯ ад \$ 19.000.</p> <p>ⓧ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Неабходныя ісптыты – TOEFL і SAT. Документы: рэгістрацыйная форма і фінансавая інфармацыя пра вас (якім чынам вы збираецца плаціць за вучобу).</p> <p>❹ СТЫПЕНДЫ Ва юніверы поўна стыпендыя, якія могуць выдавацца зыходзячы з вашага матэрыяльнага становішча, поспехай у вучобе і спорце і інш.</p> <p>ⓩ ІНТЭРНАТ Універсітэт забяспечвае ўсіх студэнтаў інтэрнатам (на год такая радасць каштуе каля \$ 7.000 + плюс харчаванне па мінімуму).</p> <p>⓫ ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны збор – \$ 40. Універсітэт забяспечвае замежных студэнтаў страхоўкай, якая уваходзіць у кошт навучання (але калі вы, крый Божа, трапіце ў шпіталь ці іншыя медустановы, то шукайце гроши самі).</p> <p>⓬ ДЭДЛАЙН – 15 лютага.</p>	<p>таленавітая маладыя людзі з усяго свету. І не важна, цікавішся ты фізікай ці футболам, робатамі ці Рахманінавым, палітыкай ці палімерамі, эканомікай ці ангельскай мовай. Студэнты нашага юніверсітэта – гэта найлепшыя студэнты, аб'яднаныя жаданнем атрымаць найлепшую прафесійную падрыхтоўку. Мы запрашаем і цябе паспрабаваць свае сілы і вучыцца тут". Гэта цытата з рэктара. Сціплен'ка...</p> <p>Ⓐ АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 4.112 чалавек. Замежнікай – каля 300.</p> <p>ⓧ ФАКУЛЬТЕТЫ Спецыялізацыі: аэранаўтыка і астронаўтыка, касмічная інжынерыя, антрапалогія, античная гісторыя, археалогія, архітэктура, мастацтва і дызайн, біялогія, хімія, хімічная інжынерыя, інфарматыка, геадэзія, акеаналогія, навакольнае асяроддзе, эканоміка, СМІ, замежныя мовы і літаратуры, гісторыя, лінгвістыка і філасофія, менеджмент, псіхалогія, матэматыка, музычнае мастацтва і тэатр, паліталогія.</p> <p>❸ КОШТ НАВУЧАННЯ \$ 19.000.</p> <p>ⓧ УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Іспты SAT I і SAT II (спецыялізаваны іспыт па матэматыцы і абрашаны спецыяльнасці) і TOEFL (мінімальны бал пісьмова – 577, на кампе – 233.).</p> <p>❹ СТЫПЕНДЫ Універсітэт прадстаўляе некалькі грантаў. Калі з грашыма поўны гамон, вам могуць даць грант у памеры \$ 4.000 ці г. зв. Казначэйскі грант (ад \$ 400 да \$ 4.050 на год). Апроч грантаў, ёсць стыпендыі "для таленавітай моладзі". Па падліках рэктарату, штогод стыпухі даюць 71,6% студэнтаў. Пачніце з простага – скіньце пытанні мылам: finaid@mit.edu.</p> <p>ⓩ ІНТЭРНАТ Кошт інтэрната і харчавання – \$ 9.000.</p> <p>⓫ ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Падручнікі – \$ 2.800.</p> <p>⓬ ДЭДЛАЙН Снежань – студзень.</p>
<p>MANHATTAN COLLEGE</p> <p>Riverdale, New York 10471 718-862-8000 / 1-800-MC2-XCEL USA www.manhattan.edu admit_internationalstudents@manhattan.edu</p> <p>❶ ВАРТАСЦЬ Манхэтанскі коледж геаграфічна размешчаны амаль у сэргы Нью-Йорка. Вядомы юніверсітэт у Штатах і з іх межамі перш за ўсё факультэтам інжынернай справы, ён быў ацэнены U.S&World Report (Міжнародная камісія атэстациі юніверсітэтаў) як другі ў шэрагу лепшых у краіне. Ва юніверсітэце пяць вялікіх факультэтаў, кожны з якіх мае свой асобны будынак. Разам размешчаны будынкі факультэтаў, бібліятэка, спартыўны комплекс і, ясная справа, інтэрнаты (інтэрнат на Манхэтане! – гэта пакруцей за нашыя на пр. Машэрава!).</p> <p>ⓧ АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 2.550 чалавек.</p> <p>⓫ ФАКУЛЬТЕТЫ Факультэт гуманітарных навук (гісторыя, сучасныя замежныя</p>	<p>MASSACHUSETTS INSTITUTE OF TECHNOLOGY</p> <p>77 Massachusetts Avenue Cambridge, MA 02139-4307 Phone: +1 617 253 10 00 3ША, штат Масачусэцтс www.mit.edu</p> <p>❶ ВАРТАСЦЬ “Мы хочам зрабіць смелую заяву: у нашым юніверсітэце вучацца самыя цікавыя і</p>	<p>talented young people from all over the world. It's not important which country you're from or what your background is. What matters is that you're interested in science, technology, engineering, and math. We have students from over 100 countries here at MIT, and we're proud of our international community. We believe that everyone deserves a chance to receive a top-quality education, regardless of their background or where they come from. That's why we offer financial aid to many of our students, and why we have a diverse student body. We also believe that education is a right, not a privilege. That's why we're committed to making our tuition accessible to everyone who wants to attend MIT. We hope that you'll consider applying to our program and becoming part of our international community. We look forward to meeting you!</p> <p>ⓧ ІНТЭРНАТ Кошт інтэрната і харчавання – \$ 9.000.</p> <p>⓫ ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Падручнікі – \$ 2.800.</p> <p>⓬ ДЭДЛАЙН Снежань – студзень.</p>	

NEW YORK FILM ACADEMY	UNIVERSITY OF PENNSYLVANIA	
<p>100 E 17th Street New York, NY 10003, USA Phone: +1 212 674 43 00 www.nyfa.com admissions@nyfa.com (контактная асона – Ms. Joyce Leung)</p> <p>ВАРТАСЦЬ Кінаакадэмія ў другой сталіцы ЗША была заснаваная 12 год таму. Але ўжо сёння ВНУ вядомая сваім выпускнікамі, якія працуюць на Universal Pictures і Disney MGM Studio. Асабліва ўважліва рэктаратаў ставіцца да замежных студэнтаў – і сярод іх час ад часу трапляюцца самародкі. А нават калі вы і не самародак, а проста фэн Пірса Броснана ці Люка Бесона, то варта паступіць у акадэмію хача б для таго, каб закарыфяніцца з сынам акцёра і дачкай рэжысёра. Расклад заняткай выглядае прыблізна так: тээрытычнае навучанне змяняцца 4-, 6- і 8-тыднёвымі выездамі на вядомыя фабрыкі мрояў. Універ мае пагадненні са шматлікімі кінастудыямі, дзе пасля заканчэння вучобы студэнты праходзяць стажыроўку.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 1.200. Колькасць замежнікаў – 500.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Факультэт кінемастацтва (рэжысура, пастаноўка, мантаж, гукамантаж, мультыплікацыя); факультэт акторскага мастацтва; факультэт літаратуры і пісьменніцтва; факультэт камп'ютэрнай рэжысуры. Кошт навучання – ад \$ 10.000 да \$ 25.000 на год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Запоўненая рэгістрацыйныя анкеты.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Магчыма атрымаць стыпендью (на ўсіх пытаннях звяртацца на film@nyfa.com).</p> <p>ІНТЕРНАТ Інтэрнат у Нью-Йорку вам не прапануюць, але знайсці танную (і гэта за \$ 875 на месяц, прыкінцце?!?) кватэрну дапамогуць.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Транспорт і харчаванне – прыкладна \$ 900 на месяц. Для замежнікаў ававязковая наяўнасць медстрахоўкі.</p> <p>ДЭДЛАЙН – як толькі ўздумаеце паступаць: групы фармуюцца цягам года.</p>	<p>3451 Walnut Street Philadelphia, PA 19104 Phone: +1 215 898 50 00 www.upenn.edu admissions@upenn.edu</p> <p>ВАРТАСЦЬ Пенсильванскі ўніверсітэт быў заснаваны яшчэ ў 1749 годзе – менавіта тады Бэнжамін Франклін пропанаваў стварыць вышэйшую навучальную ўстанову, дзе б рыхталіся спецыялісты бізнесу і грамадскага сектару. Такім чынам узнік першы ліберальны гуманітарны ўніверсітэт на тэрыторыі штата. Сёння ўніверсітэт захоўвае лепшыя традыцыі і займае вядучыя месцы сярод лепшых ўніверсітэтаў краіны.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 23.243 чалавек (з іх на вочным аддзяленні вучыцца 19.050). Агульная колькасць замежных студэнтаў – 4.192 чалавек.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Факультэт гуманітарных і прыродазнанічных наукаў (самыя папулярныя) (антрапалогія, бліжне-ўсходнія рэгіён, біялогія, хімія, класічныя мовы і літаратуры, крыміналогія, геалагічныя науки, эканоміка, ангельская мова і літаратура, нямецкая мова і літаратура, гісторыя, гісторыя і сацыялагія наукаў, гісторыя мастацтваў, лінгвістыка, матэматычныя науки, музыка, філасофія, фізіка, астрономія, палітология, психалогія, рэлігія, раманская мовы і літаратуры, славянскія мовы і літаратуры, сацыялагія); факультэт інжынернай справы (біяінжынерыя, хімічная інжынерыя, біямалекулярная інжынерыя, інфармацыйная тэхналогія, матэматычная інжынерыя, электратэхніка, машынабудаўніцтва, механіка, тэлекамунікацыі); факультэт медсястрынскай справы; факультэт камунікацыяў (паводзіны чалавека, псіхалогія малых груп, псіхалогія калектыву, сацыялізацыя, культуралогія, сімвалічныя сістэмы, медыя, дзяржаўная палітыка); факультэт права; факультэт стаматалогіі; факультэт дызайна (архітэктура, гарадское планаванне, мастацтва, захаванне помнікаў культуры, ландшафтны дызайн, нерухомая маёрасць); медицынскі факультэт (біяхімія, біяфізіка, біястатыстыка, эпідэміялогія,</p>	<p>ракавыя захворванні, малекулярная біялогія, генетыка, медыцынская этыка, мікрабіялогія, фармакалогія, фізіялогія, неўрапатология, анеастезія, дэрматалогія, нейрархіургія, гінекалогія і акушэрская справа, артапедыя, афтальмалогія, педыятрыя, псіхіятрыя, анкалогія, радыялогія, хірургія); ветэрынарскі факультэт; факультэт сацыяльнай працы (расізм, псіхалогія сям'і, гендэрныя даследаванні, псіхалогія малых і вялікіх груп, псіхічныя адхіленні і захворванні). Уортан коледж (бухгалтарская справа, бізнес, грамадская палітыка, менеджмент, фінансы, аналіз, ахова здароўя, страхаванне, права, маркетынг і камунікацыі, маёрасць, статыстыка).</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ – \$ 30.716.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Скончаны першы курс ўніверсітэта, іспыты TOEFL і SAT.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Вы можаце атрымаць стыпендью, але на конкурснай аснове. Заяву на стыпендью пажадана падаваць разам з анкетай. Камітэт па стыпендыях прымае рашэнні пасля аналізу сяменага становішча, бюджету і заробкаў самога студэнта. Універ дае стыпухі лепшым студэнтам (грант імя Аненберга і стыпендыя за лідерства), якія даюцца на аснове поспехаў у навучанні і пазауніверсітэцкай дзеяносці.</p> <p>ІНТЕРНАТ \$ 5.336 на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Харчаванне – \$ 3.582 на год. Падручнікі і неабходныя матэрыялы – \$ 830 на год. Страхоўку трэба аформіць у Беларусі.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 1 лістапада.</p>

<p>PLATTSBURGH STATE UNIVERSITY</p> <p>101 Broad St., Plattsburgh, NY 12901 International Student Services State University of New York at Plattsburgh Kehoe Administration Building, Room 313 101 Broad Street Plattsburgh, New York 12901, USA Phone: +1 518 564 32 87 Fax: +1 518 564 32 92 www.plattsburgh.edu iss@plattsburgh.edu</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Вельмі добры бал атэстата, эсэ на тэму "Чаму я выбраў Платсбургскі ўніверсітэт", ісптыты TOEFL 550/213 і SAT (неабязыкова, але для атрымання стыпендыі дапаможа).</p> <p>СТИПЕНДЫ Грант на пражыванне ў памеры штогадовых \$ 3.000 даюць кожнаму замежнаму студэнту; стыпендыя "Лепшы студэнт" даеца чатыром замежнікам у памеры \$ 2.500 штогод пры адной умове – бал SAT 1200. Зрэшты, вам можа паshanцаваць, калі вы апынечеся ў шэрагу дзесяці лепшых 1-курснікаў – тады вам могуць даць грант у памеры \$ 1.000. Плюс да таго: аднаму замежнаму студэнту прысуджаецца Прэзідэнцкая стыпендыя ў памеры \$ 4.350, а стыпендыя ў \$ 500 даеца 20 лепшым першакурснікам. Увага!!! Стыпендыі і гранты ўніверсітэта выдаюцца тым замежным студэнтам, якія першымі падалі заявы!</p> <p>ІНТЕРНАТ Кошт інтэрната – \$ 4.200 на год, але дзякуючы рэктарату – паклон яму да зямлі! – які дае кожнаму замежніку штогадовыя \$ 3.000 на пражыванне, вам застаецца знайсці \$ 1.200 на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны збор – \$ 40, харчаванне – \$ 2.300 на год. Плюс: выдаткі на ўнівер (каля \$ 900 на год), падручнікі (\$ 850 на год). І ўніверсітэцкая страхоўка \$ 700 на год.</p> <p>ДЕДЛайн – 1 траўня.</p>	<p>З цягам часу коледж ператварыўся ва ўніверсітэт і стаў адным з лепшых мастацкіх ВНУ Амерыкі і свету. Універсітэт Прата скончылі такія вядомыя людзі, як Пітэр Макс, Роберт Рэдфард і Макс Бэбер.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 4.280 чалавек. З іх замежнікаў – каля 400.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Архітэктурны факультэт (будаўніцтва, архітэктура, дызайн горада, захаванне помнікаў культуры); факультэт мастацтва і дызайну (мастацтва, дызайн, тэорыя камунікацыяў, камп'ютэрная графіка, медыя, мода, выяўленчае мастацтва, гісторыя мастацтваў, прымысловы дызайн); факультэт гуманітарных і прыродазнаўчых навук (ангельская мова і гуманітарная навукі, сацыяльная навукі, матэматыка прыродазнаўчыя навукі); факультэт інфармацыі і бібліятэкарскай справы.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ \$ 25.000 на год.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Платсбургскі ўніверсітэт запачатковуваўся як педколедж у далёкім 1889-ым. Сёння ўніверсітэт працуе ступені бакалаўра і магістра па шматлікіх дысцыплінах. Навучанне займае чатыры гады. Пра тое, на сколькі Платсбургскі ўніверсітэт зацікаўлены ў замежных студэнтах, можна меркаваць па водгухах саміх замежнікаў, якія ў адзін голас сцвярджаюць, што тут ці не самая лепшая ўмовы для замежнікаў ва ўсей краіне! Самыя нізкія кошты, шматлікія стыпендыі і прафнавучанне вабяць студэнтаў з усіх краінаў свету.</p>	<p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 6.000, з іх 400 чалавек – замежнікі.</p> <p>ФАКУЛЬТЭТЫ Факультэт гуманітарных і прыродазнаўчых навук (антрапалогія, афрыканскі рэгіён, мастацтва, музейная справа, біяхімія, біялогія, хімія, тэорыя камунікацыяў, інфарматыка, судовая справа, ангельская мова і літаратура, экалогія, ангельская мова як другая замежная, сучасныя замежныя мовы і літаратуры, геаграфія, геалогія, гісторыя, журналістыка, бібліятэчная справа, матэматыка, музыка, філасофія, фізіка, палітология, псіхалогія, сацыялагія, тэатральнае мастацтва); факультэт бізнесу і эканомікі (бухгалтарская справа, эканоміка і фінансы, турыстычнае справа, гатэльныя бізнес, рэстаранные бізнес, менеджмент, маркетынг); факультэт педагогікі і аховы здароўя (дзіцячая навучанне, падрастковая педагогіка, сямейная псіхалогія, сацыяльная праца, фізічнае выхаванне).</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ \$ 10.610 на год.</p>	<p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Рэкамендацыйны ліст ад прафесара ці настаўніка, партфоліо, ісптыты TOEFL (530) і SAT. Заявы накіруйте на адрас: Pratt Institute Office of Admissions 200 Willoughby Avenue Brooklyn, N.Y. 11205</p> <p>СТИПЕНДЫ Рэктарат універа лічыць, што адсутніць дастатковых срокаў не мусіць замінаць чалавеку атрымліваць веды, таму тут існуе ў шматлікія стыпендыі. Рэгістрацыйную форму на навучанне за кошт федэральных срокаў (Free Application for Federal Student Assistance) можна знайсці на сайце, запоўніць да 1 лютага і даслаць на: FAFSA Department P. O. Box 7381 London, Kentucky 40742-7381</p>
<p>PRATT UNIVERSITY</p> <p>200 Willoughby Ave Brooklyn, NY 11205 Phone: +1 718 636 36 00 www.pratt.edu yhah@pratt.edu (кантактная асoba – Young J. Hah)</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт Прата быў заснованы ў 1888 годзе Чарльзам Пратам. Для свайго часу коледж вылучаўся сярод іншых ВНУ: ён быў мастацкім. Першым выкладчыкам коледжа быў вучань Сезана, другім – вучань Матыса. Праз некалькі гадоў у коледжы ўтварыўся першы прафесійны факультэт для жанчын, дзе апошняя мелі магчымасць атрымаць прафесію партніхі.</p>	<p>Стыпендыя Прэзідэнцкага фонду для лепшых студэнтаў можа забяспечыць навучэнца ўніверсітэта сумай ад \$ 1.000 да \$ 12.000. Грант ўніверсітэта Прата складае ад \$ 500 да \$ 6.000 на год. Заявы прымаюцца да 1 лютага, крытэр адбору – фінансавае становішча апліканта.</p>
		<p>ІНТЕРНАТ Інтэрнат каштует \$ 4.562 на год.</p>

<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Харчаванне – \$ 3.200 на год. Падручнікі – \$ 3.000 на год. Рэгістрацыйны ўнёсак – \$ 90. Студэнт павінен мець страхоўку.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 1 студзеня.</p>	<p>аплачвае ўсе выдаткі. 51% студэнтаў вучыца на стыпендыйяльнай аснове. І пры гэтым студэнт мусіць працаўца на кампусе 9 гадзінаў на тыдзень – і толькі!</p> <p>ІНТЭРНАТ \$ 4.315 на год.</p>	<p>SAINT LOUIS UNIVERSITY</p> <p>221 N. Grand Blvd. St. Louis, MO 63103 USA International Center (DuBourg Hall 150) 221 North Grand Boulevard Saint Louis, Missouri 63103 Phone: +1 314 977 23 18 Fax: +1 314 977 34 12 www.slu.edu icadmit@slu.edu</p>
<p>PRINCETON UNIVERSITY</p> <p>110 West College Princeton, NJ 08544 Phone: +1 609 258 30 60 Fax: +1 609 258 67 43 www.princeton.edu uaoffice@princeton.edu</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Рэгістрацыйны збор – \$ 65, падручнікі і ўласныя выдаткі – \$ 3.000, харчаванне – \$ 4.000.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 1 лістапада.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт у Сент-Луісе быў заснаваны ў 1818 годзе і з'яўляецца другой па ўзросце каталіцкай ВНУ ЗША. Сёння універ уваходзіць у дзесятку лепшых навукова-даследчых цэнтраў краіны. ВНУ знаходзіцца амаль у самым цэнтры Сент-Луіса (недалёка ад вядомай Аркі Сент Луїса). У 1969 годзе адкрылася філія універа ў іспанскім Мадрыдзе.</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Прынстанскі ўніверсітэт чацвёрты ў шэрагу старэйших амерыканскіх ўніверсітэтаў. Ён быў заснаваны ў 1746 годзе як прыватная навучальная установа "Нью-Джэрскі ўніверсітэт". Асноўная спецыялізацыі – мастацства, прыродазнаўчыя науки і інжынерная справа. На сённяшні дзень Прынстанскі ўнівер уваходзіць у сусветную дзесятку лепшых ВНУ.</p>	<p>SAN FRANCISCO STATE UNIVERSITY</p> <p>1600 Holloway Avenue San Francisco, CA 94132 Phone: +1 415 338 11 11 www.sfsu.edu oip@sfsu.edu</p>	<p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 11.000 чалавек.</p>
<p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 6.632 чалавек, з іх ступень бакалаўра атрымліваюць 4.635 навучэнцы. Агульная колькасць замежнікаў – каля 400 чалавек.</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт быў заснаваны ў 1899 годзе як коледж па падрыхтоўцы выкладчыкаў розных спецыяльнасцяў.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 28.000 чэлau. Колькасць замежнікаў – 2.500.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Бізнес, психалогія, камп'ютарная тэхналогія, біялогія, мастацства і кіно.</p>
<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Спецыялізацыі бакалаўрскага навучання: антралогія, архітэктура, археалогія, мастацства, хімія, інжынерная справа, класічная мовы і літаратуры, літаратура, інфарматыка, экалогія і эвалюцыйная біялогія, эканоміка, французская і італьянская мовы, нямецкая мова, матэматыка, малекулярная біялогія, музыка, філософія, фізіка, палітология, псіхалогія, рэлігія, сацыялагія, славянскія мовы і літаратуры, сацыялагія, міжнародная справа.</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ – \$ 9.170</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Неабходна даслаць запоўненую анкету кандыдата, дыплом сярэдняй школы ці універсітэта (каля раней навучаўся), іспыт TOEFL – мінімум 500 (пісьмовы) ці 173 (камп'ютерны), фінансавую інфармацыю.</p> <p>СТЫПЕНДЫІ Падрабязная інфа – finaid@sfsu.edu.</p> <p>ІНТЭРНАТ \$ 9.570 на год.</p>	<p>ФАКУЛЬТЭТЫ Коледж аховы здароўя імя Маргарэт Дойзі (мікрабіялогія, хімія, гематалогія, малекулярная імуналогія, ахова здароўя, медыцынскія тэхналогіі, медыцынскі менеджмент, дыеталогія і харчаванне, тэрапеўтычнае аддзяленне, асістэнт доктара); коледж гуманітарных і прыродазнаўчых науک (амерыканістыка, біялагічныя науки, хімічныя науки, тэорыя камунікацыяў, астранамічныя науки, геалагічныя науки, ангельская мова і літаратура, выяўленчыя мастацства, гісторыя, матэматычныя науки, класічныя і сучасныя замежныя мовы і літаратуры, філософія, палітология, псіхалогія, сацыялагія, крыміналогія, тэалогія); бізнес-школа імя Джона Кука (бухгалтарская справа, эканоміка, фінансы, міжнародны бізнес, маркетынг, менеджмент); коледж права; коледж медсяstryнскай справы; медыцынскі коледж (анестэзіялогія, біяхімія, малекулярная біялогія, анатомія, дэрматалогія, кардыялогія, вірусныя інфекцыі, імуналогія, радыялогія, неўрапатология, гінекалогія і акушэрская справа, афтальмалогія, артапедычнае аддзяленне, паталарынгалацічнае аддзяленне, педыятратыя, фармакалогія, хірургія); коледж інжынернай справы, авіяцыі і тэхналогіі імя Паркса (авіяцыя, аэракасмічнае аддзяленне, біамедыцынская інжынерыя, электратэхніка,</p>
<p>КОШТ НАВУЧАННЯ \$ 29.910 на год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы; рэкамендацыйныя лісты; іспыты SAT I (сярэдні бал 700–800 за заданне) і SAT II (тры предметы на выбор).</p>	<p>ІНШЫЯ ВЫДАТКІ Сярод іншых выдаткаў – падручнікі (\$ 1.220) і... праезд (\$ 1.000).</p> <p>ДЭДЛАЙН – Каstryчнік.</p>	
<p>СТЫПЕНДЫІ Стыпендыйяльная праграма Прынстанскага ўніверсітэта лічыцца адной з найлепшых. Студэнты атрымліваюць фінансаванне ў залежнасці ад іх матэрыяльнага становішча, пры неабходнасці ўніверсітэт</p>		

<p>камп'ютерная інженерия, фізика, механіка, тэкналогії); коледж філософскіх навук.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ \$ 23.360 на год</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Анкета на паступленне, іспыты TOEFL (525/194) і SAT (толькі для стыпендыяльнага навучання).</p> <p>СТИПЕНДЫ Прэзідэнцкая стыпендыя, яку вы можаце тут атрымаць, пакрывае ўесь кошт навучання. Да таго ж, можна паспрабаваць прабіць стыпухі: <ul style="list-style-type: none"> - дэканата (\$ 10.000 на ўесь тэрмін навучання); - універсітэцкая (\$ 8.000); - св. Ігнацыя (\$ 3.500); - імя Джона Фехтэра (\$ 8.000); - спартыўная (пакрывае выдаткі на пражыванне, харчаванне ці падручнікі); - Сент-Луіса (\$ 9.500 на ўесь тэрмін навучання); - выключна для замежных студэнтаў (уесь кошт навучання). Таксама можна паспрабаваць прабіць грант "ад сем'яў" (\$ 1.000 на кожны год). </p> <p>ІНТАРНАТ \$ 4.400 на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны ўнёсак – \$ 25, кошт харчавання – \$ 3.480 на год, падручнікі – \$ 770 на год. Страхоўку можна набыць ва ўніверы (\$ 1.300).</p> <p>ДЭДЛАЙН – 1 сакавіка.</p>	<p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ – 16.000 чэлаў, з якіх 900 – замежнікі.</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Бізнес, камп'ютерныя тэкналогіі, інжынерная справа, інфармацыйныя тэкналогіі, СMI, педагогічны факультэт, мастацтвы і гуманітарныя навукі, сацыяльныя навукі.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ – \$ 3.660 на год. Астатнія пакрые стыпендыя.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Запоўненая анкета, фінансавая анкета, аргіналы документаў (атэстат аб закачанні сярэдняй школы), іспыт TOEFL (мінімальны бал за пісьмовы 500, камп'ютерны – 173).</p> <p>СТИПЕНДЫ Стыпендыя абмену культурным і вучэбным волытам (Academic and Cultural Sharing Scholarship), якую прадстаўляе універ усім замежным студэнтам, пакрывае амаль што ўесь кошт навучання.</p> <p>ІНТАРНАТ Інтэрнат + харчаванне каштуюць \$ 300 на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны збор – \$ 20. Іншыя выдаткі: падручнікі – \$ 450, медстрахоўка – \$ 820.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 1 кастрычніка.</p>	<p>справа тычицца факультэтама біялогіі, эканомікі, інфармацыйных тэкналогій, міжнародных зносінаў, паліталогіі і інш.</p> <p>АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ, якія вучацца па праграме бакалаўра (undergraduate), – 6.654. З іх замежнікаў – 400 чалавек. 74% усіх студэнтаў універсітэта вучыцца на стыпендыях.</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Спецыялізацыі: вывучэнне Афрыкі і рэгіёну; амерыканістыка; антрапалогія; археалогія; мастацтва; гісторыя мастацтваў; азіяцкія мовы (кітайская, японская); білагічныя навукі; хімія; класічныя мовы (лацінская і грэцкая); тэорыя камунікацыі, параўнальная літаратура, вывучэнне этнічных і расавых прыналежнасцяў, культурная і сацыяльная антрапалогія, драматычнае мастацтва, геалагічныя навукі (геалогія, геафізіка, ахова навакольнага асяроддзя), эканоміка, інжынерная справа (аэранаўтыка і астранаўтыка, біяменаціка, хімічная інжынерыя, машынабудаўніцтва, інфарматыка, электратэхніка, менеджмент, механіка), ангельская мова, феміністыка, французская мова, нямецкая мова, гісторыя, біялогія чалавека, міжнародныя адносіны, італьянская мова, лінгвістыка, матэматычныя навукі, прыродазнаўчыя навукі, музыка, філософія, паліталогія, псіхалогія, рэлігія, славянскія мовы і літаратуры, сацыялогія, іспанская і партугальская мовы.</p>
<p>ST. CLOUD STATE UNIVERSITY</p> <p>720 Fourth Avenue South St. Cloud, MN 56301-4498 Phone: +1 320 308 42 87 www.stcloudstate.edu int_admissions@stcloudstate.edu (кантактная асoba – Ms. Nichole Hanson).</p>	<p>Office of Undergraduate Admission 520 Lasuen Mall, Old Union 232 Stanford CA 94305-3005 Phone: +650 723 20 91 Fax: +650 723 60 50 www.stanford.edu</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ – \$ 28.563.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Абавязковыя іспыты – SAT і TOEFL (мінімальны бал для пісьмовага – 630, для камп'ютернага – 257). На запіччанне ў Стенфорд упłyваюць балы за абавязковыя тэсты, школьнія адзнакі, а таксама вашыя таленты і здольнасці ў музыцы, спорце ці ўдзел у валанцёрскай працы (то бок на карысць грамадства).</p>
<p>ВАРТАСЦЬ Універсітэт, заснаваны ў 1869 годзе, знаходзіцца на ўлюбёнай рацэ Тома Соера – Mісісіпі. Вялікая ўвага тут надаецца навучанню замежных студэнтаў: рэкторат лічыць, што няма найлепшага спосабу для амерыканскіх студэнтаў спазнаць свет, чым паехаць за мяжу, а замежнікам спазнаць ЗША праз навучанне ў Штатах. Таму універсітэт распрацаваў сваю ўласную стыпендыяльную праграму "Стыпендыя абмену культурным і вучэбным волытам" (Academic and Cultural Sharing Scholarship).</p>	<p>ВАРТАСЦЬ Стэнфордскі універсітэт стабільна займае другое месца ва ўсіх вядомых рэйтynгах. Няхіта для ВНУ са 100-гадовай гісторыяй! Заснавалі універсітэт у 1891 годзе Джайн і Ліланд Стенфорды ў памяць свайго адзінага сына, які памёр ва ўзросце 15 гадоў. Бацькі хацелі зрабіць для іншых дзяцей тое, пра што зайсёды марылі для свайго – даць найлепшую адкуацию. Стенфорд стаў адным з першых універсітэтаў, дзе маглі навучацца і юнакі, і дзяўчыны (на фоне пашыранай у той час гендэрнай няроўнасці). На сенняшні дзень мара Стенфордаў здзеіснілася – універсітэт з'яўляецца адной з лепшых установаў у свеце, калі</p>	<p>СТИПЕНДЫ Нягледзячы на тое, што універсітэт забяспечвае большасць студэнтаў стыпендыямі, пакрыць усе выдаткі на навучанне для кожнага замежнага студэнта немагчыма. Таму ад замежнікаў чакаюць максімальных намаганняў самастойна аплаціць частку навучання (праца на кампусе, лабаратарныя доследы, уздел у валанцёрскай</p>

працы). Рэктарат спрабуе забяспечыць самых таленавітых і здольных замежных студэнтаў поўнай стыпендыяй.

ІНТЕРНАТ

\$ 9.073 на год.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Рэгістрацыйны збор – \$ 75, кошт падручніка – \$ 1.185. Наяўнасць страхоўкі да прыезду ў Стэнфард – абязважковая!

ДЭДЛАЙН

Падаваць заявы можна з 1 лістапада, дэдлайн – 15 снежня.

THE GEORGE WASHINGTON UNIVERSITY

2121 Eye Street, N.W.
Washington, D.C.
20052 202.994.1000
USA

ВАРТАСЦЬ

Гэты універсітэт да мозгу касцей амерыканскі – са сваёй бейсбольнай камандай, абалюнтона нестандартнымі методамі вядзення заняткаў і вялікай увагай да практичных предметаў. З другога боку, ён, як сама Амерыка, – “кацёл” нацыянальнасцяў. Што тычыцца “нашых інтэрсаў”, то Універсітэт Джорджа Вашынгтона штогод прымае вялікую колькасць таленавітых замежных студэнтаў.

КОЛЬКАСЦЬ ЗАМЕЖНЫХ СТУДЭНТАЎ

– 820 чалавек. Агульная колькасць студэнтаў – 8.200. З іх 1.000 вучыцца на факультэце мастацтва, 500 – на факультэце журналістыкі, 1.500 – на факультэце камерцыйнай дзейнасці, 500 – на факультэце інжынернай падрыхтоўкі і г.д.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Факультэт мастацтва і прыродазнаўчых навук (антрапалогія, археалогія, гісторыя мастацтва, біялогія, хімія, кітайская мова і літаратура, класічныя мовы, танцавальнае мастацтва, драматычная літаратура, права, эканоміка, ангельская мова, экалогія, французская мова і літаратура, геаграфія, нямецкая мова і літаратура, гісторыя, дызайн, японская мова і літаратура, матэматыка, фізіка, палітология, псіхология, руская мова і літаратура, сацыялагія, тэатральнае мастацтва); факультэт журналістыкі;

факультэт камерцыйнай дзейнасці (бухгалтарская справа, бізнес-кіраванне ў сферы інфармацыйных тэхналогій, бізнес-кіраванне ў сферы турызму, бізнес-кіраванне ў грамадской сферы, інфармацыйная тэхналогія, міжнародная камерцыйная дзейнасць, менеджмент); медыцынскі факультэт і факультэт фізічнага выхавання; факультэт міжнародных зносінаў імі Эліота (параўнальнай паліталогія, сацыялагія і эканоміка, грамадская бяспека, сучасныя культуры і грамадства, сусветная экалогія, эканоміка, сусветная экалогія, спецыялізацыя па рэгіёнах (Афрыка, Азія, Еўропа, Расія і Усходняя Еўропа, Лацінская Амерыка, Блізкі Усход)); факультэт інжынернай падрыхтоўкі (машина будаванне, прымесловыя тэхналогіі, інфарматыка, электратэхніка).

КОШТ НАВУЧАННЯ

\$ 29.000.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Неабходныя іспыты – TOEFL і SAT I. Таксама неабходна наяўнасць наступных дакументаў: школьны атэстат ці дакументы з месца вучобы (іншая ВНУ), фінансавая інфармацыя, рэкамендациі.

СТИПЕНДЫІ

Па-першае, замежныя студэнты з выдатнымі адзнакамі могуць атрымаць стыпендыю ў памеры \$ 16.000 (deadline па заявах – 15 студзеня). Па-другое, за выдатную вучобу ў самім універсітэце ўжо пасля першага семестра можна атрымаць так званую Прэзідэнцкую стыпендыю, якой хопіць, каб аплаціць большую частку навучання. Таксама студэнты могуць атрымаць ад дзяржавы грошы на навучанне з абязважкам выплаціць суму пасля заканчэння (для гэтага неабходны статус рэзідэнта). Калі ў GW навучаюцца двое дзяцей з адной сям'і, універсітэт бярэ на сябе выдаткі на навучанне аднаго з іх.

ІНТЕРНАТ

– \$ 11.700.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Падручнікі – \$ 880, страхоўка – \$ 1.600.

ДЭДЛАЙН

Заявы можна падаваць з 1 снежня па 15 студзеня.

UNIVERSITY OF BRIDGEPORT

126 Park Avenue
Bridgeport, CT 06601
Phone: +1 203 576 45 52
www.bridgeport.edu
admit@bridgeport.edu
(кантактная асона – Mr. Ashok Narang).

ВАРТАСЦЬ

Прыватны універсітэт у Брыджпорце быў заснаваны ў 1927 годзе. Кампус размешчаны на землях графства Фэйрфілд, у адным з самых прэстыжных раёнаў, на беразе Атлантычнага акіяна. Універ знаходзіцца ў гадзіне язды ад Нью-Ёрка і ў трох – ад Бостана.

АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

– 3.200. Колькасць замежнікаў – 1.112.

ФАКУЛЬТЭТЫ

Мастацтва і прыродазнаўчых навук, бізнесу і кіравання, педагогічны факультэт, факультэт інжынернай справы, факультэт міжнародных зносінаў, інфармацыйных тэхналогій, факультэт нетрадыцыйнай медыцыны.

КОШТ НАВУЧАННЯ

\$ 18.300 на год.

УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ

Для паступлення неабходна наяўнасць запоўненай анкеты, атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы, фінансавыя анкеты. З іспытаў абязважковы TOELF (мінімальны бал пісьмовага – 500, камп'ютэрнага – 173) ці (па жаданні) SAT.

СТИПЕНДЫІ

Заявы на стыпендыі неабходна накіроўваць на finaid@bridgeport.edu (да Mr. Garrick Campbell). Стыпендыі выдзяляюцца ў залежнасці ад вынікаў TOEFL і школьніх адзнак.

ІНТЕРНАТ

Разам з харчаваннем каштуе \$ 8.400 на год.

ІНШЫЯ ВЫДАТКІ

Рэгістрацыйны збор – \$ 35. Іншыя выдаткі: падручнікі – \$ 700, медстрахоўка – \$ 550.

ДЭДЛАЙН

– 1 ліпеня.

<p>VANDERBILT UNIVERSITY</p> <p>2201 West End Avenue Nashville, Tennessee 37235 USA Phone: +1 615 322 19 06 Fax: +1 615 343 77 65 www.vanderbilt.edu intladmit@vanderbilt.edu.</p>	<p>КОШТ НАВУЧАННЯ \$ 29.240 на год.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Неабходна запоўніць рэгістрацыйную форму (online- версю можна даслаць на admissions@vanderbilt.edu). З дакументаў не забудзьцесь прадаставіць ва ўніверсітэт атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы, TOEFL (570/230) і SAT.</p> <p>СТЫПЕНДЫ Ва ўніверсітэце працуе вялікая колькасць стыпендыяльных праграмаў: - стыпендыя: мінімум – \$ 5.000, максімум – кошт усяго навучання, даеца лепшым студэнтам (бал тэсту SAT павінен быць мінімум 1.500); - стыпендыя сям'і Карэл: пакрыццё ўсяго навучання. Атрымаць могуць лепшыя студэнты (напрыклад, актыўныя) ці тая, у каго складанае матэрыяльнае становішча; - стыпендыя Інгрем: пакрыццё паловы кошту навучання ці ўсяго кошту, даеца за валанцёрскую дзеянісць у шпіталях падчас вучобы.</p> <p>ІНТЭРНАТ \$ 6.336 на год.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны збор – \$ 50, кошт падручнікаў – \$ 1.030 на год, харчаванне – \$ 3.400 на год. Можна працаўць на кампuse 20 гадзінай на тыдзень падczas вучобы. Не забудзьцесь на страхоўку, дзеясную на ўесь час навучання.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 3 студзеня.</p>	<p>КОЛЬКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ 2.400 чалавек. Колькасць замежных студэнтаў – каля 200.</p> <p>ФАКУЛЬТЕТЫ Спецыялізацыі: антрапалогія, мастацтва, біялогія, хімія, кітайская і японская мовы і літаратуры, класічныя мовы і літаратуры, інфармацыйная тэхналогія, драма і кінамастацтва, эканоміка, педагогіка, ангельская мова і літаратура, французская мова і літаратура, геалогія і геаграфія, іспанская мова і літаратура, гісторыя, італьянская мова і літаратура, матэматыка, музыка, філасофія, фізічная культура і танец, фізіка і астраномія, паліталогія, псіхалогія, рэлігія, руская мова і літаратура, сацыялагія, біяхімія, афрыканскія культуры, амерыканістыка, азіяцкі рэгіён, экалогія, масмедиа, міжнародныя адносіны, лацінаамерыканская культура, грамадства.</p> <p>КОШТ НАВУЧАННЯ – \$ 30.895.</p> <p>УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ Неабходныя іспыты – SAT (мінімальны бал – 1.300–1.460) і TOEFL (600 – пісьмовы варыянт, 250 – камп'ютэрны).</p> <p>СТЫПЕНДЫ Памер стыпендыяў, якія прыпрануе Васар, залежыць ад матэрыяльнага становішча замежнага студэнта. Амаль што палова замежнікаў вучыцца на стыпендыях, трэцяя частка – на бясплатнай аснове.</p> <p>ІНТЭРНАТ Кошт пражывання і харчавання – \$ 7.680.</p> <p>ІНШЫЯ ВЫДАТКИ Рэгістрацыйны збор – \$ 60 (можа вяртацца студэнту пасля залічэння), кошт падручнікаў – \$ 1.500, медстрахоўка – \$ 225.</p> <p>ДЭДЛАЙН – 1 студзеня.</p>	<p>VASSAR COLLEGE</p> <p>124 Raymond Avenue Poughkeepsie, NY 12604 Phone: +1 845 437 73 00 Fax: +1 800 827 72 27 www.vassar.edu</p> <p>ВАРТАСЦЬ Коледж Васар – безумоўна, досьць прэстыжная навучальная ўстанова на неабсяжных землях ЗША: ён не саступае ні Прынстану, ні Джорджу Вашынгтону. Некалькі год таму часопіс "Times" называў коледж ВНУ годам. Установа была заснаваная ў 1861-ым і ўжо тады пачала заваяўваць званне лепшай гуманітарнай ВНУ краіны. Коледж з даунік часоў вядомы інавацыйнымі метадамі навучання з ухілам у лібералізацыю.</p>	<p>YALE UNIVERSITY</p> <p>P. O. Box 208234 New Haven, CT 06520 Phone: +1 203 432 93 16 www.yale.edu student.questions@yale.edu</p> <p>ВАРТАСЦЬ Ельскі ўніверсітэт быў заснаваны ў 1701 годзе ў мястэчку, дзе жыў першы рэктар ВНУ. У 1716 годзе ўніверсітэт пераехаў у Нью-Хэвен, дзе прац нейкі час з'явіўся мецэнат Эліху Ел, які выдзяляў прыстойныя грошыкі на развіццё ВНУ.</p>
---	---	---	--	--

У склад універсітета уваходзіць коледж (бакалаўрскае навучанне), магістэрская вышэйшая школа мастацтва і прыродазнаўчых навук і дзесяць прафесійных вышэйших школаў. Сёння Ельскі ўніверсітэт займае 8 месцаў ў агульнасусветным рейтнінгу ВНУ. Самая папулярная спецыяльнасці тут – гісторыя, паліталогія, эканоміка.

 АГУЛЬНАЯ КОЛЬКАСЦЬ СТУДЕНТАЎ
11.385 чалавек, з якіх 1.820 – замежнікі.
Па бакалаўрскай праграме вучача 5.262 студэнты (500 замежнікі) са 108 краінай свету).

 ФАКУЛЬТЕТЫ
Спецыялізацыі Ельскага коледжа:
амерыканістыка, вывучэнне афрыканскага рэгіёну, антропалогія, прыкладная матэматыка, прыкладная фізіка, археалогія, архітэктура, мастацтва, астрономія, астраномія і фізіка, біялогія, хімія, кітайская мова, класічныя цывілізацыі, лацінская мова, грэчаская мова, інфарматыка, інфарматыка і матэматыка, інфарматыка і пісіхалогія, экалогія і эвалюцыйная біялогія, эканоміка, эканоміка і матэматыка, інжынерная справа, ангельская мова, ахова навакольнага асяроддзя, этика і эканоміка, кінамастацтва, французская мова, геалогія і геафізіка, нямецкая мова, гісторыя, гісторыя мастацтва, гісторыя навук, міжнародная справа, італьянская мова, японская мова, вывучэнне лацінаамерыканскага рэгіёну, літаратура, матэматыка, малекулярная біялогія, малекулярная біяфізіка і біяхімія, музычнае мастацтва, філасофія, фізіка, паліталогія, пісіхалогія, партугальская мова, рэлігія, руская мова, сацыялогія, іспанская мова, тэатральнае мастацтва, фемінізм.
Спецыялізацыі прафесійных школаў:
архітэктура, мастацтва, тэалогія, драматычнае мастацтва, ахова навакольнага асяроддзя, права, менеджмент, медыцына, музычнае мастацтва, медсястрынская справа.

 КОШТ НАВУЧАННЯ
\$ 29.820 на год.

 УМОВЫ ПАСТУПЛЕННЯ
Атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы з усімі адзнакамі; рэкамендацыйныя лісты; іспыт ТOEFL (мінімальны бал пісьмовага тэсту 600, кам'ютэрнага – 250) і SAT I.

 СТЫПЕНДЫ
Замежнікам універсітэт дае стыпенды ў залежнасці ад іх матэрыяльнага становішча. У выпадку, калі няма фінансавай магчымасці вучыцца ў ВНУ, універ можа цалкам пакрыць выдаткі на навучанне. За гэта студэнт летам працуе на кампусе (і такіх тут добрая палова – 40,8%).

 ІНТАРНАТ
Кошт пражывання і харчавання складае \$ 9.030 на год.

 ІНШЫЯ ВЫДАТКІ
Выдаткі на падручнікі і ўласныя патрэбы – прыблізна \$ 2.600 на год.

 ДЭДЛАЙН – 1 лістапада.

КАРЫСНЫЯ СПАСЫЛКІ

www.finaid.org –
сотні стыпендыяў і тысячи іншых відаў матэрыяльнага заахвочвання студэнтаў выдзяляюцца штогод некалькімі тысячамі спонсараў. Каб не праспаць сярод гэтага мнóstva адну сваю, звязтайцеся на гэты сайт. Пад назівай "The Smartstudent Guide to Financial Aid" хаваецца пошук стыпендыяў, іншых відаў фінансавай дапамогі для розных тыпаў навучання і праграмаў, а таксама ўмовы атрымання гэтых стыпендыяў і дапамогі, сярод якіх цяжка не знайсці што-небудзь для сябе.

<http://edupass.org> –
сайт з той жа оперы, але больш разнастайны. Наҳабны інтэлектуалы змогуць знайсці тут усю патрэбную інфу: ад пошуку тых жа стыпендыяў да візвых пытанняў, "інгліша як сэксанды" ды іншых рэсурсаў з інфой па Амерыцы.

www.rotary.org/foundation –
старонка ротары-клуба: гранты для гуманітарыяў, аўвесткі пра штогадовыя праграмы падтрымкі студэнтаў. Цікава, што ёсць рэгіянальныя ротары-клубы, у тым ліку беларускі. Адна з місіяў гэтай арганізацыі фінансавая дапамога і падтрымка, таму "грурайце і адчыняйце".

<http://www.eastchance.com> –
дэвіз сайта – "Your future starts here!". Няхай і не так глабальна, але прынамсі адсюль можна пачаць пошук фінансавання вучобы і прабіць перспектывы. Стыпендыяльныя праграмы для навучання ў розных частках свету, летняя інтэрнацыянальныя школы, студэнцкія адукацыйныя і культурніцкія тузы, а таксама парады, карысныя для кожнага патэнціяльнага студэнта – замежніка.

www.iie.org –
Institute of International Education займаецца трэнінгамі, праграмамі для лідэраў грамадскага і прыватнага сектару. Гэта кантора – ініцыятар практкі, якія дапамагаюць студэнтам вучыцца ў розных частках свету, арганізатар праграмаў па інтэрнацыянальным студэнцкім абмене. Што важна: тут можна знайсці стыпендыі і інфу пра фінансавую падтрымку.

www.nafsa.org –
інтэрнацыянальная адукацыя – канёк асацыяцыі. Аказвае грантавую падтрымку студэнтам.

<http://www.neh.fed.us> –
National Endowment for the Humanities – нацыянальная скарбонка для чалавечтва, арганізаваная незалежнай grant-making агенцыйяй ЗША. Усё пра гранты.

Top 100 European Universities - 2004

Топ 100 Європейських університетів - 2004

Regional Rank	Institution*	Country	World Rank	Regional Rank	Institution*	Country	World Rank
1	Univ Cambridge	UK	3	60-79	Gothenburg Univ	Sweden	153-201
2	Univ Oxford	UK	8	60-79	Royal Inst Tech	Sweden	153-201
3	Imperial Coll London	UK	23	60-79	Swiss Fed Inst Tech - Lausanne	Switzerland	153-201
4	Univ Coll London	UK	25	60-79	Tech Univ Denmark	Denmark	153-201
5	Swiss Fed Inst Tech - Zurich	Switzerland	27	60-79	Univ Autonoma Madrid	Spain	153-201
6	Univ Utrecht	Netherlands	39	60-79	Univ Grenoble 1	France	153-201
7	Univ Paris 06	France	41	60-79	Univ Koeln	Germany	153-201
8	Tech Univ Munich	Germany	45	60-79	Univ Leicester	UK	153-201
9	Karolinska Inst Stockholm	Sweden	46	60-79	Univ Leipzig	Germany	153-201
10	Univ Edinburgh	UK	47	60-79	Univ Mainz	Germany	153-201
11	Univ Paris 11	France	48	60-79	Univ Marburg	Germany	153-201
12	Univ Munich	Germany	51	60-79	Univ Montpellier 2	France	153-201
13	Univ Zurich	Switzerland	57	60-79	Univ Padua	Italy	153-201
14	Univ Copenhagen	Denmark	59	60-79	Univ Southampton	UK	153-201
15	Univ Bristol	UK	60	60-79	Univ Turin	Italy	153-201
16	Univ Leiden	Netherlands	63	60-79	Univ Wageningen	Netherlands	153-201
17	Univ Heidelberg	Germany	64	80-125	Chalmers Univ Tech	Sweden	202-301
18	Moscow State Univ	Russia	66	80-125	Delft Univ Tech	Netherlands	202-301
19	Univ Oslo	Norway	68	80-125	Ecole Polytechnique	France	202-301
20	Univ Sheffield	UK	69	80-125	Free Univ Berlin	Germany	202-301
21	Univ Helsinki	Finland	72	80-125	Innsbruck Univ	Austria	202-301
22	Uppsala Univ	Sweden	74	80-125	London Sch Economics	UK	202-301
23	King's Coll London	UK	77	80-125	Polytechnic Inst Milan	Italy	202-301
24	Univ Manchester	UK	78	80-125	Queen Mary Coll	UK	202-301
25	Univ Goettingen	Germany	79	80-125	Swedish Univ Agr Sci	Sweden	202-301
26	Univ Nottingham	UK	80	80-125	Tech Univ Aachen	Germany	202-301
27	Univ Strasbourg 1	France	82	80-125	Tech Univ Berlin	Germany	202-301
28	Ecole Normale Super Paris	France	85	80-125	Trinity Coll Dublin	Ireland	202-301
29	Univ Vienna	Austria	86	80-125	Umea Univ	Sweden	202-301
30	Univ Freiburg	Germany	88	80-125	Univ Antwerp	Belgium	202-301
31	Univ Basel	Switzerland	91	80-125	Univ Barcelona	Spain	202-301
32	Lund Univ	Sweden	92	80-125	Univ Bochum	Germany	202-301
33	Univ Birmingham	UK	93	80-125	Univ Bologna	Italy	202-301
33	Univ Roma - La Sapienza	Italy	93	80-125	Univ Bordeaux 1	France	202-301
35	Humboldt Univ Berlin	Germany	95	80-125	Univ Dundee	UK	202-301
36	Stockholm Univ	Sweden	97	80-125	Univ Durham	UK	202-301
37	Univ Bonn	Germany	99	80-125	Univ East Anglia	UK	202-301
38-59	Aarhus Univ	Denmark	101-152	80-125	Univ Erlangen Nuernberg	Germany	202-301
38-59	Univ Amsterdam	Netherlands	101-152	80-125	Univ Florence	Italy	202-301
38-59	Univ Bern	Switzerland	101-152	80-125	Univ Genoa	Italy	202-301
38-59	Univ Frankfurt	Germany	101-152	80-125	Univ Graz	Austria	202-301
38-59	Univ Geneva	Switzerland	101-152	80-125	Univ Halle - Wittenberg	Germany	202-301
38-59	Univ Ghent	Belgium	101-152	80-125	Univ Karlsruhe	Germany	202-301
38-59	Univ Glasgow	UK	101-152	80-125	Univ Liege	Belgium	202-301
38-59	Univ Groningen	Netherlands	101-152	80-125	Univ Lyon 1	France	202-301
38-59	Univ Hamburg	Germany	101-152	80-125	Univ Manchester Inst Sci & Tech	UK	202-301
38-59	Univ Kiel	Germany	101-152	80-125	Univ Naples Federico II	Italy	202-301
38-59	Univ Leeds	UK	101-152	80-125	Univ Newcastle	UK	202-301
38-59	Univ Leuven	Belgium	101-152	80-125	Univ Nijmegen	Netherlands	202-301
38-59	Univ Libre Bruxelles	Belgium	101-152	80-125	Univ Paris 05	France	202-301
38-59	Univ Liverpool	UK	101-152	80-125	Univ Reading	UK	202-301
38-59	Univ Louvain	Belgium	101-152	80-125	Univ Regensburg	Germany	202-301
38-59	Univ Milan	Italy	101-152	80-125	Univ Southern Denmark	Denmark	202-301
38-59	Univ Muenster	Germany	101-152	80-125	Univ St Andrews	UK	202-301
38-59	Univ Paris 07	France	101-152	80-125	Univ Stuttgart	Germany	202-301
38-59	Univ Pisa	Italy	101-152	80-125	Univ Szeged	Hungary	202-301
38-59	Univ Sussex	UK	101-152	80-125	Univ Toulouse 3	France	202-301
38-59	Univ Tuebingen	Germany	101-152	80-125	Univ Turku	Finland	202-301
38-59	Univ Wuerzburg	Germany	101-152	80-125	Univ Twente	Netherlands	202-301
60-79	Cardiff Univ	UK	153-201	80-125	Univ Ulm	Germany	202-301
60-79	Coll France	France	153-201	80-125	Univ Warwick	UK	202-301
60-79	Erasmus Univ	Netherlands	153-201	80-125	Univ York	UK	202-301
60-79	Free Univ Amsterdam	Netherlands	153-201				

* Institutions within the same rank range are listed alphabetically.

Copyright © 2004 Institute of Higher Education, Shanghai Jiao Tong University, All Rights Reserved.

Top 100 North & Latin American Universities - 2004

Топ 100 універсітетаў Паўночнай і Латынскай Амерыкі - 2004

	Regional Rank	Institution*	Country	World Rank	Regional Rank	Institution*	Country	World Rank
	1	Harvard Univ	USA	1	56-76	State Univ New York - Stony Brook	USA	101-152
	2	Stanford Univ	USA	2	56-76	Texas A&M Univ - Coll Station	USA	101-152
	3	Univ California - Berkeley	USA	4	56-76	Univ Alberta	Canada	101-152
	4	Massachusetts Inst Tech (MIT)	USA	5	56-76	Univ California - Riverside	USA	101-152
	5	California Inst Tech	USA	6	56-76	Univ California - Santa Cruz	USA	101-152
	6	Princeton Univ	USA	7	56-76	Univ Georgia	USA	101-152
	7	Columbia Univ	USA	9	56-76	Univ Hawaii - Manoa	USA	101-152
	8	Univ Chicago	USA	10	56-76	Univ Illinois - Chicago	USA	101-152
	9	Yale Univ	USA	11	56-76	Univ Iowa	USA	101-152
	10	Cornell Univ	USA	12	56-76	Univ Massachusetts - Amherst	USA	101-152
	11	Univ California - San Diego	USA	13	56-76	Univ Miami	USA	101-152
	12	Univ Pennsylvania	USA	15	56-76	Univ Tennessee - Knoxville	USA	101-152
	13	Univ California - Los Angeles	USA	16	56-76	Univ Virginia	USA	101-152
	14	Univ California - San Francisco	USA	17	77-101	Colorado State Univ	USA	153-201
	15	Univ Wisconsin - Madison	USA	18	77-101	Florida State Univ	USA	153-201
	16	Univ Michigan - Ann Arbor	USA	19	77-101	Iowa State Univ	USA	153-201
	17	Univ Washington - Seattle	USA	20	77-101	Mt Sinai Sch Med	USA	153-201
	18	Johns Hopkins Univ	USA	22	77-101	Oregon Health & Sci Univ	USA	153-201
	19	Univ Toronto	Canada	24	77-101	Queen's Univ	Canada	153-201
	20	Univ Illinois - Urbana Champaign	USA	25	77-101	Rensselaer Polytechnic Inst	USA	153-201
	21	Washington Univ - St. Louis	USA	28	77-101	Univ Alabama - Birmingham	USA	153-201
	22	Rockefeller Univ	USA	29	77-101	Univ Calgary	Canada	153-201
	23	Northwestern Univ	USA	30	77-101	Univ Cincinnati - Cincinnati	USA	153-201
	24	Duke Univ	USA	31	77-101	Univ Connecticut - Storrs	USA	153-201
	25	New York Univ	USA	32	77-101	Univ Delaware	USA	153-201
	26	Univ Minnesota - Twin Cities	USA	33	77-101	Univ Maryland - Baltimore	USA	153-201
	27	Univ Colorado - Boulder	USA	34	77-101	Univ Montreal	Canada	153-201
	28	Univ California - Santa Barbara	USA	35	77-101	Univ Nac Autonoma Mexico	Mexico	153-201
	29	Univ British Columbia	Canada	36	77-101	Univ Nebraska - Lincoln	USA	153-201
	29	Univ Texas Southwestern Med Center	USA	36	77-101	Univ Notre Dame	USA	153-201
	31	Vanderbilt Univ	USA	38	77-101	Univ Sao Paulo	Brazil	153-201
	32	Univ Texas - Austin	USA	40	77-101	Univ Texas Health Sci Center - Houston	USA	153-201
	33	Univ California - Davis	USA	42	77-101	Univ Texas M.D. Anderson Cancer Center	USA	153-201
	34	Pennsylvania State Univ - Univ Park	USA	43	77-101	Univ Waterloo	Canada	153-201
	35	Rutgers State Univ - New Brunswick	USA	44	77-101	Virginia Commonwealth Univ	USA	153-201
	36	Univ Southern California	USA	48	77-101	Virginia Tech	USA	153-201
	36	Univ Pittsburgh - Pittsburgh	USA	48	77-101	Washington State Univ - Pullman	USA	153-201
	38	Univ Rochester	USA	52	77-101	Yeshiva Univ	USA	153-201
	39	Univ California - Irvine	USA	55				
	40	Univ North Carolina - Chapel Hill	USA	56				
	41	Univ Maryland - Coll Park	USA	57				
	42	McGill Univ	Canada	61				
	43	Carnegie Mellon Univ	USA	62				
	44	Case Western Reserve Univ	USA	65				
	45	Univ Florida	USA	67				
	46	Purdue Univ - West Lafayette	USA	71				
	47	Ohio State Univ - Columbus	USA	73				
	48	Rice Univ	USA	75				
	49	Univ Arizona	USA	76				
	50	Michigan State Univ	USA	80				
	51	Brown Univ	USA	82				
	52	Boston Univ	USA	86				
	53	McMaster Univ	Canada	88				
	54	Univ Utah	USA	95				
	55	Tufts Univ	USA	99				
56-76		Arizona State Univ - Tempe	USA	101-152				
56-76		Baylor Coll Med	USA	101-152				
56-76		Dartmouth Coll	USA	101-152				
56-76		Emory Univ	USA	101-152				
56-76		Georgia Inst Tech	USA	101-152				
56-76		Indiana Univ - Bloomington	USA	101-152				
56-76		North Carolina State Univ - Raleigh	USA	101-152				
56-76		Oregon State Univ	USA	101-152				

* Institutions within the same rank range are listed alphabetically.

Copyright © 2004 Institute of Higher Education, Shanghai Jiao Tong University, All Rights Reserved.

АМБАСАДЫ БЕЛАРУСІ

НЯМЕЧЧЫНА
Am Treptower Park 32
12435, Berlin
info@belarus-botschaft.de
belarusemb@hotmail.com

Прыёмная
Тэл.: 030 536 359 0,
факс: 030 536 359 23.

Консульскі аддзел:
Am Treptower Park 31
12435 Berlin
Тэл.: 030 536 359 25 –
аўтаадказчык,
тэл.: 015 115 335 290 – у
асаблівых выпадках.

Аддзяленне амбасады ў Боне:
Fritz-Schdffer Str. 20
53113, Bonn
bonn@belembassy.org
div-belarus@hotmail.com

Прыёмная
Тэл.: 0228 20 113 10,
факс: 0228 20 113 19.

Консульскі аддзел
Тэл.: 0228/20 113 31,
0228/20 113 32,
факс: 0228/ 20 113 39.

КАРАЛЕЎСТВА НІДЭРЛАНДЫ
Anna Paulownastraat 34
2518 BE The Hague
Postbox 18519
2502 EM The Hague
Тэл.: 070 363 15 66,
факс: 070 364 05 55.

Консульскі аддзел:
9.30–12.00
На асноўных пытаннях з
вяртаца на
info@witrusland.com

ФРАНЦЫЯ
38, boulevard Suchet,
75016 Paris, France
france@belembassy.org
Тэл.: 331 44 146 979,
331 44 146 975;
факс: 331 44 146 970.

КАРАЛЕЎСТВА ШВЕЦЫЯ
Herserudsvagen 5, 4 tr.
181 34 Lidingo/Stockholm, Sverige
sweden@belembassy.org
belarusembassy@telia.com
Тэл.: 46 8 731 57 45,
факс: 46 8 767 07 46.

Консульскі аддзел:
тэл. 46 8 731 57 44 (14:00–17:00)
belarusconsul@telia.com

ЗЛУЧАНЫЯ ШТАТЫ АМЕРЫКИ
1619 New Hampshire Avenue, N.W.
Washington, DC 20009
usa@belarusembassy.org -
на агульных пытаннях,
consul@belarusembassy.org -
консульскі аддзел.
Тэл.: 202 986 16 04,
факс: 202 986 18 05.
Консульскі аддзел:
202 986 16 06

КАНАДА
130 Albert Street, Suite 600,
Ottawa, Ontario,
K1P 5G4, Canada
canada@belembassy.org
Тэл.: 1613 233 99 94,
Факс: 1613 233 85 00.

БАЛГАРЫЯ
Сафія, 1113,
вул. Чарлз Дэрвін, № 6
Тэл.-факс : 973 31 00,
Тэл.: 971 95 28

ЛАТВІЯ
Jezusbaznicas iela 12,
Riga, Latvia LV 1050
latvia@belembassy.org
Тэл.: 371 722 25 60,
Факс: 371 732-28-91.

ЛІТВА
03225 Вільнюс–6,
вул. Міндоўга, 13,
Літоўская Рэспубліка
lithuania@belembassy.org
Тэл.: 3705 2 66 22 00, 2 66 22 11,
факс: 3705 2 66 22 12

Консульскі аддзел:
03113 Вільнюс–9,
вул. Муйцинас, 41
consulate@belarus.lt
Тэл.: 3705 2 13 22 55,
факс: 3705 2 33 06 26.

ПОЛЬШЧА
ul. Wiertnicza 58,
02-952 Warszawa, Polska
poland@belembassy.org
Тэл.: 22 742 09 90,
22 842 52 02,
факс: 22 742 09 80.

Консульскі аддзел:
Тэл.: 22 742 07 10,
факс: 22 842 43 41.

Ёсьць прадстаўніцтвы ў
Беластоку, Гданьску, Бялай
Падлясцы.

ЭСТОНІЯ
Magdaleena 3, sektsoon B,
EE 0013 Tallinn
estonia@belembassy.org
Тэл.: 372 627 20 80, 627 20 82,
факс: 372 655 80 01.

ВЕЛІКАБРЫТАНІЯ
6 Kensington Court
London W8 5DL
uk@belembassy.org
Тэл.: 0207 937 32 88 – амбасада,
тэл.: 0207 938 36 77 –
консульскі аддзел,
факс: 0207 361 00 05.